

Budsjett-innst. S. nr. 12

(2004–2005)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

St.prp. nr. 1 (2004-2005)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005, kapitler under Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet samt forskningskapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 17)

Budsjett-innst. S. nr. 12

(2004–2005)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

St.prp. nr. 1 (2004-2005)

**Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005, kapitler under
Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og
kirkedepartementet samt forskningskapitler under Nærings- og
handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks-
og matdepartementet (rammeområde 17)**

INNHold

1.	Oversikt over Regjeringens forslag	5
2.	Komiteens hovedprioriteringer innenfor rammeområde 17	10
2.1	Innledning	10
2.2	Avtale om statsbudsjettet for 2004	11
2.3	Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre	11
2.4	Arbeiderpartiet	11
2.5	Fremskrittspartiet og representanten Simonsen	12
2.6	Sosialistisk Venstreparti	22
2.7	Senterpartiet	25
3.	Merknader til kapitler på utdanningsområdet	29
3.1	Utdannings- og forskningsdepartementet - Administrasjon	29
	Kap. 200 Utdannings- og forskningsdepartementet	29
	Kap. 206 Samisk utdanningsadministrasjon	29
3.2	Grunnopplæringen	29
	Kap. 220 Utdanningsdirektoratet	31
	Kap. 222 Statens grunnskoler og grunnskoleinternat	33
	Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen	33
	Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	38
	Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler	40
	Kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler mv.	40
	Kap. 229 Andre tiltak	41
	Kap. 230 Kompetansesentre for spesialundervisning	42
3.3	Andre tiltak i utdanningen	42
	Kap. 248 Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	42
	Kap. 249 Andre tiltak i utdanningen	44
3.4	Voksenopplæring, folkehøgskoler og fagskoleutdanning	44
	Kap. 251 Fagskoleutdanning	44
	Kap. 253 Folkehøgskoler	45
	Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring	45
	Kap. 256 VOX - Voksenopplæringsinstituttet	47
	Kap. 258 Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen	47
	Kap. 259 Kompetanseutviklingsprogrammet	47
3.5	Høgre utdanning	48
	Kap. 260 Universitetet i Oslo	50
	Kap. 261 Universitetet i Bergen	51
	Kap. 262 NTNU	52
	Kap. 263 Universitetet i Tromsø	53
	Kap. 264 Norges handelshøgskole	55
	Kap. 265 Arkitektthøgskolen i Oslo	55
	Kap. 268 Norges idrettshøgskole	56
	Kap. 269 Norges musikkhøgskole	56
	Kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	58
	Kap. 273 Statlige kunsthøgskoler	59
	Kap. 274 Statlige høgskoler	61
	Kap. 278 Norges landbrukshøgskole	65
	Kap. 279 Norges veterinærhøgskole	65

	Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	66
	Kap. 282 Privat høyskoleutdanning	69
3.6	Utdanningsfinansiering	71
	Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning	71
4.	Merknader til kapitler på kirkens område	74
4.1	Kultur- og kirkedepartementet - Administrasjon m.m.	74
	Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg	74
4.2	Den norske kirke	74
	Kap. 340 Kirkelig administrasjon	75
	Kap. 341 Presteskapet	77
	Kap. 342 Nidaros domkirke m.m.	77
5.	Merknader til kapitler på forskningsområdet	78
5.1	Forskning og utvikling i statsbudsjettet	78
5.2	Utdannings- og forskningsdepartementet - forskning	79
	Kap. 283 Meteorologiformål	79
	Kap. 285 Norges forskningsråd	80
	Kap. 286 og 3286 Fondet for forskning og nyskaping	80
	Kap. 287 og kap. 3287 Forskningsinstitutter og andre tiltak	80
	Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak	80
5.3	Nærings- og handelsdepartementet - forskning, nyskaping og internasjonalisering	81
	Kap. 920 Norges forskningsråd	81
5.4	Fiskeri- og kystdepartementet - forskning og utvikling	82
	Kap. 1020 og 4020 Havforskningsinstituttet	82
	Kap. 1021 Drift av forskningsfartøyene	82
	Kap. 1023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	82
5.5	Landbruks- og matdepartementet - forskning og utvikling	82
	Kap. 1137 Forskning og utvikling	82
6.	Samlet oversikt over forslag til bevilgningsendringer	83
7.	Forslag fra mindretall	86
	Rammeområde 17	86
	Rammeuavhengige forslag	101
8.	Komiteens tilråding	101

Budsjett-innst. S. nr. 12

(2004-2005)

Budsjettinnstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

St.prp. nr. 1 (2004-2005)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005, kapitler under Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet samt forskningskapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 17)

Til Stortinget

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen under rammeområde 17.

1. OVERSIKT OVER REGJERINGENS FORSLAG

Nedenfor følger en samlet oversikt over budsjettforslaget fra regjeringen Bondevik II, slik det framgår av St.prp. nr. 1 (2004-2005).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster under rammeområde 17

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1
Utgifter i hele kroner			
<i>Utdannings- og forskningsdepartementet</i>			
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)	177 025 000
	1	Driftsutgifter	169 347 000
	21	Spesielle driftsutgifter	5 297 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 381 000
206		Samisk utdanningsadministrasjon	28 569 000
	50	Tilskudd til Sametinget	28 569 000
220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)	182 593 000
	1	Driftsutgifter	137 111 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 848 000
	70	Tilskudd til lærere mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	37 634 000
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)	128 779 000
	1	Driftsutgifter	124 758 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 021 000
225		Tiltak i grunnsopplæringen (jf. kap. 3225)	1 752 916 000
	1	Driftsutgifter	118 686 000
	60	Tilskudd til landslinjer	99 020 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1
	63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	40 301 000
	64	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	902 066 000
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring .	27 975 000
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 500 000
	67	Tilskudd til opplæring i finsk	10 164 000
	68	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	107 274 000
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	332 621 000
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 457 000
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler	7 820 000
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	48 195 000
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 840 000
	74	Tilskudd til organisasjoner	9 997 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	729 690 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	729 690 000
227		Tilskudd til særskilte skoler	53 860 000
	60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 108 000
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 288 000
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 214 000
	70	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 565 000
	71	Tilskudd til internatdrift ved Krokeide yrkesskole	17 992 000
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	22 693 000
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.	2 054 166 000
	70	Tilskudd til frittstående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	2 053 644 000
	71	Tilskudd til friskoleorganisasjoner	522 000
229		Andre tiltak	6 988 000
	70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	6 988 000
230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3230)	672 500 000
	1	Driftsutgifter	590 982 000
	21	Spesielle driftsutgifter	72 742 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 730 000
	75	Til disposisjon for departementet	2 046 000
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	114 943 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	111 833 000
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 110 000
249		Andre tiltak i utdanningen	2 705 000
	1	Driftsutgifter	2 705 000
251		Fagskoleutdanning	266 187 000
	70	Teknisk fagskole	266 187 000
253		Folkehøgskoler	535 492 000
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	528 585 000
	71	Tilskudd til folkehøgskolerådet	6 307 000
	72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler	600 000
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)	184 388 000
	70	Tilskudd til studieforbund	155 883 000
	71	Tilskudd til fjernundervisning	10 720 000
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	8 155 000
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 630 000
256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)	54 035 000
	1	Driftsutgifter	41 960 000
	21	Spesielle driftsutgifter	12 075 000
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen	38 397 000
	21	Spesielle driftsutgifter	38 397 000
259		Kompetanseutviklingsprogrammet	35 700 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	35 700 000
260		Universitetet i Oslo	3 178 787 000
	50	Statstilskudd	3 178 787 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1
261		Universitetet i Bergen	1 882 391 000
	50	Statstilskudd	1 882 391 000
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	2 572 879 000
	50	Statstilskudd	2 572 879 000
263		Universitetet i Tromsø	1 105 136 000
	50	Statstilskudd	1 105 136 000
264		Norges handelshøgskole	250 383 000
	50	Statstilskudd	250 383 000
265		Arkitektthøgskolen i Oslo	87 033 000
	50	Statstilskudd	87 033 000
268		Norges idrettshøgskole	113 827 000
	50	Statstilskudd	113 827 000
269		Norges musikkhøgskole	149 304 000
	50	Statstilskudd	149 304 000
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	206 798 000
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 860 000
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	77 695 000
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	124 243 000
273		Statlige kunsthøgskoler	244 793 000
	50	Statstilskudd	244 793 000
274		Statlige høgskoler	7 420 304 000
	50	Statstilskudd	7 420 304 000
278		Norges landbrukshøgskole	472 888 000
	50	Statstilskudd	472 888 000
279		Norges veterinærhøgskole	200 798 000
	50	Statstilskudd	200 798 000
281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler (jf. kap. 3281)	777 117 000
	1	Driftsutgifter	323 931 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	72 150 000
	74	Tilskudd til UNIS	77 668 000
	75	Tilskudd til Uninett AS	20 900 000
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	15 774 000
	78	Tilskudd til Universitets- og høgskolerådet	7 364 000
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	253 330 000
282		Privat høgskoleutdanning	605 308 000
	70	Tilskudd	605 308 000
283		Meteorologiformål	244 658 000
	50	Meteorologisk institutt	198 049 000
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	46 609 000
285		Norges forskningsråd	1 153 842 000
	52	Forskningsformål	943 000 000
	55	Administrasjon	210 842 000
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)	634 760 000
	50	Overføring til Norges forskningsråd	634 760 000
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)	132 491 000
	21	Spesielle driftsutgifter	4 508 000
	50	NOVA	23 215 000
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 643 000
	54	Forskningsstiftelser	46 584 000
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	9 100 000
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	18 565 000
	72	Til disposisjon for departementet	1 476 000
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)	666 797 000
	21	Spesielle driftsutgifter	3 585 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	120 208 000
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	525 082 000
	75	UNESCO	17 922 000
<i>Kultur- og kirkedepartementet</i>			
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg	117 398 000
	70	Tilskudd til tros- og livssynsamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	105 218 000
	75	Tilskudd til private kirkebygg	9 079 000
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	3 101 000
340		Kirkelig administrasjon	423 653 000
	1	Driftsutgifter	122 488 000
	21	Spesielle driftsutgifter	3 605 000
	71	Tilskudd til kirkelige formål	146 560 000
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	92 500 000
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	1 000 000
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000
	75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	53 500 000
	76	Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken	2 500 000
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000
341		Presteskapet	650 927 000
	1	Driftsutgifter	648 224 000
	21	Spesielle driftsutgifter	2 703 000
342		Nidaros domkirke m.m.	53 276 000
	1	Driftsutgifter	35 476 000
	40	Vestfrontplassen, arkeologiske utgravninger mv., <i>kan overføres</i>	3 300 000
	41	Erkebispegården, riksregaliene, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	14 500 000
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>			
920		Norges forskningsråd	896 000 000
	50	Tilskudd	896 000 000
<i>Fiskeri- og kystdepartementet</i>			
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)	359 430 000
	1	Driftsutgifter	224 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter	134 930 000
1021		Drift av forskningsfartøylene (jf. kap. 4021)	181 200 000
	1	Driftsutgifter	98 700 000
	21	Spesielle driftsutgifter	82 500 000
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)	396 300 000
	1	Driftsutgifter	38 600 000
	21	Spesielle driftsutgifter	9 100 000
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	238 000 000
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	31 300 000
	70	Tilskudd Fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	48 200 000
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	31 100 000
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>			
1137		Forskning og utvikling	304 377 000
	50	Forskningsaktivitet	137 812 000
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	166 565 000
<i>Statsbankene</i>			
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)	9 293 929 000
	1	Driftsutgifter	270 644 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 000 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 166 750 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 447 760 000
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	585 000 000
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	953 200 000
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	417 000 000
	74	Tap på utlån	433 000 000
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	5 575 000
		Sum utgifter rammeområde 17	41 795 717 000
Inntekter i hele kroner			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)	2 784 000
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.	2 784 000
3220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 220)	19 051 000
	1	Inntekter ved oppdrag	7 503 000
	2	Salgsinntekter mv.	11 548 000
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)	5 131 000
	2	Salgsinntekter mv.	4 309 000
	61	Refusjon fra fylkeskommuner	822 000
3225		Tiltak i grunnsopplæringen (jf. kap. 225)	52 038 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	52 038 000
3230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 230)	77 772 000
	1	Inntekter ved oppdrag	72 564 000
	2	Salgsinntekter mv.	3 173 000
	11	Kursavgifter ved voksenopplæring og etterutdanning	2 035 000
3256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)	8 818 000
	1	Inntekter ved oppdrag	7 820 000
	2	Salgsinntekter mv.	998 000
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)	10 000
	2	Salgsinntekter mv.	10 000
3283		Meteorologiformål (jf. kap. 283)	59 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)	1 982 339 000
	80	Avkastning	1 982 339 000
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)	21 500 000
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	9 100 000
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)	4 916 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 916 000
3340		Kirkelig administrasjon	7 835 000
	1	Ymse inntekter	4 230 000
	2	Inntekter ved oppdrag	3 605 000
3341		Presteskapet	6 566 000
	1	Ymse inntekter	3 863 000
	2	Inntekter ved oppdrag	2 703 000
3342		Nidaros domkirke m.m.	10 107 000
	1	Ymse inntekter	8 142 000
	4	Leieinntekter m.m.	1 965 000
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)	134 930 000
	3	Oppdragsinntekter	134 930 000
4021		Drift av forskningsfartøylene (jf. kap. 1021)	82 500 000
	1	Oppdragsinntekter	82 500 000
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)	9 760 000
	1	Inntekter NIFES	9 100 000
	2	Laboratorieinntekter	660 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)	146 882 000
	3	Diverse inntekter	382 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000
	72	Gebyr	137 000 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)	3 495 200 000
	80	Renter	3 495 200 000
		Sum inntekter rammeområde 17	6 068 198 000
		Netto rammeområde 17	35 727 519 000

2. KOMITEENS HOVEDPRIORITERINGER INNENFOR RAMMEOMRÅDE 17

2.1 Innledning

Regjeringen gjennomgår i forslaget til statsbudsjett for 2005 målene for sin utdannings- og forskningspolitikk og redegjør for sitt arbeid med å gjennomføre og følge opp reformene i utdannings- og forskningssystemet. Regjeringen har en visjon om at Norge skal være ett av verdens mest nyskapende land. Ny kunnskap og teknologi, og en arbeidsstokk som er kompetent og har evne til å omstille seg, er sentrale forutsetninger. Skole, utdanning og forskning er høyt prioritert, og det er Regjeringens ambisjon at Norge skal være blant de fremste internasjonalt på disse områdene.

Regjeringen har som mål å skape en skole som legger større vekt på faglig kompetanse, åpner seg for større mangfold og gir elevene et mer likeverdig tilbud. Som ledd i denne satsingen vil Regjeringen i 2005 bevilge ca. 700 mill. kroner til reformen i grunnopplæringen som ble presentert i St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring, jf. Innst. S. nr. 268 (2003-2004). Av dette er ca. 500 mill. kroner prioritert til kompetanseutvikling. Dette er den første delen av et stort kompetanseløft som gir rom for både Strategi for kompetanseutvikling og videreføring av høyt prioriterte tiltak som demonstrasjonsskoler og de nasjonale strategiplanene. Disse går ut på å bedre kompetansen i lesning, skrivning, realfag, og entreprenørskap og skal medvirke til likeverdig opplæring for elever med minoritetsspråklig bakgrunn.

Regjeringen vil videre bruke ca. 145 mill. kroner til å utvide timetallet i grunnskolen med ytterligere fire uketimer fra høsten 2005. Utvikling av nye læreplaner er et annet prioritert tiltak i Regjeringens reform, og 40 mill. kroner foreslås til dette i 2005. Som ledd i Regjeringens handlingsplan mot fattigdom foreslås 13 mill. kroner til tiltak for bedre oppfølging av og tilrettelegging for ungdom med svak grunnskoleopplæring og for språklige minoriteter med behov for tilrettelagt opplæring. Som ledd i oppfølgingen av Regjeringens overordnede IT-politiske dokument "eNorge 2005" bevilges 114 mill. kroner til IKT i utdanningen, hvorav 35 mill. kroner skal brukes til infrastrukturtiltak og kompetanseutvikling som oppfølging av reformen i grunnopplæringen. Av hensyn til det samlede budsjett-

opplegget blir tilskuddet til landslinjer foreslått redusert med 41,5 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å videreføre hele fjorårets bevilgning til kvalitetsreformen i høyere utdanning i 2005. I forbindelse med den resultatbaserte undervisningsfinansieringen for universiteter og høyskoler øker budsjetttrammene til universitetene og de statlige høyskolene samlet med ca. 262 mill. kroner i forslaget for 2005. Budsjetttrammen for de private høyskolene økes tilsvarende med ca. 12 mill. kroner. Samtidig reduseres budsjetttrammene til universiteter og høyskoler med 78 mill. kroner gjennom en reduksjon på 4 000 studieplasser. 86 mill. kroner foreslås til 100 nye doktorgradstillinger fra høsten 2005. Budsjettforslaget inneholder også en samlet bevilgning på 175 mill. kroner i utstyr- og husleiemidler til nye bygg i universitets- og høyskolesektoren. Tilskuddet til studentbarnehager foreslås redusert med ca. 57 mill. kroner, og bevilgningen til bygging av studentboliger foreslås redusert med 46 mill. kroner. Regjeringen foreslår å bevilge 17 mill. kroner til Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteters stilling i Norge (HL-senteret), som i 2005 flytter til Villa Grande.

Når det gjelder studiefinansiering, foreslår Regjeringen å avvike reisestipendet for innenlandsreiser for studenter fra undervisningsåret 2005-2006 av hensyn til det samlede budsjettopplegget. Bevilgningen til avskrivning av studielån for låntakere som bor og arbeider i tiltakssonen Nord-Troms og Finnmark foreslås økt med 14 mill. kroner i 2005.

Regjeringen foreslår å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskapning med 3,2 mrd. kroner til 36 mrd. kroner. Dette vil med dagens rente øke avkastningen med 140-150 mill. kroner i 2006. Videre foreslås en bevilgning på 10 mill. kroner for å følge opp den nylig framlagte strategien for forsknings- og teknologisamarbeid med Nord-Amerika. Når det gjelder Regjeringens politikk for forskning og utvikling i statsbudsjettet som helhet, henvises til nærmere omtale under pkt. 5 nedenfor.

Stortinget fattet 25. november 2004 vedtak om at netto utgiftsramme for rammeområde 17, med budsjettkapitler under Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet, fastsettes til

kr 35 723 019 000, jf. Budsjett-innst. S. I (2004-2005). Denne utgiftsrammen er lagt til grunn for utkast til vedtak og forslag i den foreliggende innstillingen. Rammen ligger 25,5 mill. kroner høyere enn budsjettforslaget fra Regjeringen.

2.2 Avtale om statsbudsjettet for 2005

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre, viser til at disse partier har inngått budsjettavtale om statsbudsjettet for 2005, jf. Budsjett-innst. S. I (2004-2005). Budsjettavtalen innebærer at Fremskrittspartiet gir subsidiær støtte til Regjeringens budsjettforslag, med de endringer som fremkommer av avtalen. For rammeområde 17 innebærer avtalen en utgiftsøkning på 25,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

I tillegg er flertallet - innenfor den vedtatte ramme - blitt enig om enkelte andre endringer i forhold til Regjeringens forslag. Flertallet viser til merknader og forslag under de respektive kapitler.

2.3 Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at skolen er en av våre viktigste samfunnsinstitusjoner. Skolen skal formidle kulturarv, allmenndannelse, verdier og kunnskap, men også hjelpe barn til mestring, utfoldelse og sosial utvikling. Målet er å skape en skole som legger større vekt på faglig kompetanse, åpner for større mangfold og gir elevene et mer likeverdig tilbud. Disse medlemmer har som mål at Norge skal være i fremste rekke internasjonalt når det gjelder kunnskap, kompetanse og ny teknologi.

Disse medlemmer er fornøyd med at Regjeringen følger opp St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring gjennom en bevilgning på 700 mill. kroner til kompetanseutvikling, økt timetall og utvikling av nye læreplaner. Det sikrer at skolereformen starter opp, men det gir også rom for å videreføre andre viktige kvalitetstiltak som er knyttet til læringsmiljøene og det nasjonale systemet for kvalitetsvurdering. Regjeringen har i denne stortingsperioden oppnådd målet om økt satsing på kunnskap og kompetanse - med særlig vekt på bedre kvalitet, bedre sammenheng og økt fleksibilitet igjennom hele utdanningssystemet. Timetallet på barnetrinnet er økt med 12 timer, det er gjennomført en rekke tiltak for kvalitetsutvikling ved den enkelte skole, og det er foreslått en omfattende kompetansehevingsspakke for gjennomføring av skolereformen.

Disse medlemmer understreker foreldrenes rett til å velge andre alternativer enn den offentlige skole for barna, da de har hovedansvaret for oppdragelsen og opplæringen av sine barn. Det er derfor viktig å sikre og fremme mangfoldet i skolen og mellom skolealternativer.

Disse medlemmer er fornøyd med at kvalitetsreformen i høyere utdanning i perioden er fullfinansiert i henhold til sektorenes egne beregninger, med 1 144 mill. kroner. Den nye finansieringsordningen for elever i ordinær videregående opplæring har ført til at det er

utbetalt 650 mill. kroner mer i stipend i undervisningsåret 2003-2004 enn i undervisningsåret 2002-2003.

Disse medlemmer er tilfreds med at Regjeringen øker bevilgningen til forskning med økt satsning på petroleumsforskning, såkornsfond samt økning av kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping. Den samlede økning i offentlig innsats til forskning i perioden er på ca. 5 mrd. kroner, fordelt med 3,2 mrd. kroner i økte bevilgninger og 1,8 mrd. kroner i innteksttap knyttet til SkatteFUNN.

Disse medlemmer mener at Den norske kirke er en viktig nasjonal institusjon, som gir mennesker forankring i et stabilt verdigrunnlag. Den bidrar med verdier utover det dagsaktuelle og materielle, samtidig som den er en viktig aktør i samfunnsdebatten.

Disse medlemmer er fornøyd med at Regjeringen prioriterer en opptrapping på 25 mill. kroner til reform av trosopplæringen i Den norske kirke. I denne stortingsperioden har den viktige trosopplæringsreformen gradvis fått økt bevilgningen til 55 mill. kroner for 2005. Dette sikrer en god framdrift for fornyelsen av trosopplæringen i Den norske kirke.

Disse medlemmer er tilfreds med at Regjeringen øker bevilgningen til styrking av prostetjenesten og at den i perioden har opprettet flere preste- og diakonistillinger.

2.4 Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, som omtalt i finansinnstillingen. Disse medlemmer mener at et av Norges fortrinn er et høyt utdanningsnivå. Dette er det viktig å satse videre på.

Disse medlemmer mener at budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet innebærer en reell svekkelse av utdanningsområdet. Disse medlemmer ser det som en viktig oppgave å utvikle den offentlige fellesskolen. Disse medlemmer mener at en styrking av både innhold og ressurser er avgjørende, og at en viktig forutsetning for å øke elevenes læringsutbytte er å utvide timetallet i grunnskolen. Disse medlemmer mener at en solid kommuneøkonomi er svært avgjørende for å kunne bedre grunnskolen. Med denne Regjeringen har vi sett at ressursene til skolen gradvis har blitt redusert. Det har gitt seg utslag i mindre læretetthet og større undervisningsgrupper. Disse medlemmer mener at dette er en utvikling i feil retning og synes det er beklagelig at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet gjør lite for å rette opp dette i årets budsjett. Disse medlemmer er også opptatt av at elevene tilegner seg kunnskap og læring i et god fysisk læringsmiljø, og viser i den forbindelse til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslo å øke lånerammen til oppussing av skolebygg med 2 mrd. kroner utover Regjeringens forslag for å få fortgang i rehabiliteringen og vedlikeholdet av skolebygg.

Disse medlemmer mener også at Regjeringens systematiske nedprioritering av skolefritidsordningen og leirskoletilbudet er med på å svekke den offentlige grunnutdanningen. Særlig sett i lys av dette, reagerer

disse medlemmer på den kraftige økningen i bevilgningene til de private skolene. Som beskrevet over, mener disse medlemmer at det fremdeles er store utfordringer innen den offentlige skolen, og at ressursene først og fremst bør settes inn her slik at alle elever sikres en god utdannelse.

Disse medlemmer sier seg fornøyd med at Regjeringen følger opp Stortingets behandling av St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring og setter av 300 mill. kroner til kompetanseheving. Etter disse medlemmers oppfatning er dette et viktig tiltak, og det er derfor avgjørende at beløpet fordeles på en nøye gjennomtenkt måte.

Disse medlemmer påpeker at norsk økonomi er inne i en periode med lav vekst og høy arbeidsledighet. Disse medlemmer viser til Regjeringens forslag om betydelige kutt i etter- og videreutdanningen, og synes dette er underlige prioriteringer gitt den vanskelige situasjonen i arbeidsmarkedet. Disse medlemmer ønsker også å påpeke at Regjeringens forslag til kutt vil kunne medføre at arbeidstakere og andre vil måtte betale en større egenandel ved etter- og videreutdanning. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt forslag til alternativt budsjett foreslo å øke tilskuddet til studieforbundene og fjernundervisningen.

Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag til budsjett medfører betydelige kutt innen høyere utdanning og studiefinansiering. Etter disse medlemmers oppfatning er det synd, men lite overraskende, at budsjettavtalen med Fremskrittspartiet ikke medfører noen forbedringer. Særlig reagerer disse medlemmer på at Regjeringen og Fremskrittspartiet kutter 4 000 studieplasser ved landets universitet og høyskoler. Disse medlemmer merker seg at kuttet ikke er begrunnet verken med færre søkere eller mindre ungdomskull. Etter Arbeiderpartiets mening er det kortsiktig å bygge ned kapasiteten i høyere utdanning som et innsparingsiltak på neste års budsjett.

Disse medlemmer mener også at en styrking av studiefinansieringen er avgjørende for å gjennomføre Kvalitetsreformen på en skikkelig måte. Disse medlemmer mener det er beklagelig at Regjeringen og Fremskrittspartiet velger å kutte i reisestipendet og heller ikke dette året prisjusterer lån- og stipendordningen. Stipend og lån til studentene har ligget på samme nivå i tre år på rad. Når prisene stiger, betyr det at studentene gradvis har fått reelt sett mindre støtte fra Statens lånekasse for utdanning. Disse medlemmer ønsker å opprettholde reisestipendet for alle fordi det bidrar til at studentene fritt kan velge studiested. Disse medlemmer vil også understreke at reisestipendet er et bidrag til at ungdom som kommer fra steder uten universiteter eller høyskoler, også sikres rett til å ta høyere utdanning.

Disse medlemmer reagerer også på Regjeringens kutt i bevilgningen til bygging av studentboliger. Disse medlemmer finner grunn til å minne om handlingsplanen fra 2001 vedrørende bygging, og viser til Budsjett-innst. S. nr. 12 (1999-2000). Særlig i de store byene er det høye boligpriser og et leiemarked

som det ikke alltid er like lett å komme inn på. Det er etter disse medlemmers oppfatning derfor viktig å bedre boligsituasjonen for studentene.

2.5 Fremskrittspartiet og representanten Simonsen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til finansinnstillingen om statsbudsjettet for 2005, Budsjett-innst. S. I (2004-2005):

"Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslår at ramme 17 settes til kr 34 566 120 000, som er en reduksjon i forhold til Regjeringen på kr 1 131 399 000.

Disse medlemmer mener Norge bør ha som mål at landets utdanningssystem bør ligge i verdenstoppen når det gjelder kvalitet og læringsresultater og som gjenspeiler at fremtidige arbeidsplasser i stor grad vil være kunnskapsintensive. Norge er blant de land i verden som bruker mest penger i utdanningssektoren, men resultatet plasserer oss ikke like tydelig blant verdens ledende. Kunnskaps- og kapitalintensive næringer vil være nøkkelen til å videreføre Norges velstand etter oljealderen. Disse medlemmer mener det både er nødvendig med struktur og systemendringer for å heve nivået på læringsresultatene innenfor utdanningssystemet, samtidig som det er nødvendig å øke innsatsen innenfor forskningen.

Grunnskolen

I Trontalen for 2005 understreket Regjeringen at den ville forsterke innsatsen for å bedre elevenes læringsmiljø. Disse medlemmer har med undring registrert at Regjeringen til tross for dette ikke tilfører ytterligere kapital til opprustning av skolebygg. Programmet på totalt 15 mrd. kroner er ikke fullført til tross for at behovet for opprustning også utover denne rammen åpenbart synes nødvendig. Disse medlemmer vil videreføre programmet også i 2005 og utvide programmets totale ramme.

Disse medlemmer legger til grunn et utdanningssystem der den enkelte elev har frihet til selv å velge skole, og der private og offentlige utdanningsinstitusjoner er lovmessig og økonomisk likestilt. Dette innebærer at den enkelte bruker får mer makt, og at det blir en konkurransesituasjon mellom ulike tilbydere av utdannings tjenester. Denne konkurransen vil medføre et økt fokus på kvalitet i utdanningssystemet, slik at målet om å ha et av verdens beste utdanningssystemer kan bli realisert.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av å få på plass et kvalitetssikringsorgan for grunnskolen gjennom NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen). Disse medlemmer ønsker nåværende godkjennings- og tilsynsordning avvirket og oppgavene overført til NOKUT.

Disse medlemmer vil opprette et eget skoleombud som kan ivareta brukernes rettigheter på en god måte. Disse medlemmer ønsker videre økt frihet for den enkelte skole til å kunne organisere undervisningen på ulike måter og legge forskjellige pedagogiske prinsipper til grunn. Dette gir et mangfold av skoler som gjør at elevene har flere skolealternativer å velge mellom.

Disse medlemmer vil understreke at grunnskolens lengde bør kortes ned fra ti til ni år, slik at midler frigjøres for å styrke kvaliteten fra første dag. Disse medlemmer stiller seg positive til å utvide skoledagen hvis dette innebærer å styrke fagene norsk, matematikk, naturfag/teknologi og engelsk. I tillegg kan tiden bru-

kes til å gi leksehjelp og styrke den tilpassede opplæringen for den enkelte elev. Fremskrittspartiets modell for en utvidet skoledag skal ikke være et ledd i å innføre gratis skolefritidsordning.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av at brukerne, og derigjennom de foresatte, skal gis mer makt i skolen. På bakgrunn av dette ønsker Fremskrittspartiet å ha driftsstyrer på skolene med de foresatte i flertall. Det må settes økt fokus på lærernes ansvar som klasseledere, og stilles krav til at kvaliteten på undervisningen er god. Videre er det viktig for læringsutbyttet at det er ro og orden i klasserommet. Disse medlemmer ønsker økt fokus på dette, samt det stadig økende mobbeproblemet i norsk skole.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen i budsjettforslaget har overført Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) til Utdanningsdirektoratet til tross for klare føringer fra Stortingets flertall om å opprettholde utvalgets nåværende status. Disse medlemmer vil reversere forslaget.

Videregående opplæring

Disse medlemmer legger til grunn de samme prinsippene i den videregående opplæring som i grunnskolen: Valgfrihet, økonomisk og lovmessig likebehandling mellom private og offentlige skoler, pedagogisk og administrativ frihet for den enkelte skole, og kvalitets-sikring av utdanningen gjennom NOKUT. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at de yrkesfaglige utdanningene blir gjenstand for mer praktisk rettet undervisning og mindre teoretisk innrettet. Dette vil bidra til å motivere langt flere som er praktisk orientert til å fullføre utdanningsløpet.

Disse medlemmer vil videre understreke betydningen av å ha flere lærlingsplasser tilgjengelig slik at flere får muligheten til å ta hele utdanningen i bedrift.

Elevtallsveksten i videregående skole er nå stor, uten at fylkeskommunene som eier de fleste videregående skoler, kan fremvise tilsvarende ressursvekst. Dette forholdet understreker også at det er nødvendig å endre finansieringssystem - slik at statlige penger følger eleven direkte.

Det er nødvendig med en avklaring av voksnes rett til videregående opplæring, for avklaring av grenseområdet mellom videregående skoler og fagskoler, og for en finansieringsmodell for fagskoler.

Disse medlemmer har merket seg at tilbudet innenfor videregående opplæring er under press grunnet økonomi og prioriteringer i fylkeskommunene i en situasjon med markert elevtallsvekst. Dette understreker behovet for endring i finansieringsmodellen slik at statlige penger følger elev og ikke skoleeier.

Bokbransjeavtalen ser ut til å gå imot avvikling og disse medlemmer regner med at dette vil bidra til lavere pris på læremidler. Disse medlemmer viser til sine merknader og forslag i Innst. S.nr. 242 (2002-2003) vedrørende St.meld. nr.21 (2002-2003) om støtteordninger for unge elever i ordinær videregående opplæring. Læremiddelstipend bør gjelde alle elever uten behovsprøving og reklamefinansiering, og sponing av læremateriell bør brukes for ytterligere å redusere prisen på skolebøker/læremateriell når bokbransjeavtalen opphører.

Høyere utdanning

Disse medlemmer vil understreke betydningen av at den høyere utdanningssektoren er av høy internasjonal kvalitet. Disse medlemmer konstaterer at innføringen og oppstarten av Kvalitetsreformen så langt i hovedsak synes å ha gitt positive resultater. Det er blitt større fokus på kvalitet og bedre oppfølging av studentene ved de ulike lærestedene. Disse medlemmer har også merket seg et økt fokus på internasjonalisering innen-

for den høyere utdanningen gjennom samarbeid og utveksling av både vitenskapelig ansatte og studenter for kortere og lenger perioder. Disse medlemmer er opptatt av at slikt samarbeid og utveksling fremmer kvalitetsutviklingen ved norske institusjoner, og peker på at kvalitetssikringsorganet NOKUT også bør følge denne utviklingen.

Kvalitetsreformen må sikres en finansiering som også gir kvalitet. Reformen bygger på tre viktige pilarer: Institusjonenes budsjettammer til løpende undervisning og forskning, bygningsmessige forhold i sektoren og studentenes rammebetingelser. Disse medlemmer har med undring merket seg at Regjeringen i sitt budsjettforslag svekker Kvalitetsreformens tre hovedpilarer. Antall studieplasser reduseres med 4 000 plasser gjennom kutt i basistilskuddet, ingen av de prioriterte byggeprosjektene omtalt i budsjettet for 2004 og 2005 har fått midler, og ingen ekstra innsats på vedlikeholdssiden er foreslått. Disse medlemmer har også med undring merket seg at Regjeringen i sitt budsjettforslag foreslår å bruke midler hentet fra redusert basisbevilgning til delvis dekning av økt husleie for igangsatte byggeprosjekter. Det er nødvendig å få på plass avklarende retningslinjer for hvordan husleie knyttet til nye byggeprosjekter behandles i forhold til årlige budsjetter.

Studentenes rammebetingelser er svekket gjennom reduserte rammer for studielån, fjerning av reise stipend og redusert bygging av studentboliger. Disse medlemmer mener en slik prioritering svekker innholdet av - og finansieringen av - Kvalitetsreformen, og vil fremme forslag som endrer Regjeringens prioritering på disse punktene.

Disse medlemmer ønsker en enda sterkere grad av internasjonalisering av den høyere utdanningen, og vil understreke betydningen av at norske studenter får god mulighet til å ta hele eller deler av utdanningen ved kvalitetsmessig gode læresteder i utlandet. Disse medlemmer ønsker derfor at alle studenter likebehandles gjennom lik stipendgrad for alle, uansett grad.

Disse medlemmer ser klare betenkeligheter med å ha en desentralisert høyskolesektor som finnes i Norge. Universitetene bør prioriteres i sterkere grad enn det som gjøres i dag. Også innenfor den høyere utdanningssektoren ønsker disse medlemmer en lovmessig og økonomisk likebehandling mellom de private og offentlige utdanningsinstitusjoner. Dette er nødvendig for å legge til rette for at alle, uavhengig av økonomisk bakgrunn, fritt kan velge utdanningssted. Det er også nødvendig for å skape kvalitet i utdanningen.

Når det gjelder tildelingen av forskningsmidler innenfor den høyere utdanningssektoren, ønsker Fremskrittspartiet at midlene skal kanaliseres til de institusjonene som kan vise til høy internasjonal kvalitet. Disse medlemmer viser til dagens praksis der midlene blir spredd utover til en rekke institusjoner, og bærer i en del tilfeller preg av å være et distriktpolitisk virkemiddel. Disse medlemmer peker på betydningen av å styrke grunnskolen og den videregående opplæringen, slik at de studentene som de høyere utdanningsinstitusjonene får inn, holder et høyt kvalitativt nivå.

Forskning

Disse medlemmer viser til den målsetningen Norge som forskningsnasjon har, gjennom ønsket om å nå et gjennomsnittlig OECD-nivå innen 2005 for ressursbruk innenfor forskningssektoren. Dette målet synes stadig fjernere selv om det har vært satset mer på forskning de senere årene. Andre land som vi bør sammenligne oss med bruker stadig mer av BNP på forskning, mens Norge sakter akterut fordi vi øker bevilgningene på et lavere nivå.

Regjeringens forslag til innsats på forskningsområdet bringer ikke Norge nærmere det nasjonale målet, men innebærer faktisk en realnedgang når det tas hensyn til pris- og lønnsøkning innenfor selve forskningsområdet. Regjeringens forslag om nye stipendiattstillinger er også betydelig lavere enn det programmet som Stortinget tidligere har sluttet opp om.

Disse medlemmer viser også til at etterslep når det gjelder vitenskapelig utstyr er betydelig, og at bevilgningene til dette formål er redusert. Disse medlemmer vil øke avsetningen til fondet for forskning og nyskaping, og øremerke meravkastningen på 120 mill. kroner til fagområder som Fremskrittspartiet gir spesiell prioritering. Disse medlemmer viser også til den store muligheten til finansiering via et eget utenlandsbudsjett som eksisterer innenfor forskningsområdet, både fordi kontingentutgifter betales til utlandet og fordi kjøp av utstyr og tjenester skjer fra utlandet. En slik mulighet bør drøftes spesielt gjennom en tilleggsmelding til den varslede forskningsmeldingen.

Disse medlemmer vil understreke betydningen forskningen vil ha, når det gjelder å videreføre velferds-samfunnet. Disse medlemmer vil ha en satsing innenfor forskningssektoren som i mindre grad tar hensyn til distriktspolitiske hensyn, og i større grad tar hensyn til kvalitetsmessige kriterier for tildeling av forskningsmidler. Det viktigste er først og fremst at vi får mer igjen for de pengene vi bruker i forskningssektoren, gjennom god forskning av høy internasjonal kvalitet. Samtidig er det viktig å stille mer midler til veie for de aktørene som bedriver forskning av høy internasjonal kvalitet. Disse medlemmer vil understreke det ansvaret som påligger næringslivet når det gjelder å ta ansvar for at det satses på forskning i Norge, for på den måten å sikre en utvikling av bedriftene som legger grunnlag for fortsatt eksistens og arbeidsplasser i Norge. Disse medlemmer er positive til den SkatteFUNNordningen som er tilgjengelig, men ønsker å utvide denne til å gjelde egeninnsats i enkeltpersonforetak. Disse medlemmer vil videre understreke viktigheten av at de forskningsresultatene som blir frembrakt, blir videreformidlet til aktører som kan dra nytte av disse. Dette forutsetter et tettere samarbeid mellom forskningsinstitusjonene og næringslivet. Disse medlemmer vil understreke det ansvaret som påligger det offentlige når det gjelder å ivareta satsingen på grunnforskning.

Kirke

Disse medlemmer viser til sitt standpunkt om at staten og kirken bør skille lag. Disse medlemmer ønsker en fristilt kirke som skal få anledning til selv å kunne ta beslutninger og bestemme over sin egen fremtid på fritt grunnlag.

Disse medlemmer vil imidlertid uttrykke bekymring over det omfattende forfallet som er innenfor kirkesektoren, når det gjelder vedlikeholdet av kirkebygninger. Disse medlemmer vil spesielt understreke det ansvaret staten bør ha i forhold til å ivareta de verneverdige kirkebyggene som mange steder forfaller. Disse medlemmer vil derfor opprette en ordning for opprustning av kirkebygg etter modell for det som er gjennomført for skolebygg i kommunesektoren, der lån til opprustning betjenes av staten gjennom årlig rentekompensasjon over KADs budsjett. Ordningen bør gjelde både de kirkebygg som er fredet eller som er verneverdig og de ordinære kirkebygg der etterslepet når det gjelder vedlikehold også er stort.

En slik ordning vil kunne bedre den konkrete vedlikeholds- og økonomisituasjonen for kirken og avlaste kommuneøkonomien, og sikre en rekke kirkebygg som også har stor betydning i nasjonal og kulturell sammenheng.

Disse medlemmer viser til den inngåtte budsjettavtale mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre som innebærer at Fremskrittspartiet vil stemme subsidiært for denne avtalen.

Disse medlemmer mener at budsjettavtalen gir statsbudsjettet for 2005 en mer sosial profil pga. endret skatteopplegg, reversering av foreslåtte egenandelsøkninger, og større satsning på helse og omsorg. Budsjettavtalen fører også til en større satsning på kriminalitetsbekjempelse, næringsutvikling, veibygging og en bedret kommuneøkonomi."

Disse medlemmer vil understreke at Fremskrittspartiet i sitt alternative forslag til statsbudsjett lå under den rammen som flertallet opererer innenfor. I tillegg til at disse medlemmer foreslår å bevilge mindre midler enn det som er fremlegget til Regjeringen, foretar disse medlemmer en betydelig satsing på sitt utenlandsbudsjett, som ikke vil ha noen innvirkning på norsk økonomi. Disse medlemmer vil i tilknytning til sin generelle merknad her vise frem sitt budsjettalternativ og begrunnelsene for de prioriteringer som der er foretatt. Utgangspunktet for de tallene som disse medlemmer presenterer nedenfor, er det statsbudsjettet som er fremlagt av Regjeringen, der Fremskrittspartiets alternative budsjett er vist med spesifisering på kapitler og poster og tilhørende merknader.

DET KONGELIGE UTDANNINGS- OG FORSKNINGSDEPARTEMENT

Kap. 200 Utdannings- og forskningsdepartementet

Post 1 Driftsutgifter reduseres med 14 347 000 kroner

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at Regjeringen heller ikke i budsjettet for 2005 har foretatt nødvendige kutt i driftsutgiftene til departementet. Regjeringen har effektivisering av offentlig sektor som et av sine mål, noe disse medlemmer mener ikke er fremvist i tilstrekkelig grad i dette budsjettforslaget. Disse medlemmer er av den oppfatning at arbeidet i departementet kan effektiviseres. Også av hensyn til det samlede budsjettopplegget vil disse medlemmer redusere støtten til departementet, gjennom å redusere driftsutgifter.

Post 21 Særskilte driftsutgifter reduseres med 2 797 000 kroner

Disse medlemmer mener at arbeidet i departementet kan effektiviseres og av hensyn til det samlede budsjettopplegget vil disse medlemmer redusere støtten til departementet, gjennom å redusere særskilte driftsutgifter.

Post 45 Større utstyrskjøp reduseres med 881 000 kroner

Disse medlemmer mener at arbeidet i departementet kan effektiviseres og av hensyn til det samlede budsjettopplegget vil disse medlemmer redusere støtten til departementet, gjennom å redusere posten for større utstyrskjøp.

Kap. 204 Foreldreutvalget for grunnskolen

Post 1 Driftsutgifter økes med 8 661 000 kroner

Disse medlemmer vil understreke betydningen av brukernes innflytelse i skolen. Evalueringer av FUG som departementet har foretatt viser gode resultater når det gjelder å styrke foreldresamarbeidet i grunnskolen. Disse medlemmer viser til merknader fra Innst. S. nr. 268 (2003-2004) vedrørende St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at FUG fungerer i dag både som et rådgivende organ for departementet og en interesseorganisasjon for de foresatte i skolesammenheng. Flertallet vil understreke at på tross av denne dobbeltrollen, så har FUG ivaretatt sine oppgaver på en god måte. Med bakgrunn i dette mener flertallet at FUGs rolle, ansvarsområder og organisatoriske tilknytning og plassering opprettholdes."

Disse medlemmer vil styrke foreldrenes medbestemmelsesrett i skolen og arbeidet som FUG i denne sammenheng representerer

er viktig. På denne bakgrunn vil disse medlemmer styrke utvalgets økonomiske situasjon. Imidlertid ønsker disse medlemmer at FUG ikke bør være en underavdeling av Utdanningsdirektoratet, FUG skal være et selvstendig og uavhengig organ, og disse medlemmer ønsker derfor også å styrke organets posisjon ved å tilføre ytterligere 3 mill. kroner i forhold til forslaget fra Regjeringen.

Kap. 205 Skoleombud

Post 1 NY Driftsutgifter bevilges med 2 500 000 kroner

Disse medlemmer mener det bør opprettes et frittstående og uavhengig skoleombud for å ivareta elevens og foresattes rettigheter i forhold til gjeldende opplæringslov og forvaltningslov. Disse medlemmer mener det er ytterligere behov for å styrke brukernes innflytelse i skolen, og mener at opprettelsen av et skoleombud bør samlokaliseres med Foreldreutvalget i grunnskolen, men ellers ha et tydelig og uavhengig mandat.

Kap. 206 Samisk Utdanningsadministrasjon

Post 50 Tilskudd til Sametinget reduseres med 21 569 000 kroner

Disse medlemmer ønsker en likebehandling av alle mennesker i Norge uansett kjønn, alder og etnisk tilhørighet. Samenes spesielle rettigheter, og ikke minst at de har et eget politisk organ, betrakter disse medlemmer som en uønsket særbehandling. De oppgaver som Sametinget har i forhold til utdanning skal slik disse medlemmer ser det, utføres i de instanser som har ansvaret for resten av skolesektoren. Disse medlemmer viser til sitt standpunkt om å legge ned Sametinget. Disse medlemmer anser derfor at bevilgninger som vedrører grunnskoleopplæring og videregående opplæring, og som kanaliseres via Sametinget opphører, gjennom en avviklingstid over tre måneder.

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet

Post 1 Driftsutgifter reduseres med 27 111 000 kroner

Disse medlemmer viser til fraksjonens forslag om å etablere Foreldreutvalget i grunnskolen som en egen avdeling, uavhengig av Utdanningsdirektoratet og øremerke midler til dette formålet. Disse medlemmer er av den oppfatning at det er et potensial også for Utdanningsdirektoratet når det gjelder effektivisering. Disse medlemmer viser til at budsjettet på dette nye kapitlet er bygd på videreføring av utgifter til en rekke eksisterende tiltak fra andre kapitler, men uten at det er foretatt en evaluering.

Kap. 222 Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat

Post 1 Driftsutgifter reduseres med 59 758 000 kroner

Disse medlemmer mener at det ligger et potensial for effektivisering av driften også her, og derfor bør dette gjenspeiles gjennom et generelt kutt i driftsutgifter. Disse medlemmer vil at statens samiske videregående skoler skal nedlegges. Ansvaret for å gi opplæringen som disse utdanningsinstitusjonene tilbyr må tillegges de ordinære videregående skolene. Disse medlemmer vil videre understreke at Sametinget ikke skal ha noe mandat til å inneha ansvaret for drift og innhold i den videregående skolen, da dette organet skal nedlegges. På bakgrunn av dette reduseres bevilgningen til statlige skoler med opplæring på videregående nivå.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Post 60 Tilskudd til landslinjer økes med 45 980 000 kroner

Disse medlemmer viser til at målsetningen med tilskuddsordningen er å sikre elever et nasjonalt tilbud i små og/eller kostbare kurs i videregående opplæring. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen foreslår et kutt på 41,5 mill. kroner til landslinjer av hensyn til den samlede budsjettssituasjonen. Disse medlemmer mener at landslinjene ivaretar en viktig funksjon i utdanningssystemet og kan ikke se at det finnes grunnlag for å forsvare Regjeringens kraftige kutt. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke landslinjene ved å øke tilskuddet med 45 980 000 kroner.

Post 63 Tilskudd til samisk i grunnopplæringen reduseres med 40 301 000 kroner

Disse medlemmer har merket seg at dette tilskuddet går til å styrke den økonomiske evnen i kommunene til å gi opplæring i og på samisk, samt styrke kompetansen til lærerne i samisk språk og kultur. Disse medlemmer viser til sitt standpunkt om at alle innbyggerne i Norge skal behandles likt uavhengig av rase, religion og etnisk opprinnelse. Disse medlemmer oppfatter denne bevilgningen som en spesialbehandling av en enkelt befolkningsgruppe. Disse medlemmer vil understreke at satsing på samisk i utdanningssystemet må være etter initiativ og finansiering fra den enkelte kommune, innenfor de økonomiske rammene de har til disposisjon. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å fjerne denne tilskuddsordningen.

Post 64 Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen reduseres med 442 066 000 kroner

Disse medlemmer viser til den kraftige økningen som er foreslått innenfor denne posten, en økning på hele 15 pst. og finner det betenkelig at dette er et prioritert område som tydelig skjer på bekostning av andre formål. Disse medlemmer har merket seg at disse midlene skal fordeles mellom tre tiltak: særskilt norskopplæring, morsmålsopplæring og opplæring for barn i statlige mottak. Disse medlemmer er av den oppfatning at morsmålsopplæring for språklige minoriteter ikke er et statlig ansvar. Dersom barnas foresatte finner denne type opplæring nødvendig skal det være deres ansvar å sørge for dette. Disse medlemmer mener videre at Fremskrittspartiets politikk som innebærer strengere kriterier for opphold i Norge, og et mer effektivt mottakssystem for asylsøkere, gjør en opplæring i de statlige asylmottakene overflødig for de som åpenbart ikke har en kvalifisert grunn for opphold i Norge. Disse medlemmer vil understreke at de midlene som finansieres over denne posten skal benyttes til særskilt norskopplæring, men vil samtidig understreke det ansvaret de foresatte har for at deres barn kan norsk når de starter på skolen. Disse medlemmer vil i tillegg minne om at antall norsktimer i den ordinære undervisningen er styrket, og at fleksibiliteten i ressursbruken er økt. På denne bakgrunn reduseres denne posten.

Post 65 Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter

i videregående opplæring reduseres med 10 975 000 kroner

Disse medlemmer viser til merknader under kap. 225 post 64.

Post 66 Tilskudd til leirskoleopplæring økes med 75 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til den budsjettavtalen som ble inngått for statsbudsjettet for 2003 mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene. Et punkt i avtalen innebærer at statlige bevilgninger til leirskoler skal øremerkes på Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett f.o.m. 2003. Disse medlemmer har merket seg at regjeringspartiene har brutt denne avtalen i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 66 (2002-2003) kommuneøkonomiproposisjonen for 2004. Disse medlemmer viser til Regjeringens forslag om at penger til betaling av lærerkostnader øremerkes, mens den delen av tilskuddet som skal erstatte foreldrebetalingen legges inn i rammetilskuddet til kommunene. Disse medlemmer finner det betenkelig at Regjeringen på denne måten ikke overholder avtaler som er inngått. For at elevene skal få tilbud om leirskoleopplæring mener disse medlemmer at midlene til denne typen opplæring må øremerkes. Disse medlemmer viser til kommunenes anstrengte økonomiske situasjon som kan medføre at midler tiltenkt leirskoleopplæring brukes til andre formål. Disse medlemmer mener leirskoleopplæring har en viktig funksjon i skolen, både for at elevene skal tilegne seg kunnskap på ulike felt, og for å styrke det sosiale samholdet i den enkelte klasse, og det omfatter 60 000 barn hvert år. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å øremerke hele bevilgningen til leirskoleopplæring. Disse medlemmer har registrert at en rekke kommuner og skoler har gitt tilbakemelding om at de satsene som utbetales per elev er for lave til å dekke de reelle kostnadene. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å øke den samlede bevilgningen, tilskuddet skal dekke både driftsutgifter, reiseutgifter og oppholdsutgifter.

Post 67 Tilskudd til opplæring i finsk reduseres med 10 164 000 kroner

Disse medlemmer viser til at tilskuddet skal medvirke til at kommuner i Troms og Finnmark skal gi grunnskoleelevene med kvensk-finsk bakgrunn opplæring i finsk som andrespråk. Etter disse medlemmers syn er ikke opplæring i finsk som andrespråk en statlig oppgave. Dette må eventuelt være et tilbud som kommunene selv tar initiativ til å gi innenfor de økonomiske rammene de har til disposisjon. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å fjerne denne tilskuddsordningen.

Post 68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen reduseres med 32 274 000 kroner

Disse medlemmer vil understreke at skolen er viktig for det enkelte individs muligheter i livet. En dårlig skolegang, er en dårlig start som for en del får konsekvenser resten av livet. På denne bakgrunn har disse medlemmer foreslått å ha en egen bevilgning som går til elever med særskilte behov, spesielt knyttet til elever med atferdsproblemer, jf. kap. 225 post 75. Disse medlemmer mener at en bedre grunnutdanning for denne gruppen elever vil virke forebyggende, og spare rettssystemet og fengselsvesenet for utgifter på sikt. Disse medlemmer vil understreke at de ressursene som er bevilget på denne posten i første rekke bør gå til å gi unge lovbrøyttere et tilbud og satsing på formelt kompetansegivende kurs og opplæringstilbud.

Post 70 Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med særskilte behov økes med 7 543 000 kroner

Disse medlemmer viser til at dette er en ordning som skal fange opp elever med særskilte behov fordi de har ulike fysiske og psykiske hemninger. Disse medlemmer vil understreke at svært mange elever i den yrkesrettede videregående opplæringen synes at den opplæring som finner sted i skolen er for mye preget av en teoretisk kunnskapsformidling. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at det finnes gode muligheter for utdanning for den kategorien elever som er lei av en teoretisk orientert undervisning, men som er motivert for en yrkesrettet praksisorientert opplæring. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å legge mulighetene til rette for at elever i større grad kunne velge en ren yrkesrettet utdanning. Disse medlemmer ønsker derfor at denne tilskuddsordningen skal favne om de kategorier elever som har behov for, eller et sterkt ønske om, å ta hele sin yrkesutdanning i bedrift. Med bakgrunn i dette foreslår disse medlemmer å øke bevilgningen til dette formålet.

Post 71 Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler reduseres med 7 820 000 kroner

Disse medlemmer er av den oppfatning at den enkelte eier av musikk- og kulturskolene skal være ansvarlig for utviklingen av innhold, organisering og et eventuelt samarbeid med grunnskolen og det lokale kulturlivet. Disse medlemmer viser til at midlene til musikk- og kulturskolene nå er lagt inn i rammetilskuddet til kommunene. Da må kommunene slik disse medlemmer ser det ha det hele og fulle ansvar for disse skolene. Disse medlemmer ønsker ikke den modellen som er i dag der Norsk kulturskoleråd skal ivareta denne funksjonen. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å fjerne tilskuddet til utvikling av musikk- og kulturskolene.

Post 72 Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram reduseres med 48 195 000 kroner

Disse medlemmer ønsker å videreføre tilskuddet til internasjonale utdanningsprogrammer. Disse medlemmer vil at denne posten overføres til utenlandsbudsjettet.

Post 73 Tilskudd til studieopphold i utlandet reduseres med 7 840 000 kroner

Disse medlemmer ønsker å videreføre tilskuddet til studieopphold i utlandet. Disse medlemmer vil at denne posten overføres til utenlandsbudsjettet.

Post 74 Tilskudd til organisasjoner økes med 700 000 kroner

Disse medlemmer viser til merknader fra Innst. S. nr. 268 (2003-2004) vedrørende St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring:

"Flertallet peker på at LUFSS - Landslaget for nærmiljøskolen gjør et viktig arbeid for foreldre og elever på små skoler og at statlig støtte må sikres."

Disse medlemmer ønsker å øke tilskuddet til LUFSS (Landslaget for nærmiljøskolen) med 700 000 kroner, og posten økes derfor med dette beløpet.

Post 75 NY Tilskudd til skoler m/elever m/særskilte behov bevilges med 25 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at norsk skole har et betydelig antall elever med særskilte behov. Etter disse medlemmers oppfatning kan det i en del tilfeller være hensiktsmessig å gi en del av disse elevene et tilpasset opplæringstilbud utenfor den ordinære skolen. Skoleeier må slik disse medlemmer ser det avgjøre hvorvidt de ønsker å opprette egne skoler eller egne avdelinger innefor den ordinære skolen for en del av disse elevene. Elever med atferdsproblemer i skolen er overrepresentert når det gjelder å komme inn på en kriminell løpebane senere i livet. Disse medlemmer er av den oppfatning at en styrket opplæring for denne gruppen kan spare samfunnet for betydelige utgifter på sikt. Disse medlemmer ser denne posten i sammenheng med kap. 225 post 68. Disse medlemmer ønsker en styrking av ressurstilgangen for denne type opplæring. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å opprette et eget tilskudd til slike alternative opplæringstilbud, som utbetales via en stykkpris per elev til den enkelte skole.

Post 76 NY Tilskudd til skoler m/blinde og svaksynte bevilges med 5 000 000 kroner

Disse medlemmer ser det som viktig at elever som er blinde eller svaksynte får et tilfredsstillende opplæringstilbud. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å øke ressurstilgangen til skoler som gir tilbud til denne gruppen elever. Tilskuddet skal slik disse medlemmer ser det utbetales som stykkpris per elev til den enkelte skole.

Post 77 NY Tilskudd til elever med dysleksi og lignende bevilges med 10 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at en del elever i den norske grunnskolen har dysleksi og/eller dyskalkuli. Dette er elever som i en rekke tilfeller ikke får et tilfredsstillende opplæringstilbud på grunn av dårlig kommunal økonomi. Disse medlemmer er av den oppfatning at et bedre opplæringstilbud hvor den enkelte elev får følelsen av å mestre i sin skolehverdag vil føre til at færre individer med disse diagnosene blir satt på sidelinjen lenger opp i utdanningssystemet. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å styrke opplæringen for denne kategorien elever. Disse medlemmer mener disse pengene skal utbetales via en stykkpris per elev til den skolen den enkelte elev velger å benytte seg av.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Post 21 Særskilte driftsutgifter reduseres med 179 690 000 kroner

Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 268 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at departementet mener tiltakene for kompetanseutvikling over tid vil kreve 2-3 mrd. kroner. Flertallet fremmet følgende forslag som også ble vedtatt

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 legge fram en framdriftsplan for oppfølgingen av kompetanseutviklingstiltakene og tidsperiode for bruk av de anslåtte kostnadene i St.meld. nr. 30 (2003-2004)."

Disse medlemmer etterlyser oppfølging av Stortingets vedtak. Disse medlemmer mener det er nødvendig å se ressursbruken på denne posten i sammenheng med tidligere ressursbruk, og disse medlemmer vil derfor samordne denne posten med kap. 202 Læringscenteret (jf. kap. 220 Utdanningsdirektoratet) og kap. 203 Statens utdanningskontor (jf. kap. 1510 Fylkesmannsembetet på Moderniseringsdepartementet sitt budsjett). Disse medlemmer viser til at Regjeringen legger opp til en stor satsning på kompetanseutvikling av lærere, i tråd med vedtak fattet i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring, og disse medlemmer er enig i at slik kompetanseutvikling er viktig og må prioriteres. Disse medlemmer mener det er grunnlag for vesentlig effektivisering og tydelig prioritering av ressursbruken på denne posten, og forutsetter at dette blir gjort i Revidert statsbudsjett. Med bakgrunn i dette og av hensyn til det samlede budsjettopplegget er posten derfor redusert med 179 690 000 kroner.

Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler

Post 61 Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole reduseres med 2 288 000 kroner

Disse medlemmer viser til at denne skolen er den eneste i Nord-Norge som gir tilbud om kunst og filmutdanning. Disse medlemmer er imidlertid av den oppfatning at dette tilbudet eventuelt må gis innenfor de rammer som allerede er gitt de ansvarlige for det videregående skoletilbudet, fylkeskommunene. Disse medlemmer ønsker ikke denne forskjellsbehandlingen mellom de ulike landsdelene. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å fjerne støtten til Nordland kunst- og filmskole.

Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler

Post 71 Tilskudd til internatdrift ved Krokeide yrkesskole økes med 2 008 000 kroner

Disse medlemmer viser til det viktige arbeidet som Krokeide yrkesskole gjør ved å gi tilbud om attføring og yrkesutdanning til elever som på grunn av funksjonshemming har behov for tilrettelagt opplæring. Disse medlemmer mener det er samfunnsøkonomisk fornuftig å styrke dette tilbudet som bidrar til å aktivisere mennesker i arbeidslivet, istedenfor et liv som passiv trygdemottaker. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å øke tilskuddet til internatdriften ved Krokeide yrkesskole, for å holde tritt med pris- og lønnsutviklingen de siste årene.

Post 72 Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College økes med 807 000 kroner

Disse medlemmer er av den oppfatning at utdanningsinstitusjonen gir et godt og viktig tilbud til elever fra hele verden, en oppfatning som har blitt styrket av evalueringer av skolen. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å øke støtten til United World College i 2005, for å holde tritt med pris- og lønnsutviklingen de siste årene.

Kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler mv.

Post 70 Tilskudd til frittstående skoler økes med 60 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til behandlingen av Ot.prp. nr. 80 (2002-2003) som tar for seg finansieringsordning for de frittstående

skolene. Disse medlemmer har merket seg at et flertall har innført en modell der finansieringen av disse skal ta utgangspunkt i ressursbruken i den enkelte kommune, og dekke 85 pst. av den summen den enkelte kommune bruker per elev i kommunale grunnskoler. Disse medlemmer vil understreke betydningen av å få på plass en finansieringsordning som likebehandler de frittstående og de offentlige skolene, slik at alle elever får mulighet til selv å velge skole uavhengig av privat økonomi, og uavhengig av bostedskommunenes prioriteringer. Disse medlemmer ønsker et stykkprissystem, der staten betaler hele kostnaden per elev til den skolen eleven velger å benytte seg av. Stykkprisen må differensieres i forhold til det behovet eleven har knyttet til eventuelle diagnoser og ut fra størrelse på skolen, etter prinsippene fra privatskoleloven. Disse medlemmer velger å øke bevilgningene til de frittstående skolene med utgangspunkt i en halvårseffekt, slik at tilskuddet dekker 90 pst. av kostnadene, for å komme et steg nærmere en full økonomisk likebehandling mellom offentlige og private skoler.

Post 72 NY Kapitaltilskudd bevilges med 25 000 000 kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen i Semerklæringen vil innføre et eget tilskudd for kapitalkostnader, og at dette ikke er gjennomført. Disse medlemmer er av den oppfatning at innføring av kapitaltilskudd er en forutsetning for å få til en mer likebehandling mellom offentlige og frittstående skoler. Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette innføre et kapitaltilskudd for frittstående skoler, som betales ut som en stykkpris per elev. Dette innebærer kr 2 000 per elev per år, med virkning fra høsten 2005.

Kap. 229 Andre tiltak

Post 70 Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere økes med 3 012 000 kroner

Disse medlemmer er av den oppfatning at sikkerhetsopplæring for fiskere er et godt tiltak som må videreføres og styrkes, og disse medlemmer foreslår derfor å øke tilskuddet til dette tiltaket med 3 012 000 kroner.

Kap. 230 Kompetansesenter for spesialundervisning
Post 1 Driftsutgifter økes med 29 018 000 kroner

Disse medlemmer viser til at ansvaret for å gi tilpasset opplæring ligger hos kommuner og fylkeskommuner, og at det statlige spesialpedagogiske støttesystemet har som mål å gi rettleiding og støtte til de opplæringsansvarlige instansene lokalt, slik at kvaliteten på tilbudet for barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov blir best mulig. Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 161 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 14 (2003-2004) Opplæringstilbud for hørselshemmede:

"Komiteen viser til at tiltakene som det er gjort rede for i meldingen, skal dekket innenfor de økonomiske rammene for statsbudsjettets kap. 243 Kompetansesentra for spesialundervisning. Komiteen viser til de kutt som ble foretatt i kap. 243 gjennom behandlingen av statsbudsjettet for 2004, med totalt 72 649 000 kroner i forhold til saldert budsjett for 2003. Komiteen ser at dette kan bety at det er vanskelig å opprettholde tjenestetilbudet på alle nivåer og overfor alle grupper. Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til flertallsmerknad i B.innst.S.nr.12 (2003-2004)":

"Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen i finansinnstillingen der posten reduseres med 30 mill. kroner. Reduksjonen gjelder driftsutgifter for kompetansesentra for spesialundervisning, og innsparing er tenkt gjennom effektivisering gjennom omlegging. Flertallet vil i denne sammenheng understreke viktigheten av et godt spesialpedagogisk tilbud i hele landet, og vil understreke at tjeneste overfor brukerne i størst mulig grad skjermes slik at tjenestetilbudet fra kompetansesentrene kan opprettholdes. Flertallet vil videre vise til at midler til den sentrale administrasjonen av Statped gjennom tilleggsproposisjon nr. 1, totalt 14,5 mill. kroner, er overført til kap. 202. For å oppnå de ønskede synergieffekter og effektiviseringsgevinster mener flertallet en må se disse midlene i sammenheng med de bevilgede midler under kap. 243."

Disse medlemmer viser også til sine egne merknader i ovennevnte innstilling:

"Disse medlemmer og representanten Simonsen peker på at det gjennom mange år har foregått en reduksjon i de budsjettmessige rammene til spesialundervisning for hørselshemmede. Dette er blitt forsterket gjennom budsjettet for 2004. Kompetanse bygget opp gjennom lang tid er blitt svekket gjennom reduserte budsjetter og usikkerheten som dette bringer med seg. Disse medlemmer er derfor bekymret for at den kompetanse som departementet hevder skal videreføres, både er redusert og vil bli ytterligere redusert i forhold til et forsvarlig nivå som tar hensyn til elevenes behov og lovfestede rettig-

heter. Disse medlemmer peker på at budsjettsituasjonen for 2004 derfor må bedres i Revidert nasjonalbudsjett for 2004."

Disse medlemmer ønsker å styrke innsatsen på dette området og foreslår derfor å øke potten til dette formålet med 29 018 000 kroner.

Kap. 248 Særskilte IKT-tiltak i utdanningen

Post 21 Særskilte driftsutgifter økes med 13 167 000 kroner

Disse medlemmer viser til målene i Program for digital kompetanse 2004-2008, som er et instrument for å møte utfordringer i et moderne utdanningssystem. Disse medlemmer er av den oppfatning at det bør legges til rette for fullskalaforsøk i ulike skoler der dette viktige området, og viser i denne sammenheng til pilotprosjektet ved Lunde ungdomsskole i Skien kommune. Disse medlemmer vil øremerke 4 130 000 kroner av potten for særskilte driftsutgifter til fullføring av dette fullskalaprojektet i IKT, som en del av et nasjonalt utviklingsprosjekt. Disse medlemmer viser til at mange skoler har dataanlegg som mangler filtre som beskytter mot porno og annet uegnet materiale på internett. Disse medlemmer er av den oppfatning at alle skoler bør ha installert et slikt filter på sine dataanlegg og disse medlemmer ber om at dette prioriteres.

Kap. 249 Andre tiltak i utdanningen

Post 1 Driftsutgifter reduseres med 2 705 000 kroner

Disse medlemmer vil av hensyn til det samlede budsjettopp- legget redusere denne posten med 2 705 000 kroner.

Kap. 251 Fagskoleutdanning

Post 70 Teknisk fagskole økes med 9 813 000 kroner

Disse medlemmer viser til at antall søkere til tekniske fagskoler har økt de siste årene, etter flere år med nedgang i søkertallet. Disse medlemmer mener dette må tas hensyn til i budsjettet, og med bakgrunn i dette foreslår disse medlemmer at posten økes med 9 813 000 kroner.

Post 71 NY Øvrige godkjente fagskoler bevilges med 40 000 000 kroner

Disse medlemmer mener at det må være like vilkår for offentlige og private godkjente fagskoler, og derfor bør de godkjente private fagskolene ha tilgang på offentlig finansiering på samme måte som de offentlige fagskolene. Disse medlemmer foreslår derfor at det etableres en startbevilgning på 40 000 000 kroner for offentlig finansiering av studieplasser ved de godkjente private fagskolene.

Kap. 253 Folkehøgskoler

Post 70 Tilskudd til folkehøgskoler reduseres med 63 585 000

Disse medlemmer har merket seg at en på landsbasis har ledig kapasitet innenfor folkehøgskolesektoren. Disse medlemmer har videre merket seg at veksten i relevantt hovedsakelig har vært på kortkurs som tilbys ved folkehøgskolene. Disse medlemmer er av den oppfatning at tilbudet innenfor folkehøgskoleutdanningen i større grad må tilpasses den etterspørselen det er i markedet. Disse medlemmer mener videre at ressursene som staten bevilger hovedsakelig skal gå til å dekke kostnadene forbundet med elever som benytter seg av langkurstilbudet. Dette innebærer derfor at de elever som benytter seg av kortkurs vil måtte påregne en større egenandel for å gjennomføre disse. Disse medlemmer viser til ny lov og nye tilskudsregler for folkehøgskoler fra 1.1.2003, der driftstilskudd består av basistilskudd, tilskudd per elev og tilskudd til husleie. Alle folkehøgskoler skal ha tilskudd fra alle tre elementer i ordningen. Disse medlemmer peker på at modellen gjelder uavhengig av det samlede tilskuddsnivået fra offentlig myndighet og er i hovedsak knyttet til elevantall og dermed til etterspørsel. Disse medlemmer har merket seg at ca. 60 pst. av elevene ved folkehøgskolene følger kortkurs med varighet fra 3 dager til 16 uker og legger til grunn at det dermed er mulig for skolene å foreta nødvendig tilpassing av egenandeler/egenbetaling fra elever med rimelig grad av forhåndsvarsling. Disse medlemmer viser også til Fremskrittspartiets samlede prioritering innenfor utdanningsområdet. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å redusere tilskuddet til folkehøgskoler.

Post 71 Tilskudd til Folkehøgskolerådet reduseres med 3 807 000 kroner

Disse medlemmer vil av hensyn til det samlede budsjettopp- legget redusere posten tilskudd til Folkehøgskolerådet med 3 807 000 kroner.

Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring

Post 70 Tilskudd til studieforbund reduseres med 75 883 000 kroner

Disse medlemmer vil av hensyn til det samlede budsjettopp- legget redusere posten tilskudd til studieforbund med 75 883 000 kroner.

Post 71 Tilskudd til fjernundervisning økes med 19 280 000 kroner
Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningen til dette formålet. Disse medlemmer er av den oppfatning at fjernundervisningsinstitusjonene tilbyr viktige undervisningstilbud innenfor grunntutdanning, etter- og videreutdanning. Dette er tilbud som er tilrettelagt slik at mennesker kan ta utdanning ved siden av jobb. Disse medlemmer anser det for å være et gode at elevene ved disse institusjonene kan jobbe og bidra til samfunnet beste, samtidig som de øker sin kompetanse gjennom fjernundervisningen. Disse medlemmer mener det er hensiktsmessig å stimulere til at flere benytter seg av dette tilbudet innenfor spesielt etter- og videreutdanning. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å øke bevilgningen tilskudd til fjernundervisning med 19 280 000 kroner.

Post 73 Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner reduseres med 6 233 000 kroner

Disse medlemmer viser til at disse midlene skal gå til å dekke driften av fellesorganene for studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene. Disse medlemmer er av den oppfatning at ressursbruken til byråkratiske oppgaver skal reduseres, og midlene skal i størst mulig grad kanaliseres til utadrettet virksomhet. Også av hensyn til det samlede budsjettopplegget foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner. Disse medlemmer viser til den viktige oppgaven fellesorganet International Council for Open and Distance Education (ICDE) innehar, og disse medlemmer ønsker å opprettholde tilskuddet til dette organet, men posten flyttes til utenlandsbudsjettet.

Kap. 256 VOX - Voksenopplæringsinstituttet
Post 1 Driftsutgifter reduseres med 4 960 000 kroner

Disse medlemmer mener at oppgavene som er tillagt VOX og arbeidet som organet utfører må evalueres grundig og i større grad samordnes med tiltakene som ligger under kap. 258 Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen, og kap. 259 Kompetanseutviklingsprogrammet. Disse medlemmer ønsker en effektivisering og modernisering av tiltak som retter seg mot kompetanseutvikling hos voksne, og posten driftsutgifter til VOX forelås derfor redusert med 4 960 000 kroner.

Kap. 258 Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen
Post 21 Særskilte driftsutgifter reduseres med 4 397 000 kroner

Disse medlemmer mener at bevilgningene til disse tiltakene og oppgavene må evalueres grundig og i større grad samordnes med tiltakene som ligger under kap. 256 VOX - Voksenopplæringsinstituttet, og kap. 259 Kompetanseutviklingsprogrammet. Disse medlemmer ønsker en effektivisering og modernisering av tiltak som retter seg mot kompetanseutvikling hos voksne, og posten særskilte driftsutgifter til Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen forelås derfor redusert med 4 397 000 kroner.

Kap. 259 Kompetanseutviklingsprogrammet
Post 21 Særskilte driftsutgifter reduseres med 3 700 000 kroner

Disse medlemmer mener at bevilgningene til dette programmet må evalueres grundig og i større grad samordnes med tiltakene som ligger under kap. 256 VOX - Voksenopplæringsinstituttet, og kap. 258. Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen. Disse medlemmer ønsker en effektivisering og modernisering av tiltak som retter seg mot kompetanseutvikling hos voksne, og posten særskilte driftsutgifter til Kompetanseutviklingsprogrammet forelås derfor redusert med 3 700 000 kroner.

Kap. 260 Universitetet i Oslo
Post 50 Statstilskudd reduseres med 55 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at universitetene kjøper inn mye utstyr og tjenester fra utlandet. Disse medlemmer vil at slike utgifter tas over utenlandsbudsjettet, siden de ikke vil ha noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi.

Kap. 261 Universitetet i Bergen
Post 50 Statstilskudd reduseres med 40 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at universitetene kjøper inn mye utstyr og tjenester fra utlandet. Disse medlemmer vil at slike utgifter tas over utenlandsbudsjettet, siden de ikke vil ha noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi.

Kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Post 50 Statstilskudd reduseres med 50 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at universitetene kjøper inn mye utstyr og tjenester fra utlandet. Disse medlemmer vil at slike utgifter tas over utenlandsbudsjettet, siden de ikke vil ha noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi.

Kap. 263 Universitetet i Tromsø
Post 50 Statstilskudd reduseres med 20 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at universitetene kjøper inn mye utstyr og tjenester fra utlandet. Disse medlemmer vil at slike utgifter tas over utenlandsbudsjettet, siden de ikke vil ha noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi.

Kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter
Post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger økes med 30 000 000 kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen begrunnet kutt i løyvingen til bygging av studentboliger av hensyn til det samlede budsjettopplegget. Disse medlemmer viser til at studentboligsituasjonen er svært vanskelig en del steder i landet, spesielt i de store byene. Utbyggingen av studentboliger er spesielt nødvendig i Bergen og Oslo. Disse medlemmers primære standpunkt er at finansieringen av studentboliger i sin helhet skal finansieres via Husbanken. Disse medlemmer velger på grunn av den prekære situasjonen som er i de største byene å finansiere studentboliger via UFD sitt budsjett. Disse medlemmer vil understreke at bygging av studentboliger i Bergen og Oslo skal prioriteres. Disse medlemmer mener at bygging av studentboliger må være en prioritert oppgave og disse medlemmer foreslår derfor å styrke satsningen på bygging av studentboliger. Disse medlemmer vil i tillegg foreslå en økning av tilsagnsfullmakten med 50 mill. kroner, slik at det kan bli ytterligere fortgang på byggingen av flere bolighenheter. Disse medlemmer er av den oppfatning at det bør foretas en grundig gjennomgang av ulike finansieringsmodeller og mulighetene for bruk av modulbaserte byggeløsninger i tilknytning til satsningen.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler
Post 21 Særskilte driftsutgifter økes med 6 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til det viktige arbeidet som Nasjonalt senter for romrelatert opplæring (NAROM) gjør i forhold til å sikre rekrutteringen til norsk romvirksomhet, samt å skape økt interesse for real- og teknologifag. Disse medlemmer ønsker å stimulere til fortsatt vekst i NAROMs virksomhet, og disse medlemmer foreslår derfor at 6 000 000 kroner øremerkes NAROM under post 21 Særskilte driftsutgifter.

Post 22 NY Studieplasser bevilges med 78 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at Regjeringen foreslår å kutte basisfinansieringen for 4 000 studieplasser og pålegger å tilpasse opptaket i 2005 slik at kapasitetsreduksjonen gjennomføres. Disse medlemmer er av den oppfatning at Regjeringens forslag om å kutte i antall studieplasser virker lite fremtidsrettet i en situasjon med økende etterspørsel etter høyere utdanning. Disse medlemmer viser i tillegg til tall fra Universitets- og høyskolerådet som påviser en økning i antall 19-åringer med bortimot 20 pst. i Norge for perioden 2004-2009. Disse medlemmer mener derfor at et økt utdanningsbehov ikke må møtes med færre studieplasser, og disse medlemmer ønsker derfor å styrke Norge som kunnskapsnasjon ved å opprettholde antall studieplasser i høyere utdanning, slik at reduksjonen i basisbevilgningene på den enkelte institusjon tilbakeføres.

Post 23 NY Stipendiatstillinger bevilges med 72 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at Regjeringen ikke foreslår noen styrking av den langsiktige og grunnleggende forskningen i Norge. Disse medlemmer viser til at forskningsbudsjettet for 2005 har en nominell vekst på 2,7 pst.. Gitt pris- og lønnsvekst på 3,2 pst. innebærer dette en reell svekkelse av forskning i statsbudsjettet tilsvarende 68,4 mill. kroner. Disse medlemmer vil styrke grunnlaget for forskningen i den høyere utdanningssektoren ved å tilføre midler til opprettelse av 250 nye stipendiatstillinger knyttet til en helårsvirkning, slik at det totalt sett blir 350 nye dr. gradsstillinger årlig.

Post 30 Fellesmidler økes med 40 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til de mange byggeprosjekter tilknyttet universitets- og høyskolesektoren som er under planlegging. Disse medlemmer mener det er viktig å få fortgang i en del prioriterte byggeprosjekter, og disse medlemmer foreslår derfor å øke bevilgningen til post 30 Fellesmidler med 40 000 000 kroner, som skal være øremerket igangsetting av planlagte og prioriterte byggeprosjekter. Disse medlemmer mener følgende prosjekter bør prioriteres i nevnte rekkefølge: Nytt bygg for odontologi ved Universitetet i Bergen 10 mill. kroner, bygg for sykepleierutdanningen ved Høgskolen i Oslo i Pilestredet Park 10 mill. kroner, samlokalisering av Høgskolen i Bergen 10 mill. kroner, og byggetrinn to for medisin og helsefag ved Universitetet i Tromsø 10 mill. kroner. Disse medlemmer mener i tillegg at samlokalisering av Kunsthøgskolen i Bergen bør kunne samlokaliseres med Høgskolen i Bergen i forbindelse med byggeprosjektet. Disse medlemmer ber Regjeringen gi startbevilgning over kap. 2445 Statsbygg post 30 Igangsetting av byggeprosjekter, til følgende prosjekter: Bygg for informatikk ved

Universitetet i Oslo (IFI II), samlokalisering av Høgskolen i Vestfold og byggeprosjekter ved Høgskolen i Stavanger/Universitetet i Stavanger.

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold reduseres med 6 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at investeringskostnadene som ligger på denne posten kan overføres til utenlandsbudsjettet da dette ikke vil ha noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. Disse medlemmer viderefører midler til vedlikehold. På bakgrunn av dette reduseres posten til større utstyrsinnkjøp og vedlikehold.

Post 46 NY Tilskudd til øremerket vedlikehold bevilges med 30 000 000 kroner

Disse medlemmer vil øremerke midler til vedlikehold for universiteter og høyskoler med 30 000 000 kroner. I tillegg foreslår disse medlemmer å legge inn 5 mill. kroner ekstra til dette formålet som belastes utenlandsbudsjettet.

Post 73 Tilskudd til internasjonale programmer reduseres med 72 150 000 kroner

Disse medlemmer viser til at dette er midler som går til å dekke den norske kontingenten for å delta i ulike internasjonale programmer på utdanningsområdet, som for eksempel SOKRATES-programmet. Disse medlemmer viser til at de midlene som blir brukt under denne posten ikke har noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å flytte denne bevilgningen til utenlandsbudsjettet.

Post 79 Ny universitetsklinikk i Trondheim reduseres med 20 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at formålet med dette tilskuddet er å finansiere universitets- og høyskole delen av den nye universitetsklinikken i Trondheim. Disse medlemmer vil av hensyn til det samlede budsjettoplegget forskyve deler av bevilgningen.

Forslag om å etablere et kiropraktorstudium i Norge

Disse medlemmer viser til at muskel- og skjelettlidelser er blant de viktigste årsakene til sykkelighet og funksjonshemming i befolkningen og er den største diagnosegruppen blant sykemeldte og uføretrygdede. Muskel- og skjelettlidelser gir redusert livskvalitet og gjør det vanskelig å delta i vanlig sosialt og yrkesmessig liv. Disse medlemmer viser til at omkring 48 pst. av sykepengedagene betalt av Folketrygden for arbeidstakere er relatert til denne diagnosen. I 2002 hadde i overkant av 35 pst. av de nye uførepensionistene denne typen lidelser. I tillegg kom kostnader knyttet til tapt arbeidsfortjeneste, arbeidsgivernes egenandel ved sykefravær og bruk av helsetjenester.

Disse medlemmer viser til at Stortinget ved ulike anledninger har påpekt behovet for økt kompetanse og styrking av det tverrfaglige arbeidet innen fagområdet muskel- og skjelettlidelser.

Disse medlemmer har merket seg at 200 nordmenn per i dag studerer kiropraktikk i utlandet. Det er etter disse medlemmers syn viktig at helsepersonellgrupper som arbeider innenfor dette fagfeltet utdannes i Norge, både for å sikre tilstrekkelig antall, nødvendig kompetanse og for å legge til rette for forskning og fagutvikling innen fagområdet. Etter disse medlemmers oppfatning er det derfor behov for å etablere kiropraktorutdanning ved et norsk universitet.

Disse medlemmer har merket seg at det er tatt initiativ for å etablere kiropraktorutdanning i Norge og at disse initiativ støttes av berørte helseforetak og helseregioner. Disse medlemmer mener det er viktig at etableringsarbeidet fortsetter. På bakgrunn av dette fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for å etablere et kiropraktorstudium i Norge."

Kap. 282 Privat høyskoleutdanning

Post 71 NY Særskilt basistilskudd bevilges med 27 000 000 kroner

Disse medlemmer ønsker en likebehandling av offentlige og private utdanningsinstitusjoner. For å komme et steg nærmere dette målet vil disse medlemmer øke bevilgningene ytterligere til dette formålet. Disse medlemmer vil derfor etablere en ny post for særskilt basistilskudd til privat høyskoleutdanning.

Post 72 NY Særskilt tilskudd til undervisning bevilges med 30 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til merknaden under kap. 282 post 71.

Post 73 NY Særskilt tilskudd til forskning bevilges med 10 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til merknaden under kap. 282 post 71.

Post 74 NY Tilskudd til Nettverk for Private Høgskoler bevilges med 500 000 kroner

Disse medlemmer viser til at Nettverk for Private Høgskoler er et nettverk bestående av de private høgskolene som får statstilskudd. Det er nå over 20 høgskoler med i dette nettverket. Gjennom dette fremmer disse høgskolene sine saker overfor sentrale politiske myndigheter og andre felles anliggender. Disse medlemmer viser til at statlige høyskoler har sitt fellesorgan gjennom Universitets- og høgskolerådet, som får statstilskudd til sin virksomhet, og disse medlemmer finner det derfor riktig at også de private høyskolenes fellesorgan skal få tilskudd til sitt arbeid. Disse medlemmer foreslår derfor at det bevilges 500 000 kroner til Nettverk for Private Høgskoler.

Kap. 283 Meteorologiformål

Post 50 Meteorologisk institutt reduseres med 10 049 000 kroner

Disse medlemmer viser til at i forbindelse med nettobudsjettering av Meteorologisk institutt fra 1. januar 2005 er utgiftsbevilgningene samlet på ny post 50. Disse medlemmer forutsetter at Meteorologisk institutt får full kompensasjon for pris- og lønnsvekst på samme måte som institusjonene i den offentlige høyere utdanningssektoren har fått dette ved overgang fra bruttobudsjettering til nettobudsjettering. Disse medlemmer mener dette skal skje over en treårsperiode. Disse medlemmer ønsker å skille ut de midlene på denne posten som skal brukes til utbygging og modernisering av utstyr, medregnet utbygging av værradarnett. Disse medlemmer vil øremerke 10 mill. kroner av tilskuddet til innkjøp av to nye værradarer til instituttet. Disse medlemmer viser til at dette utstyret kan kjøpes i utlandet. På denne måten vil ikke disse kostnadene ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn fjernes denne bevilgningen fra posten og overføres utenlandsbudsjettet.

Kap. 285 Norges forskningsråd

Post 52 Forskningsformål økes med 78 000 000 kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ønsker å bruke 42 mill. kroner til utstyrsinnkjøp innenfor forskningssektoren. Disse medlemmer er av den oppfatning at forskningsutstyret i stor grad kjøpes i utlandet, uten å ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn flytter disse medlemmer bevilgningene til forskningsutstyr og overfører disse midlene til utenlandsbudsjettet. Disse medlemmer viser til forslaget om å styrke denne posten ytterligere, ved at tilskuddet er økt til 200 mill. kroner i utenlandsbudsjettet. Disse medlemmer viser videre til merknadene under kap. 286 post 95 og kap. 3286 post 80, der den ekstra innsatsen til forskningsfondet gir en avkastning på 120 mill. kroner. Disse medlemmer vil fordele disse 120 mill. kroner på følgende forskningsformål: Humaniora 20 mill. kroner, Samfunnsvitenskap 10 mill. kroner, Medisin og helse 20 mill. kroner, Miljø og utvikling 10 mill. kroner, Naturvitenskap og teknologi 30 mill. kroner, FUGE 10 mill. kroner, Kommersialisering av forskning 10 mill. kroner, og Komparativ medisinsk forskning 10 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at dette samlet vil gi en nettobruk på 78 mill. kroner etter at 42 mill. kroner er overført utenlandsbudsjettet.

Post 56 NY Kjøp av utenlandsk kompetanse bevilges med 5 000 000 kroner

Disse medlemmer er av den oppfatning at det er viktig å bruke internasjonal ekspertise i større grad for å ivareta habilitetshensyn i forbindelse med søknader om forskningsmidler som behandles av Norges forskningsråd. Disse medlemmer vil derfor legge inn midler til dette formålet på en ny post.

Kap. 286 Fondet for forskning og nyskaping

Post 95 Fondskapital økes med 4 000 000 000 kroner

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å styrke fondskapitalen for Forskningsfondet for å komme nærmere OECD-målet som Stortinget har satt. Disse medlemmer vil understreke at økningen i Forskningsfondet skal komme i tillegg til ordinære forskningsbevilgninger, ikke i stedet for. På bakgrunn av dette vil disse medlemmer foreslå å øke fondskapitalen i Forskningsfondet med 4 mrd. kroner, noe som gir et samlet fond på 40 mrd. kroner, og med 3 pst. rente øker avkastningen med 120 mill. kroner i 2005.

Kap. 3286 Fondet for forskning og nyskaping

Post 80 Avkastning økes med 120 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til merknaden under kap. 286 post 95.

Kap. 287 Forskningsinstitutter og andre tiltak

Post 52 Norsk Utenrikspolitisk Institutt reduseres med 7 643 000 kroner

Disse medlemmer viser til at NUPI har som formål å medvirke til økt innsikt i mellomfolkelige spørsmål ved å drive forskning

og spre informasjon om internasjonale forhold. Innenfor trange budsjetttrammer er disse medlemmer av den oppfatning at en bør konsentrere forskningsinnsatsen omkring norske forhold spesielt knyttet til utvikling og nyetablering innenfor næringslivet. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen til NUPI.

Post 72 Til disposisjon for departementet reduseres med 1 476 000 kroner

Disse medlemmer vil av hensyn til det samlede budsjettopp-
legget fjerne denne posten.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Post 72 Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner reduseres med 120 208 000 kroner

Disse medlemmer viser til at disse midlene skal gå til å dekke Norges kontingenter for 2005 i en rekke internasjonale grunnforskningsorganisasjoner. Denne bevilgningen vil ikke ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å overføre disse midlene til utenlandsbudsjettet.

Post 73 EUs rammeprogram for forskning reduseres med 525 082 000 kroner

Disse medlemmer viser til at disse midlene skal gå til å dekke Norges kontingent for 2005 i EUs rammeprogram. Denne bevilgningen vil ikke ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å overføre disse midlene til utenlandsbudsjettet.

Post 75 UNESCO reduseres med 17 922 000 kroner

Disse medlemmer viser til at disse midlene skal gå til å dekke Norges kontingent for 2005 i UNESCO, og til tilskudd til World Heritage Fund, som er et eget fond under UNESCO. Denne bevilgningen vil ikke ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å overføre disse midlene til utenlandsbudsjettet.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Post 50 Avsetning til utdanningsstipend økes med 151 000 000 kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ikke har foreslått å øke kostnadsnormen for lån og stipend. Dette innebærer i realiteten slik disse medlemmer ser det at kjøpekraften til elevene svekkes. Disse medlemmer er av den oppfatning at kostnadsnormen for lån og stipend i Lånekassen bør justeres årlig i forhold til den prosentvise økningen som grunnbeløpet i folketrygden blir gjenstand for. Dette vil gjøre at kjøpekraften til studentene opprettholdes. I første omgang og på bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å bevilge 55 mill. kroner til en justering av kostnadsnormen. Videre ønsker disse medlemmer å stimulere flere studenter til å øke sin studieprogresjon utover det som er normert tid. Dette vil bety at studentene kommer raskere i jobb og at det blir rimeligere for utdanningsinstitusjonene å gi disse et tilbud. Samfunnsøkonomisk finner disse medlemmer det derfor fornuftig å sette av midler som kan åpne for at de som er raskere ferdig med utdanningen enn det som er normert, får 50 pst. stipendandel istedenfor 40 pst. som er dagens sats. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å bevilge 24 mill. kroner for å gi studenter med studieprogresjon utover normert tid 50 pst. stipendandel. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen legger opp til et kutt i 4 000 studieplasser, dette er etter disse medlemmers oppfatning en lite fremtidsorientert tenkning og selv om dette kuttet kan ha en kortsiktig god begrunnelse, kan ikke dette kuttet i studieplasser forsvares i et langsiktig perspektiv. Disse medlemmer ønsker derfor å øke bevilgningene til denne posten med bakgrunn i et ønske om å opprettholde de 4 000 studieplassene som Regjeringen vil kutte, og foreslår å bevilge 72 mill. kroner til dette formålet.

Post 71 Andre stipend økes med 84 000 000

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen vil avvikle reise stipendet for innlandsreiser og for reiser i Norden fra undervisningsåret 2005-06. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at det finnes et godt utbygd støttesystem for de som ønsker å ta en utdanning. Det er slik disse medlemmer ser det viktig at elever og studenter gis anledning til å reise bort fra hjemstedet for å studere, både innenlands og utenlands. Dette forutsetter etter disse medlemmers mening et økonomisk grunnlag for at valget skal være reelt for alle elever uavhengig av økonomisk bakgrunn. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å opprettholde et tilskudd på 70 mill. kroner, med utgangspunkt i en halvårseffekt, som skal gå til reise stipend for innlandsreiser og reiser i Norden. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at studenter reiser utenlands for å ta sin utdanning, dette kommer både den enkelte student og samfunnet som helhet til gode. Disse medlemmer viser til behandlingen av statsbudsjettet for 2004, der Stortinget vedtok å

legge låneandelen i den nye skolepengestøtten til 30 pst. for studier av høyere grad, og 50 pst. for studier av lavere grad. Disse medlemmer mener dette vil medføre spesielt høye studielån for studenter som tar lavere grad i utlandet, og kan medføre at mange studenter ikke vil ha råd til å gjennomføre en fullstendig grad i land med skolepenger, som i USA eller Storbritannia, land som er viktige samarbeidspartnere for Norge. Disse medlemmer foreslår derfor at stipendandelen økes til 70 pst. også for studenter som tar lavere grad i utlandet, og disse medlemmer bevilger 14 mill. kroner til dette formålet.

DET KONGELIGE KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT

Kap. 340 Kirkelig administrasjon

Post 71 Tilskudd til kirkelige formål reduseres med 1 200 000 kroner

Disse medlemmer har merket seg at fra denne posten har det over flere år vært gitt tilskudd til Det norske bibelselskap til oversettelse av bibelske tekster til lule-, sør- og nordsamisk. I hovedsak medgår tilskuddet til oversettelse av Det gamle testamente til nordsamisk. Disse medlemmer mener samisk bibeloversettelse ikke bør være en prioritert oppgave og derfor vil disse medlemmer fjerne dette tilskuddet. Disse medlemmer ønsker en styrking av Døvekirken og forutsetter at 1 mill. kroner flyttes fra Stiftelsen Kirkeforskning til Døvekirken.

Post 73 Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke økes med 1 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til Nidarosdomens karakter som nasjonalhelligdom. Disse medlemmer mener det er viktig å styrke den kirkelige og musikalske aktiviteten ved Nidaros domkirke, og disse medlemmer foreslår derfor å styrke denne posten med 1 mill. kroner til dette formålet.

Post 74 Tilskudd til Oslo domkirke økes med 1 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at Oslo domkirke har visse riksdekkende oppgaver. Disse medlemmer mener det er viktig å styrke den kirkelige og musikalske aktiviteten ved Oslo domkirke, og disse medlemmer foreslår derfor å styrke denne posten med 1 mill. kroner til dette formålet.

Post 75 Trosopplæring reduseres med 25 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til behandlingen av St.meld. nr. 7 (2002-2003) om reform om dåpsopplæringen. Disse medlemmer ønsket i den forbindelse at det skal foretas en brukerundersøkelse som kartlegger hvor mange foreldre, barn og unge som er interessert i å motta tilbud om dåpsopplæring, og i hvilket omfang denne opplæringen skal gis. Disse medlemmer er kritisk til at det brukes mye penger til dåpsopplæring uten at en vet om de som skal motta tilbudet er interessert i å benytte seg av det. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen til dåpsopplæringen.

Kap. 342 Nidaros domkirke m.m.

Post 40 Vestfrontplassen, arkeologiske utgravninger mv. reduseres med 2 000 000 kroner

Disse medlemmer vil av hensyn til det samlede budsjettopp-
legget redusere bevilgningene på denne posten.

Post 41 Erkebisppegården, riksregaliene reduseres med 10 000 000 kroner

Disse medlemmer vil av hensyn til det samlede budsjettopp-
legget redusere bevilgningene på denne posten.

Utenlandsbudsjettet

Poster som er overført fra innlandsbudsjettet til utenlandsbudsjettet

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Post 72 Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram reduseres med 48 195 000 kroner

Disse medlemmer ønsker å videreføre tilskuddet til internasjonale utdanningsprogrammer. Disse medlemmer vil at denne posten overføres til utenlandsbudsjettet.

Post 73 Tilskudd til studieopphold i utlandet reduseres med 7 840 000 kroner

Disse medlemmer ønsker å videreføre tilskuddet til studieopphold i utlandet. Disse medlemmer vil at denne posten overføres til utenlandsbudsjettet.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Post 21 Særskilte driftsutgifter reduseres med 50 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at det under denne posten er lagt inn utgifter til internasjonal dokumentasjon og analyse, med blant annet deltakelse i PISA og internasjonalt samarbeid gjennom UNESCO, OECD, Europarådet m.m. Slike utgifter vil slik disse

medlemmer ser det ikke ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. Disse medlemmer vil derfor at utgifter til slikt internasjonalt samarbeid og internasjonale programmer dekkes flyttes til utenlandsbudsjettet.

Kap. 248 Tiltak i grunnsopplæringen

Post 45 NY Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold bevilges med 180 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til det behovet som er i grunnskolen og den videregående skolen for oppdatert IKT-utstyr. Dette vil slik disse medlemmer ser det ikke ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å bevilge midler til kjøp av utstyr, i første rekke IKT-utstyr, i grunnskolen og den videregående opplæringen.

Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring

Post 73 Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner reduseres med 6 233 000 kroner

Disse medlemmer viser til at disse midlene skal gå til å dekke driften av fellesorganene for studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene. Disse medlemmer er av den oppfatning at ressursbruken til byråkratiske oppgaver skal reduseres, og midlene skal i størst mulig grad kanaliseres til utadrettet virksomhet. Også av hensyn til det samlede budsjettoplegget foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen tilskudd til voksenopplæringsinstitusjoner. Disse medlemmer viser til den viktige oppgaven fellesorganet International Council for Open and Distance Education (ICDE) innehar, og disse medlemmer ønsker å opprettholde tilskuddet til dette organet, men posten flyttes til utenlandsbudsjettet.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold reduseres med 50 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at investeringskostnadene som ligger på denne posten kan overføres til utenlandsbudsjettet da dette ikke vil ha noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. Disse medlemmer viderefører midler til vedlikehold. På bakgrunn av dette reduseres posten til større utstyrsinnkjøp og vedlikehold.

Post 47 Større utstyrsinnkjøp og tjenester reduseres med 170 000 000 kroner

Disse medlemmer viser til at universitetene kjøper inn mye utstyr og tjenester fra utlandet. Disse medlemmer vil at slike utgifter tas over utenlandsbudsjettet, siden de ikke vil ha noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. Disse medlemmer har flyttet deler av post 50 Statstilskudd fra de ulike universitetene slik: kap. 260 Universitetet i Oslo 55 mill. kroner, kap. 261 Universitetet i Bergen 40 mill. kroner, kap. 262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet 50 mill. kroner, kap. 263 Universitetet i Tromsø 20 mill. kroner, i tillegg foreslås det at et tilskudd på 5 mill. kroner under kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 46 Tilskudd til øremerket vedlikehold overføres utenlandsbudsjettet.

Post 73 Tilskudd til internasjonale programmer reduseres med 72 150 000 kroner

Disse medlemmer viser til at dette er midler som går til å dekke den norske kontingenten for å delta i ulike internasjonale programmer på utdanningsområdet, som for eksempel SOKRATES-programmet. Disse medlemmer viser til at de midlene som blir brukt under denne posten ikke har noen innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å flytte denne bevilgningen til utenlandsbudsjettet.

Kap. 283 Meteorologiformål

Post 50 Meteorologisk institutt reduseres med 20 049 000 kroner

Disse medlemmer viser til at i forbindelse med nettobudsjettering av Meteorologisk institutt fra 1. januar 2005 er utgiftsbevilgningene samlet på ny post 50. Disse medlemmer ønsker å skille ut de midlene på denne posten som skal brukes til utbygging og modernisering av utstyr, medregnet utbygging av værradar-nettet. Disse medlemmer vil øremerke 10 mill. kroner av tilskuddet til innkjøp av to nye værradarer til instituttet. Disse medlemmer viser til at dette utstyret kan kjøpes i utlandet. På denne måten vil ikke disse kostnadene ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn fjernes denne bevilgningen fra posten og overføres utenlandsbudsjettet.

Kap. 285 Norges forskningsråd

Post 52 Forskningsformål reduseres med 200 000 000 kroner

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ønsker å bruke 42 mill. kroner til utstyrsinnkjøp innenfor forskningssektoren. Disse medlemmer er av den oppfatning at forskningsutstyret i stor grad kjøpes i utlandet, uten å ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn flytter disse medlemmer bevilg-

ningene til forskningsutstyr og overfører disse midlene til utenlandsbudsjettet. Disse medlemmer viser til forslaget om å styrke denne posten ytterligere, ved at tilskuddet er økt til 200 mill. kroner i utenlandsbudsjettet.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Post 72 Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner reduseres med 120 208 000 kroner

Disse medlemmer viser til at disse midlene skal gå til å dekke Norges kontingenter for 2005 i en rekke internasjonale grunnforskningsorganisasjoner. Denne bevilgningen vil ikke ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å overføre disse midlene til utenlandsbudsjettet.

Post 73 EUs rammeprogram for forskning reduseres med 525 082 000 kroner

Disse medlemmer viser til at disse midlene skal gå til å dekke Norges kontingent for 2005 i EUs rammeprogram. Denne bevilgningen vil ikke ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å overføre disse midlene til utenlandsbudsjettet.

Post 75 UNESCO reduseres med 17 922 000 kroner

Disse medlemmer viser til at disse midlene skal gå til å dekke Norges kontingent for 2005 i UNESCO, og til tilskudd til World Heritage Fund, som er et eget fond under UNESCO. Denne bevilgningen vil ikke ha innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På denne bakgrunn foreslår disse medlemmer å overføre disse midlene til utenlandsbudsjettet.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Post 76 Økte rammer for utdanning i utlandet økes med 100 000 000 kroner

Disse medlemmer mener det er viktig å legge til rette for utdanning i utlandet og disse medlemmer vil derfor sette av en egen post i utenlandsbudsjettet som skal gi økte rammer for utenlandsstudier. Disse medlemmer viser til betydningen av at norske studenter får gode rammebetingelser for å reise utenlands og studere ved kvalitetsmessig gode utdanningsinstitusjoner. Internasjonaliseringen som pågår innenfor høyere utdanning, der også GATS er en pådriver, gjør at det er viktig for Norge å satse på å tiltrekke seg studenter og ikke minst sende norske studenter ut. Kostnadene som er forbundet med å studere i utlandet har slik disse medlemmer ser det ikke innvirkning på norsk innenlandsøkonomi. På bakgrunn av dette ønsker disse medlemmer å avsette ekstra midler på utenlandsbudsjettet for å stimulere flere norske studenter til å studere i utlandet. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at spesielt talentfulle elever får mulighet til å utdanne seg ved toppinstitusjonene innenfor høyere utdanning på verdensbasis, selv om kostnadene forbundet med å benytte seg av disse skolene er høye. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer å bevilge 100 mill. kroner til studier og studenter i utlandet.

DET KONGELIGE NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Kap. 920 Norges forskningsråd

Post 50 Tilskudd økes med 2 500 000 kroner

Disse medlemmer viser til at Teknologirådet er et uavhengig, rådgivende organ for teknologivurdering. Teknologirådet skal arbeide tverrfaglig og resultatene forutsettes formidlet til både myndighetene og offentligheten med sikte på å stimulere den offentlige teknologidebatten. Disse medlemmer er av den oppfatning at kuttet på 2,1 mill. kroner (34 pst. reduksjon i forhold til foregående år) som Regjeringen legger opp til vil få negative konsekvenser for Teknologirådets muligheter til å oppfylle sitt mandat. Disse medlemmer foreslår derfor å øke tilskuddet på posten med 2,5 mill. kroner og øremerke dette til Teknologirådet.

DET KONGELIGE LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Kap. 1137 Forskning og utvikling

Post 50 Forskningsaktivitet økes med 17 188 000 kroner

Disse medlemmer viser til at forskning på mat og landbruk blant annet skal føre til utvikling av kunnskap som medvirker til en sikrere matproduksjon. Disse medlemmer er av den oppfatning at det trengs en større satsning på og vektlegging av matsikkerhet innen den landbruksrelaterte forskningsdelen. Disse medlemmer vil derfor øke tilskuddet til dette formålet med 17 188 000 kroner.

I forbindelse med sitt alternative forslag til statsbudsjett fremmet Fremskrittspartiet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å innføre et finansieringssystem i grunnskole, videregående opplæring og fagskoler basert på at staten betaler skolepenger direkte til den skolen som eleven velger. Det leg-

ges til grunn en økonomisk likebehandling av offentlige og private skoler. Stykkprisen skal innrettes etter størrelse på skolen og differensieres etter elevenes individuelle behov for tilpasset opplæring. "

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en reduksjon av grunnskolenes lengde fra 10 til 9 år. Midlene som frigjøres, ca. 3,3 mrd. kroner, skal brukes til å styrke undervisningen for den enkelte elev. "

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre nødvendige tiltak for å fjerne obligatorisk opplæring i skriftlig sidemål og gjøre dette om til et valgfag. "

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre nødvendige tiltak slik at det innføres styrer på alle offentlig eide skoler med representanter for de foresatte i flertall. "

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om etablering av et politisk og administrativt uavhengig skoleombud. "

"Stortinget ber Regjeringen i egen sak å foreta den brede gjennomgang av spesialundervisningens plass i norsk skole som det ble bedt om i Budsjett-innst. S. nr. 12. (2002-2003) og vist til i Innst. S. nr. 161 (2003-2004) og i Innst. S. nr. 268 (2003-2004). "

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at kommuner som gir elever med særskilte behov en tilrettelagt undervisning i tilknytning til eller utenfor den ordinære skolen, får et ekstra økonomisk tilskudd per elev. "

"Stortinget ber Regjeringen overføre hele ansvaret for skoleskysen til kommunene, så lenge disse er eiere av de offentlige grunnskolenes, slik at de totale kostnadene for skolesektoren sees under ett. "

"Stortinget ber Regjeringen utvide NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) slik at organet får ansvar for akkreditering og kvalitetssikring av hele utdanningssystemet. Det opprettes en avdeling for fagutdanningene og den yrkesfaglige videregående opplæringen, og en avdeling for grunnskolen og den teoretiske videregående opplæringen. Stortinget ber Regjeringen også sørge for at organet plasseres på eget kapittel under programområde 07.60 Høyere utdanning. "

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at private institusjoner innenfor høyere utdanning som har fått offentlig godkjenning, får samme rett som institusjoner i offentlig eie til å opprette, nedlegge eller endre fag og fagkombinasjoner uten godkjenning av offentlig myndighet. "

"Stortinget ber Regjeringen opprette egen avdeling for frittstående skoler i Utdanningsdirektoratet for å sikre enhetlig regelverk og enhetlig behandling av frittstående skoler. "

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en egen tilleggsmelding til den Forskningsmeldingen som er under utarbeidelse der følgende forhold skal være spesielt behandlet:

- Handlingsplan for å bringe norsk forskningsinnsats opp til OECD-nivå.
- Tiltak for å sikre habilitet ved vurdering av søknader om tildeling av forskningsmidler.
- Bruk av utenlandsbudsjett i forsknings sammenheng. "

"Stortinget ber Regjeringen opprette en ordning med kjøp av vitenskapelig utstyr til forskningsinnsats ved universitet og høyskoler for å gjennomføre en nødvendig oppgradering i løpet av en periode på 5 år og med finansiering over et eget utenlandsbudsjett. "

"Stortinget viser til at det gjennom flere år er bevilget midler over flere departements budsjetter til Vannakademiet. Stortinget ber Regjeringen på egnet måte gi en evaluering av resultatene fra Vannakademiets oppdrag/oppgaver utført med statlige midler. "

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at det gjennomføres folkeavstemning om et skille kirke - stat ved stortingsvalget i 2005. "

Disse medlemmer vil for øvrig henvise til Fremskrittspartiets utenlandsbudsjett som foreligger i finansinnstillingen, og som legger opp til en vesentlig styrking av utdannings- og forskningssektoren, jf. Budsjett-innst. S. I (2004-2005) s. 254. Under rammeområde 25 Utenlandsbudsjett foreslår Fremskrittspartiet der bl.a. bevilgning for 2005 til kjøp av IKT-utstyr til

universitet og høyskoler med 280 mill. kroner, kjøp av forskningsutstyr til universitet og høyskoler med 160 mill. kroner, tilskudd til studier i utlandet med 100 mill. kroner, tilskudd til internasjonale utdanningsprogrammer med 100 mill. kroner og til EUs rammeprogram for forskning med 663 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til inngått avtale med regjeringspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre om omprioritering innenfor ramme 17 samt tilhørende merknader.

Disse medlemmer fremmer ikke eget forslag om omdisponering av vedtatt budsjett for rammeområde 17, men viser i innstillingen eget alternativt budsjett fremmet i finanskomiteen som er spesifisert på kapitler og poster med tilhørende merknader. Innenfor rammeområde 17 vil disse medlemmer derfor stemme for vedtatt budsjett med de endringer som følger av avtalen med regjeringspartiene for rammeområdet.

2.6 Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti ønsker en sterk offentlig satsing på forskning og utdanning. Økt kunnskapsbygging er en investering i framtidig velferd og verdiskaping, og vil gi avkastning både på det personlige, så vel som det sosiale og økonomiske plan. Disse medlemmer mener gode utdanningsmuligheter for alle vil gi større samfunnsdeltakelse og fremme en mer rettferdig fordeling mellom landets innbyggere. Aktivt folkestyre, bred kompetanse og fremragende forskning er selve forutsetningen for et kunnskapsdrevet samfunn. Derfor foreslår disse medlemmer en solid styrking av forsknings- og utdanningsformål i budsjettet, og viser til finansinnstillingen (Budsjett-innst. S. I (2004-2005)) og Sosialistisk Venstrepartis merknader i denne. Sosialistisk Venstreparti foreslo å øke netto utgiftsramme på rammeområde 17 til kr 37 765 519 000, en økning på kr 2 042 500 000 i forhold til vedtatt budsjettssamme.

Disse medlemmer mener at en offentlig skole for alle vil være til beste både for fellesskapet og den enkelte. Disse medlemmer vil derfor ivareta og videreutvikle den offentlige skolen, slik at den kan fremme læring og trivsel hos alle elever. Disse medlemmer vil prioritere en god og moderne offentlig skole for alle, ikke private skoler for de få. En offentlig skole der barn og unge fra ulike samfunnslag og livssituasjoner møtes for å lære av og med hverandre. En fellesskole som ivaretar hver enkelt, men likevel lar elevene få utvikle seg sammen.

Disse medlemmer ser med uro det store antall elever som i dag ikke finner seg til rette i, eller faller fra, grunnopplæringen. Undersøkelser viser at altfor mange elever går igjennom grunnopplæringen uten tilfredsstillende læringsutbytte. En femtedel går ut av grunnskolen uten gode nok lese- og skriveferdigheter, guttene henger etter jentene i de fleste fag, og minoritets elever mister kunnskap på grunn av dårlig språkforståelse. Elever som følges opp av foreldre med høy utdanning og inntekt, lærer mer og bedre enn elever uten samme oppfølging. Skoleforskere forklarer dette

med læringsformene i skolen, som både er for lite tilrettelagte og for tradisjonelle og teoriorienterte til å fange opp elevenes ulike og sammensatte læringsbehov.

Disse medlemmer mener en skole som skaper og sementer sosiale skiller er helt uakseptabel. Slik disse medlemmer ser det, er skolens største utfordring nå å forhindre at forskjeller mellom elevene forplantes og forsterkes gjennom ulikheter i læringsutbyttet deres. Skolen må la alle elever få utvikle sine faglige og sosiale evner, og den må gi alle elever utfordringer å strekke seg etter og å la dem erfare mestring mens de gjør det. Det betyr at skolen må gi alle elever likeverdige muligheter for læring, i form av tilpasset, og ikke lik opplæring.

Disse medlemmer vil understreke at en praktisk og tilpasset opplæring for hver elev krever at skolene får mer ressurser og større handlingsrom enn det de opplever i dag. Trange økonomiske rammer, kombinert med Regjeringens omfattende test- og kontrollsystem, gir få muligheter for tilrettelagt og variert opplæring. Utviklingen viser at det har blitt flere elever, færre lærere og større grupper i grunnsopplæringen. Dette går direkte ut over elevenes daglige læring, med færre delingstimer, dårlig PC-dekning og mangel på gode læremidler. Generelt fører det til en reduksjon av aktivitetsmangfoldet i skolen og til at den tradisjonelle kateterundervisningen fremdeles preger mye av elevenes skolehverdag. Disse medlemmer vil sikre skolene oppdaterte lærebøker, digitale læremidler og gi dem større frihet til å drive spennende opplæring, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der disse medlemmer foreslo å bruke 1 000 kroner per elev til alternative læringsformer og læremidler, samt å øke satsingen på IKT i skolen med 50 mill. kroner.

Disse medlemmer vil påpeke at forfalne skolebygg, oppsigelser av lærere og nedlegging av skoler taler for at det er på tide å fastsette en nedre økonomisk ramme for skolene. Den økonomiske situasjonen er nå så stram at de fleste kommuner ikke lenger makter å skjermes skolesektoren for kutt. Dette er kutt som får dramatiske konsekvenser. Derfor foreslår Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett å øke overføringen av frie midler til kommunene med 5 mrd. kroner. Disse midlene skal sikre skolene tilstrekkelige ressurser og handlingsrom til å ivareta et godt skole- og læringsmiljø for alle sine elever.

Disse medlemmer vil vise til at det fortsatt er altfor mange skoler som ikke tilfredsstillt kravene til forsvarlige skolebygninger. Forfalne klasserom og nedslitte fellesarealer ødelegger for elevenes læring og trivsel. Disse medlemmer vil understreke at det er vanskelig å skape gode læringsmiljø når skolemiljøet forfaller. Disse medlemmer reagerer derfor skarpt på at Regjeringen foreslår å kutte hele bevilgningen til tilskuddsordningen der staten dekker kommunenes renter på lån til nybygg og rehabilitering av skoleanlegg. Behovet for opprustning er fortsatt stort og vedlikeholdsetterslepet vokser seg større år for år. Disse medlemmer mener fattige kommuner umulig kan

bære disse bygningskostnadene alene, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett med forslag om å utvide investeringsrammen til tilskuddsordningen med 3 mrd. kroner i 2005.

Disse medlemmer vil sikre gratisprinsippet i grunnsopplæringen. Lik rett til utdanning betyr at utgifter til skolebøker og studiemateriell ikke skal være styrende for de utdanningene ungdom velger. Disse medlemmer er kjent med at altfor mange faller utenfor det nye behovsprøvde læremiddelstipendet for elever i videregående opplæring, og at det i for liten grad dekker deres faktiske utgifter. Stipendordningen fanger heller ikke opp utgiftsvariasjonene mellom de ulike studieretningene. Disse medlemmer vil bidra til at alle elever kan få dekket sine utgifter til læremidler, og foreslår å bevilge 220 mill. kroner ekstra til læremiddelstipend for elever i videregående opplæring.

Disse medlemmer er skeptiske til den veksten av private utdanningstilbud som nå viser seg, både innenfor grunnsopplæringen og i høyere utdanning. Disse medlemmer mener at en økning i private utdanningstilbud vil svekke det offentlige utdannings tilbudet, og at det ikke er et offentlig ansvar å legge til rette for private alternativer, så lenge det finnes fullgode offentlige løsninger. Disse medlemmer foreslår derfor å kutte i tilskuddet til private skoler og høyskoler med henholdsvis 767 mill. kroner og 100 mill. kroner. Disse medlemmer vil prioritere de offentlige opplæringsinstitusjonene, hvor flertallet av landets elever og studenter går.

Disse medlemmer vil påpeke at læring og trivsel også fremmes gjennom aktiviteter og på arenaer utenom skolen. Skolefritidsordningen og kultur- og musikkskoler er viktige fritidstilbud som bør utvides og gjøres vesentlig billigere, slik at de kan få en sentral plass i norske skoleelevers hverdag. Opphevingen av øremerkede tilskudd og fjerning av taket på foreldrebetalingen, har i en trang kommuneøkonomi gjort disse tilbudene både dyrere og dårligere de siste årene. Dette rammer mange av de barna som kanskje trenger det mest - barn fra fattige familier, barn med minoritetspråklig bakgrunn og barn med særskilte behov. Disse medlemmer ser alvorlig på en politikk som fører til at barn stenges ute fra viktige fellesarenaer, og viser til forslag om kraftig styrking av overføringene til kommunene med 5 mrd. kroner i frie inntekter. Økningen i frie midler skal sette kommunene i stand til å utvide kapasiteten, senke prisene og heve kvaliteten på skolefritidsordning og kulturskoler.

Disse medlemmer viser til at stigende arbeidsledighet og økte krav til omstilling forsterker behovet for gode utdanningsmuligheter. Disse medlemmer reagerer derfor sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til universiteter og høyskoler med 78 mill. kroner. Reduksjonen skal tas gjennom kutt på om lag 4 000 studieplasser, noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker. Utdanningstilbudet skal ha et omfang slik at det imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at

Regjeringen her ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgningene til universiteter og høyskoler med 100 mill. kroner i 2005.

Disse medlemmer er tilfreds med at kvalitetsreformen nå stort sett er innført ved de fleste høyere utdanningsinstitusjoner. Kvalitetsreformen skal bidra til at alle som velger høyere utdanning får støtte og veiledning i studiene, gjennom tettere oppfølging, mer individuell tilbakemelding og jevnere evalueringer i løpet av studietiden. Til gjengjeld må studentene bruke mer tid på studiene. Disse medlemmer mener at gode og trygge økonomiske rammer rundt studietilværelsen er avgjørende dersom studentene skal få tilstrekkelig tid til å sette studiene først. Dette forutsetter en skikkelig studiefinansiering og gode velferdsordninger. En undersøkelse fra SSB viser at hele 2 av 3 studenter arbeider ved siden av studiet, og at så mange som 6 av 10 sier seg avhengige av økonomisk støtte fra foreldrene. Dette bryter med kvalitetsreformens forutsetninger og undergraver prinsippet om lik rett til utdanning. For å bedre studiefinansieringen - og velferden - foreslår disse medlemmer en solid styrking av disse formålene i budsjettet for 2005 med til sammen 405 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at størrelsen på studiestøtten ikke er justert siden 2002, med den konsekvens at studentene er blitt hengende stadig lenger etter fordi de ikke har fått kompensert for den generelle lønns- og prisveksten. Disse medlemmer mener manglende indeksregulering er usosialt og vil kompensere studentene for det tapet de har hatt de siste årene. Disse medlemmer vil prisjustere kostnadsnormen og heve det årlige støttebeløpet fra 80 000 kroner til 86 000 kroner. Dette har en prislapp på 185 mill. kroner.

Disse medlemmer foreslår videre å bevilge 150 mill. kroner mer til bygging av studentboliger i 2005. Disse medlemmer reagerer sterkt på Regjeringens forslag om å kutte 46 mill. kroner i tilskuddet til studentboliger neste år, fordi det allerede bygges for få boliger i dag. Dekningsgraden er for lav og varierer svært rundt om i landet. Skal vi nå Stortingets vedtatte målsetting om bygging av 1 000 nye boliger i året og en dekningsgrad på 20 pst., så må bygging av studentboliger prioriteres langt sterkere. Disse medlemmer mener Regjeringens foreslåtte kutt, sammen med de forslag til endringer av tilskuddsatsen som ble fremmet i Revidert nasjonalbudsjett for 2004, viser en manglende politisk vilje til å styrke studentboligbyggingen og sikre dette viktige utdanningspolitiske virkemiddelet.

Disse medlemmer går også sterkt imot Regjeringens forslag om å fjerne reisestipendet for studenter i Norge og Norden. Reisestipendet er svært viktig for studentene, som lever på lave inntekter, samtidig som det er dyrt å reise. Å kutte ut dette stipendet vil redusere studentenes mulighet til å velge studiested, og gjøre rekrutteringen til høyere utdanning avhengig av geografisk tilhørighet og økonomisk bakgrunn. Disse medlemmer kan ikke akseptere et slikt angrep på den allmenne utdanningsretten og foreslår å opprett-

holde reisestipendet med en bevilgning på 70 mill. kroner. Disse medlemmer går også inn for å fjerne aldersgrensen på reisestipendet. Disse medlemmer vil understreke at det ikke er noen aldersgrense for å være student og at kvalitetsreformen sannsynligvis vil føre til langt flere heltidsstudenter i alle aldersgrupper.

Disse medlemmer vil vektlegge at man i et kunnskapsintensivt samfunn aldri er ferdig utlært. Et omskiftelig arbeidsmarked i en verden som raskt endres, krever stadig ny kompetanse og evne til fleksibilitet. For de fleste betyr dette at utdanning utover grunnopplæringen er nødvendig, og mange voksne vil ha behov for etter- og videreutdanning. Her spiller fjernundervisningen og studieforbundene en viktig rolle. Disse voksenopplæringsinstitusjonene tilbyr fleksible opplæringsopplegg tilpasset ulike livssituasjoner og bosteder, og er viktige bidragsytere for målsettingen om livslang læring. Disse medlemmer går derfor sterkt imot Regjeringens forslag om å kutte i tilskuddet til disse institusjonene. Disse medlemmer mener dette er gode opplæringsarenaer som gir mange mulighet til å ta kompetansegivende utdanning, og foreslår å styrke bevilgningen til studieforbundene med 25 mill. kroner og fjernundervisningen med 15 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at Stortinget i 1999 vedtok Kompetansereformen, reformen som skulle øke satsingen på etter- og videreutdanning og føre til et nasjonalt kompetanseløft for voksne arbeidstakere. Liten vilje til finansiering av livsopphold for voksne under utdanning, har imidlertid vært et problem for realisering av reformen. Disse medlemmer fremmet derfor forslag om å iverksette forsøk hvor voksnes læring skal finansieres i et spleiselag mellom stat, arbeidsgivere og arbeidstakere, for å vinne erfaring med hvordan vi kan løse dette problemet. Disse medlemmer er glade for Stortingets tilslutning til forslaget og er tilfreds med at departementet nå vil igangsette forsøk gjennom Kompetanseutviklingsprogrammet. Kompetanseutviklingsprogrammet har de siste to årene hovedsakelig drevet med informasjons- og spredningsarbeid innenfor voksenopplæringssektoren. Disse medlemmer mener nå at andre aktører i sektoren, deriblant VOX, studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene, kan ivareta dette arbeidet, og foreslår å kutte i tilskuddet til programmet med 30 mill. kroner. De resterende 5,7 mill. kroner som gjenstår brukes til å videreutvikle Kompetanseutviklingsprogrammet til forsøksprosjekter for modeller for finansiering av livsopphold for voksne under utdanning.

Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett også foreslo å bruke 100 mill. kroner for å sikre at retten til grunn- og videregående opplæring for voksne blir oppfylt. Midlene skal fordeles med 75 mill. kroner til fylkeskommunene og 25 mill. kroner til kommunene, og bidra til at flere voksne kan ta i bruk utdanningsrettene sine.

Disse medlemmer vil understreke at en sterk forskningsinnsats er den drivende kraften i en kunn-

skapsnasjon. Økt satsing på forskning er en forutsetning for å møte framtidens utfordringer, og vil være avgjørende for vår evne til å skape velferd og verdier den dagen oljen tar slutt. Stortinget har etter forslag fra Sosialistisk Venstreparti vedtatt at Norge innen 2005 skal ha en forskningsinnsats som minst ligger på gjennomsnittet i OECD. Disse medlemmer er skuffet over at Regjeringen nå ser ut til å gi opp denne målsettingen. Regjeringen foreslår ingen styrking av den langsiktige og grunnleggende forskningen og kutter kraftig i forskningsbevilgningen til Norges forskningsråd. Samtidig foreslår de en halvering i tallet på nye stipendiatstillinger. Disse medlemmer mener disse forslagene er lite framtidsrettede, og viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår å bevilge 1,3 mrd. kroner ekstra for å styrke forskningsinnsatsen. Disse midlene skal brukes til å øke forskningsbevilgningene direkte til institusjonene og til mer brukerstyrt forskning og grunnforskning gjennom Norges forskningsråd. Sosialistisk Venstreparti foreslår også å bevilge 160 mill. kroner mer enn Regjeringen til opprettelse av nye stipendiatstillinger, slik at vi kan nå målet om 350 nye stillinger årlig, som Stortinget har vedtatt. Dette er ikke en ambisiøs målsetting, men helt avgjørende for å sikre framtidig forskerkruttering i en tid da Norge står overfor et generasjonsskifte i academia. Sosialistisk Venstreparti foreslår også i sitt alternative budsjett å styrke fondet for forskning og nyskaping med 3 mrd. kroner utover Regjeringens forslag.

2.7 Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative budsjett med forslag om å bevilge ca. 790 mill. kroner mer på rammeområde 17 enn Regjeringens budsjettforslag.

Dette medlem vil understreke at de viktigste utfordringene i skolen må løses ved å sette skoleeierne, kommuner og fylkeskommuner, økonomisk i stand til å oppfylle forventningene til en god skole. Dette medlem viser i den forbindelse til Senterpartiets forslag om å styrke kommunesektoren med 4,25 mrd. kroner utover Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2005.

Dette medlem vil peke på at den økonomiske situasjonen i Norge preges av kommunal fattigdom og privat rikdom. Til tross for dette legger Regjeringen opp til fortsatt vekst i privat konsum på 4 pst., mens veksten i offentlig konsum er anslått til kun å stige med 1,7 pst. Dette medlem frykter at dette vil forsterke ulikhetene i samfunnet og bidra til svekkelse av viktige velferdstjenester. Dette medlem viser til veksten i antall elever i frittstående skoler de senere år. Dette medlem mener en stor del av økningen i antall nye frittstående skoler er en direkte konsekvens av prekær kommuneøkonomi, ved at kommuner tvinges til å nedlegge skoler som deretter blir erstattet av private alternativer. Dette medlem mener det er en fallitterklæring fra staten når regnestykker fra flere kommuner viser at de vil tjene på å overlate driften av grunnskolen til private aktører. Dette medlem mener dette illus-

trer behovet for en styrket kommuneøkonomi der skoleeiers rammebetingelser er tilpasset de oppgaver som skal løses.

Dette medlem viser også til utslagene av den offentlige fattigdommen i form av etterslepet i vedlikehold av skole og kirkebygg. Dette medlem viser til den store søkningen på rentefrie lån til rehabilitering og vedlikehold av skolebygg. Dette er selvfølgelig et uttrykk for et stort akkumulert etterslep på området der tall fra byggenæringen anslår behovet å være i størrelsesorden 40-55 mrd. kroner. Dette medlem mener dette illustrerer hvor prekær situasjonen er i kommunene. På bakgrunn av de dokumenterte behovene og den store interessen for låneordningen, er det etter dette medlems oppfatning vanskelig å forstå at Regjeringen velger å ikke innrømme flere prosjekter lån i 2005. Dette medlem vil allikevel understreke Senterpartiets primære standpunkt om å gi kommunene tilstrekkelig økonomisk ramme til løpende å kunne foreta vedlikehold av bygningsmassen. Dette vil selvsagt være både det tekniske beste og økonomisk mest forsvarlig. Dette medlem ser grunn til bekymring for en utvikling der kommunene av armod henvises til å ta opp stadig større lån fordi driftsbudsjettene ikke er i samsvar med de faktiske behov. Dette medlem minner om at 118 kommuner i dag står på ROBEK-lista med restriksjoner for nye låneopptak. Dette medlem er bekymret for en utvikling med større ulikheter mellom kommunene ved at flere kommuner ikke gis mulighet til å løse sine oppgaver ved låneopptak, mens andre kan dra nytte av slike ordninger. På bakgrunn av den prekære situasjonen i mange kommuner vil dette medlem vise til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om økt låneramme for skolebygg og innføring av tilsvarende ordning for rehabilitering og restaurering av kirkebygg.

Dette medlem vil understreke at Kirkens oppgaver ikke kan finansieres med fromme ønsker, men kun gjennom en politisk vilje til å bevilge nødvendige midler til vedlikehold og drift av kirkene. En stram kommuneøkonomi tvinger fram nedskjæringer også for kirken der kommunale midler utgjør 80 pst. av budsjettet. Dette medlem mener derfor Regjeringens budsjettforslag i praksis innebærer en fare for stengte kirker, nedbemanning i menighetene, mindre stell av kirkegårder og innføring av egenandeler for kirkelige handlinger. Dette medlem er både skuffet og overrasket over at Regjeringen ikke har foreslått et eneste tiltak for å avhjelpe den prekære situasjonen for de mange kirkebygg som lider under sterkt forfall. Dette medlem viser til at Regjeringen selv viser til et akkumulert behov til vedlikehold på 4 mrd. kroner. Dette medlem mener det er nødvendig å utarbeide en forpliktende plan.

Dette medlem har merket seg Regjeringens forslag om å redusere bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren tilsvarende 4 000 studieplasser. I en tid med vekst både i ungdomskullene og andelen ungdom som søker høyere utdanning, er en reduksjon i antall studieplasser svært uheldig både for de søkere som vil få avslag og for samfunnet som går glipp av

høyt utdannet arbeidskraft. Et slikt kutt får også direkte innvirkning på lærestedenes økonomi utover budsjettåret 2005, siden færre studenter påvirker antall avlagte studiepoeng i årene framover. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å legge inn 78 mill. kroner utover Regjeringens forslag for å forhindre et uheldig kutt i antall studieplasser i universitets- og høyskolesektoren.

Dette medlem viser til dagens situasjon der elever i videregående opplæring har til dels store utgifter til bøker og andre læremidler og at dette innebærer en økonomisk belastning for mange elever og deres foresatte. Dette medlem mener at selv om ikke videregående skole er obligatorisk, så omfatter den i praksis tilnærmevis alle ungdommer mellom 16-19 år og er avgjørende for videre yrkesmuligheter. En lovfestet rett til utdanning, bør etter dette medlems oppfatning følges opp med økonomiske virkemidler som gir alle unge en reell lik mulighet til å ta videregående opplæring. Dette medlem viser derfor til finansinnstillingen og Senterpartiets forslag om å innføre et generelt læremiddelstipend på 2 000 kroner fra skoleåret 2005-2006, i tillegg til det eksisterende behovsprøvde stipend, i arbeidet med å gi alle unge gratis videregående opplæring.

Dette medlem har merket seg Regjeringens forslag om avvikling av reisestipend og manglende indeksregulering av stipendordningene. Dette vil innebære at elever og studenter vil få en reell nedgang i støtten til livsopphold. Regjeringens budsjettforslag innebærer også et brudd på målsetningen om bygging av 1 000 nye studentboliger årlig. Dette medlem mener dette er usolidarisk og vil gjøre det vanskeligere

å gjennomføre intensjonen i Kvalitetsreformen om å gi studentene mulighet til å studere på heltid. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å beholde reisestipendet for reiser i Norge og Norden, heving av bostipendet, indeksregulering av stipendene for elever i videregående opplæring og bygging av flere studentboliger.

Dette medlem går imot Regjeringens forslag om å avvike tilskuddet til landslinjer innen flere studieretninger slik det framgår av St.prp. nr. 1 (2004-2005).

Dette medlem reagerer på at Regjeringen nok en gang velger å redusere bevilgningene til voksenopplæring og mener dette rammer muligheten for å gjennomføre Kompetansereformen. Ved å ytterligere redusere støtten til studieforbundene rammer Regjeringen voksne utdanningsøskende i distriktene som er avhengige av studietilbud tilpasset sin livssituasjon. Dette medlem viser til partiets alternative budsjett med forslag om å legge bedre til rette for voksne som ønsker videre- og etterutdanning.

Dette medlem viser til den positive utviklingen når det gjelder søkning til tekniske fagskoler og det tette samarbeidet som er etablert mellom disse skolene og næringslivet. Dette medlem registrerer at Regjeringens budsjettforslag i realiteten innebærer en reduksjon som vil gjøre det vanskelig å videreføre dette arbeidet og viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å styrke bevilgningen til tekniske fagskoler i tråd med veksten i antall studenter.

Dette medlem viser til Senterpartiets ramme for sitt alternative budsjett og til sine prioriteringer innenfor denne rammen, jf. oversikten nedenfor.

Senterpartiets alternative budsjettramme for kirke, utdanning og forskning, spesifisert på kapittel og post:

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	Sp
Utgifter (i hele tusen kroner)				
225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225)	1 752 916	1 804 916
	1	Driftsutgifter	118 686	122 686
	60	Tilskudd til landslinjer	99 020	144 020
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler	7 820	0
	76	Tilskudd til Norsk Kulturskoleråd og utvikling av musikk- og kulturskoler	0	10 820
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.	2 054 166	1 957 616
	70	Tilskudd til frittstående skoler	2 053 644	1 957 094
229		Andre tiltak	6 988	13 988
	70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	6 988	13 988
251		Fagskoleutdanning	266 187	336 187
	70	Teknisk fagskole	266 187	336 187

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	Sp
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)	184 388	220 388
				(+36 000)
	70	Tilskudd til studieforbund	155 883	185 883
				(+30 000)
	71	Tilskudd til fjernundervisning	10 720	15 720
				(+5 000)
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	8 155	9 155
				(+1 000)
260		Universitetet i Oslo	3 178 787	3 192 087
				(+13 300)
	50	Statstilskudd	3 178 787	3 192 087
				(+13 300)
261		Universitetet i Bergen	1 882 391	1 900 191
				(+17 800)
	50	Statstilskudd	1 882 391	1 900 191
				(+17 800)
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	2 572 879	2 583 479
				(+10 600)
	50	Statstilskudd	2 572 879	2 583 479
				(+10 600)
263		Universitetet i Tromsø	1 105 136	1 113 836
				(+8 700)
	50	Statstilskudd	1 105 136	1 113 836
				(+8 700)
264		Norges handelshøgskole	250 383	251 483
				(+1 100)
	50	Statstilskudd	250 383	251 483
				(+1 100)
265		Arkitekthøgskolen i Oslo	87 033	87 412
				(+379)
	50	Statstilskudd	87 033	87 412
				(+379)
268		Norges idrettshøgskole	113 827	114 318
				(+491)
	50	Statstilskudd	113 827	114 318
				(+491)
269		Norges musikkhøgskole	149 304	152 850
				(+3 546)
	50	Statstilskudd	149 304	152 850
				(+3 546)
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	206 798	271 798
				(+65 000)
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	124 243	189 243
				(+65 000)
273		Statlige kunsthøgskoler	244 793	247 293
				(+2 500)
	50	Statstilskudd	244 793	247 293
				(+2 500)
274		Statlige høyskoler	7 420 304	7 482 404
				(+62 100)
	50	Statstilskudd	7 420 304	7 482 404
				(+62 100)
278		Norges landbrukshøgskole	472 888	475 088
				(+2 200)
	50	Statstilskudd	472 888	475 088
				(+2 200)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	Sp
279		Norges veterinærhøgskole	200 798	201 696
	50	Statstilskudd	200 798	201 696
				(+898)
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281)	777 117	783 167
	1	Driftsutgifter	323 931	324 331
				(+400)
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	0	5 650
				(+5 650)
282		Privat høyskoleutdanning	605 308	610 808
	70	Tilskudd	605 308	610 808
				(+5 500)
340		Kirkelig administrasjon	423 653	452 153
	71	Tilskudd til kirkelige formål	146 560	148 060
				(+1 500)
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	92 500	117 500
				(+25 000)
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	1 000	3 000
				(+2 000)
341		Presteskapet	650 927	655 927
	1	Driftsutgifter	648 224	653 224
				(+5 000)
342		Nidaros domkirke m.m.	53 276	61 026
	60	Kyrkjebygg m.m. Rentekompensasjon	0	7 750
				(+7 750)
343		Middelalderkyrkjer		100 000
	70	Tilskot til middelalderkyrkjer	0	100 000
				(+100 000)
920		Norges forskningsråd	896 000	898 000
	50	Tilskudd	896 000	898 000
				(+2 000)
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)	181 200	191 200
	21	Spesielle driftsutgifter	82 500	92 500
				(+10 000)
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)	9 293 929	9 661 929
	50	Avsetning til utdanningsstipend	4 166 750	4 238 750
				(+72 000)
	70	Utdanningsstipend	2 447 760	2 583 760
				(+136 000)
	71	Andre stipend	585 000	745 000
				(+160 000)
		Sum utgifter	41 795 717	42 585 581
				(+789 864)
		Inntekter (i hele tusen kroner)		
		Sum inntekter	6 098 198	6 098 198
				(0)
		Sum netto	35 697 519	36 487 383
				(+789 864)

3. MERKNADER TIL KAPITLER PÅ UTDANNINGSOMRÅDET

Når det gjelder budsjettkapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til Regjeringens forslag.

3.1 Utdannings- og forskningsdepartementet - Administrasjon

Programkategori 07.10 Administrasjon omfatter Utdannings- og forskningsdepartementet og tilskudd til Sametinget for samisk utdanningsadministrasjon. Når det gjelder foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) og Læringssenteret, se kap. 220.

Kap. 200 Utdannings- og forskningsdepartementet

Departementet foreslår en bevilgning på kr 177 025 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til departementets arbeid med å planlegge og gjennomføre vedtakene i Innst. S. nr. 268 (2003-2004) Kultur for læring. Komiteen vil påpeke at dette er et viktig arbeid, spesielt med henblikk på å nå målet om tilpasset opplæring. I tråd med at endringene blir implementert mener komiteen at det er viktig med dialog og tilstrekkelig informasjon til elever, foreldre og lærere. Komiteen mener at et godt samarbeid mellom hjem, skole og myndigheter er viktig for å øke kvaliteten på grunnopplæringen.

Kap. 206 Samisk utdanningsadministrasjon

Departementet foreslår en bevilgning på kr 28 569 000 under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, er fornøyd med at departementet legger vekt på god kommunikasjon med Sametinget i saker som gjelder opplæring generelt og opplæring i forhold til det samiske folket spesielt. I tråd med endringene i grunnskolen vil flertallet understreke viktigheten av at det blir arbeidet med kompetanseheving som kan fremme samisk kultur og språk blant lærere.

3.2 Grunnopplæringen

Departementet har for 2005 samlet bevilgningene til grunnopplæring under programkategori 07.20 Grunnopplæringen, som dermed også omfatter frittstående skoler og Statped, samt Utdanningsdirektoratet. Grunnopplæringen blir ellers i hovedsak finansiert gjennom rammetilskudd og skatteinntekter til kommunene og fylkeskommunene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at undersøkelser fra Sverige viser at kjønnsrelatert mobbing i skolen er et økende problem. Det er grunn til å tro at situasjonen ikke er annerledes i norsk skole.

Disse medlemmer mener den kjønnsrelaterte mobbingen skal omfattes av den samme nulltoleranse som all annen form for mobbing.

Disse medlemmer ber Regjeringen ta initiativ til at det også i Norge iverksettes nasjonale forskningsprogrammer for å avdekke eventuell kjønnsrelatert mobbing og å utvikle forklaringsmodeller og bidra til kompetanse som kan motvirke denne form for mobbing.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett med forslag om å avsette 2 mrd. kroner til låneordning for skolebygg for budsjettåret 2005.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der det innenfor ramme 6 er satt av midler til ekstra rentekompensasjon på kap. 482 post 60 med 46,5 mill. kroner for å dekke økning av lånerammen i 2005 med 3 mrd. kroner. Disse medlemmer viser til at det fortsatt er stort behov for midler til nødvendig opprustning av skolebygg, og understreker at arbeidet med å gjennomføre slik opprustning ikke må stoppe opp. Disse medlemmer peker også på at rammen for programmet må utvides utover 15 mrd. kroner.

Disse medlemmer legger til grunn at ordningen også kan brukes av kommuner der økonomien er under tilsyn fra fylkesmannen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil understreke at grunnopplæringen skal være gratis, og at utgifter til skolebøker og studiemateriell ikke skal være styrende for de utdanningsvalgene elevene tar. Disse medlemmer foreslår derfor 220 mill. kroner ekstra til læremiddelstipend for elever i videregående opplæring, jf. kap. 2410.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener all grunnopplæring bør være gratis for å sikre alle en lik rett til utdanning. Dette medlem viser til at elever i videregående skole pålegges å betale flere tusen kroner for bøker og annet læremateriell. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å innføre et generelt læremiddelstipend for elever i videregående skole, jf. merknad under kap. 2410.

Skolebygg

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser at Stortinget i 2002 vedtok en ordning der kommunene kunne ta opp rentefrie lån til renovering av skolebygg. Ordningen skulle ha en ramme på 15 mrd. kroner fordelt over åtte år. Flertallet viser til budsjettavtalen i finansinnstillingen der lånerammen blir ytterligere utvidet med 1 mrd. kroner i 2005. Det blir derfor bevilget rentekompensasjonsmidler over kap. 582 Skoleanlegg, jf. forestående bud-

sjetinnstilling fra kommunalkomiteen, Budsjett-innst. S. nr. 5 (2004-2005). Det er nå satt av til sammen 9 mrd. kroner, noe som er 1,5 mrd. kroner mer enn planlagt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener det store etterslepet i vedlikehold av skolebygg er et beklagelig uttrykk for offentlige fattigdom i Norge. Disse medlemmer viser til den store søkningen på rentefrie lån til rehabilitering og vedlikehold av skolebygg. Dessverre er det et stort akkumulert etterslep på området, der tall fra byggenæringen anslår behovet for midler å være i størrelsesorden 40-55 mrd. kroner. Disse medlemmer mener dette illustrerer hvor prekær situasjonen er i kommunene. På bakgrunn av de dokumenterte behovene og den store interessen for låneordningen, er det etter disse medlemmers oppfatning vanskelig å forstå at Regjeringen velger å ikke innrømme flere prosjekter lånemidler i 2005. Disse medlemmer vil understreke det fysiske miljøets betydning for elevenes læringsutbytte, helse og trivsel og at elevene har en lovfestet rett til et godt arbeidsmiljø. Undersøkelser viser at 4 av 10 elever i grunnskolen plages av dårlig inneklima. Ved enkelte skoler rammes hele 70 pst. av elevene av hodepine som følge av dette. Disse medlemmer har merket seg at det i enkelte kommuner nå er snakk om å pålegge skoleeier dagsbøter fordi arbeidsmiljøet er for dårlig på skolene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Stortinget i 2002 vedtok en statlig finansieringsordning der kommuner og fylkeskommuner skal få kompensert renteutgifter på lån til nybygg og rehabilitering av skoleanlegg. Ordningen gjør det mulig for kommunesektoren å ta opp rentefrie lån på til sammen 15 mrd. kroner, med 20 års nedbetalingstid og 5 års avdragsfrihet. Låneordningen er med fjorårets bevilgning oppe i en låneramme på til sammen 8 mrd. kroner.

Ordningen er svært etterspurt og har vært et viktig virkemiddel for å komme i gang med det omfattende opprustnings- og vedlikeholdsarbeidet som er nødvendig innenfor skolesektoren. Disse medlemmer reagerer derfor kraftig på at Regjeringen ikke tilgodeser ordningen med friske midler i 2005. Behovet for rehabilitering er fortsatt stort, og vedlikeholdsetterslepet vokser seg større år for år.

Disse medlemmer vil understreke skolemiljøets avgjørende betydning for læringsmiljøet. Forfalne skolebygg ødelegger for elevenes læring, helse og trivsel og bryter med elevens rett til godt arbeidsmiljø. At det fortsatt er svært mange skolebygninger som ikke tilfredsstiller kravene til forsvarlige skolebygninger, tilsier at tilskudsordningen burde utvides, og ikke avvortes, slik Regjeringen nå gjør.

Disse medlemmer viser til første delutredning fra bygningslovutvalget, datert den 23. oktober 2003, som tok for seg ivaretagelsen av funksjonshemmedes

behov ved rehabilitering og nybygg. Utredningen gir uttrykk for at kontrollen og tilsynet med det som bygges ikke fungerer tilfredsstillende, og at dette svekker kvaliteten og tilgjengeligheten på bygningene.

Disse medlemmer vil understreke at kommunene skal stille krav til universell utforming av skolebygg, slik at bygningene oppfyller kravene til arbeidsmiljølov for elever og sikrer tilgjengeligheten for funksjonshemmede elever, samt deres rett til tilrettelagt undervisning i henhold til Læreplanen og opplæringsloven.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener det er usolidarisk å la fattige kommuner bære bygningskostnadene alene, og viser til alternativt budsjett fra Sosialistisk Venstreparti med forslag om å utvide investeringsrammen til tilskudsordningen med 3 mrd. kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet ser situasjonen som et utslag av en alvorlig svak kommunal økonomi. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke lånerammen med 2 mrd. kroner for 2005. Dette medlem vil allikevel understreke Senterpartiets primære standpunkt om å gi kommunene tilstrekkelig økonomisk ramme til løpende å kunne foreta vedlikehold av bygningsmassen.

Kommunale musikk- og kulturskoler

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2004 vedtok å innlemme tilskuddet til kommunale musikk- og kulturskoler i rammetilskuddet til kommunene fra 1. januar 2004. Midlene er overført til kap. 571 post 60 i budsjettet til Kommunal- og regionaldepartementet. Disse medlemmer viser videre til at det tidligere var et krav om at skolepengesatsen ikke skulle overstige 1 600 kroner pr. elevplass. Dette kravet falt bort etter at det øremerkede tilskuddet ble innlemmet i rammetilskuddet. Den gjennomsnittlige foreldrebetalingssatsen har økt med 213 kroner til 1 699 kroner. Knappt halvparten av kommunene har nå en sats som overstiger den gamle maksimalsatsen på 1 600 kroner, som ikke var justert siden 1993. 1 600 kroner i 1993 tilsvarer 2 093 kroner i 2004. Disse medlemmer viser også til at tall fra Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag viser en elevtallsøkning fra 2003 til 2004 på 2,4 pst.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at opplæringsloven siden 1997 har pålagt alle kommuner å ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge. Det har vært bred politisk enighet om at tilbudet bør være stort og terskelen for å delta lav, slik at kulturskolene ikke skal utelukke noen som ønsker det fra sine rekker. Dette er uttrykt i Stortingets målsetting om at minst 30 pst. av elevene i grunnskolen

skal ha et kulturskoletilbud og i visjonen om en "kulturskole for alle", som skulle sikres gjennom et tak på egenandelen slik at foreldrenes økonomi ikke skulle være utslagsgivende for barnas deltakelse.

Disse medlemmer viser til at det statlige tilskuddet til kulturskoledrift ble lagt inn i de generelle rammeoverføringene til kommunene fra og med 1. januar 2004, samtidig som taket på foreldrebetalingen ble hevet. Dette har allerede gitt seg utslag i økte priser hos halvparten av landets 410 kommunale kulturskoler. Hos enkelte er prisen fordoblet.

Dette gjør det vanskeligere å nå målsettingen. I dag mottar kun 13 pst. av landets grunnskoleelever et kulturskoletilbud og ventelistene er lange. I 2002 stod 20 000 barn i kø for å komme inn på en av landets kulturskoler, og køene vokser. Disse medlemmer frykter utviklingen nå vil gå i gal retning.

Disse medlemmer var imot å oppheve taket på foreldrebetalingen. Sterk lokal innsatsvilje og kommuner som strekker seg langt, har så langt sørget for at vi har mange åpne og kreative kulturskoler - der barn og unge får utfolde seg. Men nå rapporteres det om reduserte tilbud og økte priser. Disse medlemmer er skuffet over at Stortinget ved behandlingen av St.meld. nr. 39 (2002-2003) Kunst og kultur i og i tilknytning til grunnskolen ("Ei blot til lyst"), jf. Innst. S. nr. 131 (2003-2004), ikke tok et større ansvar for kulturskolenes framtid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett og understreker at det er kommunene selv gjennom lokale folkevalgte organer som prioriterer bruk av ressurser til dette tilbudet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at kulturskolene nå er helt prisgitt kommunenes økonomiske situasjon, og viser til alternativt budsjett fra Sosialistisk Venstreparti der overføringen av frie midler til kommunene ble øket med 5 mrd. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet har merket seg signaler fra mange kommuner som står i fare for å redusere innsatsen når det gjelder musikk- og kulturskoler. Dette medlem har også merket seg at mange kommuner har sett seg nødt til å heve foreldrebetalingen som følge av en vanskelig kommuneøkonomi som tvinger frem kutt i budsjettene og der lovfestede oppgaver blir satt opp mot hverandre i en smertefull prioritering. Dette medlem er bekymret for at denne tendensen viser et brudd med den positive utviklingen innen musikk- og kulturskolene de siste årene og fører til en nedbygging, stikk i strid med den nasjonalt vedtatte målsetningen om minst 30 pst. dekningsgrad. Dette medlem frykter at kulturskolene, som er ment å være et tilbud for de mange, kan stå i fare for å bli et eksklusivt gode for de få - stikk i strid med

intensjonene bak ordningen. Dette medlem tror ikke kutt i musikk- og kulturskolene er en villet politikk, men en konsekvens av en prekær kommunal økonomi.

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet

Departementet foreslår en bevilgning på kr 182 593 000 under dette kapitlet. Post 1 omfatter Utdanningsdirektoratet, Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) og faglige råd. Departementet skal utrede og fremme forslag om en organisering av FUG som skal sikre en mer representativ forankring.

Komiteen viser til at Utdanningsdirektoratet har sentrale oppgaver knyttet til kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring.

FUG

Komiteen viser til at Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) er et rådgivende organ for departementet, som arbeider for å styrke engasjementet og foreldreinnflytelsen gjennom informasjon, skolering og rettleiding. Komiteen viser til at FUG skal videreutvikles til en fast arena på nasjonalt nivå for å ivareta behovet for innflytelse og medvirkning for foreldre. Komiteen peker på at samarbeid mellom foreldrene og skolen er viktig for elevens prestasjoner og trivsel på skolen.

Komiteen viser til flertallsmerknad i Innst. S. nr. 268 (2003-2004):

"FUG fungerer i dag både som et rådgivende organ for departementet og en interesseorganisasjon for de foresatte i skolesammenheng. Flertallet vil understreke at på tross av denne dobbeltrollen, så har FUG ivarett sine oppgaver på en god måte. Med bakgrunn i dette mener flertallet at FUGs rolle, ansvarsområder og organisatoriske tilknytning og plassering opprettholdes."

Komiteen viser til at bevilgningen til Foreldreutvalget for grunnskolen - FUG - i budsjettforslaget er flyttet til kap. 220 Utdanningsdirektoratet. Bevilgningen til FUG er innarbeidet i post 1 Driftsutgifter, og er ikke spesifisert.

Komiteen mener at det er naturlig at Foreldreutvalget for grunnskolen i budsjettsammenheng får samme plassering som tidligere. I budsjettet for inneværende år er midlene til FUG bevilget over eget kapittel.

Komiteen vil derfor gjenopprette kap. 204 Foreldreutvalget for grunnskolen med en bevilgning over post 1 Driftsutgifter på kr 5 661 000, mot en tilsvarende reduksjon av kap. 220 post 1.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at flytting av FUG tilbake til egen post i budsjettet er en del av budsjettavtalen innenfor rammeområde 17 mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der bevilgningen til Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) er foreslått videreført på eget kapittel og foreslått økt på bakgrunn av de store endringene som nå gjennomføres i norsk skole. Disse medlemmer peker på at det er viktig at det nasjonale organ for foreldre kan delta på en tydelig og aktiv måte. Disse medlemmer ønsker at foreldres innflytelse i grunnskolen skal utvides bl.a. gjennom driftsstyrer der foreldrevalgte representanter etter disse medlemmers syn bør ha flertall. Disse medlemmer ønsker også å utvide FUGs oppgaver og mandat til også å omfatte videregående skole.

SFO

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er motstandere av heldagsskole. Disse medlemmer ønsker isteden å gi foreldre valgfrihet. Foreldrene selv skal kunne bestemme om barna skal hjem etter undervisningen eller om de skal på et påfølgende tilbud, slik SFO er i dag. Disse medlemmer mener at prisene på SFO skal avgjøres lokalt og at et differensiert tilbud vil gi foreldrene mulighet til å velge et tilbud som tilfredsstiller deres kvalitetsbehov.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til sine alternative budsjetter der det ligger inne en betydelig økning i kommunens frie inntekter. Disse medlemmer vil understreke at en betydelig bedring av kommunens økonomi er en forutsetning for å kunne redusere prisen på SFO.

Disse medlemmer er kjent med at et stort antall kommuner har sett seg tvunget til å øke foreldrebetalingen i skolefritidsordningen (SFO), og at satsene enkelte steder overstiger satsene for foreldrebetalingen for heltidsplass i barnehage. Disse medlemmer mener dette er nok en uheldig konsekvens av en stram kommuneøkonomi, der kommunen er tvunget til å redusere sin egen økonomiske innsats for å kunne opprettholde et tilbud. Samtidig forstår disse medlemmer at prisen for det som for mange er et helt nødvendig SFO-tilbud, virker urettferdig og ikke i samsvar med det som oppleves som et akseptabelt nivå for foreldrebetaling. Disse medlemmer har merket seg at det er store variasjoner i organisering, innhold og kvalitet i kommunenes SFO-tilbud. Disse medlemmer vil understreke at den enkelte kommune fortsatt bør stå fritt til å organisere SFO ut i fra egne behov og muligheter. Disse medlemmer vil allikevel påpeke at det er viktig med kvalifisert personell i SFO som kan fange opp og bistå barn med spesielle behov. Disse medlemmer mener det er nødvendig å sikre kommunene en tilstrekkelig økonomisk handlefrihet til å gi SFO et innhold og en kvalitet som gir barna et godt og trygt tilbud utenom skoletid.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser i den forbindelse til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å styrke kommunenes inntekter med 6,9 mrd. kroner i 2005 sammenlignet med Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at gjennomføringen av St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring innebærer et behov for også å se på kvalitetsutvikling i skolefritidsordningen (SFO), samt samarbeidet mellom skole og SFO. Disse medlemmer viser til den nasjonale evalueringen av skolefritidsordningen, som ble gjennomført av Høgskolen i Sør-Trøndelag i 2002. Evalueringen peker på en rekke potensialer og utviklingsgrep som er nødvendig for å videreutvikle SFO, både i forhold til samarbeidet mellom SFO og skole, samt i tilretteleggingen for funksjonshemmede.

Disse medlemmer viser til at foreldrebetalingen i SFO har økt med om lag 20 pst. og at det i år er en nedgang i antall barn som deltar i SFO. På bakgrunn av dette vil disse medlemmer be Regjeringen komme til Stortinget med en kompetanse- og utviklingsplan for skolefritidsordningen:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en egen sak om kompetanse i og utvikling av skolefritidsordningen."

Disse medlemmer viser til en nylig kartlegging av Kommunenes Sentralforbund, der det kommer fram at to av tre kommuner planlegger å øke SFO-prisene, og at noen steder i landet er prisen på en SFO-plass dyrere enn en barnehageplass. Disse medlemmer viser til at Regjeringen har endret lovverket slik at makspris på SFO-plasser er avvirket og det er åpnet for at kommuner kan bruke den statlige SFO-bevilgningen til annet formål. Disse medlemmer mener den nasjonale evalueringen av skolefritidsordningen av Høgskolen i Sør-Trøndelag i 2002, gir et godt grunnlag for kvalitetsutvikling i SFO. Disse medlemmer mener at tiden er overmoden for å kvalitetssikre og videreutvikle SFO.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å bevilge 5,350 mill. kroner, for kompetanseheving av lærere og innhold i SFO.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen anser ikke SFO som en oppgave for skolen. Disse medlemmer mener at for fritidsordning tilknyttet skolen bør foreldre betale kostnadene ved ordningen. Disse medlemmer peker på at foreldreorganiserte ordninger og opplegg drevet av lag og organisasjoner i samarbeid med foreldre kan dimensjoneres etter foreldrenes egne ønsker.

MINI-STORTING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Strand videregående skole siden 1993, med ett års unntak, årlig har laget rollespillet MiniStorting i samarbeid med Skole- og opplysnings-tjenesten på Stortinget. Her deltar elever i videregående skoler i Rogaland og nabofylker i en minisesjon for å oppleve det parlamentariske system, med trontale/trontaledebatt, spørretime og debatt om konkrete saker. Disse medlemmer mener dette er et spennende og lærerikt demokratiopplæringsprosjekt og ber departementet innenfor rammen av midler avsatt til utviklings-tiltak sikre videre drift til dette og andre liknende tiltak.

FYSISK AKTIVITET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at det er et samfunnsansvar å legge til rette og gi mulighet for en sunn oppvekst og sunne valg i forhold til kosthold og fysisk aktivitet. Disse medlemmer viser til at mange barn er for lite fysisk aktive og at det er forskjeller i helsevaner ungdommer imellom, barn av foreldre med høyere utdanning trener oftere enn barn av foreldre med lavere utdanning. Disse medlemmer mener at fysisk aktivitet og uteaktiviteter er gode virkemidler for bedre læring. Disse medlemmer er kjent med at en rekke idrettsanlegg står ledige i den tiden barna er på skolen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Selfors skole i Rana som samarbeider med IL Stålkameratene om et prosjekt "Judo i skolen" siden år 2000. Målet er et tettere samarbeid mellom skole og idrettslag, å stimulere barna til fysisk aktivitet og å gi elevene mulighet til å bli kjent med idretter. Disse medlemmer er kjent med at det årlig læres opp ca. 110-120 barn i alderen 11-12 år i judo, der undervisningen skjer i skolens regi, av instruktører fra IL Stålkameratene. Disse medlemmer har merket seg at prosjektet har svært positive erfaringer, at det støttes finansielt av lokalt næringsliv, men at mangel på finansiering forhindrer videreføring av prosjektet. Disse medlemmer er kjent med at skolen ønsker å videreføre dette som et prosjekt med evaluering fra Høyskolen i Nesna. Disse medlemmer er også kjent med at den svenske regjeringen initierte lignende prosjekt nasjonalt i fjor, med et partnerskap mellom foreldre, skole og idrett. Formålet er å stimulere barns interesse og lyst til å bevege seg, og å gi skolen konkret støtte i arbeidet med å gi barn skal gis mulighet til fysisk aktivitet.

Disse medlemmer foreslår å bevilge 400 000 kroner over post 1, til videreføring av samarbeidsprosjektet mellom Selfors skole og lokale idrettsforeninger, for å stimulere barn til fysisk aktivitet. Disse medlemmer foreslår videre at prosjektet evalueres etter et halvt år.

FORENINGEN "LESER SØKER BOK"

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen,

viser til foreningen "Leser søker Bok" som består av flere ulike medlemsorganisasjoner som i felleskap arbeider for å øke tilgjengeligheten av litteratur til personer med lese- og skrivevansker. Flertallet mener at personer med ulike funksjonshemminger skal ha lik rett til å ta del i ulike kulturtilbud.

Kap. 222 Statens grunnskoler og grunnskoleinternat

Departementet foreslår en bevilgning på kr 128 779 000 under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at kapitlet omfatter statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat. Flertallet viser til at kapitlet omfatter drift av Longyearbyen skole, drift og internat ved Sameskolen i Midt-Norge, undervisnings- og internattjenester for sameskolene i Snåsa og Målselv samt ventelønn for personale fra avviklede statsinternat. Innenfor videregående opplæring omfatter kapitlet drift av samisk videregående skole i Karasjok og samisk videregående skole og reinsdriftsskole i Kautokeino, drift av Statens gartner- og blomsterdekoratørskole Vea og lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale ved nedlagte statlige videregående skoler. Flertallet har merket seg at Statens dykkerskole fra 1. januar 2005 er overført til Høgskolen i Bergen.

Flertallet viser til at bevilgningen er ført videre på samme nivå som i 2004 med tillegg av husleiekostnader for høsten 2005 til Statsbygg for utbygd/ombygd skole på Svalbard.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Departementet foreslår en bevilgning på kr 1 752 916 under dette kapitlet, som er nyopprettet og omfatter midler under tidligere kap. 221-224. Skolefilmutvalget foreslås nedlagt fra 1. januar 2005.

Komiteen viser til de utdanningsprogrammene Norge deltar i gjennom EØS-avtalen. Komiteen mener det er viktig for norske elever og studenter å ha tilgang på utdanningsprogrammer utenfor Norges grenser, og er tilfreds med at deltagelsen fra norsk side er høy.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til antallet elever som tar samisk i grunnopplæringen. Tallet har vært voksende de siste årene, også i skoleåret 2003-2004. Flertallet mener dette er en god utvikling for det samiske språk og identitet, og støtter derfor departementets strategier og bevilgningsforslag for 2005.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet synes det er beklagelig at Regjeringen har

bestemt seg for å legge ned Statens skolefilmvalg. Disse medlemmer mener at utvalget har spilt en viktig rolle for å fremme film i skolen i 18 år. Disse medlemmer finner Regjeringens beslutning underlig ettersom utvalget blir lagt ned uten noen som helt form for evaluering. Disse medlemmer viser til at Statens skolefilmvalg de seneste årene har hatt en stadig større etterspørsel etter tjenestene fra skoler og kinoer.

LANDSLINJER (POST 60)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkepart, Venstre og representanten Simonsen, viser til avtale mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet der post 60 styrkes med 21 mill. kroner. Styrkingen innebærer at finansieringsopplegget for nåværende ordning med landslinjer ikke endres i første halvår 2005.

Flertallet viser til høringsutkast om endringer i opplæringsloven med høringsfrist 1. desember 2004 der spørsmålet om elevers rett til fritt skolevalg på tvers av fylkesgrensene behandles. Flertallet viser også til det pågående arbeidet med utarbeidelse av nye læreplaner som oppfølging av Innst. S. nr. 268 (2003-2004) og St.meld. nr. 30 (2003-2004). Flertallet viser også til ny lov om frittstående skoler som nå også gjelder videregående skoler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet med forslag om å legge inn halvårsvirkning på tilskuddet til de landslinjene som Regjeringen foreslo avvirket i budsjettproposisjonen. Disse medlemmer vil påpeke at til tross for forliket, så brenner det fortsatt et blått lys for disse landslinjene ved at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ikke bevilger midler til å videreføre tilbudene neste skoleår.

Disse medlemmer har merket seg Regjeringens forslag om å redusere tilskuddet til drift og utstyr til landslinjer med 41,5 mill. kroner ved å oppheve statusen som landslinje for tilbud med fordypning innen skiidretter, økologisk landbruk, folkemusikk og halvårslige kurs innen yrkessjåførfaget.

Disse medlemmer viser til at økologisk matproduksjon er definert som et satsingsområde i Norge ved å øke det økologisk drevne jordbruksarealet fra 3,7 pst. til 10 pst. innen 2010. På denne bakgrunn mener disse medlemmer det er uheldig å avvirket tilbud med fordypning innen økologisk landbruk i videregående opplæring. Disse medlemmer har merket seg at toppfinansieringen til Sogn Jord- og Hagebruksskule har medvirket til et helhetlig opplæringstilbud med et skolebruk med stor bredde i driften. Skolen fungerer også som kompetanseformidler til andre naturbrukskoler i landet.

Disse medlemmer mener det er viktig at unge idrettsutøvere gis mulighet til å ta en utdanning selv om de velger å spesialisere seg innen en idrett. Disse

medlemmer ser det derfor som svært uheldig at unge idrettstalenter innen skiidrett blir henvist til å betale skolepenger ved private skoler dersom de ønsker å kombinere videregående utdanning med det å satse innen idretten som følge av Regjeringens forslag. Siden de eksisterende landslinjene innen skiidrett finnes i distriktskommuner, vil disse medlemmer påpeke at en avvikling av det offentlige tilbudet vil føre til en sentralisering av slike opplæringstilbud. Disse medlemmer mener at en avvikling av disse landslinjene vil kunne virke ekskluderende på unge talenter ut ifra geografi eller økonomi.

Disse medlemmer vil påpeke at Regjeringens forslag er et direkte kutt, ved at fylkeskommunene ikke tilføres økte midler gjennom rammetilskuddet tilsvarende bortfallet av det øremerkede tilskuddet. På bakgrunn av den særdeles vanskelige økonomiske situasjonen i fylkeskommunene, er disse medlemmer derfor bekymret for at dette i praksis vil medføre at disse tilbudene blir avvirket. Det vil være vanskelig for fylkeskommunene å overta ansvaret for videre drift av disse, til dels kostbare tilbudene, uten kompensasjon. I en tid der fylkeskommunene har store utfordringer med å gi et tilbud til alle rettselever innenfor den eksisterende tilbudsporteføljen, kombinert med økning i søkertallet, tror disse medlemmer det vil være vanskelig å gi disse tilbudene prioritet. Disse medlemmer beklager at viktige utdanningstilbud med dette kan bli borte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti reagerer på at Regjeringen foreslår å fjerne landslinjestatusen til de minst kostnadskrevene linjene i 2005. Det vil bety at det statlige tilskuddet til drift av disse linjene forsvinner. Disse medlemmer viser til at komitéflertallet i fjor, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004), ba Regjeringen om en gjennomgang av landslinjetilbudet, for på den bakgrunn å vurdere om status for enkelte av linjene burde endres. Disse medlemmer reagerer på at Regjeringen nå foreslår en så omfattende reduksjon i status og tilskudd, uten at en slik gjennomgang foreligger. Disse medlemmer frykter at reduksjonen vil føre til nedlegging av viktige utdanningstilbud, og mener det er uholdbart å fjerne landslinjeordningen før erstattende tilbud er opprettet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil på denne bakgrunn videreføre dagens tilbud og bevilger 41,5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at fylkeskommunene ikke har opprettet slike landsdekkende tilbud pr. i dag. For å opprettholde elevplassene på de landsdekkende linjene foreslår disse medlemmer en bevilgning på 38 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der Regjering

gens forslag om å redusere bevilgning til landslinjer med 41,5 mill. kroner er tilbakeført i budsjettet. Disse medlemmer understreker at landslinjene gjennom flere perioder har opplevet at finansieringsgrunnlaget endres i forslag til statsbudsjett. Disse medlemmer mener det er viktig at dette skoletilbudet blir behandlet i egen sak slik at organisering og finansiering kan bli avklart og forutsigbart for elever og for skoler, og ønsker fremlagt sak om dette i løpet av våren 2005.

Disse medlemmer forutsetter at slik sak også medfører en avklaring av finansiering for 2. halvår 2005 som omfatter hele skoleåret 2005-2006.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjettforslag med forslag om å styrke budsjettposten med 45 mill. kroner og opprettholde tilskuddene til landslinjene slik at de eksisterende tilbud kan videreføres.

Komiteen viser til at landslinjene gjennom flere perioder har hatt en uforutsigbar og uavklart situasjon pga. forslag om reduksjon i bevilgninger eller innlemning av øremerket tilskudd i fylkeskommunenes rammetilskudd. Komiteen mener derfor at det er viktig å få avklart plassering og finansiering av de skoler og linjer som i dag omfattes av landslinjeordningen. Komiteen viser til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) og ber om at den vurdering som der ble etterspurt om organisering og finansiering av de skoler og linjer som omfattes av landslinjeordningen, blir forelagt Stortinget på egnet måte før behandling av Revidert nasjonalbudsjett våren 2005.

LEIRSKOLE (POST 66)

Komiteen viser til at det i kommuneproposisjonen for 2005 (St.prp. nr. 52 (2003-2004)) ble gitt en orientering om utviklingen av leirskoletilbudet for elever i grunnskolen. Komiteen mener det er viktig å samle inn informasjon om hvordan kommunene og skolene gjennomfører leirskoleopphold for elevene, og vil på denne bakgrunn be Regjeringen rapportere om utviklingen i tilbudet og bruken våren 2005 i kommuneproposisjonen for 2006.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet har merket seg Regjeringens videreføring av fjorårets bevilgning til leirskole. Disse medlemmer er kjent med at bevilgning til undervisning ikke er prisregulert, og at dette ifølge leirskoleforeningen er for lavt til å dekke de faktiske kostnadene. Disse medlemmer mener at Regjeringen ikke prioriterer leirskole til alle, og at leirskole nå blir en salderingspost mange steder i landet. Disse medlemmer viser til Innst. O. nr. 43 (2002-2003), der Arbeiderpartiet som eneste parti foreslo å lovfeste retten til leirskole. Disse medlemmer mener fortsatt at dette er viktig, i tillegg til god kommuneøkonomi, for å sikre alle barn leirskole.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til

Fremskrittspartiets alternative budsjett der tilskudd til leirskoler er foreslått økt med 75 mill. kroner. Disse medlemmer viser til budsjettavtalen for 2003 mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre der det heter: "Statlige bevilgninger til leirskoler øremerkes på UFDs budsjett f.o.m. 2003".

Disse medlemmer viser videre til at partiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre brøt denne avtalen i Innst. S. nr. 259 (2002-2003) om Kommuneproposisjonen for 2004, der statlig tilskudd til elevopphold ble innlemmet i rammetilskuddet til kommunene og kun statlig tilskudd til lærerlønn beholdes som øremerket tilskudd. Disse medlemmer viser til at endringen ble gjort i samarbeid med Sosialistisk Venstreparti.

Disse medlemmer understreker at etter Fremskrittspartiets syn bør samlet statlig tilskudd som sikrer drift av leirskoler og elevers opphold ved leirskoler i barneskolens siste klassesett, videreføres som øremerket tilskudd inntil finansiering av grunnskolen endres til elevbasert finansiering der de statlige pengene følger eleven.

OPPLÆRING I KRIMINALOMSORGEN (POST 68)

Komiteen viser til den omfattende forskningsbaserte evalueringen av fengselsundervisningen som ble avsluttet høsten 2003. Evalueringen viser at fengselsundervisningen blir oppfattet positivt av de innsatte, og at de har utbytte av den. Evalueringen peker også på tiltak som bør følges opp i fremtiden for å forbedre fengselsundervisningen. På bakgrunn av forskningsevalueringen og kapasitetsutvidelsen ved flere fengsler de siste årene, ba komiteen i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) Regjeringen legge frem en egen melding om fengselsundervisningen. Komiteen er derfor tilfreds med at departementet varsler en stortingsmelding om fengselsundervisningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er opptatt av at fanger som soner i norske fengsler skal gis et fullverdig opplæringstilbud. Disse medlemmer viser til FAFO-undersøkelsen om innsattes levekår (FAFO-rapport 429-2004), som avdekket at mange innsatte har svak utdanningsbakgrunn sammenliknet med befolkningen for øvrig. Fire av ti fanger har kun ungdomsskolen som lengste fullførte utdanning, og svært få har utdanning utover videregående skole. Disse medlemmer mener at utdanning er et svært viktig adgangskort til videre arbeids- og samfunnsnivå etter soning, og vil vise til den rehabiliterende rolle et godt opplæringstilbud spiller. Disse medlemmer vil understreke at innsatte i norske fengsler gjennom lovverk og internasjonale konvensjoner har rett til et fullverdig opplæringstilbud.

Disse medlemmer vil påpeke at de statlige tilskuddene som gis til opplæring i kriminalomsorgen ikke er justert i henhold til den kapasitetsutvidelsen som har funnet sted ved flere av fengslene de senere år, og at antall timer lagt ut til opplæring gradvis har blitt redusert over tid. Det har med andre ord blitt opprettet

nye soningsplasser uten at det er lagt inn mer midler til opplæring. Dette strider etter disse medlemmers oppfatning klart imot opplæringsloven, som gir innsatte i fengsler rett og plikt til grunn- og videregående opplæring, samt spesialundervisning og realkompetansevurdering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å bevilge 7 mill. kroner mer enn Regjeringen til opplæring innenfor kriminalomsorgen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti frykter at utilstrekkelige bevilgninger i neste budsjettår vil gå ytterligere ut over opplærings-tilbudet til fengselsinnsatte, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett med forslag om å øke det statlige tilskuddet til opplæring innenfor kriminalomsorgen med 25 mill. kroner i 2005.

UTVIKLING AV MUSIKK- OG KULTURSKOLENE (POST 71)

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til Innst. S. nr. 131 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 39 (2002-2003) Ei blot til lyst, der flertallet uttaler at utviklingsmidlene har vært svært viktige for å videreutvikle kulturskolene gjennom forsøk og prosjekter, og at midlene vil være et viktig redskap fremover for å styrke utviklingsarbeidet lokalt og nasjonalt. Dette gjelder særskilt med tanke på å utvikle kulturskolene til kulturpedagogiske ressursentre. Flertallet viser også til omtale av musikk- og kulturskolene under punkt 3.2 foran.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti foreslår å øke tilskuddet til utvikling av musikk- og kulturskolene med 1 mill. kroner i 2005. I dag venter både mange barn og nye kunstuttrykk på plass i de kommunale kulturskolene, noe som tilsier at en kvalitetsutvikling av kulturskoletilbudet må være en prioritert oppgave fremover.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til merknad når det gjelder behov for økt tilskudd, samt å samle alle tilskudd til Norsk Kulturskoleråd på ny post 75.

TILSKUDD TIL ORGANISASJONER (POST 74)

Komiteen viser til at LUFSS - Landslaget for nærmiljøskolen - gjør et viktig arbeid for foreldre og elever på små skoler. Komiteen viser til at statstøtten for LUFSS i løpet av 2004 er redusert med 75 pst.

Komiteen viser til flertallsmerknaden i Innst. S. nr. 268 (2003-2004):

"Flertallet peker på at LUFSS - Landslaget for nærmiljøskolen - gjør et viktig arbeid for foreldre og elever på små skoler og at statlig støtte må sikres."

Komiteen legger til grunn at det innenfor post 74 som gjelder tilskudd til organisasjoner avsettes samme beløp til LUFSS som organisasjonen fikk i 2003.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti øker i sitt forslag rammen på post 74 øremerket LUFSS med kr 350 000.

STIFTELSEN ARKIVET (NY POST 75)

Komiteen viser til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) der en enstemmig komité ba departementet sørge for å få synliggjort bevilgningen til Stiftelsen Arkivet på egen post med tilføring av midler fra daværende kap. 224 post 70. Komiteen merker seg at dette ikke er fulgt opp, og oppretter ny post 75 Stiftelsen Arkivet under kap. 225 og overfører 1,9 mill. kroner fra kapitlets post 74.

KULTURSKOLERÅDET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til merknader i Innst. S. nr. 131 (2003-2004) der Stortinget ber om at Norsk Kulturskoleråd styrkes og videreutvikles til å bli et nasjonalt kompetansesenter som skal bistå kommunene faglig i driften av musikk- og kulturskolene.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens budsjettforslag kun innebærer en videreføring av tilskuddet til organisasjonen, noe som hindrer organisasjonen i å kunne løse de oppgaver som Stortinget har forutsatt at den skal ivareta framover.

Disse medlemmer mener det ville være hensiktsmessig dersom tilskuddet til organisasjonen Norsk Kulturskoleråd og tilskuddet til utviklingsarbeid i musikk- og kulturskolene kunne sees i en helhetlig sammenheng.

Disse medlemmer foreslår derfor at tilskuddet til Norsk Kulturskoleråd som i dag bevilges over post 74 og utviklingsmidlene til musikk- og kulturskoler under post 71 slås sammen og bevilges under ny post 75 Tilskudd til Norsk Kulturskoleråd.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om en langt høyere budsjetttramme enn i Regjeringens forslag til statsbudsjett og den vedtatte budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet. Innenfor en høyere budsjetttramme ville Senterpartiet prioritere å øke den samlede bevilgningen til Norsk Kulturskoleråd med 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

SMÅ HÅNDVERKSFAG

Komiteen viser til at rammebetingelsene for opplæring i små og utsatte håndverksfag er under press. Det er bekymringsfullt at både kunnskap og tradisjoner knyttet til tidligere tiders håndverk kan gå tapt. Dette har også klare kulturpolitiske implikasjoner, bl.a. for dokumentasjon av tidligere tiders teknikker og for nødvendig kompetanse i museenes restaurerings- og konserveringsarbeid. Komiteen viser til Innst. S. nr. 164 (2003-2004) der Stortinget ba Regjeringen vurdere ulike modeller for samhandling og samarbeid, slik at rekrutteringen og opplæringen i små og verneverdige fag kan styrkes. Komiteen ber derfor departementet om å ta initiativ overfor de aktuelle departementer for

å sikre en samordnet innsats for å sikre tradisjonelle håndverksfag for fremtiden. Det er viktig å sikre denne opplæringen en forutsigbar økonomi.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at det er lærebedriftene som er ansvarlig for lønnsutbetaling til sine lærlinger. Innenfor små håndverksfag er det gjerne snakk om enmannsbedrifter med lav inntjening og svak organisasjon som gjør det mer utfordrende å ta ansvar for en lærling, både organisatorisk og økonomisk. Disse medlemmer er kjent med at Kulturringen i Akershus, som opplæringskontor for små og verneverdige håndverksfag, også utbetaler lønn til lærlingene. Begrunnelse er at uten lønnstilskudd fra fylkeskommunen vil ikke lærebedriftene ha økonomi til å ta inn lærlinger med det resultat at fagopplæringen innen disse utsatte fagene bortfaller. Disse medlemmer er kjent med at departementet er i gang med en gjennomgang av situasjonen innen små og verneverdige fag. Disse medlemmer mener en slik gjennomgang bør vurdere størrelsen på lærlingetilskuddet og om det bør økes for å inkludere lønnstilskudd i særlige tilfeller for å sikre tilgjengelige lære plasser.

ELEVDEMOKRATI

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til Elevorganisasjonens årlige kampanjer. Flertallet viser til årets kampanje, som handler om elevdemokrati: å gi elevene økt kunnskap om tre skolepolitiske tema: St.meld. nr. 30 (2003-2004), karakterbasert inntak og egenbetaling. Flertallet har merket seg at temaene er valgt for at elevene skal se at skolepolitikk handler om hverdagen deres, og at Elevorganisasjonen ønsker å senke terskelen for engasjement i og bevisste meninger om skolepolitikk. Flertallet mener at Elevorganisasjonens arbeid er viktig, spesielt for å få elever til å engasjere seg i skoledemokratiet.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, peker på at det er viktig å sikre god elevinnflytelse i grunnutdanningen gjennom et aktivt og velfungerende elevdemokrati. Dette flertallet peker spesielt på betydningen av elevenes medvirkning i arbeidet for å redusere uro, mobbing og vold i skolen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at skoledemokratiet ikke står sterkt nok. Disse medlemmer mener at det er beklagelig at elevene som den største gruppen på skolen, ikke får reell innflytelse når det gjelder å utforme sin egen hverdag. Disse medlemmer mener at elever som engasjerer seg i elevrådsarbeid er en stor ressurs for skoler landet rundt. Disse medlemmer er av den oppfatning at det i større grad bør satses på å støtte det enga-

sjementet elevråd rundt om på alle landets skoler viser og gi dem reelle muligheter til å engasjere seg.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår derfor å bevilge 10 000 kroner til hvert elevråd ved landets videregående skoler og et fast beløp per elev, innenfor en totalramme på 5 mill. kroner over post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen minner om at lovverk og forskrifter for elevdeltagelse i skolemiljøarbeidet ennå ikke er på plass til tross for at opplæringslovens kap. 9a trådte i kraft 1. april 2003.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å bevilge 4 mill. kroner til styrking av elevdemokratiet gjennom en tilskuddsordning til elevrådene ved alle landets videregående skoler.

INSTITUSJONSOPPLÆRING

Komiteen er bekymret for utdanningstilbudet ved de frittstående helseinstitusjonene (Beitostølen, Valnesfjord Helseportssenter, Modum Bad) som i dag ikke er eid av de regionale helseforetakene. Omlegginga av opplæringsloven har ført til utilsiktede negative konsekvenser for de barna som er brukere på disse institusjonene. De tre institusjonene får ulike tilskudd til skoledelen, og det er uklare ansvarforholdet mellom vertskommunene og institusjonene.

Komiteen ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med vurdering av hvordan opplæringsloven kan endres for å sikre likhet mellom tilbudene, for å sikre institusjonenes skoleavdelinger og å klargjøre ansvaret mellom kommuner og institusjoner.

Komiteen ber Regjeringa bidra til at betaling til skoleavdelingene fra kommunene kan gjøres på en smidigere måte enn i dag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at tilskuddet til institusjoner som tidligere lå under kap. 221 post 61, ble innlemmet i rammetilskuddet til kommunene fra 2004. Dette er institusjoner som etter barnevernloven har opplæringsrettigheter for beboere, som grunnskoleopplæring, spesialundervisning og videregående opplæring og også rettigheter for voksne. Disse medlemmer viser til at opplæringsansvaret for beboerne i slike institusjoner er regulert i opplæringsloven § 13-2, og at ansvaret er lagt til "den fylkeskommunen der den kommunen ligg som er ansvarleg for plasseringa". Disse medlemmer har merket seg at institusjonene må kreve gjesteelevsoppgjør fra hjemkommunene til elevene, fordi det nå er opp til hjemkommunene til elevene å bevilge midler til skoler/institusjoner som underviser elever. Disse medlemmer har også merket seg at det virker som om betalingsevnen til hjemkommunene er varierende, og at opplæringstilbudet derfor står i fare. Disse medlemmer mener at den samme problem-

stillingen gjelder for institusjoner som faller inn under opplæringsloven § 13-3a, dvs. frittstående helseinstitusjoner som ikke eies av de regionale helseforetakene, og som har en gjesteleversordning.

Disse medlemmer mener at opplæringsansvaret for beboere i disse institusjonene er svært viktig. Disse medlemmer ber Regjeringen forsøke å finne praktiske ordninger slik at opplæringen for de aktuelle elevene ikke blir skadelidende.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnpoplæringen

Departementet foreslår en bevilgning på kr 729 690 000 under dette kapitlet.

Komiteen har merket seg at bevilgningen er økt med nærmere 300 mill. kroner og at dette bl.a. er knyttet til Strategi for kompetanseutvikling i forbindelse med oppfølging av Innst. S. nr. 268 (2003-2004) og St.meld. nr. 30 (2003-2004).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til den økte satsingen på kvalitetsutvikling i grunnskolen. Høsten 2004 ble nettstedet "skoleporten.no" åpnet. Dette nettstedet skal være til hjelp for skoleeierne og skolene i arbeidet med å forbedre kvaliteten på opplæringen. Nettstedet er også ment som et nyttig verktøy for både foreldre og elever gjennom at kvalitetsutviklingen i skolen synliggjøres bedre.

Flertallet viser til arbeidet som gjøres med oppfølging av Innst. S. nr. 268 (2003-2004) og St. meld. nr. 30 (2003-2004) (Kunnskapsløftet). Flertallet er tilfreds med departementets gjennomføring av "Kunnskapsløftet" i norsk skole. Flertallet er også tilfreds med enigheten mellom departementet, skoleeierne og lærerne når det gjelder kompetanseløftet i grunnskolen. Dette er en historisk enighet, og forankringen av kompetanseløftet til skoleeiere og kommuner mener flertallet vil bidra til størst effekt av kvalitetsutviklingen i skolen.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, har merket seg at nasjonalt system for kvalitetsvurdering som grunnlag for kvalitetsutvikling skal videreføres og videreutvikles. Dette flertallet har merket seg at dette arbeidet inkluderer nasjonale prøver i lesing, skriving, engelsk og matematikk for fjerde, syvende og tiende klassetrinn i grunnskolen og grunnkurs i videregående opplæring.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er opptatt av at de nasjonale prøvene ikke skal være styrende og til hinder for den nasjonale handlefriheten. Disse medlemmer minner i den forbindelse om flertallsmerknaden i Innst. S. nr. 268 (2003-2004), der det ble uttrykt:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, merker seg også at departementet vil vurdere nærmere tidspunktet for avholdelse av nasjonale prøver. Flertallet vil her påpeke at prøvene først og fremst skal være læringsstøttende og sikre tilpasset opplæring ut fra individuelt behov og ikke være et mål for sluttkompetanse. Det må derfor gis tid for forbedring av læringsutbyttet på grunnlag av resultatene fra de nasjonale prøvene. Flertallet mener det er viktig å samle bredest mulig tilslutning til det framtidige opplegget med nasjonale prøver og ber departementet vurdere dette i nær dialog med foreldre, lærer- og elevorganisasjonene og rapportere tilbake til Stortinget på en egnet måte. Flertallet mener at det er viktig å bruke og utviklingen av nasjonale prøver må ta hensyn til de elever som har krav på særskilt tilrettelegging, har krav på å få vist hva de kan ved nasjonale prøver. Flertallet vil understreke at skolene må legge til rette slik at elever med lærevansker får den støtten de har behov for ved gjennomføringen av nasjonale prøver."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til sine merknader om kvalitetsvurdering og nasjonale prøver i Innst. S. nr. 268 (2003-2004). Disse medlemmer mener det viktigste for elevenes læring er jevnlig evaluering og tilbakemeldinger som gjør det mulig å justere kursen underveis. Ved siden av mappeevaluering kan nasjonalt utformede prøver være et godt verktøy for kvalitetssikring av læringsarbeidet ved den enkelte skole og i den enkelte elevgruppe. Disse medlemmer støtter derfor en intern bruk av nasjonale prøver, men motsetter seg en ekstern bruk som legger opp til rangeringer og konkurranse mellom skolene.

Disse medlemmer viser til brev av 16. november 2004 fra statsråden der anslåtte kostnader med nasjonale prøver for 2005 er synliggjort. Statlige kostnader utgjør ca. 78 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at fylkesmannen i Hordaland har anslått de kommunale kostnadene for 2004 til å være ca. 6 mill. kroner. Basert på tidligere erfaringer vil dette utgjøre ca. 60 mill. kroner for alle kommuner i landet. De samlede kostnadene for 2005 vil derfor trolig utgjøre ca. 150 mill. kroner i 2005. Disse medlemmer mener disse pengene kan anvendes på en bedre måte om de brukes til å styrke læringsarbeidet på den enkelte skole.

KOMPETANSEHEVING

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, mener at vi for å få en bedre kvalitet i utdanningen må satse på lærerne. Flertallet har merket seg at Regjeringen følger opp St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring gjennom en bevilgning på 700 mill. kroner. Flertallet har videre merket seg at Regjeringen sammen med ulike aktører har utarbeidet en strategi for kompetanseutvikling i grunnpoplæringen 2005-2008. Flertallet mener dette sikrer at skolereformen starter opp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at departementet følger opp Stortingets beslutning om å øke satsingen på kompetanseheving. Disse medlemmer mener at dette arbeidet er viktig for å øke kvaliteten på skolen og derigjennom elevenes læringsutbytte. Disse medlemmer er opptatt av at midlene forvaltes på bakgrunn av en klar strategi og med et klart og målbart mål. Disse medlemmer kan ikke se at departementet har nedsatt klare mål for "kompetansehevingsprogrammet" blant lærerne. Disse medlemmer minner i den forbindelse om flertallets forslag i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 30 (2003-2004), der det ble vedtatt følgende:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 legge fram en framdriftsplan for oppfølgingen av kompetanseutviklingstiltakene og tidsperiode for bruk av de anslåtte kostnadene i St.meld. nr. 30 (2003-2004)."

Disse medlemmer kan ikke se at beskrivelsen i St.prp. nr. 1 (2004-2005) gir en tilstrekkelig beskrivelse av bruken av kompetansemidlene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har merket seg forslaget i proposisjonen om å øke bevilgningene til kompetanseutvikling med 300 mill. kroner i 2005. Disse medlemmer ser det som viktig at den enkelte skole og kommune gis avgjørende innflytelse på hva disse pengene skal benyttes til. Disse medlemmer støtter derfor forslaget om å kanalisere midlene direkte til kommunene og fylkeskommunene uten nødvendig byråkrati på veien.

Disse medlemmer har merket seg beregninger fra kommunesektoren som viser at den foreslåtte timetallsutvidelsen synes å være sterkt underfinansiert, ved at det ikke er tatt høyde for økte kostnader til undervisningsmateriell, vikarer ved sykdom, assistenter, administrasjon og fellesutgifter knyttet til utvidelsen. Disse medlemmer viser til beregning fra Kommunenes Sentralforbund som viser en underkompensasjon på 73 mill. kroner i 2005. Disse medlemmer mener dette er et brudd på forutsetningene om at statlige reformer skal være fullfinansiert. Disse medlemmer vil påpeke at en underfinansiering på dette området vil bidra til en ytterligere forverring av kommuneøkonomien og dermed føre til nye smertefulle kutt i velferdsordninger. Disse medlemmer vil understreke at en kvalitetsreform i skolen ikke vil kunne gjennomføres uten at skoleeier gis økonomiske rammer til å kunne oppfylle forventninger og oppgaver.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005 komme tilbake til Stortinget med en etterberegning av underkompensasjonen som følge av timetallsutvidelsen for inneværende skoleår, samt en nærmere gjennomgang av utgiftsbehovet for skoleåret 2005-2006 i Kommuneøkonomiproposisjonen for 2006."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett. Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 268 (2003-2004) om St.meld. nr. 30 (2003-2004):

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at departementet mener tiltakene for kompetanseutvikling over tid vil kreve 2-3 mrd. kroner.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2005 legge fram en framdriftsplan for oppfølgingen av kompetanseutviklingstiltakene og tidsperiode for bruk av de anslåtte kostnadene i St.meld. nr. 30 (2003-2004)."

Disse medlemmer kan ikke se at Regjeringen har fulgt opp flertallets forslag og forutsetter at dette gjøres i forbindelse med revidert budsjett.

Disse medlemmer viser for øvrig til egne merknader i samme sak:

"Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at departementet varsler en omfattende støtte til videreutdanning for å styrke lærernes kompetanse i matematikk, norsk, engelsk og 2. fremmedspråk samt for å sikre kompetanse til nye læreplaner.

Disse medlemmer har merket seg at støtten til videreutdanning omtales som "reformrelaterede tiltak" men at det samtidig henvises til årlige statsbudsjetter både her og under kap. 12 i meldingen som omhandler økonomiske og administrative konsekvenser. Disse medlemmer ønsker fremlagt et mer forpliktende program som sikrer finansiering av den videreutdanningen som kreves for å nå de mål meldingen beskriver og for å avhjelpe mangel på lærere med relevant utdanning."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der kommunesektorens frie inntekter ble økt med 5 mrd. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke kommunesektorens frie inntekter med 6,9 mrd. kroner sammenlignet med Regjeringens forslag.

VERDIFORMIDLING

Komiteen ønsker en målrettet satsing på verdiformidling i skoler og lokalsamfunn. Komiteen viser til at verdiprojektet "Skal-Skal ikke" er et godt eksempel på hvordan lokale initiativ kan skape et bredt og ofte tverrsektorielt verdiengasjement med utgangspunkt i aktuelle hverdagsutfordringer. Komiteen viser også til NOVAs positive evaluering av prosjektets modell med bruk av mentorer og ber departementet, eventuelt sammen med andre departement, medvirke til en videreføring av prosjektet, med spesielt fokus på nettverksbygging, erfaringsspredning og faglig videreutvikling av mentorordningen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at Regjeringen går inn for å styrke verdiformidlingen og verdibevisstheten i skolen og legge til rette for at elevene skal lære seg fredelig samhandling og konfliktløsning. Flertallet

ser dette i sammenheng med Innst. S. nr. 268 (2003-2004) pkt. 4 i Læringsplakaten, der det heter:

"Skolen skal stimulere elevene og lærlingene/lærekandidatene i deres personlige utvikling og identitet, i det å utvikle etisk, sosial og kulturell kompetanse og evne til demokratiforståelse og demokratisk deltakelse."

Flertallet understreker grunnutdanningens rolle som verdiplattform og verdiformidler. Flertallet peker spesielt på den viktige rollen KRL-faget har som verdifag i grunnskolen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen mener det er viktig at faget videreføres og forsterkes som verdifag for alle elever; der norske, vestlige og kristne verdier etter disse medlemmers syn skal ha en hovedplass.

Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler

Departementet foreslår en bevilgning på kr 53 860 000 under dette kapitlet, som inneholder bevilgninger fra tidligere kap. 221, 223 og 249.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, slutter seg til proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett.

Kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler mv.

Departementet foreslår en bevilgning på kr 2 054 166 000 under dette kapitlet (tidligere kap. 240).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, foreslår å øke kapitlet med netto 14,3 mill. kroner. Flertallet fordeler beløpet på følgende tiltak:

Flertallet viser til budsjettavtalen om å innføre et kapitaltilskudd til friskoler på 25,5 mill. kroner som skal innføres fra skoleåret 2005-2006 over kap. 228 ny post 72. Flertallet mener dette vil sikre et bedre økonomisk grunnlag for foreldres/elevers valgmuligheter. Flertallet foreslår at det etableres en egen post under kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler. Flertallet ber departementet komme tilbake til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005 med en utforming og en modell av hvordan tilskuddet skal fordeles.

Flertallet viser til at Ansgar teologiske høgskole, Fjellhaug Misjonshøgskole og Høgskolen i Staffeldtsgate får tilskudd over kap. 228. Deres virksomhet er fra høsten 2005 knyttet til aktivitet som er godkjent på høyskolenivå. Flertallet foreslår derfor at tilskuddet som gis til denne aktiviteten over kap. 228 post 70

overføres til kap. 282 post 70 fra og med høsten 2005 med hhv. 4,3 mill. kroner for Ansgar teologiske høgskole, 2,9 mill. kroner for Fjellhaug Misjonshøgskole og 4 mill. kroner for Høgskolen i Staffeldtsgate. Beregningene er basert på studenttall for høsten 2004. Dette flertallet legger til grunn at helårseffekten overføres til kap. 282 i budsjettet for 2006.

Flertallet understreker foreldrenes rett til å velge andre alternativer enn den offentlige skole for barna, da de har hovedansvaret for oppdragelsen og opplæringen av sine barn. Det er derfor viktig å sikre mangfoldet i skolen.

Flertallet viser til at det som grunnlag for utregning av satser til friskoler blir brukt korrigerede brutto driftsutgifter til skolesektoren per kommune hentet fra KOSTRA. Tilskuddet blir gitt med 85 pst. av satsen.

Flertallet viser til vedtaket om endringer i friskoleloven hvor det tidligere kravet for videregående skoler til formål, er erstattet av krav til innhold og kvalitet. Kravet til innhold er at skolene enten følger læreplanen for offentlige videregående skoler eller læreplaner som på annen måte sikrer elevene en jevn god opplæring. Når man oppfyller godkjenningskravene, skal man ha rett til tilskudd.

Flertallet vil understreke betydningen av og behovet for en enhetlig håndheving og praktisering av regelverket for frittstående skoler. Flertallet mener at dette bør gjenspeiles i organisasjonsstrukturen til Utdanningsdirektoratet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil verne om den offentlige skolen, som en av de viktigste møteplasser vi har. I den offentlige skolen møtes barn fra ulike samfunnslag og livssituasjoner for å lære av og med hverandre. Dette gjør den offentlige skolen til en sentral bidragsyter for fellesskap og forståelse over grenser.

Disse medlemmer er bekymret over at Regjeringen ønsker å svekke den offentlige fellesskolen, gjennom å gjøre det stadig enklere å etablere private skoler. Disse medlemmer ønsker ikke å gjøre det enklere å etablere private utdanningstilbud, ettersom grunnopplæringen er og fortsatt bør være en av våre viktigste offentlige velferdsoppgaver.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ønsker å styrke den offentlige fellesskolen. I en periode der bevilgningene til den offentlige skolen blir redusert, finner disse medlemmer det særlig beklagelig at det bevilges over 2 mrd. kroner til de frittstående skolene. Regjeringen og Fremskrittspartiet har med den nye loven sikret alle private skoler en automatisk rett til godkjenning så lenge skolene oppfyller kravet til innhold. Disse medlemmer mener at en slik åpning for flere private skoler vil føre til en gradvis svekkelse av den offentlige fellesskolen. Disse medlemmer reagerer på at støtten til de private skolene økes med nesten 180 mill. kroner i forslag til budsjett for 2005. På toppen av dette, finner disse medlemmer det

særlig beklagelig at Regjeringen og Fremskrittspartiet finner rom for å bevilge ytterligere 25 mill. kroner til disse skolene. Disse medlemmer vil samtidig minne om at hele dette kuttet benyttes til å styrke andre områder innen utdanningsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å redusere tilskuddet til private skoler med 525,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der tilskuddet foreslås økt til 90 pst. av driftsutgiftene for offentlig skole, og der det innføres husleietilskudd fra høsten 2005. Disse medlemmer legger til grunn at det utarbeides egen sak med beregning av samlet behov for husleietilskudd og plan for opptrapping av husleietilskudd i senere års budsjetter.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår derfor å redusere tilskuddet til private skoler med 767 mill. kroner i statsbudsjettet for 2005. Disse medlemmer vil først og fremst prioritere den offentlige skolen, der flertallet av norske elever går.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen der Regjeringen foreslår å øke tilskuddet til frittstående skoler med hele 174 mill. kroner (8,5 pst.). Dette medlem viser til at Senterpartiet har gått imot endringer av opplæringsloven der det ikke lenger stilles krav om livssyn eller alternativt formål for godkjenning av frittstående skoler. Dette medlem viser også til svar fra departementet til Senterpartiets stortingsgruppe datert 5. november 2004, der det opplyses at 99 mill. kroner av økningen skyldes aktivitetsendringer, etablering av nye skoler og andre forhold utenom forventet pris- og lønnsvekst. Dette medlem er kritisk til et system der private skoler får kompensert for økte driftsutgifter samtidig som kommunene, som skoleeier av den offentlige skolen, ikke mottar samme kompensasjon. Et slikt system fører til ulike vilkår og bidrar til en skjevfordeling av ressurser mellom den offentlige skolen og private skoler. Dette medlem er bekymret for at en kraftig økning i antall private skoler vil kunne forskyve ressurstildelingen mellom den offentlige og den private skolen i en negativ retning.

Dette medlem viser til budsjettforliket der regjeringspartiene og Fremskrittspartiet velger å prioritere å øke bevilgningene til frittstående skoler med ytterligere 25,5 mill. kroner. Dette medlem stiller spørsmålsteget ved en slik prioritering når en registrerer signaler fra landets kommuner som må iverksette smertefulle kutt i den offentlige skolen.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å redusere tilskuddet til frittstående skoler.

Kap. 229 Andre tiltak

Departementet foreslår tilskudd på kr 6 988 000 til sikkerhetsopplæring for fiskere (tidligere kap. 249).

SIKKERHETSOPPLÆRING FOR FISKERE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at sikkerhetsopplæring for fiskere er et viktig tiltak for å forbygge og redusere ulykker. Flertallet har merket seg at departementet arbeider med å vurdere hvordan dette opplæringstilbudet kan organiseres slik at en både oppnår en best mulig forvaltning av statlige midler og en enda bedre sikkerhetsopplæring. I dette arbeidet inngår også avklaring av hvilke aktører som skal gi denne type opplæring, og en avklaring av hvilket departement som skal ha fremtidig ansvar for denne sikkerhetsopplæringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til kravet om sikkerhetsopplæring for fiskere. Disse medlemmer er av den oppfatning at grundig sikkerhetsopplæring er en viktig årsak til at ulykkesstatistikken blant fiskere er nedadgående. Høy bevissthet og forståelse for viktigheten av sikkerhet i fiskerinæringen er etter disse medlemmers oppfatning en forutsetning for å sikre trygg ferdsel på havet.

Sikkerhetsopplæringen administreres av Tromsø maritime skole, på bakgrunn av avtale mellom Utdannings- og forskningsdepartementet og Troms fylkeskommune. Denne avtalen går ut den 3. februar 2005.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i sitt budsjettforslag har lagt inn midler til sikkerhetsopplæring for fiskere tilsvarende saldert budsjett i 2004. Disse medlemmer viser videre til at Regjeringen den gang omtalte 2004-bevilgningen som et avviklingstilskudd, og at man ønsket andre løsninger for hvordan sikkerhetsopplæringen kunne drives.

Disse medlemmer oppfatter årets budsjett som en gjennomføring av den bebudede avviklingen. Disse medlemmer viser til Dokument nr. 8:72 (2003-2004) Videreføring av sikkerhetsopplæring for fiskere, som ble fremmet av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, og der Stortinget under behandlingen vedtok å videreføre ordningen samt at Regjeringen skulle komme tilbake til Stortinget med en gjennomgang av denne. En slik gjennomgang foreligger ikke.

Disse medlemmer mener at sikkerhetsopplæringen må videreføres minst på dagens nivå.

Disse medlemmer mener at sikkerhetsopplæring for fiskere videreføres i sin nåværende form, inntil evaluering foreligger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil på denne bakgrunn videreføre dagens ordning og bevilger 7 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der post 70 er foreslått økt med ca. 3 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å sikre videreføring av sikkerhetsopplæringen for fiskere ved å øke bevilgningen med 7 mill. kroner utover Regjeringens forslag i 2005.

Kap. 230 Kompetansesentre for spesialundervisning

Departementet foreslår en bevilgning på kr 672 500 000 under dette kapitlet (tidligere kap. 243).

Komiteen viser til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003), der et flertall uttalte bl.a.:

"Flertallet ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en bred gjennomgang av spesialundervisningens plass i norsk skole og det statlige støttesystemets organisering og virksomhet, herunder en vurdering av ressursbruk og resultater av spesialundervisning."

Komiteen er kjent med at Utdanningsdirektoratet har satt i gang en bred gjennomgang av Statpeds oppgaver med den hensikt å videreutvikle og styrke det spesialpedagogiske området i den alminnelige opplæringen og styrke den inkluderende skolen. På denne bakgrunn vil komiteen understreke behovet for en samlet gjennomgang av resten av det statlige støttesystemet.

I St.meld. nr. 14 (2003-2004) og Innst. S. nr. 161 (2003-2004) ble hørselssektoren behandlet. Komiteen fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2006 foreta en samlet gjennomgang av det statlige spesialpedagogiske støttesystemet. Gjennomgangen må omfatte organisering, arbeidsoppgaver og arbeidsdeling mellom sentra og den lokale og regionale PP-tjenesten samt ressursbruk."

Komiteen har merket seg at Regjeringen ønsker å overføre ansvaret for den statlige finansieringen av de av kompetansesentrene som har ansvar for flere diagnoser til Helse- og omsorgsdepartementet. Komiteen er opptatt av å forsikre seg om at de opplæringsfaglige spørsmål for brukerne ikke blir svekket. Det er viktig at ansvarsforholdene er klare og tydelige.

Spørsmålet om opplæringen under en rehabiliteringsfase er ikke det samme som opplæring av personer med varige diagnoser. Dette må få betydning for utformingen av den relevante opplæring.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til merknaden (Innst. S. nr. 250 (2003-2004)) om Revidert budsjett 2004, der det ble sagt følgende:

"Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet forutsetter at økningen i bevilgningen på post 21 Spesielle driftsutgifter ikke gjøres avhengig av overslaget over de økte inntektene ved oppdrag som beskrevet i kap. 3243 post 1."

Disse medlemmer forutsetter at dette også gjelder for budsjettåret 2005.

Disse medlemmer viser til St.meld. nr. 14 (2003-2004) som behandlet hørselssektoren. Disse medlemmer er opptatt av at skolehverdagen tilpasses elever med ulike funksjonshemninger og fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en egen stortingsmelding om synsområdet på lik linje med St.meld. nr. 14 (2003-2004)."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen understreker omtalen av post 1 og post 21 i budsjettforslaget for 2005: "Post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap 3230" og "post 21 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter fra oppdragsvirksomhet". Disse medlemmer legger til grunn at budsjetterte utgifter på post 1 og 21 derved dimensjonerer kompetansesentrenes bemanning og virksomhet i 2005.

3.3 Andre tiltak i utdanningen

Programkategori 07.40 Andre tiltak i utdanningen omfatter for 2005 bare IKT-tiltak i utdanningen. Bevilgningsreduksjonen er teknisk. Kap. 240 er flyttet til kap. 228, og kap. 243 er flyttet til blant annet kap. 230.

Kap. 248 Særskilte IKT-tiltak i utdanningen

Departementet foreslår en bevilgning på kr 114 943 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til de fire satsningsområdene innenfor "Program for digital kompetanse 2004-2008". Komiteen deler departementets syn på fremdrift og satsninger i programmet for 2005.

Komiteen mener digital infrastruktur og kompetanse ved institusjonene er vesentlig for å kunne nå viktige læringsmål. Dagens situasjon tyder på at skolene har utfordringer, spesielt innenfor infrastruktur.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at selv om det er mange skoler som er tilknyttet bredbånd, og PC-tettheten er tilstrekkelig, finnes det skoler som har utilfredsstillende utstyr- og linjekapasitet. Flertallet vil i denne sammenheng understreke at det er skoleeier som har ansvaret for at skolene har nødvendig kompetanse og at infrastrukturen er hensiktsmessig i forhold til undervisningen. Statens rolle er først og fremst å tilby skoleeiere og skoler mulighet til kompetanseheving gjennom erfaringsutveksling gjennom bl.a. prosjektet "Lærende nettverk", i tillegg til å stimulere til bredbåndstilknytning gjennom "HØYKOM-skole".

Komiteen har merket seg at Finnmark er det eneste fylket som ikke er tilknyttet fiberoptisk kabel. Komiteen ber departementet følge med om dette er

hinder for skolene i å ta del i nasjonale satsninger innenfor bruk av IKT.

Komiteen viser til vedtak under behandlingen av St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring, der digital ferdighet inngår som en av de grunnleggende ferdighetene. Komiteen deler departementets syn på at utvikling av digitale læringsressurser må sees i en helhetlig sammenheng innenfor alle fag i skolen. Komiteen mener derfor at departementet må ta et samlet grep for å sikre at slike læringsressurser utvikles kostnadseffektivt, og at det kommer alle til gode.

Komiteen er tilfreds med at departementet vil arbeide med problemstillinger rundt åpne kildekoder og åpne standarder. Dette vil kunne bidra til økt konkurranse innenfor programvaremarkedet, med det resultat at kostnadene går ned for skoleeierne.

Komiteen viser til at evalueringer av IKT-satsinger i Norge og andre land peker på læreres kompetanse som en avgjørende forutsetning for å utnytte store investeringer i infrastruktur og utstyr. Komiteen mener det gjenstår et betydelig arbeid med å løfte lærernes kompetanse på dette området. Utfordringer knyttet til Program for Digital kompetanse og Kultur for læring gjør lærernes kompetanse i pedagogisk bruk av IKT til en avgjørende suksessfaktor.

Komiteen har merket seg til at evalueringer av den nasjonale satsingen på kompetanseutvikling for lærere (LærerIKT) viser at etterutdanningen øker lærernes kompetanse og fører til økt bruk av IKT hos lærere og elever. Komiteen viser til merknader under kap. 226, og til flertallsmerknaden i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) der flertallet mener at den nasjonale satsingen på kompetanseutvikling for lærere (LærerIKT) skal videreføres innen Program for digital kompetanse i 2004-2008 med en årlig bevilgning.

Komiteen viser til at det i dag ikke finnes noen sammenfattende statistikk for nettilgang, bredde, kapasitet og maskinpark på skolenivå. Informasjon om dette skriver seg stort sett fra enkelte utvalgsundersøkelser. Komiteen mener at som utgangspunkt for en ambisiøs og tilpasset politikk for IKT i skolen, bør det finnes informasjon om status på skolenivå for nettbredde og -kapasitet, samt maskinkapasitet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, vil understreke at alle elever skal sikres tilgang til programvare på egen målform. Med bruk av internett som en del av undervisningen, viser flertallet til behovet for å sikre at også søkeverktøy finnes på begge målformer.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen på rammeområde 17. Bevilgningen til kapitlet reduseres med 15,4 mill. kroner.

Dette flertallet mener bevilgningen til kap. 248 må sees i sammenheng med kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnskolen, som økes med nærmere 300 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener vi står overfor en omfattende oppgave med å digitalisere grunnskolen. Dersom alle grunnskoler og videregående skoler skal få tilfredsstillende nettilgang, PC-dekning og kompetanse til å ta IKT-verktøyene pedagogisk i bruk, er vi nødt til å foreta et nasjonalt løft. Her bør staten gå foran og vise særskilt ansvar.

Disse medlemmer viser til at det i dag er store utfordringer knyttet til infrastruktur. Om lag 92 pst. av de videregående skolene har bredbåndstilknytning, mens tallet er langt lavere for grunnskolen. Det er 3,5 elever per PC på det videregående trinnet, 7,2 elever per PC på grunnskoletrinnet. Om lag halvparten av disse PC'ene er lite egnet for opplæringsformål. En Gallup-undersøkelse fra 2002 viser at 22 pst. av alle PC'ene på barnetrinnet er fra 1994 eller eldre, og dermed ubrukelig til annet enn de aller enkleste formål.

Disse medlemmer vil likevel understreke at den største utfordringen ligger i å ta de digitale læremidlene pedagogisk i bruk. Disse medlemmer støtter derfor Regjeringens tiltak "Lærende nettverk", som skal fremme lærernes kunnskap om pedagogisk bruk av IKT. Dersom digitale læremidler og metoder skal kunne bidra til bedre læringsstrategier og læringsutbytte, er det en forutsetning at lærernes kompetanse heves betraktelig. Disse medlemmer er også glade for den brede enighet det er om å innføre digitale ferdigheter og forståelse som eget kompetansemål i grunnskolen. Men disse medlemmer vil understreke at dersom alle elever skal utvikle god digital kompetanse, er det en forutsetning at de får lik tilgang til ny teknologi og likeverdige muligheter til å anvende den. Hvis ikke står vi i fare for å utvikle nye digitale skiller i skolen. Disse medlemmer er også opptatt av at det digitale kompetansemålet må gjenspeiles i utviklingen av nye læreplaner, læremidler og lærings- og vurderingsformer. Skal grunnskolen digitaliseres, krever det en samlet og samordnet innsats og utviklingsstrategi.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet finner det beklagelig at Regjeringen og Fremskrittspartiet kutter bevilgningen med 15,4 mill. kroner. Disse medlemmer kan ikke se at kuttet på dette området er et godt svar på St.meld. nr. 30 (2003-2004) og Stortingets behandling av denne, der det ble vedtatt at digital kompetanse skal være en av fem grunnleggende ferdigheter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der denne posten økes med ca. 13 mill. kroner, og der deler av denne økningen øremerkes fullskalaforsøk.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti er skuffet over at Regjeringen kun foreslår å videreføre bevilgningen til særskilte IKT-tiltak i opplæringen på samme nivå som i fjor. Disse medlemmer mener dette vitner om lite offensiv sat-

sing, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett med forslag om å bevilge 50 mill. kroner ekstra til IKT-tiltak i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet har merket seg at det til tross for en generell positiv utvikling i forhold til bruk av IKT i læringsarbeidet, så er det fortsatt store forskjeller både mellom kommuner og mellom skoler. Til tross for at det nå er flere maskiner tilgjengelig, varierer dekningsgraden stort. Dette medlem viser til tall gjengitt i Tilstandsrapport for utdanningssektoren for 2003, utarbeidet av Læringscenteret som viser at dekningsgraden varierer fra 1 til 33 elever per datamaskin. Dette medlem vil hevde at det vil være umulig å få IKT integrert i undervisningen dersom en hel klasse, eller flere, skal dele samme pc. Likeledes vil det etter dette medlems oppfatning være vanskelig å dra full nytte av IKT som læringsverktøy dersom kapasiteten på maskinene er for liten. Dette medlem mener det vil være lite meningsfylt og motiverende for elever å benytte data-teknisk utstyr som oppleves irrelevant og med begrenset bruksmulighet. Dessverre viser undersøkelser at 73 pst. av skolenes maskinpark har lavere prosesshastighet enn 600 MHz og dermed ikke fullt ut tilstrekkelig til undervisningsformål. Dette medlem har merket seg at heller ikke når det gjelder linjeløsninger er situasjonen tilfredsstillende, der nesten halvparten av skolene kun har ISDN-tilknytning, noe som gjør det umulig å nyttegjøre seg tjenester som er nødvendig for en fullgod undervisning framover.

Dette medlem oppfatter situasjonen slik at flere lærere nå har fått tilbud om opplæring innen IKT og at de opplever egen kompetanse som god. Imidlertid gjenstår det en god del når det gjelder den pedagogiske bruken av IKT. Dette medlem vil tro dette til dels henger sammen med at maskinparken ikke gir mulighet for å integrere IKT i undervisningen, men også at lærerne mangler kompetanse i pedagogisk bruk av IKT. Dette medlem viser til at ifølge ITU-monitor bruker under halvparten av elevene datamaskin på skolen.

Dette medlem mener slike tilstandsrapporter viser nødvendigheten av å gi skoleeier økonomiske rammer som gjør det mulig å oppfylle planer og målsettinger om bruk av IKT i undervisningen. Dette medlem er bekymret for at den offentlige fattigdommen på dette området vil forsterke de ulikhetene som er mellom elever og mellom rike og fattige kommuner når det gjelder barn og unges mulighet til å tilegne seg nødvendig kunnskap og fortrolighet med IKT. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å styrke kommunenes frie inntekter med 6,9 mrd. kroner.

Kap. 249 Andre tiltak i utdanningen

Departementet foreslår en driftsbevilgning på kr 2 705 000 under dette kapitlet, der øvrige poster er flyttet til kap. 227 og 229.

3.4 Voksenopplæring, folkehøyskoler og fagskoleutdanning

Programkategori 07.50 Voksenopplæring, folkehøyskoler og fagskoleutdanning omfatter fagskoleutdanning, folkehøyskoler, tilskudd til voksenopplæring og VOX samt midler til FoU og til kompetanseutviklingsprogrammet. Norskopplæring for innvandrere er tidligere overført til Kommunal- og regionaldepartementet.

Kap. 251 Fagskoleutdanning

Departementet foreslår en bevilgning på kr 266 187 000 under dette kapitlet.

Komiteen har merket seg at de tekniske fagskolene rapporterer om god dialog med næringslivet, der de respektive bransjene deltar aktivt i arbeidet med nye læreplaner tilpasset det aktuelle behovet i næringslivet. Komiteen ser det som viktig at de tekniske fagskolene gis økonomisk mulighet til å videreføre en god dialog og samarbeid med bransjeorganisasjoner og bedrifter for i fellesskap å kunne imøtekomme næringslivets behov for kompetanse.

Komiteen viser til Innst. O. nr. 1 (2004-2005):

"Komiteen ber departementet legge frem egen sak for Stortinget i løpet av 2005 med en avklaring av finansieringsordningen for alle godkjente fagskoler og med avklaring av forholdet mellom videregående skoler og fagskoler i tråd med komiteens merknader om disse to forhold."

Komiteen viser til at departementet her blant annet skal vurdere finansieringen for godkjente fagskoler, herunder muligheten for å tildele tilskudd til nye godkjente fagskoletilbud, og forholdet mellom friskoleloven og fagskoleloven.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til proposisjonen der Regjeringen foreslår å videreføre bevilgningen til de tekniske fagskolene på samme nominelle nivå som for 2004, noe som i realiteten innebærer en reduksjon. Flertallet vil bemerke at dette samsvarer dårlig med den positive utviklingen som de tekniske fagskolene kan vise til når det gjelder søkertall, der enkelte skoler kan vise til en økning på opp mot 20 pst. Dette viser, etter flertallets oppfatning, skjevheten ved dagens finansieringsordning der skolene får tildelt midler basert på studenttallet fra to år tilbake og ikke ut i fra skolenes aktuelle behov for tilskudd. Flertallet viser til at søkningen til de tekniske fagskolene nok varierer mer enn andre utdanninger etter situasjonen på arbeidsmarkedet og konjunktorene i næringslivet. En viss grunnfinansiering, i tillegg til tilskudd basert på studenttall, er derfor nødvendig for å gi skolene forutsigbare rammer og mulighet til å møte endringer i studenttallet.

Flertallet er kjent med at enkelte fylkeskommuner er påført trekk i rammetilskuddet som ikke samsvarer med det faktiske elevtallet ved fagskolene. Flertallet

tallet forutsetter at departementet rydder opp i slike eventuelle forhold, slik at fylkeskommunene og fagskolene får de tilskudd de er berettiget til gitt de gjeldende regler.

Flertallet vil på denne bakgrunn igjen understreke behovet for en ny finansieringsordning for fagskolene som sikrer en nødvendig forutsigbarhet.

Flertallet vil påpeke at en videreføring av bevilgningsnivået for 2004 ikke vil gi rom for tilskudd til nye tilbud, samtidig som flere næringer har behov for fordypning innen en yrkesrettet fagutdanning. Et eksempel er landbruket der økt krav til effektivitet og næringsutvikling fører til et økt behov for nye fagskoletilbud innen naturbruk og landbruksbasert næringsutvikling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative forslag der bevilgningen til tekniske fagskoler er økt og der det er lagt inn en bevilgning til godkjente private fagskoler for å åpne for likebehandling i finansiering også innenfor fagskolesektoren.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative budsjett med forslag om å styrke bevilgningen til de tekniske fagskolene med 70 mill. kroner utover Regjeringens forslag for å imøtekomme økningen i antall studenter, nye tilbud og en nødvendig prisjustering av tilskuddet.

Kap. 253 Folkehøyskoler

Departementet foreslår en bevilgning på kr 535 492 000 under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, mener folkehøyskolene er en verdifull del av skolesystemet som fremmer allmennutdanning, folkeopplysning og egenutvikling.

Flertallet mener folkehøyskolene representerer et viktig tilbud for mange unge. Gjennom et år på folkehøyskole får elevene sjansen til å prøve seg på nye fag, fordype seg i noen emner og få en mulighet til å reflektere over hvilken utdanning de skal ta i fremtiden.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at Folkehøgskolerådet har oppgaver knyttet til samordning av folkehøgskolenes arbeid, og vil på denne bakgrunn øke bevilgningen på post 71 Folkehøgskolerådet med 300 000 kroner mot å redusere post 70 Tilskudd til folkehøgskoler tilsvarende.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett.

Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring

Departementet foreslår en bevilgning på kr 184 388 000 under dette kapitlet.

Departementet foreslår å redusere støtten til studieforbund og til fjernundervisning med henholdsvis 9 og 5 mill. kroner av hensyn til det samlede budsjetttopplegget.

Komiteen merker seg at departementet viderefører støtten til Kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter, Studiesenteret Finnsnes og til voksenopplæringsorganisasjoner.

Komiteen mener at det er viktig å sikre tiltak som kan bedre sysselsettingen og legge til rette for at arbeidstakere kan tilegne seg ny kompetanse.

TILSKUDD TIL STUDIEFORBUND (POST 70)

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til det tilbudet som studieforbundene gir befolkningen. Flertallet mener at mange av disse tilbudene er viktige, spesielt for befolkningen i distriktene som har begrenset tilgang på tilbud fra det offentlige utdanningssystemet. Flertallet mener at studieforbundene er viktige for å nå målene i Kompetansereformen.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til fellesmerknaden under dette kapitlet i Budsjett-innst. nr. 12 (2003-2004). Dette flertallet ser studieforbundene og andre frivillige organisasjoner som viktige aktører i arbeidet med å realisere målet om livslang læring for alle og en aktiv kulturformidling.

Dette flertallet viser til Voksenopplæringsprosjektets rapport som kom i juli 2003, og ber om at en gjennomgang av voksenopplæringsloven på bakgrunn av denne rapporten legges frem for Stortinget på egnet måte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har merket seg at Regjeringen på nytt velger å saldere budsjettet ved å redusere tilskuddet til studieforbundene med 8,6 mill. kroner. Disse medlemmer merker seg at til tross for at aktiviteten i studieforbundene er en viktig komponent i gjennomføringen av Kompetansereformen, velger Regjeringen å redusere tilskuddet til voksenopplæring i regi av studieforbundene med hele 30 pst. denne stortingsperioden. Disse medlemmer viser til situasjonen i Sverige, som i utgangspunktet har en sterkere statlig finansiering av opplæringstilbud i regi av studieforbund enn i Norge, nå velger å øke dette engasjementet ytterligere.

Disse medlemmer har merket seg at flere studieforbund de siste årene har brukt av egenkapitalen for å opprettholde aktiviteten, men at situasjonen nå er så prekær at det vil føre til nedleggelse av lokale avdelinger, avvikling og sentralisering av en rekke kurstilbud,

strengere krav til oppfylingsgrad for å sette i gang kurs og redusere tilbud til utsatte grupper.

Disse medlemmer vil påpeke at desentraliserte tilbud i regi av studieforbund ofte er det eneste realistiske muligheten for å skaffe seg etter- og videreutdanning ved at disse tilbudene gis der folk bor og lar seg kombinere med livssituasjonen. Disse medlemmer mener det er dårlig ressursutnyttelse å frata en rekke voksne muligheten til kompetanseheving som har en verdi både for den enkelte, men også for arbeidslivet og aktiviteten i lokalsamfunnet.

Disse medlemmer viser til at en reduksjon i tilskudd til studieforbund også vil ramme virksomheten til en rekke barne- og ungdomsorganisasjoner som driver verdifullt opplæringsarbeid innen organisasjonsarbeid og demokratiopplæring.

Disse medlemmer vil påpeke at en reduksjon i tilskudd til studiearbeid, også vil ramme det frivillige kulturlivet og dets muligheter til videreutvikling der voksenopplæringsmidler har ført til at Norge har utøvere og ensembler på elitenivå, blant annet innen kor og korps.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er et politisk ansvar å legge til rette for gode læringsarenaer for voksne, slik at de som ønsker å ivareta, videreutvikle og erverve kunnskap og kompetanse gis mulighet til det. Disse medlemmer reagerer derfor sterkt på at Regjeringen nå i flere år har kuttet i tilskuddet til studieforbundene. Studieforbundene er et viktig redskap for å nå målene i Kompetansereformen, og de samlet i 2003 over 700 000 voksne deltakere til ulike etter- og videreutdanningskurs. Flere av studieforbundene driver dessuten virksomhet særskilt rettet mot grupper som etter lov om voksenopplæring skal prioriteres. Dette er blant annet grupper som har spesielle behov for tilrettelegging av opplæringen, og som ikke hadde hatt råd eller anledning til å delta, dersom de selv skulle båret hele kostnaden for et tilpasset studietilbud.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet har merket seg at Regjeringen igjen kutter i sentrale voksenopplæringstiltak. Disse medlemmer mener at det er behov for å videreføre aktiviteten i studieforbundene og foreslår å øke bevilgningen med 8 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti ønsker ikke at aktivitetsnivået til voksne som søker læring gjennom studieforbundene skal reduseres, og foreslår å øke bevilgningen med 25 mill. kroner til studieforbundene i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag

om å øke tilskuddet til studieforbund med 30 mill. kroner mer enn Regjeringens forslag i 2005, noe som innebærer en økning på 21,4 mill. kroner i forhold til inneværende år.

TILSKUDD TIL FJERNUNDERVISNING (POST 71)

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004), der en samlet komité uttrykte følgende:

"Komiteen viser til at studietilbud i regi av fjernundervisningsinstitusjonene er for mange voksne eneste mulighet til kompetanseheving, fordi tilbudet her er fleksibelt i forhold til arbeidssituasjon og omsorgsoppgaver. Komiteen ser aktiviteten som tilbys gjennom fjernundervisningsinstitusjonene som et nødvendig supplement i realiseringen av Kompetansereformen ved siden av det tilbudet som gis gjennom fylkeskommunene.

Komiteen vil vise til at fjernundervisning og internettbasert læring er viktige verktøy for realiseringen av Kompetansereformen. Flere av institusjonene innenfor dette feltet tilbyr fleksible undervisningsopplegg tilpasset ulike livssituasjoner og bosteder, og gir således mange mulighet til å ta kompetansegivende utdanning."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at fjernundervisning og nettbasert læring er viktige verktøy for realiseringen av Kompetansereformen. Flere av de 12 utdanningsinstitusjonene innenfor dette feltet tilbyr fleksible undervisningsopplegg som er tilpasset ulike livssituasjoner og bosteder, og gir mange voksne utdanningsmuligheter. Selv om brevinnsending fremdeles er den vanligste kommunikasjonsformen, har bruken av IKT som middel for læring og kommunikasjon tiltatt fra 2002 og fram til i dag. Dette vil gjøre utdanningstilbudene for voksne enda mer tilgjengelige og er en utvikling av voksenopplæringssektoren som det er viktig å støtte opp om.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet har merket seg at Regjeringen igjen kutter i sentrale voksenopplæringstiltak. Disse medlemmer mener at det er behov for å videreføre aktiviteten til fjernundervisningen og foreslår å øke bevilgningen med 7,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der prioriteringen av dette formål fremvist i tidligere års budsjetter videreføres gjennom forslag om økt bevilgning på ca. 19 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti går imot Regjeringens foreslåtte kutt i det statlige tilskuddet til fjernundervisning på 5 mill. kroner, og foreslår å øke bevilgningen med 15 mill. kroner i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet merker seg at Regjeringen foreslår å redusere tilskuddet med 5 mill. kroner noe som betyr at denne Regje-

ringen til sammen har redusert statstilskuddet til denne virksomheten med 62 pst. Dette medlem vil peke på at fjernundervisningsinstitusjonene er viktige i realiseringen av kompetansereformen og gir voksne en mulighet til å kombinere jobb og familieliv med kompetanseheving. Dette medlem ser det som svært uheldig at en reduksjon i aktiviteten innenfor fjernundervisning vil frata voksne i distriktene mulighet til etter- og videreutdanning, noe som også vil ramme næringslivets behov for oppdatert og økt kompetanse. En annen gevinst ved fjernundervisning er, etter dette medlems oppfatning, økt digital kompetanse som følge av den nettbaserte undervisningen.

Dette medlem vil vise til at fjernundervisningsinstitusjonene representerer nasjonal og internasjonal spisskompetanse som bør opprettholdes.

Dette medlem er bekymret for at Regjeringens budsjettforslag vil medføre mindre mangfold i tilbudet, lavere FoU-virksomhet og høyere priser for deltagerne, noe som vil kunne føre til lavere deltagelse og ekskludere mange interesserte.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke tilskuddet til fjernundervisning med 5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

ANDRE TILSKUDD (POST 72)

Komiteen viser til at Fredssenteret i Narvik i samarbeid med Krigsminnemuseet har arbeidet aktivt med dokumentasjon av historiske hendelser kombinert med pedagogiske oppgaver mot det regionale skoleverk omkring demokratiutvikling, konflikthåndtering og menneskerettigheter.

I likhet med Holocaustsenteret i Oslo, Arkivet i Kristiansand og Falstadsenteret i Levanger gir disse institusjonene viktige bidrag til historieforståelse og fredsforebyggende tiltak.

Komiteen vil be departementet vurdere statstilskudd til drift av Fredssenteret i Narvik på lik linje med de øvrige nevnte institusjoner, og vil spesielt påpeke nødvendigheten av at det utvikles gode samarbeidsrelasjoner mellom Fredssenteret i Narvik og Fredsstudiet i Tromsø, slik at bevilgningene til begge institusjoner kan utnyttes best mulig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ønsker å synliggjøre Narvik Fredssenters finansielle behov, og viser til flertallets merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (1999-2000) der "flertallet ber departementet vurdere økonomisk støtte til denne organisasjonen". Disse medlemmer ber departementet følge opp anmodningen fra 1999.

Disse medlemmer mener at Narvik Fredssenter driver et viktig opplærings- og formidlingsarbeid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å bevilge 1 mill. kroner til Narvik Fredssenter i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår bevilgning til Narvik Fredssenter innenfor rammen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å bevilge 1 mill. kroner til Narvik Fredssenter i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at kvinneuniversitetene gir viktige utdanningstilbud innenfor voksenopplæringssektoren. Utdanningstilbudene ivaretar distriktshensyn og retter seg særlig mot kvinner. Disse medlemmer er bekymret over den vanskelige finansielle situasjon som Kvinneuniversitetet på Løten befinner seg i.

For å sikre fortsatt virksomhet foreslår komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti å bevilge 1 mill. kroner ekstra over post 72 til Kvinneuniversitetet på Løten i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke tilskuddet til Kvinneuniversitetet på Løten med 1 mill. kroner utover Regjeringens forslag i proposisjonen, for å sikre fortsatt drift av virksomheten.

Kap. 256 VOX - Voksenopplæringsinstituttet

Departementet foreslår en bevilgning på kr 54 035 000 under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at reduksjonene i dette kapitlet i det vesentlige skriver seg fra overføring av forskningsavdelingen ved VOX til NTNU.

Kap. 258 Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen

Departementet foreslår en bevilgning på kr 38 397 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til omtalen i proposisjonen og Læringscenterets tilstandsrapport for utdanningssektoren for 2003, der det framkommer at dagens søkerstatistikk ikke gir et reelt bilde av voksnes interesse for, eller deltakelse i, videregående opplæring. Det er derfor etter komiteens oppfatning en stor utfordring å bedre statistikkgrunnlaget slik at det gir en helhetlig og korrekt informasjon som omfatter alle voksne utdanningssøkende. Komiteen mener at det er nødvendig å få en bedre oversikt over behovet og innretningen på den opplæringen som tilbys voksne, for å sikre at voksnes lovfestede rett til grunnopplæring er reell.

Kap. 259 Kompetanseutviklingsprogrammet

Departementet foreslår en bevilgning på kr 35 700 000 under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten

Simonsen, reduserer bevilgningen på post 21 med 16 mill. kroner. I 2005 vil programmet i hovedsak finansiere forsøk av ulike modeller for finansiering av livsopphold under utdanning. Reduksjonen innebærer at færre modeller for finansiering av livsopphold kan prøves ut.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil påpeke at Kompetanseutviklingsprogrammet har vært en viktig del av avtalen mellom partene i arbeidslivet. Programmet har bidratt til å utvikle arenaer for samarbeid mellom aktører i arbeidslivet og utdanningssystemet, og vært førende i utformingen av utdanningsprosjekter med arbeidsplassen som læringsarena.

Disse medlemmer viser til at liten vilje til finansiering av livsopphold for voksne under utdanning, har vært et problem for realisering av Kompetansereformen. Disse medlemmer fremmet derfor forslag om å iverksette forsøk hvor voksnes læring skal finansieres i et spleiselag mellom stat, arbeidsgivere og arbeidstakere, for å vinne erfaring med hvordan vi kan løse dette problemet. Disse medlemmer er glade for Stortingets tilslutning til forslaget og er tilfreds med at departementet nå vil igangsette forsøk gjennom Kompetanseutviklingsprogrammet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti er kjent med at Kompetanseutviklingsprogrammet de to siste årene hovedsakelig har drevet med informasjons- og spredningsarbeid innenfor voksenopplæringssektoren. Disse medlemmer mener nå at andre aktører i sektoren, deriblant VOX, studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene, kan ivareta dette arbeidet, og foreslår å kutte i tilskuddet til programmet med 30 mill. kroner. De resterende 5,7 mill. kroner som gjenstår, brukes til å videreutvikle Kompetanseutviklingsprogrammet til forsøksprosjekter for modeller for finansiering av livsopphold for voksne under utdanning.

3.5 Høgre utdanning

Programkategori 07.60 Høgre utdanning omfatter universiteter og høyskoler under Utdannings- og forskningsdepartementet, ulike fellestiltak innenfor sektoren, studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter. Byggeprosjekter ved universiteter og høyskoler behandles av familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, jf. budsjettforslag for Moderniseringsdepartementet kap. 2445.

Departementets bevilgningsforslag under programkategorien som helhet innebærer en økning på 3,5 pst. når en ser bort fra tekniske endringer. Den resultatbaserte undervisningsfinansieringen øker med ca. 274 mill. kroner i forhold til 2004-budsjettet for statlige og private institusjoner. 86 mill. kroner foreslås bevilget til 100 nye doktorgradstillinger fra høsten 2005. Helårseffekten av de 200 nye doktorgradstillingene som ble tildelt i 2004, er også lagt inn i budsjettforslaget.

Av hensyn til det samlede budsjettopplegget foreslår departementet å redusere budsjetttrammen for universiteter og høyskoler med ca. 78 mill. kroner gjennom en reduksjon på 4 000 studieplasser. En del av denne reduksjonen tenkes å finansiere økningen i utgifter til husleie for bygg som er innenfor husleieordningen og som blir ferdigstilt i 2004-2005. I forbindelse med byggeprosjekter i universitets- og høyskolesektoren foreslås utstyrsbevilgningen styrket med ca. 175 mill. kroner.

Komiteen peker på at gode lokaler er en viktig forutsetning for å sikre kvalitet i utdanningen. En rekke byggeprosjekter er under planlegging eller er igangsatt. Komiteen mener det er behov for avklaring av forhold knyttet til bygg- og eiendomsforvaltning i sektoren, herunder også museer og kulturhistoriske bygninger. Komiteen er kjent med at Regjeringen har nedsatt et utvalg som skal vurdere bygge- og eiendomspolitikken i staten og som skal fremlegge rapport våren 2005. Komiteen forutsetter at departementet deretter legger dette frem for Stortinget med sikte på avklaring av forhold knyttet til behandling av nye bygg, finansiering av nye bygg, husleiespørsmål og inndekning av nødvendig vedlikehold for å ivareta egen bygningsmasse.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til reduksjonen i budsjetttrammene til universiteter og høyskoler. Disse medlemmer viser videre til at kapasiteten i høyere utdanning er slik at om lag halvparten av årskullene kan ta høyere utdanning. Den enkelte institusjon har ansvar for å utnytte den studiekapasiteten det er gitt bevilgning til. Disse medlemmer mener det er bedre med begrunnede kutt i aktivitet hvor en tar hensyn til prioriterte utdanninger og arbeidsmarkedet, enn generelle kutt i basisbevilgningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren med totalt 78 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studieplasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studie-plass i årene som kommer. Disse medlemmer vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske. Disse medlemmer vil understreke at utdanningstilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem.

Disse medlemmer viser til at det foreslås å redusere basisbevilgningen til universiteter og høyskoler med 78 mill. kroner. Reduksjonen begrunnes med at studenttallet foreslås kuttet med 4 000 studenter fra 1. august 2005. Disse medlemmer viser til at den nye finansieringsmodellen for universiteter og høyskoler forutsetter at styring gjennom studentmåltall er forlatt. Disse medlemmer reagerer derfor på at Regjeringen nå prøver å knytte basisbevilgningen til et bestemt studenttall. Disse medlemmer viser til at det er store kostnadsvariasjoner mellom de ulike studiene. Kutt i basisbevilgningen kan derfor ikke relateres til et bestemt antall studieplasser. Disse medlemmer mener at institusjonene selv må fordele eventuelle kutt i basisbevilgningene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å styrke bevilgningene til universitetene og høyskolen tilsvarende Regjeringens kutt på 78 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti setter av 100 mill. kroner i basisbevilgning innenfor rammen og vil understreke at bevilgningen skal benyttes til å opprettholde antallet studieplasser.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til sitt alternative budsjett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at Regjeringen i budsjettet for 2005 gjennomfører både reduksjon i basisbevilgning og reduksjon i antall studieplasser.

Disse medlemmer har merket seg at antall søkere til høgre utdanning har økt de siste årene. I løpet av de neste fem årene vil antall 19-åringer øke med bortimot 20 pst. Dette vil antakelig føre til ytterligere søkerpress. Disse medlemmer mener derfor at det er uheldig at Regjeringen vil pålegge institusjonene å redusere opptaket.

Disse medlemmer har merket seg at en av årsakene til at driftsrammen for institusjonene er redusert er at Regjeringen ikke har konsekvensjustert rammen for økte leieutgifter ved overtakelse av nybygg. Disse medlemmer viser til at sektoren fortsatt har behov for omfattende nybygg og at lokaler av god standard er en viktig del av Kvalitetsreformen. Det er derfor nødvendig å få en bedre avklaring av behandling og finansiering av byggeprosjekter. Disse medlemmer viser også til at sektoren også har et betydelig etterslep mht. byggvedlikehold og at behandling og finansiering av vedlikehold trenger avklaring.

For øvrig viser disse medlemmer til Fremskrittspartiets alternative budsjett der det er lagt inn midler til inndekning av de 4 000 studieplasser som er fjernet, både midler til den enkelte institusjon og nødvendig økning innen utdanningsfinansiering gjennom Lånecassen.

Disse medlemmer viser også til sitt alternative budsjett når det gjelder behandling av prioriterte byggeprosjekter i sektoren. Disse medlemmer har via rammeområde 1 lagt inn 20 mill. kroner til oppstartsbevilgning for UiO prosjekt IFI II, 20 mill. kroner til oppstartsbevilgning for samlokalisering av Høyskolen i Vestfold og 10 mill. kroner som tilskudd til Student-samskipnaden i Stavanger øremerket studentidrettsbygg.

Forskningsfinansiering

Komiteen viser til at det arbeides med å utvikle forskningsfinansieringskomponenten i finansieringsmodellen. Komiteen vil understreke at det er viktig at en utvikler komponenter som også kan stimulere høyskolene til økt satsning på FoU-aktiviteter. Komiteen mener FoU-aktiviteten bør ha særlig relevans for regional næringsutvikling.

Komiteen har registrert at et foregår en diskusjon om forskningens plass etter implementering av kvalitetsreformen. Komiteen vil understreke at det er viktig at en klarer å opprettholde et høyt nivå og et omfang på forskningen som ikke svekker den grunnleggende forskning som institusjonene har et hovedansvar for.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil derfor understreke at på universitetene må tiden til det vitenskapelige personalet disponeres slik at minst 50 pst. avsettes til forskning.

Likestilling

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at arbeidet med likestilling i universitets- og høyskolesektoren må prioriteres og forsterkes. Disse medlemmer viser til at menn utgjør 84 pst. av professorene, og at det blant forskere er flest menn. Disse medlemmer har merket seg at av alle offentlige høyere utdanningsinstitusjoner, hadde kun Kunsthøyskolen i Oslo en jevn kjønnsfordeling blant professorene. Disse medlemmer etterlyser tiltak fra departementet som kan bedre kjønnsbalansen blant det vitenskapelige personalet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener i tillegg at ordningen med kalling til professor II-stillinger bør avskaffes, og at universiteter og høyskoler årlig bør framvise statistikk over kjønnsfordelingen blant søkere, innstilte og tilsatte i vitenskapelige stillinger. Andre tiltak som disse medlemmer støtter, er mentorordninger for kvinner.

Nye utfordringer i nordområdene

Komiteen vil peke på at utviklingen i nordområdene knyttet til olje- og gasssektoren, næringsutvikling i arktiske farvann, klimaendringer, ressurovervåking, langsiktig bærekraftig og optimal ressursutnyttelse samt utvikling av nye produkter og tjenester basert på mulighetene og utfordringene i nordområdene, stiller

stadig nye krav til utvikling av ny kunnskap, og dermed økt forskningsinnsats.

Komiteen ser meget positivt på at både Universitetet i Tromsø og høyskolene i landsdelen tar denne utfordringen alvorlig, og prioriterer egne forskningsmidler og undervisning mot disse nye kunnskapsintensive områdene. Samtidig er det begrenset hvor mye ressurser som kan settes av til nye fagområder, uten at dette får utilsiktede og uønskede virkninger for andre prioriterte og allerede etablerte fagområder ved lærestedene. Komiteen viser til sin merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) og konstaterer at det er igangsatt flere undervisningstilbud og forskningsprosjekter innenfor dette området, både gjennom kunnskapsoppbygging internt i institusjonene og gjennom samarbeid med internasjonalt anerkjente læresteder. Komiteen er også kjent med at noe av denne positive virksomheten er i ferd med å stoppe opp eller bli reversert på grunn av manglende ressurser og finansiering.

Komiteen ber departementet bidra til at igangsatte studietilbud og forskningsprosjekter med bakgrunn i nye utfordringer i nordområdene kan bli videreført. Dette gjelder f.eks. oppbyggingen av ingeniørutdanning innenfor prosess- og gassteknologi. Komiteen ser det også som naturlig at de forsknings- og kunnskapsmessige utfordringer i Nord-Norge blir nærmere behandlet i forskningsmeldingen.

Kap. 260 Universitetet i Oslo

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 3 178 787 000 under dette kapitlet.

Komiteen merker seg at tallet på avlagte 60-studiepoengsenheter ved Universitetet i Oslo har økt med 1 462.

Komiteen merker seg videre at universitetet har en positiv utvikling i antallet søkere til institusjonen.

Komiteen er kjent med at Kvalitetsreformen ser ut til å fungere etter hensikten ved universitetet. Blant annet er stryk- og frafallsprosentene redusert, og undervisningsmetodene lagt om.

Domus Academica (Urbygningen) ble gjenåpnet 30. september i år etter omfattende restaurering. Urbygningen er nå satt i den stand den opprinnelig var, og er tatt i bruk som undervisningsbygg. Komiteen er tilfreds med at restaureringen er slutført. I tillegg til å tjene som undervisningsbygg er Urbygningen en del av den nasjonale kulturarven. Komiteen mener Urbygningen på denne måten bidrar til å belyse at Universitetet i Oslo har en spesiell stilling med bakgrunn i sine nasjonale forpliktelser, sin størrelse og sin innretning som breddeinstitusjon.

Komiteen er meget tilfreds med at bevilgningen til Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteters stilling i Norge økes med 14 mill. kroner. Senteret har en viktig nasjonal rolle, og vil i 2005 flytte inn i nyrehabiliterte lokaler i Villa Grande.

Universitetet i Oslo vektlegger internasjonalisering både ved å legge til rette for at studentene kan ta deler av alle studieprogrammene i utlandet, og ved å være en aktiv deltaker i Erasmus Mundus-programmet.

Komiteen viser til at Universitetet i Oslo har styrket fokuset på formidling av institusjonens forskning og øvrige virksomhet. Tallet på publikasjoner økte fra 2002 til 2003, og universitetet har opprettet en egen enhet for kommersialisering av forskningsresultater. Dette synes komiteen er en positiv utvikling.

Universitetet prioriterer å bruke ressurser på sine tre Sentre for fremragende forskning, og komiteen merker seg at institusjonen stadig søker å utvikle seg innenfor forskning. Komiteen har registrert at universitetet har valgt å bruke midler på å tiltrekke seg dyktige forskere gjennom stipendprogram og ekstra driftsmidler til nyansatte forskere. Likevel vil komiteen peke på at universitetet har utfordringer når det gjelder kvaliteten på forskningen.

Komiteen viser til at både Budsjett-innst. S. nr. 12 (1998-1999) og Budsjett-innst. S. nr. 12 (1999-2000) spesielt nevner behovet for et nytt bygg for informatikkstudiene ved Universitetet i Oslo, det såkalte IFI II-bygget. Dette er et helt sentralt prosjekt for å realisere den nødvendige opptrappingen på IKT-området. De eksisterende lokalitetene for disse studiene er sprengte, og lokalitetene gir et dårlig læringsmiljø. Komiteen mener situasjonen for informatikkstudiene ved Universitetet krever snarlig byggestart.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, merker seg at departementet også i budsjettforslaget for 2005 setter dette byggeprosjektet helt øverst på listen over de neste byggene som vil få startbevilgning. Flertallet viser for øvrig til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til disse medlemmers innledningsmerknader angående budsjetttrammene til universiteter og høyskoler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studieplasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til Universitetet i Oslo med 13,3 mill. kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1. Disse medlemmer foreslår en startbevilgning på 10 mill. kroner til IFI II-bygget ved Universitetet i Oslo.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studie-plasser er fjernet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener den høye ledigheten, samt økte krav til omstilling innenfor arbeids-, nærings- og samfunnsnivå, forsterker behovet for gode utdanningsmuligheter. Disse medlemmer reagerer derfor sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til

universiteter og høyskoler med til sammen 78. mill. kroner. Reduksjonen skal tas i form av kutt av om lag 4 000 studieplasser, noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker.

For Universitetet i Oslo sin del foreslås en reduksjon på 13,3 mill. kroner, tilsvarende 683 studieplasser. Disse medlemmer vil understreke at utdannings-tilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgningene til Universitetet i Oslo med 15 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav Universitetet i Oslo får redusert statstilskuddet med 13,3 mill. kroner, tilsvarende 683 studieplasser. Dette medlem har merket seg at reduksjonen kun er begrunnet i behovet for innsparing på budsjettet. Dette medlem vil påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studieplasser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere universitetets finansieringsgrunnlag.

Dette medlem viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studieplasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studieplass i årene som kommer. Dette medlem vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Dette medlem ser at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne svekke den økonomiske mulighet til å gjennomføre kvalitetsreformen, noe som kan føre til dårligere gjennomstrømming enn forventet. En slik effekt vil påføre både den enkelte student og universitetet økte omkostninger.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til Universitetet i Oslo med 13,3 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 261 Universitetet i Bergen

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 1 882 391 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til at Universitetet i Bergen er godt i gang med innføring av kvalitetsreformen. Komiteen har merket seg at universitetet rapporterer om gode resultater for studenter som startet høsten 2003. Komiteen tolker det slik at reformen har fungert etter hensikten.

Komiteen har merket seg at universitetet har bygget ut og styrket samarbeidet med andre forskningsinstitusjoner i regionene. Komiteen mener det er viktig å få til samarbeid på tvers av tradisjonelle sektorgrenser og mener dette må videreføres. Komiteen ser positivt på at universitetet også har invitert til samarbeid om oppbygging av teknologioverføringskontor. Dett kan bli viktig i arbeid med å bygge opp nødvendig kompetanse på området.

Komiteen er kjent med at Hordaland fylkeskommune ønsker å samlokalisere en sentral tannklinikk for Bergen med det planlagte odontologibyggget. Ved en samlokalisering vil en oppnå nærmere kontakt mellom den utøvende tannhelsetjenesten og tannlegeutdanningen. Komiteen mener det er viktig at prosjekteringsarbeidet følges opp slik at planene om samlokalisering kan realiseres.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til disse medlemmers innledningsmerknader angående budsjetttrammene til universiteter og høyskoler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studieplasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til Universitetet i Bergen med 7,8 mill. kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studieplasser er fjernet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener den høye ledigheten, samt økte krav til omstilling innenfor arbeids-, nærings- og samfunnsliv, forsterker behovet for gode utdanningsmuligheter. Disse medlemmer reagerer derfor sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til universiteter og høyskoler med til sammen 78 mill. kroner. Reduksjonen skal tas i form av kutt av om lag 4 000 studieplasser, noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker.

For Universitetet i Bergen sin del foreslås en reduksjon på 7,8 mill. kroner, tilsvarende 400 studieplasser. Disse medlemmer vil understreke at utdannings-tilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgningene til Universitetet i Bergen med 15 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav Universitetet i Bergen får redusert statstilskuddet med 7,8 mill. kroner,

tilsvarende 400 studieplasser. Dette medlem har merket seg at reduksjonen kun er begrunnet i behovet for innsparing på budsjettet. Dette medlem vil påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studieplasser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere universitetets finansieringsgrunnlag.

Dette medlem viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studie-plasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studie-plass i årene som kommer. Dette medlem vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Dette medlem ser at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne svekke den økonomiske mulighet til å gjennomføre kvalitetsreformen, noe som kan føre til dårligere gjennomstrømming enn forventet. En slik effekt vil påføre både den enkelte student og universitetet økte omkostninger.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til Universitetet i Bergen med 7,8 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

BYGG

Komiteen viser til sin merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004), der komiteen uttaler:

"Komiteen viser til at på departementets liste over byggeprosjekter som det ikke er gitt bevilgning til, men som er sendt til Statsbygg for vurdering, er Odontologibyget prioritert som nr. 2. Komiteen er kjent med at universitetet har satt av midler slik at Statsbygg kan gjennomføre en begrenset plan- og designkonkurranse. Komiteen vil understreke at det er viktig at arbeidet føres videre fram mot prosjektering for å opprettholde framdriften."

For å unngå forsinkelser i byggeprosjektet foreslår komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet at det bevilges 10 mill. kroner til Odontologibyget i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen forutsetter at Statsbygg innenfor rammen av egne budsjetter påtar seg ansvar for å opprettholde fremdriften i prosjekteringsarbeidet og at dette fortsetter uten forsinkelser.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til forslaget i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag

om å bevilge 10 mill. kroner til Odontologibyget i statsbudsjettet for 2005 for å sikre den videre framdriften i prosjektet.

Kap. 262 NTNU

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 2 572 879 000 under dette kapitlet.

Komiteen merker seg at budsjetttrammen er økt i forbindelse med overføringen av forskningsavdelingen ved Voksenopplæringsinstituttet (VOX) til NTNU.

Komiteen merker seg også at det som følge av avvikling av ordningen med kjøp av utenlandsplasser i medisin som ble administrert av NTNU, er videreført en økning i opptaket på ordinære studieplasser i medisin ved institusjonen.

Komiteen viser til at det har vært en nedgang i søkningen til realfag og teknologiutdanningene, og at NTNU arbeider med å styrke rekrutteringen til disse fagene, bl.a. ved skolebesøk, annonsering og fadderordning for kvinner.

Komiteen er positiv til at NTNU vil øke samarbeidet ytterligere med samfunns- og næringsliv med hensyn til innovasjon, forskning og studietilbud, herunder etter- og videreutdanning. Komiteen mener at et samarbeid med høyskolene i regionen vil styrke mulighetene for teknologioverføring.

Komiteen er opptatt av den rolle NTNU har fått med å være nasjonal pådriver innenfor universitets- og høyskolesektoren når det gjelder å gjøre utdanningen tilgjengelig for funksjonshemmede.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til disse medlemmers innledningsmerknader angående budsjetttrammene til universiteter og høyskoler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studie-plasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til NTNU med 10,6 mill. kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studie-plasser er fjernet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener den høye ledigheten, samt økte krav til omstilling innenfor arbeids-, nærings- og samfunns- og næringsliv, forsterker behovet for gode utdanningsmuligheter. Disse medlemmer reagerer derfor sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til universiteter og høyskoler med til sammen 78. mill. kroner. Reduksjonen skal tas i form av kutt av om lag 4 000 studieplasser, noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker.

For NTNU sin del foreslås en reduksjon på 10,6 mill. kroner, tilsvarende 544 studieplasser. Disse med-

Le m m e r vil understreke at utdanningstilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgningene til NTNU med 15 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet får redusert statstilskuddet med 10,6 mill. kroner, tilsvarende 544 studieplasser. Dette medlem har merket seg at reduksjonen kun er begrunnet i behovet for innsparing på budsjettet. Dette medlem vil påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studieplasser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere universitetets finansieringsgrunnlag.

Dette medlem viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studieplasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studieplass i årene som kommer. Dette medlem vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Dette medlem ser at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne svekke den økonomiske mulighet til å gjennomføre kvalitetsreformen, noe som kan føre til dårligere gjennomstrømming enn forventet. En slik effekt vil påføre både den enkelte student og universitetet økte omkostninger.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet med 10,6 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 263 Universitetet i Tromsø

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 1 105 136 under dette kapitlet.

Komiteen viser til den store betydningen Universitetet i Tromsø har for høyere utdanning, forskning og næringsliv i Nord-Norge. Universitetets store fagbredde og antall profesjonsstudier i forhold til størrelsen må sees i en slik sammenheng.

Komiteen viser til at Universitetet i Tromsø legger vekt på å videreutvikle en profil som speiler universitetets plassering i nord.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, mener dette må skje gjennom satsing på marin forskning, nordområdeforskning, nordlysforskning/rom-

forskning, samfunnsmedisinsk forskning, forskning om flerkulturelle og flerspråklige problemstillinger og forskning på det samiske.

Komiteen viser til at Universitetet i Tromsø er godt i gang med innføringen av kvalitetsreformen og at de har lagt vekt på å få til nyskapende studietilbud med tverrfaglig profil. Komiteen viser videre til at universitetet har hatt en økning i avlagte studiepoeng og en nedgang i strykprosent fra 2002-2003, samt at tallet på søkere til institusjonen har økt.

Komiteen viser til at flere områder er evaluert av Norges forskningsråd. Evalueringen viser at universitetet har forskere og forskningsgrupper med god nordisk og internasjonal standard, men også at nivået varierer. Komiteen er kjent med at universitetet etter denne evalueringen gjennomgår virksomheten sin, med sikte på forbedringer og med relevante tiltak.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til disse medlemmers innledningsmerknader angående budsjetttrammene til universiteter og høyskoler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studieplasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til Universitetet i Tromsø med 4,7 mill. kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studieplasser er fjernet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener den høye ledigheten, samt økte krav til omstilling innenfor arbeids-, nærings- og samfunnsnivå, forsterker behovet for gode utdanningsmuligheter. Disse medlemmer reagerer derfor sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til universiteter og høyskoler med til sammen 78. mill. kroner. Reduksjonen skal tas i form av kutt av om lag 4000 studieplasser, noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker.

For Universitetet i Tromsø sin del foreslås en reduksjon på 4,7 mill. kroner, tilsvarende 242 studieplasser. Disse medlemmer vil understreke at utdanningsstilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgningene til Universitetet i Tromsø med 9 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav Universitetet i

Tromsø får redusert statstilskuddet med 4,7 mill. kroner, tilsvarende 242 studieplasser. Dette medlem har merket seg at reduksjonen kun er begrunnet i behovet for innsparing på budsjettet. Dette medlem vil påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studieplasser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere universitetets finansieringsgrunnlag.

Dette medlem viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studieplasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studieplass i årene som kommer. Dette medlem vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Dette medlem ser at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne svekke den økonomiske mulighet til å gjennomføre kvalitetsreformen, noe som kan føre til dårligere gjennomstrømning enn forventet. En slik effekt vil påføre både den enkelte student og universitetet økte omkostninger.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til Universitetet i Tromsø med til sammen 8,7 mill. kroner utover Regjeringens forslag, hvorav 4,7 mill. kroner går til å videreføre antall studieplasser og 4 mill. kroner øremerkes etableringen av studiet Bachelor i luftfartsfag.

MH-BYGGET

Komiteen viser til at odontologistudiet har startet opp med ti studieplasser fra høsten 2004, og at kapasiteten gradvis vil bli bygd opp til 40 studenter årlig fra 2007. Komiteen er fornøyd med etableringen av studiet, fordi tannlegedekningen i Nord-Norge og Nord-Trøndelag er lav og behovet for utdannede tannleger i regionen stort.

Komiteen viser til det planlagte prosjekteringsarbeidet med utvidelse av MH-bygget ved Universitetet i Tromsø, og understreker viktigheten av at det sikres arealer for Biosentrum Tromsø.

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) hvor komiteen uttalte at beslutningen om opprettelse av tannlegeutdanning og økt opptak til medisinstudiet gjør det nødvendig å realisere utvidelsen av Medisin- og helsefagbygget så snart som praktisk mulig. Komiteen ba videre departementet igangsette arbeidet med å få fastsatt romprogram og kostnadsramme for prosjektet. Komiteen vil understreke at en utvidelse av Medisin- og helsefagbygget er av stor betydning for utdanningstilbudet ved Universiteter i Tromsø, og at dette byggeprosjektet må gis høy prioritet.

Komiteen viser til at bygget er blant de bygg departementet har prioritert innenfor sektoren.

LUFTFARTSFAG

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at universiteter og høyskoler selv kan opprette og nedlegge studier i henhold til sine fullmakter. Det er en utfordring for institusjonene å ha ledige ressurser til å starte nye fag inntil de gir inntekter i form av studiepoengproduksjon. I den sammenheng mener disse medlemmer på generelt grunnlag at institusjonene må kunne samarbeide med eksterne aktører for å opprette nye studier. I en oppstartfase må institusjonene også kunne samarbeide om ekstern finansiering av studiene med andre aktører. Disse medlemmer ber Regjeringen endre sine budsjettpraksis i tråd med dette.

Disse medlemmer har i denne forbindelse merket seg at Universitetet i Tromsø ønsker å starte med flygerutdanning i samarbeid med flygerutdanningsmiljøet på Bardufoss.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Universitetet i Tromsø (UiTø) over lengre tid har arbeidet med å etablere et treårig bachelorprogram i luftfartsfag i samarbeid mellom UiTø og Norwegian Aviation College AS (NAC). Disse medlemmer er kjent med det faglige samarbeidet mellom UiTø og NAC, og de viktige tiltakene for å videreutvikle dette, sett i et luftfartsfaglig perspektiv. Disse medlemmer viser videre til at samferdselskomiteen og kirke- utdannings- og forskningskomiteen har støttet etableringen av flygerutdanning på Bardufoss.

Disse medlemmer viser i den forbindelse til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) og Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004), der samtlige partier var positive til etableringen av en norsk trafikkflygerutdanning på Bardufoss i samarbeid mellom UiTø og NAC. Disse medlemmer viser også til at flertallet i samferdselskomiteen i Innst. S. nr. 227 (2001-2002) støttet denne utdanningen, som vil øke kompetansenivået og sikkerheten innen norsk luftfart. Disse medlemmer mener at bachelor-programmet i luftfartsfag vil tilby kompetanse innen luftfart som i dag er etterspurt både nasjonalt og internasjonalt.

I Budsjett-innst. nr. 12 (2003-2004) ba flertallet om at det ble satt i gang tiltak slik at utdanningen kunne iverksettes så snart som mulig. Disse medlemmer er kjent med at bachelor-programmet fremdeles ikke er iverksatt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å bevilge 2 mill. kroner til Universitetet i Tromsø til oppstart av bachelor-program i luftfartsfag.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår at 2 mill. kroner av de økte

bevilgningene til Universitetet i Tromsø skal gå til oppstart av bachelor-program i Luftfartsfag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å bevilge 4 mill. kroner i 2005 til oppstart av bachelor-program i luftfartsfag.

Kap. 264 Norges handelshøyskole

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 250 383 000 under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studieplasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til NHH med 1,1 mill. kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studie-plasser er fjernet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti reagerer sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til universiteter og høyskoler med til sammen 78 mill. kroner. Reduksjonen skal tas i form av kutt av om lag 4 000 studie-plasser, noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker.

For Norges Handelshøyskole sin del foreslås en reduksjon på 1,1 mill. kroner, tilsvarende 56 studie-plasser. Disse medlemmer vil understreke at utdanningstilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgningene til Norges Handelshøyskole med 1 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav Norges handelshøyskole får redusert statstilskuddet med 1,1 mill. kroner, tilsvarende 56 studie-plasser. Dette medlem har merket seg at reduksjonen kun er begrunnet i behovet for innsparing på budsjettet. Dette medlem vil påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studie-plasser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere Norges handelshøyskoles finansieringsgrunnlag.

Dette medlem viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studie-plasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søk-

nad om studie-plass i årene som kommer. Dette medlem vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Dette medlem ser at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne svekke den økonomiske mulighet til å gjennomføre kvalitetsreformen, noe som kan føre til dårligere gjennomstrømning enn forventet. En slik effekt vil påføre både den enkelte student og institusjonen økte omkostninger.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til Norges handelshøyskole med 1,1 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 265 Arkitektthøgskolen i Oslo

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 87 033 000 under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studie-plasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til Norges Arkitektthøgskole med 370 000 kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studie-plasser er fjernet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti reagerer sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til universiteter og høyskoler med til sammen 78 mill. kroner. Reduksjonen skal tas i form av kutt av om lag 4 000 studie-plasser, noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker.

For Arkitektthøgskolen i Oslo sin del foreslås en reduksjon på 379 000 kroner, tilsvarende 19 studie-plasser. Disse medlemmer vil understreke at utdanningstilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgningene til Arkitektthøgskolen i Oslo med 500 000 kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav Arkitektthøgskolen i Oslo får redusert statstilskuddet med 379 000 kroner, tilsvarende 19 studie-plasser. Dette medlem har merket seg at reduksjonen kun er begrunnet i behovet for innsparing på budsjettet. Dette medlem vil påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studie-plass-

ser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere høgskolens finansieringsgrunnlag.

Dette medlem viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studieplasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studieplass i årene som kommer. Dette medlem vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Dette medlem ser at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne svekke den økonomiske mulighet til å gjennomføre kvalitetsreformen, noe som kan føre til dårligere gjennomstrømning enn forventet. En slik effekt vil påføre både den enkelte student og institusjonen økte omkostninger.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til Arkitektthøgskolen i Oslo med 379 000 kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 268 Norges idrettshøgskole

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 113 827 000 under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til merknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004):

"Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, er kjent med at anleggsmassen ble oppført i 1966/1967, og at det nå er et stort og til dels akutt behov for vedlikehold og utbedringer. Flertallet ber departementet foreta en nærmere vurdering av vedlikeholdssituasjonen og gi en redegjørelse for behov."

Flertallet peker på at en slik vurdering ikke foreligger og ber om at dette blir gjort i forbindelse med Revidert budsjett for 2005.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studieplasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til Norges idrettshøgskole med 491 000 kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studieplasser er fjernet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti reagerer sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til universiteter og høyskoler med til sammen 78 mill. kroner. Reduksjonen skal tas i form av kutt av om lag 4 000 studieplasser, noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker.

For Norges idrettshøgskole sin del foreslås en reduksjon på 491 000 kroner, tilsvarende 25 studieplasser. Disse medlemmer vil understreke at utdanningstilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgningene til Norges idrettshøgskole med 500 000 kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høgskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav Norges idrettshøgskole får redusert statstilskuddet med 491 000 kroner, tilsvarende 25 studieplasser. Dette medlem har merket seg at reduksjonen kun er begrunnet i behovet for innsparing på budsjettet. Dette medlem vil påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studieplasser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere høgskolens finansieringsgrunnlag.

Dette medlem viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studieplasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studieplass i årene som kommer. Dette medlem vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Dette medlem ser at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne svekke den økonomiske mulighet til å gjennomføre kvalitetsreformen, noe som kan føre til dårligere gjennomstrømning enn forventet. En slik effekt vil påføre både den enkelte student og institusjonen økte omkostninger.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til Norges idrettshøgskole med 491 000 kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 269 Norges musikkhøgskole

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 149 304 000 under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til brev til komiteen fra Norges musikkhøgskole

av 26. oktober 2004, der det fremgår at studenttallet for musikkutdanningen i Oslo har vært uendret i 30 år. Søkermassen har de siste årene vært betydelig større enn det antallet studenter som det har vært mulig å ta inn ved skolen, og det er meget gode arbeidsmuligheter for studentene når de er ferdig med sin utdanning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studieplasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til Norges musikkhøyskole med 546 000 kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studieplasser er fjernet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti reagerer sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til universiteter og høyskoler med til sammen 78 mill. kroner. Reduksjonen skal tas i form av kutt av om lag 4 000 studieplasser, noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker.

For Norges musikkhøyskole sin del foreslås en reduksjon på 546 000 kroner, tilsvarende 28 studieplasser. Disse medlemmer vil understreke at utdanningstilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgningene til Norges musikkhøyskole med 1 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav Norges musikkhøyskole får redusert statstilskuddet med 546 000 kroner, tilsvarende 28 studieplasser. Dette medlem har merket seg at reduksjonen kun er begrunnet i behovet for innsparing på budsjettet. Dette medlem vil påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studieplasser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere høyskolens finansieringsgrunnlag.

Dette medlem viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studieplasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studieplass i årene som kommer. Dette medlem vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres

på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Dette medlem ser at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne svekke den økonomiske mulighet til å gjennomføre kvalitetsreformen, noe som kan føre til dårligere gjennomstrømning enn forventet. En slik effekt vil påføre både den enkelte student og institusjonen økte omkostninger.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til Norges musikkhøyskole med 546 000 kroner utover Regjeringens forslag.

TALENTUTVIKLINGSPROGRAMMET

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Norges musikkhøyskole og de tidligere musikkonservatoriene f.o.m. i høst har igangsatt et talentutviklingsprogram for unge musikere som et treårig prøveprosjekt. Bakgrunnen er bevilgning gitt i budsjett for 2004 og flertallsmerknad i Innst. S. nr. 214 (2001-2002):

"Flertallet anser det som viktig å bedre talentutviklingen, og støtter departementets forslag med et samarbeid mellom Norges musikkhøyskole, musikkskoler og videregående skoler for bedre å ivareta talenter i aldersgruppen under 19 år."

Disse medlemmer vil peke på at den foreslåtte bevilgning over kap. 281 post 1 går til finansiering av andre året for studenter som fikk stipend i 2004.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Norges musikkhøyskole og de tidligere musikkonservatoriene fra og med i høst har igangsatt et talentutviklingsprogram for unge musikere. Bakgrunnen for talentutviklingsprogrammet er Stortingets vedtak, jf. Innst. S. nr. 214 (2001-2002), og bevilgning over statsbudsjettet i 2004. Det har vært bred politisk enighet om viktigheten av å ivareta unge musikk talenter. Disse medlemmer reagerer derfor på at Regjeringen ikke følger opp dette forsøksprosjektet med tilstrekkelige bevilgninger for 2005. Regjeringen foreslår å tildele programmet 2 mill. kroner i 2005, mens det er nødvendig med en bevilgning på minimum 3,5 mill. kroner for å videreføre den virksomheten som nå er etablert. For å unngå at talentutviklingen av unge musikere stanser fra neste høst, foreslår disse medlemmer en bevilgning på 2 mill. kroner ekstra til talentutviklingsprogrammet for unge musikere.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen der Regjeringen foreslår å bevilge kun 2 mill. kroner i 2005 til talentutviklingsprogrammet i musikk. Dette medlem viser til at de elevene som startet opp høsten 2004 er tatt opp for to år i tråd med forutsetningene for etablering av programmet. En videreføring av disse plassene i 2005 vil, etter det dette medlem erfarer, koste 3,5 mill. kroner. Etablering av nye plasser høsten 2005 vil koste ytterligere 1,5 mill. kroner.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag til en høyere budsjetttramme til utdanning enn det budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet gir. Innenfor en høyere budsjetttramme ønsket Senterpartiet å prioritere 3 mill. kroner mer enn Regjeringens forslag til videreføring av eksisterende plasser i talentutviklingsprogrammet, samt opptak av nye elever høsten 2005.

Kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter

Departementet foreslår en bevilgning på kr 206 798 000 under dette kapitlet.

VELFERDSARBEID OG STUDENTBARNEHAGER (POST 74)

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003), der flertallet ba om at det skulle igangsettes en gradvis overføring av studentsamskipnadens helsetilbud til den ordinære kommunehelsetjenesten og psykiatriplanen. I tråd med dette overførte departementet 4,1 mill. kroner til Helsedepartementet fra 2004. Studentenes allmennhelsetilbud er nå tilpasset fastlegeordningen, mens det er forutsatt at det psykiatrisk/psykologiske tilbudet skal innpasses i en driftstilskuddsmodell, der deler av finansieringen organiseres ved at tilskudd til helsetjenesten fra Helsedepartementet bakes inn i rammefinansieringen til helseforetakene. De resterende midlene skal dekkes ved gjennomføringen av opptrappingsplanen i psykiatri.

Komiteen forutsetter at studenthelsetjenesten blir tilpasset de ordinære drifts- og avtalevilkår for spesialisthelsetjenesten, og legger til grunn at helseforetakene sikrer studentene et forsvarlig tilbud.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, er enig med departementet i at det er viktig at studentene har et tilbud som er tilpasset deres behov, og at en fremdeles prioriterer tilskudd utover det som følger av barnehagereformen. Flertallet vil understreke vertskommunenes ansvar i å følge opp barnehageforliket også i forhold til private barnehager og studentbarnehager.

Komiteen medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at tilskuddet til studentbarnehager må sees i sammenheng med Regjeringens sin satsning på barnehager. Denne satsningen førte til foreldrebetaling på maksimalt 2 750 kroner pr. måned fra 1. mai 2004. I tillegg skal alle kommuner ha ordninger som tilbyr barnefamilier med lavest betalingssevne en reduksjon i eller fritak fra foreldrebetaling.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at tilbud om studentbarnehage er viktig for barnas utviklingsmuligheter og for at småbarnsforeldre skal ha mulighet til å kombinere omsorg for barn med utdanning. Disse medlem-

mer viser til barnehageavtalen mellom Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet om full dekning og makspris, på bakgrunn av manglende prioritering av barnehager fra Regjeringens side.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringens forslag til statsbudsjett innebærer at det kun skal bygges 9 000 nye barnehageplasser til neste år, hvilket betyr at løftet om full barnehagedekning ikke nås. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen ikke klarer å følge opp barnehageavtalen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til merknader fra Fremskrittspartiet i Budsjett-innst. S. nr. 2 (2004-2005) fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen angående barnehager.

TILSKUDD TIL BYGGING AV STUDENTBOLIGER (POST 75)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, reduserer bevilgningen over post 75 med 4 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Regjeringen i St.prp. nr. 63 (2003-2004) gir en plan for studentboligbygging hvor behovet for boliger tilpasset funksjonshemmede studenter er vurdert.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til vedtak i Innst. S. nr. 95 (2002-2003) hvor Stortinget ba Regjeringen komme tilbake med en plan for studentboligbygging, og til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) hvor stortingsflertallet ba Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan i Revidert budsjett for 2004. Planen skulle angi hvordan man skal nå Stortingets mål om bygging av flere nye studentboliger i året, og vurdere behovet for boliger tilpasset funksjonshemmede studenter.

Disse medlemmer registrerer at Regjeringen i Revidert budsjett for 2004 fremmet et opplegg for studentboligbygging, men mener dette opplegget manglet både mål og midler for å fremme utbyggingstakten fremover. Disse medlemmer mener det er viktig at man holder fast ved målsettingen om å bygge 1 000 nye boliger i året og om å komme opp i en dekningsgrad på 20 pst. for alle studentsamskipnader. Det er i dag store forskjeller på hvor stor dekningsgrad de ulike samskipnadene har.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens opplegg opererer med ulike metoder for å beregne dekningsgraden. Disse medlemmer ser ingen endrede forutsetninger som skulle tilsi at man bør endre beregningsmetoden, og mener man må holde fast ved at dekningsgraden beregnes som den andelen antall hybelenheter utgjør av det gjennomsnittlige antallet studenter som har betalt semesteravgift et år.

Disse medlemmer er uenige i Regjeringens forslag om nytt finansieringssystem for bygging av studentboliger. Disse medlemmer mener et slikt system totalt sett vil øke kostnadene for studentsamskipnadene, og at en slik finansieringsordning vil gjøre bygging, vedlikehold og utleie av studentboliger mindre forutsigbart og mer sårbart for rentesvingninger fremover. En innskrenkning av forhåndstilskuddet og økt løpetid på lånet vil kunne gi flere boliger på kort sikt, men på lang sikt skyver man utgifter foran seg og gjør husleien mer utsatt for renteoppgang. Disse medlemmer går derfor inn for å beholde dagens finansieringssystem.

Disse medlemmer reagerer dessuten kraftig på at Regjeringen ikke vil videreføre kravet om at 10 pst. av studentboligene som bygges skal være tilpasset funksjonshemmede. Tilgangen på tilpasset bolig er liten for mange grupper av funksjonshemmede studenter, og dette hindrer flere fra å ta høyere utdanning og å delta aktivt i et studentmiljø. Disse medlemmer mener at målet om at 10 pst. av studentboligene som bygges/rehabiliteres skal ha livsløpsstandard, er viktig for å sikre alle en lik rett til utdanning, og at dette målet bør oppfylles ved hvert enkelt studiested.

Disse medlemmer reagerer på at Regjeringen også for budsjettåret 2005 foreslår å kutte i tilskuddet til studentboligbygging. Regjeringen foreslår å redusere bevilgningen med 46 mill. kroner, samt å redusere tilsagnsfullmakten ytterligere til ca. 75 mill. kroner. Dette vil innebære at det i 2005 bare vil bli fordelt tilsagn til ca. 350 nye enheter. Disse medlemmer mener et slikt aktivitetskutt er uakseptabelt, tatt i betraktning av at det allerede i dag bygges for få boliger og at dekningsgraden er for lav og varierer svært rundt om i landet. Disse medlemmer vil understreke at dersom man skal nå målsettingen om bygging av 1 000 nye boliger i året og en dekningsgrad på 20 pst., så må bygging av studentboliger prioriteres langt sterkere. Regjeringens foreslåtte kutt, sammen med de forslag til endringer i tilskuddsatsen som ble fremmet i Revidert budsjett for 2004, viser etter disse medlemmers oppfatning alt annet enn politisk vilje til å prioritere boligbygging for studenter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet går imot regjeringspartienes og Fremskrittspartiets kutt i støtten til bygging av studentboliger, og foreslår å øke bevilgningen med 26 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der bevilgning til bygging av studentboliger økes med 30 mill. kroner og tilsagnsfullmakten økes med 50 mill. kroner. Disse medlemmer mener at Regjeringens opplegg for bygging av studentboliger fremmet i Revidert budsjett for 2004 må suppleres med tiltak som kan sikre økt tilgang av studentboliger spesielt der dekning fortsatt er lav. Disse medlemmer legger til grunn at institusjonene i samarbeid med studentsamskipnadene arbeider for å holde tomgang på et minimum og løpende kan fremvise ajourførte tall for slik tomgang.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener studentboligbygging er et viktig utdanningspolitisk virkemiddel for å sikre bred rekruttering og adgang til høyere utdanning, og foreslår å bevilge 150 mill. kroner mer til dette formålet i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen der Regjeringen foreslår å redusere tilskuddet til bygging av studentboliger med 46 mill. kroner, men registrerer at det fortsatt er en geografisk skjevfordeling mellom studentsamskipnadene når det gjelder dekningsgrad av studentboliger. Dette medlem vil påpeke at den foreslåtte bevilgningen gir rom for kun 350 nye studentboliger i 2005, noe som bryter med målet om 1 000 nye studentboliger årlig fram til 20 pst. dekningsgrad er oppfylt. Dette medlem viser til merknader fra behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 2004, der Senterpartiet gikk imot endringer i finansieringsmodell for tilskudd til bygging av studentboliger. Dette medlem er bekymret for at den nye modellen vil kunne føre til en dekningsgrad som kun favoriserer heltidsstudenter som fullfører studiet på normert tid og ikke gi et riktig bilde av behovet for billige boliger for studentene ved lærestedene. Dette medlem vil også peke på at en reduksjon i statstilskuddsandelen og lengre løpetid på lån gitt av Husbanken, vil med et langsiktig rentenivå, kunne gi økte kostnader for studentsamskipnadene og dermed økt husleie for studentene.

Dette medlem mener regelen om at minst 10 pst. av studentboligene skal være tilrettelagt for funksjonshemmede bør gjeninnføres. Dette medlem minner om at denne tilskudsregelen fikk virke for kort tid til at det er mulig å vurdere effekten når det gjelder funksjonshemmede studenters studietilbøyelighet. Det vil med nødvendighet ta noe tid fra boligene er bygget til tilbudet er gjort kjent og interesserte studenter er klare til å flytte inn.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke tilskuddet til studentboliger med 65 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 273 Statlige kunsthøgskoler

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 244 793 000 under dette kapitlet, jf. også kap. 281.

Komiteen viser til undersøkelser som har påvist forskjeller i finansieringsgrunnlaget for de likeartede utdanningene ved Kunsthøgskolen i Bergen og Kunsthøgskolen i Oslo. Etter initiativ fra Stortinget er forskjellen søkt utlignet til fordel for Kunsthøgskolen i Bergen gjennom en opptrappingsplan de tre siste årene.

Komiteen merker seg at dette ikke er omtalt i budsjettforslaget for 2005 og at det heller ikke er forslag om videre utjevning av bevilgningsnivå.

Komiteen ber derfor Regjeringen i Revidert budsjett for 2005 redegjøre for status i forhold til den opptrappingsplanen som hittil er fulgt.

Komiteen er tilfreds med at det nå settes i gang prosjektering av byggetrinn II.

Komiteen har merket seg at Norge ikke har en egen scenografiutdanning. Det er etter komiteens oppfatning svært positivt dersom et samarbeid mellom Kunsthøgskolen i Oslo og Filmskolen på Lillehammer kan medføre at et slik studium bli opprettet.

Komiteen vil understreke betydningen av stipend-programmet for kunstutdanning og de positive ringvirkninger dette programmet har hatt for utviklingen av disse skolene. Videre vil komiteen påpekte at det kun er avsatt en stipendiat. Komiteen ber Regjeringen utvide ordningen med to nye stipendiater innen rammen i 2005.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studie-plasser er fjernet.

STUDIET I KLASSISK BALLETT (POST 50)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at Kunsthøgskolen i Oslo midlertidig har etablert et studium i klassisk ballett hvor det ikke kreves generell studiekompetanse. Flertallet viser til pågående arbeid med endring av opplæringsloven, og ber departementet vurdere om finansiering av 16-19-åringer som tar denne utdanningen i klassisk ballett bør ses i sammenheng med fylkeskommunes ansvar for finansiering av rettighetslever i videregående opplæring.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Kunsthøgskolen i Oslo i samarbeid med Den Norske Operas Ballettskole, igangsatte et nytt 3-årig BA-tilbud i klassisk ballett høsten 2003. Bakgrunnen for det nye studiet var behovet for et fullverdig utdanningstilbud i klassisk ballett i Norge, samt forventningen om at et nytt operahus i Bjørvika vil kreve en utvidet og forsterket Nasjonalballett i framtiden.

Disse medlemmer viser til at høyskolestudiet tar opp studenter rett fra ungdomsskolen, og derfor faller utenfor KHiOs ordinære virksomhet og ressursramme som høyskole. Utdanningstilbudet ble gitt oppstartsmidler fra Utdannings- og forskningsdepartementet for høsten 2003 med 580 000 kroner. På tross av at studiet har stått øverst på KHiOs prioriteringsliste for nye tiltak, har departementet ikke bevilget midler for 2004. Dette vil hindre opptak av nye studenter.

Disse medlemmer viser til at komitéflertallet i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) vektla betydningen av videreføringen av det nye høyskolestudiet i klassisk ballett, og ba departementet arbeide for å sikre dette tilbudet. Disse medlemmer viser også til Innst. S. nr. 131 (2002-2003) hvor komiteen ba departementet i samarbeid med kompetanse- og utdannings-

miljøer innenfor ulike kunstfag, sette i gang arbeid med talentutviklingsprogram for unge mellom 16 og 19 år innenfor utvalgte kunstformer. Det nye høyskolestudiet i klassisk ballett inngår nå som en del av et nasjonalt talentutviklingsprogram.

Disse medlemmer mener at Kunsthøgskolen i Oslo skal kunne tilby og utvikle ballettstudiet på permanent basis, og at studiet får en fast bevilgning over statsbudsjettet i tråd med stortingsflertallets tidligere innstillinger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti foreslår å bevilge 2 mill. kroner til høyskolestudiet i klassisk ballett i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å bevilge 2 mill. kroner til høyskolestudiet i klassisk ballett i statsbudsjettet for 2005.

SCENOGRAFIUTDANNING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til St.meld. nr. 18 (2001-2002) om høyere kunstutdanning, hvor spørsmålet om scenografiutdanning behandles. Meldingen uttaler følgende:

"Med en egen scenekunsthøgskole ville en eventuell scenografiutdanning (som Norge mangler) trolig bli lagt til denne institusjonen, men med fare for å få en for snever basis. Det vises i den forbindelse til at dagens fem avdelinger ved Kunsthøgskolen i Oslo allerede har utredet spørsmålet om etablering av scenografi som et samarbeidsprosjekt mellom avdelingene. Innenfor den faglige smeltedigelen som en samlokalisert kunsthøgskole vil kunne utvikle seg til, vil det være langt større muligheter for å ivareta ikke bare billedkunstens, men også filmens og musikkens scenografiske behov enn innenfor en scenehøgskole med mindre og mer ensidig fagstab."

Disse medlemmer viser til at det i dag ikke eksisterer noen samordnet utdanning for scenografer og kostymedesignere her i landet. Disse medlemmer vil påpeke at Kunsthøgskolen i Oslo sitter på faglige ressurser innenfor flere av de fagområdene som skal til for å bygge opp en scenografiutdanning, og at samlokaliseringen i de nye lokalene i Seilduksfabrikken gir gode muligheter til å utvikle en slik utdanning. Disse medlemmer er kjent med at KHiO har innledet et samarbeid med Filmskolen på Lillehammer, som planlegger å igangsette en slik utdanning for film fra høsten 2005 i samarbeid med KHiO, og at KHiO innenfor denne samarbeidsmodellen ønsker å ta inn studenter til en scenografiutdanning fra høsten 2005. Dette forutsetter midler til drift av utdanningen. Kostnadene for KHiO er på rundt 1. mill kroner per kull årlig, dvs. et behov på 500 000 kroner i 2005 og 1 mill kroner i 2006 per kull.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det

er viktig å få igangsatt et studium i scenografi i et samarbeid mellom Kunsthøgskolen i Oslo og Filmskolen på Lillehammer, og foreslår å bevilge 500 000 kroner i 2005 for oppstart av scenografiutdanning ved Kunsthøgskolen i Oslo.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å bevilge 500 000 kroner i 2005 til oppstart av scenografiutdanning ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHIO) i et samarbeid mellom KHIO og Filmskolen på Lillehammer.

HØYERE KUNSTUTDANNING I NORD-NORGE

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til flertallsmerknader i Innst. S. nr. 214 (2001-2002), der høyere kunstutdanning i Nord-Norge blir drøftet. Flertallet ber der Regjeringen arbeide videre med spørsmålet om visuell kunstutdanning i Tromsø med sikte på å fremlegge en sak for Stortinget. Flertallet viser til viktigheten av opprettelsen av høyere kunstutdanning i Nord-Norge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ber Regjeringen legge fram sak for Stortinget i løpet av våren 2005 om høyere kunstutdanning i Nord-Norge.

Kap. 274 Statlige høyskoler

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 7 420 304 000 under dette kapitlet.

REGIONAL UTVIKLING

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at Stortinget har forutsatt at høyskolene - i tillegg til sine forpliktelser innenfor undervisning og forskning - også skal ta aktivt del i regional utvikling. Høyskolene skal være en viktig medspiller og motor i regionale utviklingsprosesser.

I St.meld. nr. 27 (2001-2002) er det uttalt at høyskolene skal være "regionale kraftsentre" og i samspill med forskningsmiljøer og næringsliv skape regional utvikling. I Regjeringens plan for en helhetlig innovasjonspolitik framheves betydningen av å skape bedre samspill mellom kunnskapsinstitusjoner og næringsliv, og å etablere arenaer for læring og kompetanseutvikling mellom disse.

Flertallet ber departementet vurdere i hvilken grad høyskolene fyller denne funksjonen. I denne sammenheng bør det vurderes i hvor stor grad dagens finansieringssystem stimulerer høyskolene til å fremstå som regional utviklingsaktør, og hvilke tiltak som må gjennomføres hvis høyskolene skal kunne ivareta rollen som regional utviklingsaktør på en enda bedre måte enn i dag. Flertallet ber departementet komme tilbake til Stortinget med en tilbakemelding om situasjonen.

Flertallet viser til det initiativ Høgskolen på Nesna har tatt for å etablere lokale studiesentra i regionsentrene på Helgeland. Flertallet mener at spredning av høyere utdanning til lokale studiesentra, kombinert med aktiv bruk av IKT, er viktig for å kunne nå nye målgrupper, som av ulike årsaker har vanskelig for å følge undervisningen ved de ordinære studiesteder. Flertallet ser positivt på at det etableres slike studiesentra i samarbeid mellom høyskolene, lokale og regionale myndigheter, og ber departementet legge til rette for at denne form for undervisning kan bli en naturlig del av høyskolenes ordinære virksomhet.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, reduserer bevilgningen over post 50 med 20 mill. kroner gjennom å utvikle særskilte midler i basisfinansieringen av høyskolene knyttet til desentralisert utdanning for flertallet av høyskolene. Midlene til tiltaket videreføres for Høgskolen i Finnmark, Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Harstad og Samisk høyskole.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at høyskolene er tillagt en viktig rolle som regionale utviklingsaktører. Disse medlemmer viser til at i Helgelandsregionen har høgskolen på Nesna definert et prosjekt kalt "Etablering av lokale læringsarenaer". Hensikten er å utforme nettverk mellom kompetansmiljøene ved høgskolen og brukermiljøene i regionene. Det er lagt opp til et spleiselag mellom regionsentra, fylkeskommunen og staten. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at statlige myndigheter deltar i finansieringen slik at høgskolen kan påta seg rollen som regional utviklingsaktør.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at desentraliserte høgskoletilbud kan vise til stor søkning og gode resultater over hele landet. Dette medlem mener disse tilbudene representerer en viktig komponent i gjennomføringen av kompetansereformen ved at tilbudene er tilpasset slik at det er mulig å kombinere en høgskoleutdanning med omsorgsoppgaver og uten at en er nødt til å reise langt for å få undervisning. Dette medlem vil peke på at distriktskommuner på denne måten har fått tilgang på faglært arbeidskraft som tidligere har vært en mangelvare ved at de desentraliserte tilbudene gir kommunens egne innbyggere en reell mulighet til etter- og videreutdanning. Dette medlem viser til forlaget fra regjeringspartiene og Fremskrittspartiet med forslag om å redusere bevilgningene til disse tilbudene. Dette medlem er bekymret for hvilke konsekvenser dette vil få for kompetanseutviklingen som allerede er på et lavere nivå enn forutsatt i kompetansereformen. Dette medlem mener en reduksjon i de desentraliserte høgskoletilbudene i særlig grad vil ramme utdan-

ningsøkende i distriktene og velferdstilbudet og næringslivet i distriktkommuner.

FINANSIERING

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til disse medlemmers innledningsmerknader angående budsjetttrammene til universiteter og høyskoler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilningene til universitets- og høyskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav de statlige høyskolene får redusert statstilskuddet med 30,6 mill. kroner, tilsvarende 1 732 studieplasser. Disse medlemmer har merket seg at reduksjonen ikke er begrunnet i annet enn behovet for innsparing på budsjettet, uten å reflektere det faktiske behovet i sektoren.

Disse medlemmer mener den foreslåtte reduksjonen representerer et brudd på forutsetningene som har ligget til grunn for gjennomføringen av Kvalitetsreformen innen høyere utdanning, der en av målsetningene er å gi institusjonene større grad av forutsigbarhet. En reduksjon i antall studieplasser slik Regjeringen foreslår, innebærer et kutt i basisfinansieringen til institusjonene og rokker ved forventningen om at finansieringssystemet skulle ligge fast over tid. Disse medlemmer vil påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studieplasser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere institusjonenes finansieringsgrunnlag framover.

Disse medlemmer viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studieplasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studieplass. Disse medlemmer vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats ved den enkelte høyskole, som følge av at institusjoner velger å prioritere undervisning på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Disse medlemmer ser at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne svekke høyskolenes økonomiske mulighet til å gjennomføre kvalitetsreformen, noe som kan føre til dårligere gjennomstrømning enn forventet. En slik effekt vil påføre både den enkelte student og høyskolene økte omkostninger.

Disse medlemmer viser til at det etablerte finansieringssystemet gjør institusjonene svært sårbare ved reduksjon i antall studenter ved at den resultatbaserte delen av finansieringen utgjør en forholdsmessig stor andel. For høyskoler som opplever nedgang i søkning over flere år, gir dette systemet en forsterket effekt. For å gi den enkelte institusjon en nødvendig grad av forut-

sigbarhet, er det nødvendig å gi høyskolene en styrket grunnfinansiering som kan gi en nødvendig forutsigbarhet uavhengig av svingninger i søkermassen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studieplasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgingen til de statlige høyskolene med 30,6 mill. kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen peker på at hovedoppgaven for høyskoler bør være undervisning og forskning sett i et nasjonalt perspektiv. Distrikts- og regionalpolitiske oppgaver bør etter disse medlemmers mening ikke inngå i høyskolenes oppgave. Disse medlemmer peker på kvalitetsreformens vektlegging av kvalitet i utdanningen og understreker at høyskolene bør bruke ressurser på kvalitetsutvikling i stedet for å påta seg andre oppgaver. Disse medlemmer peker på at det vil være naturlig at en del høyskoler søker et nærmere samarbeid med universitetene i sitt arbeid med å videreutvikle kvalitet i sitt utdanningstilbud. Disse medlemmer peker også på at slikt samarbeid også kan sikre god ressursutnyttelse hos de samarbeidende parter.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studieplasser er fjernet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener den høye ledigheten, samt økte krav til omstilling innenfor arbeids-, nærings- og samfunnsnivå, forsterker behovet for gode utdanningsmuligheter. Disse medlemmer reagerer derfor sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgingene til universiteter og høyskoler med til sammen 78 mill. kroner. Reduksjonen skal tas i form av kutt av om lag 4 000 studieplasser, noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker.

For de statlige høyskolene sin del foreslås en reduksjon på 30,6 mill. kroner, tilsvarende 1 732 studieplasser. Disse medlemmer vil understreke at utdanningstilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgingene til de statlige høyskolene med 40 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative budsjett i finansinnstillingen med forslag om å øke tilskuddet til statlige høyskoler med til sammen 34,6 mill. kroner for å unngå uheldig reduksjon i antall studieplasser med de langsiktige konsekvensene dette vil få for den enkelte høyskole, søkere, studenter og samfunnets behov for forskning og kompetanse. Dette medlem viser til at partiets forslag om å øke tilskuddet til statlige høyskoler med til sammen 62,1 mill. kroner, som innbefat-

ter økt tilskudd til stiftelsen Faldstadsenteret med 4 mill. kroner utover forslaget i proposisjonen.

Komiteen har merket seg at departementet i tillegg til en generell reduksjon av studieplasser fordelt på alle institusjoner innenfor høyere utdanning også har foretatt en flytting av studieplasser innenfor ingeniørutdanningen.

Komiteen har merket seg at begrunnelsen for å flytte 20 studieplasser fra Høyskolen i Gjøvik er oppgitt som sviktende rekruttering til ingeniørutdanningen. Dokumentasjon fra skolen viser at tradisjonelle ingeniørfag har avtagende søkning mens nyutviklede ingeniørfag har sterk økning. Samlet gir dette en økende rekruttering til den samlede ingeniørutdanningen ved høyskolen. Komiteen legger betydelig vekt på at de nye ingeniørutdanningene er utviklet i samarbeid med den sterke næringsklyngen i Raufoss Industripark. Komiteen legger til grunn at departementet i første omgang utsetter en slik flytting inntil en nærmere vurdering er foretatt og fremlagt i Revidert budsjett.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Regjeringen har foretatt en omfordeling av eksisterende studieplasser. Studieplassene er overført fra høyskoler (Gjøvik, Narvik og Sogn og Fjordane) til høyskoler lokalisert i de større byene. Disse medlemmer mener at slike kutt gir liten forutsigbarhet i finansieringen av institusjonene og det er uheldig at områder som allerede har et lavere utdanningsnivå og er mer sårbare for svingninger får redusert muligheten til å videreutvikle et tilpasset utdanningstilbud for befolkningen. Disse medlemmer går på denne bakgrunn imot Regjeringens forslag til omfordeling av studieplassene.

FALSTADSENTERET - HØGSKOLEN I NORD-TRØNDELAG

Komiteen viser til den viktige funksjon Falstadsenteret har som forsker og formidler av krigshistorie. Komiteen mener at senterets rolle som nasjonalt opplærings- og dokumentasjonssenter for fangehistorie og menneskeretter skal styrkes.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at Høgskolen i Nord-Trøndelag forvalter tilskuddet til stiftelsen Falstadsenteret. Flertallet har merket seg at forslaget til driftsmidler føres videre. Videre har flertallet merket seg at rehabilitering av Falstadsenteret vil være ferdig i løpet av 2005, og at det er overført 2 mill. kroner fra Moderniseringsdepartementet til Utdannings- og forskningsdepartementet for å dekke utgifter til husleie. Flertallet vil påpeke at det ikke er bevilget midler til utstyr og mener Regjeringen må vurdere dette for å sette senteret fullt i stand. Flertallet har videre merket seg at husleia er beregnet til om lag 6 mill. kroner fra 2006 og at det

planlegges en tilsvarende finansiering da. Flertallet er usikre på når bygget blir ferdigstilt, og mener den økte bevilgningen på 2 mill. kroner til husleie for 2005 også kan brukes til drift dersom husleien i 2005 blir lavere enn forutsatt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å bevilge 1 mill. kroner til Falstadsenteret i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår at det avsettes 1 mill. kroner av de økte bevilgningene til statlige høyskoler til Falstadsenteret i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at rehabiliteringen av Falstadsenteret vil være ferdig i 2005. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til Falstadsenteret med 4 mill. kroner utover Regjeringens forslag for 2005.

SIS-HALLEN I STAVANGER

Komiteen viser til komiteens merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) og komiteflertallets merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003) der det ble bedt om at statsstøtten til studentsamskipnadens flerbbruksbygg i Stavanger, SIS-hallen, skulle tildeles etter samme praksis som for tilsvarende bygg i Oslo (1996) og Tromsø (2000). Byggeprosjektet har planlagt åpning for studentene i august 2005. Komiteen ber Regjeringen påse at SIS-hallen sikres støtte til investeringer på lik linje med idrettshallene i Oslo og Tromsø.

HØGSKOLEN I BERGEN

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, vil påpeke at arbeidet med samlokalisering av Høgskolen i Bergen nå er inne i en avgjørende fase. Flertallet viser til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) hvor komiteen viste til den positive framdriften som samlokaliseringen av Høgskolen i Bergen har hatt og fremholdt viktigheten av at progresjonen i byggeprosjektet holdt fram.

Flertallet har merket seg at det ikke er øremerket midler til forprosjekteringen i Moderniseringsdepartementets budsjett for 2005, men at Statsbygg disponerer midler til flere statlige byggeprosjekter. Flertallet ber Regjeringen bidra til en prioritering av byggeprosjektmidlene som kan sikre framdrift i samlokalisering av Høgskolen i Bergen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative budsjett.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å bevilge 10 mill. kroner til prosjekteringsmidler til Høgskolen i Bergen for å sikre videre framdrift i pro-

sjektet for samlokalisering av virksomheten ved høgskolen.

HØGSKOLEN I TROMSØ

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at Høgskolen i Tromsø har under oppbygging utdanningstilbud i petroleumsfag i Nord-Norge. Høgskolen har gjennom omprioriteringer finansiert første og andre året av utdanningsløpet. Flertallet vil understreke at den omleggingen som nå gjøres er svar på krav fra sentrale og lokale myndigheter. Omleggingen krever investeringer i nye laboratorier.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til merknad under punkt 3.5 om høyere utdanning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen ber departementet vurdere statlig finansiering i forbindelse med Revidert budsjett.

Samtidig peker komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen på at høyskoler selv kan opprette studier og også kan samarbeide med eksterne aktører når det gjelder finansiering av studier. Disse medlemmer forutsetter at departementet godkjenner slike løsninger i sin budsjettpraksis og at høyskolen også utnytter slike muligheter for å utvikle sitt utdanningstilbud i petroleumsfag videre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet går inn for å bevilge 1,5 mill. kroner til oppbygging av utdanningstilbudet i petroleumsfag ved Høgskolen i Tromsø.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt budsjettforslag og ørmerker 1,5 mill. kroner innenfor rammen av økningen til sektoren.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å bevilge 1,5 mill. kroner til omleggingen innen petroleumsfag ved Høgskolen i Tromsø.

HØGSKOLEN I OSLO

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at Høgskolen i Oslo lenge har arbeidet med å skaffe mer egnede lokaler til sykepleierutdanningen, som i dag er delt på tre ulike steder og sliter med lite tilfredsstillende arbeidsforhold. I statsbudsjettet for 2002 ble det gitt en prosjekteringsbevilgning for å samle hele syke-

pleierutdanningen i Patologibyggget i løpet av 2007. Flertallet mener at romsituasjonen for studenter og ansatte ved sykepleierutdanningen ved Høgskolen i Oslo er så prekær, at framdrift i byggingen av nye lokaler i Patologibyggget må prioriteres.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative budsjett.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å bevilge 5 mill. kroner i 2005 til bygging av nye lokaler for sykepleierutdanningen i Patologibyggget.

HØGSKOLEN I VESTFOLD

Komiteen viser til departementets prioritering av ulike byggeprosjekt. Komiteen legger vekt på at de prioriterte byggeprosjektene er på ulike stadier i prosjekteringsarbeidet. Etter komiteens vurdering må det ved prioritering legges vekt på at byggeprosjektet samlokalisering av Høgskolen i Vestfold er ferdig prosjektert og har en godkjent kostnadsramme, og dermed er klar for igangsetting.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at samlokalisering av Høgskolen i Vestfold er ferdig forprosjektert og prioritert på Utdannings- og forskningsdepartementets liste over byggeprosjekter i universitets- og høyskolesektoren. Disse medlemmer er kjent med at samlokaliseringen tross dette og tross et betydelig engasjement i hjemfylket fortsatt sliter med forsinkelser i utbyggingen. Dette går ut over lærings- og arbeidsmiljøet til studenter og ansatte generelt, og rammer bevegelseshemmede studenter spesielt.

For å komme i gang med nødvendig realisering av utbyggingsplanene, foreslår komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet en byggestartsbevilgning på 10 mill. kroner i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative budsjett.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til sitt alternative budsjett med forslag om å bevilge 10 mill. kroner i 2005 til byggestartbevilgning ved Høgskolen i Vestfold.

HØGSKOLEN I BUSKERUD

Komiteen er kjent med at Høgskolen i Buskerud, avd. Drammen, på grunn av flere studier og økt studenttall må øke leievolumet i det private marked. Samtidig yter vertskommunen betydelige bidrag til husleie og til grunnlagsinvesteringer i tomtearealer og annen infrastruktur. Komiteen ber departementet vurdere om Høgskolen i Buskerud, avd. Drammen, kan få økt husleietilskuddet, slik at dette i fremtidige budsjetter dekker høyskolens faktiske utgifter til husleie.

ÅLESUND OG COE

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen har merket seg det arbeidet som finner sted ved Høgskolen i Ålesund og ved Centre of Expertice (CoE). CoE har som målsetting å skape innovasjon og attraksjon gjennom samarbeid mellom utdanning, forskning, kapital, offentlige myndigheter og bedrifter og at disse partene har en omforent strategi. Disse medlemmer mener derfor at CoE blir et viktig virkemiddel både i regionalpolitikken, nærings- og innovasjonspolitikken og utdannings- og forskningspolitikken. For å sikre videreføring og tilstrekkelig framdrift, mener disse medlemmer at det er viktig at de tre departementene samarbeider tett for å skape en felles forståelse og en felles oppslutning rundt det videre arbeidet.

Kap. 278 Norges landbrukshøgskole

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 472 288 000 under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studieplasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til Norges Landbrukshøgskole med 2,1 mill. kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studieplasser er fjernet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti reagerer sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til universiteter og høyskoler med til sammen 78 mill. kroner. Reduksjonen skal tas i form av kutt av om lag 4 000 studieplasser, noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker.

For Norges Landbrukshøgskole sin del foreslås en reduksjon på 2,1 mill. kroner, tilsvarende 106 studieplasser. Disse medlemmer vil understreke at utdanningstilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgningene til Norges Landbrukshøgskole med 2 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høgskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav Norges landbrukshøgskole får redusert statstilskuddet med 2,1 mill. kroner, tilsvarende 106 studieplasser. Dette medlem har merket seg at reduksjonen kun er begrunnet i behovet for innsparing på budsjettet. Dette medlem vil

påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studieplasser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere høgskolens finansieringsgrunnlag.

Dette medlem viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studieplasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studieplass i årene som kommer. Dette medlem vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Dette medlem ser at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne svekke den økonomiske mulighet til å gjennomføre kvalitetsreformen, noe som kan føre til dårligere gjennomstrømming enn forventet. En slik effekt vil påføre både den enkelte student og institusjonen økte omkostninger.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til Norges landbrukshøgskole med 2,1 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 279 Norges veterinærhøgskole

Departementet foreslår et statstilskudd på kr 200 798 000 under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studieplasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til Norges Veterinærhøgskole med 898 000 kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der reduksjon av basisbevilgning og pålegg om reduksjon i studieplasser er fjernet.

Disse medlemmer har merket seg at reduksjonen av budsjetttrammen for universiteter og høyskoler knyttet til studieplasser slår uforholdsmessig sterkt ut for Norges Veterinærhøgskole, (tilsvarende 46 studieplasser). Disse medlemmer ønsker at Regjeringen foretar en ny gjennomgang av de konkrete reduksjonene fordelt på de respektive universiteter og høyskoler. Det er her spesielt viktig å følge opp Norges internasjonale forpliktelser så som oppfølging av blant annet Veterinæravtalen både på kort og lang sikt.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti reagerer sterkt på at Regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til universiteter og høyskoler med til sammen 78 mill. kroner. Reduksjonen skal tas i form av kutt av om lag 4 000 studieplasser,

noe som er oppsiktsvekkende i en tid hvor søkningen til høyere utdanning øker.

For Norges Veterinærhøgskole sin del foreslås en reduksjon på 898 000 kroner, tilsvarende 46 studie-plasser. Disse medlemmer vil understreke at utdanningstilbudet skal ha et omfang som imøtekommer både samfunnets behov og den enkeltes ønsker. Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag ikke imøtekommer noen av dem, og foreslår å styrke bevilgningene til Norges Veterinærhøgskole med 1 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høgskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav Norges veterinærhøgskole får redusert statstilskuddet med 898 000 kroner, tilsvarende 46 studie-plasser. Dette medlem har merket seg at reduksjonen kun er begrunnet i behovet for innsparing på budsjettet. Dette medlem vil påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studie-plasser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere høgskolens finansieringsgrunnlag.

Dette medlem viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studie-plasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studie-plass i årene som kommer. Dette medlem vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Dette medlem ser at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne svekke den økonomiske mulighet til å gjennomføre kvalitetsreformen, noe som kan føre til dårligere gjennomstrømning enn forventet. En slik effekt vil påføre både den enkelte student og institusjonen økte omkostninger.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til Norges veterinærhøgskole med 898 000 kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høgskoler

Departementet foreslår en bevilgning på kr 777 117 000 under dette kapitlet, midler til tungregning er overført til kap. 285. Andre tekniske justeringer gjelder kap. 260, 273, 281 og 325. For omtale av talentutviklingsprogrammet kap. 281 post 1, se kap. 269.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at det i 2004 ble bevilget 3 mill. kroner til en kartlegging av den fysiske tilgangen til

universiteter og høyskoler for funksjonshemmede. Flertallet reduserer bevilgningen over post 1 med 3 mill. kroner som en følge av at det ikke er behov for ytterligere ressurser til kartlegging av den fysiske tilrettelegging for funksjonshemmede studenter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Regjeringens handlingsplan for økt tilgjengelighet for funksjonshemmede studenter ble offentliggjort 23. november 2004. Et av de viktige tiltakene her er videre kartlegging av tilgjengeligheten ved landets universiteter og høyskoler.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2005 foreslår en bevilgning på 3 mill. kroner til dette tiltaket.

Disse medlemmer mener det er beklagelig at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i budsjettforliket går imot Regjeringen og foreslår å kutte bevilgningen til videre kartlegging av tilgjengeligheten for funksjonshemmede studenter.

NAROM (POST 1)

Komiteen viser til at NAROM (Nasjonalt senter for romrelatert opplæring) er et bindeledd mellom norsk romrelatert industri og utdanningssystemet. Komiteen viser til at NAROM derved også gir et viktig bidrag til å sette fokus på realfag i norsk utdanning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen innenfor rammeområdet 17 og øker bevilgningen på post 1 med 0,4 mill. kroner øremerket NAROM slik at samlet bevilgning utgjør 5 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet går inn for å øke bevilgningen på post 1 med 0,4 mill. kroner øremerket NAROM.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen med 0,4 mill. kroner til NAROM for 2005.

STIPENDIATSTILLINGER

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at departementet foreslår å opprette 100 nye stipendiatstillinger fra høsten 2005. I tillegg blir det foreslått midler til helårseffekt av stipendiatstillinger opprettet høsten 2004. Disse medlemmer mener dette er viktig for å sikre rekruttering til forskerstillinger ved universiteter, høyskoler, forskningsinstitutter og i næringslivet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til Innst. S. nr. 91 (2002-2003) der Stor-

tinget vedtok en opptrappingsplan for opprettelse av nye stipendiatstillinger. Opptrappingsplanen skal bidra til økt forskerrekuttering og er et viktig virkemiddel for å få forskningsinnsatsen opp på OECD-nivå. I henhold til planen skal det opprettes 350 nye stipendiatstillinger hvert år i perioden 2004-2007. Likevel ble det i 2004 kun opprettet 200 nye stillinger, og Regjeringen foreslår i sitt budsjettforslag for 2005 en ytterligere reduksjon til kun 100 nye stipendiatstillinger.

Disse medlemmer reagerer på at Regjeringen allerede fra starten av unnlater å følge opp en plan den selv har vært med på å vedta. 100 nye stipendiatstillinger er altfor lav ny-rekuttering til å kunne dekke det vekstbehov som følger av målsettingen om økt forskningsinnsats og forventet aldersavgang.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har i Fremskrittspartiet alternative budsjett satt av 72 mill. kroner til oppretting av ytterligere stipendiatstillinger utover det Regjeringen har foreslått i budsjettet, og plassert denne bevilgningen på kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår derfor å bevilge 160 mill. kroner utover Regjeringens forslag, slik at vi kan nå målet om 350 nye stipendiatstillinger årlig som Stortinget har vedtatt. Disse medlemmer vil understreke at dette ikke er en ambisiøs målsetting, men en helt avgjørende innsats for å sikre framtidig forskerrekuttering i en tid da Norge står overfor et generasjonsskifte i akademia.

DIGITALISERING AV FORSKNINGSMATERIALE

Komiteen viser til departementets kommentar til spørsmålet om en permanent videreføring av prosjektet for digitalisering av forskningsmateriale. Departementet konkluderer med at det ut fra budsjettssituasjonen ikke finner å kunne prioritere prosjektet.

Komiteen er kjent med at universitetets registreringssentral vil bli etablert som et eget selskap fra 1. januar 2005. Dette vil bli en randsoneraktivitet til Universitetet i Oslo. Komiteen mener det vil være viktig at staten sammen med institusjonene som eiere av materialet som skal registreres, kan gå inn med støtte til virksomheten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen ber Regjeringen når selskapet er etablert og i forbindelse med Revidert budsjett for 2005, komme tilbake med en vurdering om statlig bidrag til selskapet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet bevilger 2 mill. kroner til permanent videreføring av digitalisering av forskningsmateriale.

UNIVERSITETSMUSEENE

Komiteen viser til det nedsatte offentlige utvalget som utreder universitetsmuseenes rolle i den nasjonale

politikken, museenes ansvar innen for kulturminneforvaltningen, samt kompetanse og behov for rekuttering på området. Utvalget skal både gi en oversikt over samlingene, analysere mål og hovedoppgaver for universitetsmuseene. Utvalget skal avgi innstilling innen 1. november 2005. Komiteen er meget positiv til dette arbeidet.

Komiteen viser til Riksrevisjonens undersøkelse av bevaring og sikring av samlingene ved fem statlige museer, som viser at oppbevaringsforholdene ved våre museer ikke er tilfredsstillende. De forringelsene som kan konstateres, har skjedd over lang tid. Komiteen slår fast at disse museene, sammen med landets øvrige museer, er institusjoner som har ansvar for og har i oppgave å forske på, samle inn, bevare og stille ut gjenstander og vitnesbyrd om natur-, kultur- og kunsthistorisk utvikling. Dette er samfunnsinstitusjoner som må settes i stand til å bli sentrale aktører i framtidens kunnskapsnasjon, og til å gi framtidens generasjoner muligheter til opplevelse, læring og erkjennelse av hvem de er, og hvilken sammenheng de inngår i. Disse medlemmer mener at museene skal være viktige arenaer, både for identitetsskaping og for nyorientering.

Komiteen viser til at Riksrevisjonens rapport viser at det foreligger et behov for å fokusere særskilt på universitetsmuseene og dagens finansieringsordninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er bekymret for at universitetsmuseenes rolle nedprioriteres med et stadig større fokus på forskning og undervisning. Slik har det vært i mange år, både da studenttallet økte, og nå under Kvalitetsreformen. Museene får midler fra universitetenes basisbevilgning og museenes situasjon har blitt forverret når universitetenes bevilgninger nå er resultatorientert samtidig som det er foretatt kutt i universitetenes basisbevilgning. Disse medlemmer viser til at Riksrevisjonen er inne på samme konfliktområde i sin rapport:

"Bevilgningene til universitetsmuseene inngår i de generelle rammebevilgningene til det enkelte universitet, og det blir således opp til hvert enkelt universitet å fordele knappe ressurser til de ulike formålene."

Disse medlemmer understreker at det er nødvendig å gjennomgå finansieringen av universitetsmuseene.

Disse medlemmer er kjent med at flere av universitetsmuseene nylig har blitt omorganisert og lagt direkte under universitetenes styrer. Disse medlemmer mener dette er en riktig omorganisering. Disse medlemmer mener at det er viktig at universitetsmuseene legges inn i overordnede styringsdokumenter, og at universitetene har strategi- og kompetanseplaner for videreutvikling av museene.

TILSKUDD TIL UTGIVELSE AV LÆREBØKER (POST 70)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtale for 2005 hvor det

er enighet om å opprettholde tilskuddsordningen for lærebøker innen høyere utdanning. Flertallet foreslår å bevilge 4 mill. kroner til denne tilskuddsordningen i 2005. Flertallet vil peke på betydningen av denne tilskuddsordningen for tilbudet av norskspråklig pensumlitteratur i fag med et lavt antall studenter. Universitets- og høyskolerådet forvalter ordningen. Støtte til utgivelse av læremidler på samisk ivaretas av Samisk høyskole. Flertallet viser til at departementet foreslår å øke budsjetttrammen til Samisk høyskole med 0,5 mill. kroner knyttet til dette. Det samlede støttenivået vil dermed videreføres.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet reagerer på at Regjeringen foreslår å fjerne støtteordningen til norskspråklige lærebøker. Dette er en ordning som gjennom en årrekke har bidratt til utgivelse av over 1 000 lærebøker i fag med lavt studenttall, og som har sikret at også fag med få studenter kan stille med et relativt bredt litteraturomfang. Dette er avgjørende for kvaliteten på utdanningstilbudet. Disse medlemmer viser til at både fagbokforfattere, vitenskapelig ansatte og redaktører i norske fagbokforlag har engasjert seg for at støtteordningen må opprettholdes, fordi det vil være umulig for dem å utvikle og utgi disse læremidlene uten tilskudd.

Disse medlemmer viser til at engelsk språk dominerer stadig større deler av vitenskapelige pensum og publikasjoner. Disse medlemmer ser mange fordeler med et akademisk fellesspråk i en global verden, der språkbarrierer er unødige hindre for økt internasjonal samhandling innenfor forskning og utdanning. Men disse medlemmer mener det norske bidraget til internasjonal samhandling vil bli fattigere uten en forankring i et eget akademisk felt, uttrykt gjennom et norsk akademisk språk. Uten forankring i norsk fagterminologi og norske referanserammer, vil norsk forskning og utdanning miste egenvekt og evnen til å formidle til et publikum også utenfor det akademiske feltet. Av den grunn mener disse medlemmer at utgivelser av norske lærebøker er avgjørende, fordi de ivaretar og videreutvikler norsk som et akademisk språk.

Disse medlemmer frykter en alvorlig reduksjon i læreboktilbudet på universiteter og høyskoler dersom støtteordningen avvikles. Ikke minst er det grunn til å være bekymret for de nynorske lærebokutgivelsene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener derfor at tilskuddsordningen for norske lærebøker må opprettholdes. Disse medlemmer går imot Regjeringens forslag og foreslår en bevilgning på 4 mill. kroner i tilskudd til utgivelser av norske lærebøker i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti går imot Regjeringens forslag og foreslår en bevilgning på 5,65 mill. kroner i tilskudd til utgivelser av norske lærebøker i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å opprettholde tilskuddsordningen for norske lærebøker ved å bevilge 5,25 mill. kroner i statsbudsjettet for 2005.

STIPENDMIDLER TIL ETTERUTDANNING AV KUNSTNERE (POST 72)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at det er foreslås å flytte forvaltningen av stipendmidlene for etter- og videreutdanning for kunstnerne fra en egen stipendkomité underlagt Kunsthøgskolen i Oslo til de to kunsthøgskolene og NTNU.

Flertallet er enig med Samarbeidsregjeringens intensjon om å styrke kunsthøgskolene og deres bredde, men er skeptiske til at kunstnerorganisasjonene mister innflytelse over utforming, vektlegging og utvelgelse av etter- og videreutdanningen. Derfor ber flertallet Regjeringen finne styringsformer for utforming, vektlegging og utvelgelse av etter- og videreutdanningen hvor kunstnerorganisasjonene får beholde innflytelsen også i ny modell.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at det foreslås å flytte forvaltningen av stipendiemiidlene for etter- og videreutdanning for kunstnere fra en egen stipendkomité underlagt Kunsthøgskolen i Oslo til de to kunsthøgskolene og NTNU. Disse medlemmer viser til at ordningen nylig er evaluert og at en konkluderer med at ordningen bør videreføres. Disse medlemmer er enig i at det er behov for å redusere administrasjonskostnadene med ordningen. Disse medlemmer kan ikke se at kostnadene vil bli mindre ved å flytte forvaltningen til tre institusjoner. Ved å foreslå en flat fordeling til de tre institusjonene, tar en heller ikke hensyn til det ulike omfang av tilbud. Disse medlemmer går inn for at post 72 tilføres 2,1 mill. kroner mot en tilsvarende nedjustering av post 1.

KIROPRAKTORSTUDIUM MV.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen viser til at det mangler utdanningsprogram for kiropraktikere i Norge.

Disse medlemmer viser til at Stortinget ved ulike anledninger har påpekt behovet for økt kompetanse og styrking av det tverrfaglige arbeidet innen fagområdet muskel- og skjelettlidelser.

Disse medlemmer har merket seg at 200 nordmenn pr. i dag studerer kiropraktikk i utlandet. Det er etter disse medlemmers syn viktig at helsepersonellgrupper som arbeider innenfor dette fagfeltet utdannes i Norge, både for å sikre tilstrekkelig antall, nødvendig kompetanse og for å legge til rette for forskning og fagutvikling innen fagområdet. Etter disse

medlemmers oppfatning er det derfor behov for å etablere kiropraktorutdanning ved et norsk universitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og representanten Simonsen fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for å etablere et kiropraktorstudium i Norge."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der det er satt av totalt 40 mill. kroner til prosjekteringsmidler for følgende byggeprosjekt; Nytt odontologibygge ved Universitetet i Bergen 10 mill. kroner, bygg for sykepleierutdanning ved Høgskolen i Oslo 10 mill. kroner, samlokalisering av Høgskolen i Bergen 10 mill. kroner, og byggetrinn II for medisin og helsefag ved Universitetet i Tromsø.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternativt budsjett der det er satt av 30 mill. kroner til ekstraordinært vedlikehold i U&H-sektoren.

Kap. 282 Privat høyskoleutdanning

Departementet foreslår en bevilgning på kr 605 308 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til sin merknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) om oppsett og informasjon, og forutsetter at dette følges opp.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i "Orientering om forslag til statsbudsjettet for 2005" er omtalt ny utgangsposisjon for budsjettet 2006 når det gjelder undervisningskomponenten i finansieringsmodellen for Menighetsfakultetet og Misjonshøgskolen. Flertallet vil peke på at endringen kan føre til en vesentlig endring av disse institusjonenes profil.

Flertallet ser det som viktig at det opprettholdes en finansieringsmodell for disse institusjonene som sikrer profesjonsstudiet i teologi, inkludert den 1-årige integrerte praktisk-teologiske utdanningen.

Flertallet har merket seg at departementet foretar endring i finansieringssystemet for private høyskoler som medfører at basiskomponenten for den enkelte høyskole justeres, og at det således blir etablert ny utgangsposisjon for hver enkelt høyskole. Endringen er et skritt i retning likebehandling i finansieringen av godkjente private og offentlige høyskoler.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, foreslår å øke post 70 med 14,2 mill. kroner. Dette flertallet fordeler beløpet på følgende tiltak:

Dette flertallet viser til at Menighetssøsterhjemmets høyskole vil drive desentralisert 4-årig sykepleier utdanning i Østfold, Askim. Tiltaket har svært

mange søkere, som vil ta utdanningen sammen med deltidsarbeid fordi det foregår lokalt. Dette flertallet foreslår å øke basisbevilgningen til høgskolen med 1 mill. kroner til en klasse på ca. 25 studenter.

Dette flertallet viser til at Ansgar teologiske høgskole, Fjellhaug misjonshøgskole, Høgskolen i Staffeldtsgate får tilskudd over kap. 228. Deres virksomhet er fra høsten 2005 knyttet til aktivitet som er godkjent på høyskolenivå. Dette flertallet foreslår derfor at tilskuddet som gis til denne aktiviteten over kap. 228 post 70, overføres til kap. 282 post 70 fra og med høsten 2005 med hhv. 4,3 mill. kroner for Ansgar teologiske høgskole, 2,9 mill. kroner for Fjellhaug Misjonshøgskole og 4,0 mill. kroner for Høgskolen i Staffeldtsgt. Beregningene er basert på studenttall for høsten 2004. Dette flertallet legger til grunn at helårseffekten overføres til kap. 282 i statsbudsjettet for 2006. Dette flertallet legger til grunn at beløpet inkluderer en resultatkomponent basert på antall avlagte studiepoeng ved den enkelte høyskole. Eventuelle endringer i antall avlagte studiepoeng ved høyskolene gir endringer i resultatkomponenten senere år. Dette flertallet ber departementet vurdere hva som er en rimelig utgangsposisjon og korrekt innplasing av studier i ulike kostnadskategorier.

Dette flertallet foreslår å bevilge 2 mill. kroner til stipendiatstillinger ved følgende private høyskoler: En til Norsk Lærerakademi Lærerhøgskole, en til Norsk Lærerakademi Bachelor- og masterstudier, en til Diakonhjemmet Høgskole, og en til Handelshøgskolen BI.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til merknader fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004):

"Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, peker igjen på at målet for en fremtidig modell for tildeling av økonomiske ressurser må ta høyde for at private akkrediterte høyskoler og vitenskapelige høyskoler må kunne opprette og avvikle studier etter gitte kriterier på like vilkår med statlige institusjoner (samtidig som det må være mulig for departementet å dimensjonere høyere utdanning ut fra nasjonale utdanningsbehov). Flertallet forutsetter at Regjeringen arbeider med sikte på at en slik modell snarlig bringes på plass.

Flertallet viser til drøftingen i proposisjonen om basiskomponenten i finansieringssystemet for private høyskoler. Flertallet har merket seg kravet om en basis på 60 pst. av statstilskuddet. I denne sammenheng vil flertallet vise til at basiskomponenten i de statlige høyskolene i gjennomsnitt er 67 pst. Videre vil disse medlemmer understreke det flertallet sa i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2002-2003):

"Flertallet har merket seg at departementet foreslår en overgangsperiode på 4 år for å møte kravet om 60 pst. Basisfinansiering for de private høyskolene. For flere institusjoner kan dette kravet bli vanskelig å møte på grunn av høgskolenes studieportefølje. Flertallet mener departementet må foreta en ny vurdering på det tidspunktet for å se om dette er et realistisk krav for de private høyskolene."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at en økning i private utdanningstilbud vil svekke det offentlige utdanningstilbudet. Disse medlemmer mener det ikke er et offentlig ansvar å legge til rette for private alternativer innenfor høyere utdanning, så lenge det finnes fullgode offentlige tilbud med faglig og ledig kapasitet.

På tross av at komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er imot privatisering av høyere utdanning, er disse medlemmer imot Regjeringens forslag til kutt i studieplasser, og foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til den private høyskoleutdanningen med 5,5 mill. kroner. Det vises i den forbindelse til økningen over kap. 281 post 1.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår å redusere tilskuddet til privat høyskoleutdanning med 100 mill. kroner i 2005.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der dette kapitlet er økt med 27 mill. kroner til basistilskudd, 30 mill. kroner til undervisning og 10 mill. kroner til forskning; i alt 67 mill. kroner som en fortsettelse av et prioritert arbeid for å få bedre balanse i den offentlige finansiering av undervisningsinstitusjoner innenfor høyere utdanning i hhv. offentlig og private eie.

Disse medlemmer har i Fremskrittspartiets alternative budsjett også foreslått at Nettverket for Private Høyskoler - som nå teller over 20 høyskoler - skal få tildelt en bevilgning på 0,5 mill. kroner til sin virksomhet.

Disse medlemmer viser til at samlet forslag til statstilskudd for 2005 for Norges Informasjonsteknologiske Høgskole (NITH) innebærer en sterk reduksjon i basisbevilgningen i forhold til foregående år. Disse medlemmer peker på at finansieringssystemet som for høyere utdanning brukes for både offentlige og private høyskoler. Målsetningen med det tredelte finansieringssystemet er bl.a. å sikre forutsigbarhet i finansiering. Disse medlemmer ber departementet vurdere en korleksjon av reduksjonen i basisbevilgning i forbindelse med Revidert budsjett.

Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 337 (2000-2001) om St.meld. nr. 27 (2000-2001) Kvalitetsreformen for høyere utdanning vedtak XVII:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag om delvis dekning av studieavgiften for studenter ved Handelshøyskolen BI, i forbindelse med statsbudsjettet for 2002."

Disse medlemmer viser også til merknaden knyttet til vedtaket:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, viser til at studenter ved Handelshøyskolen BI betaler skolepenger/studieavgift, og at denne avgiften i dag ikke finansieres med noen form for gebyrstipend fra Statens lånekasse for utdanning. Flertallet viser til at departementet i brev til komiteen av 5. juni 2001 anslår at refusjon av 50 % av skolepengene, slik Studentutvalget ved BI har foreslått, vil gi en statlig kostnad på nærmere 250 mill. kroner. Et flertall, medlemmene fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Venstre, kjenner til at de i underkant av 10.000 heltidsstudentene ved BI i gjennomsnitt betaler ca. 25.000 kroner i året i skolepenger. Flertallet antar på den bakgrunn at departementets kostnadsanslag for innføring av delvis refusjon for skolepenger er vesentlig for høyt. Et annet flertall, medlemmene fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre, med subsidiær støtte fra Fremskrittspartiet, er innstilt på å innvilge heltidsstudenter ved BI delvis dekning av studieavgiften gjennom stipend fra lånekassen, mens ser behov for å få denne saken belyst i sin fulle bredde, med realistiske overslag over kostnader og andre konsekvenser."

Disse medlemmer viser videre til merknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002) om dette vedtaket fra hhv. Fremskrittspartiets medlemmer og medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Disse medlemmer ber om at Regjeringen følger opp vedtaket.

Disse medlemmer ber om at Regjeringen følger opp vedtaket.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at det er NOKUT som skal vurdere og godkjenne det faglige nivået på universiteter og høyskoler. Disse medlemmer reagerer sterkt på at flertallet flytter flere skoler fra friskolekapitlet til høyskolekapitlet. Disse medlemmer vil understreke at det ligger utenfor Stortingets fullmakt å foreta godkjenning av utdanningsinstitusjoner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen og forslaget om å redusere bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren med totalt 78 mill. kroner, hvorav private høyskoler får redusert statstilskuddet med 5,5 mill. kroner, tilsvarende 283 studieplasser. Dette medlem peker på at dette vil ramme høyskoletilbud innen sykepleie, økonomi, lærerutdanning osv. som er viktige supplement til det offentlige utdanningssystemet.

Dette medlem har merket seg at reduksjonen kun er begrunnet i behovet for innsparing på budsjettet. Dette medlem vil påpeke at denne reduksjonen vil ha store konsekvenser utover budsjettåret 2005, siden reduksjon i studieplasser direkte vil påvirke produksjonen av studiepoeng de påfølgende årene og dermed redusere institusjonenes finansieringsgrunnlag.

Dette medlem viser til at det ved opptak til høyere utdanning i år var en økning i antallet kvalifiserte søkere som ikke kom inn på ønsket studium. Samtidig viser den demografiske utviklingen at antallet 19-åringer vil øke med 20 pst. fram mot 2009. En reduksjon i antall studie-plasser vil på denne bakgrunn føre til at et stort antall motiverte ungdommer vil få avslag på søknad om studie-plass i årene som kommer. Dette medlem vil også påpeke at en reduksjon i finansieringsgrunnlaget vil kunne føre til redusert forskningsinnsats, som følge av at undervisning prioriteres på bekostning av vitenskapelig ansattes mulighet til å forske.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen til privat høyskoleutdanning med 5,5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

3.6 Utdanningsfinansiering

Programkategori 07.80 Utdanningsfinansiering omfatter overslagsbevilgninger til utdanningsstipend og andre stipend, rentestøtte og avskrivninger, samt tap på utlån, tilrettelegging for utdanning i utlandet, utstyr og drift av Statens lånekasse for utdanning.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Departementet foreslår en bevilgning på kr 25 877 429 000 under dette kapitlet, inkl. Lånekassens innlån fra staten over post 90 som behandles av finanskomiteen. Av samlet økning på ca. 4 mrd. kroner på dette kapitlet, er 1,8 mrd. kroner av teknisk art.

Departementet foreslår å avvikle reisestipendet for innenlandsreiser for studenter fra undervisningsåret 2005-2006 av hensyn til det samlede budsjettopplegget. Kostnadsnormen i Lånekassen videreføres på nominelt nivå. Departementet foreslår å øke bevilgningen til avskrivning av studielån for låntakere som bor og arbeider i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark med 14 mill. kroner.

I tråd med Innst. S. nr. 152 (2003-2004) skal den nye arbeidsdelingen mellom Statens lånekasse for utdanning (Lånekassen) og Statens Innkrevingsentral om misligholdte studielån tre i kraft 1. januar 2006. Komiteen viser til sine merknader i Innst. S. nr. 152 (2003-2004), og legger til grunn at departementet vil fortsette å melde tilbake om det omfattende arbeidet med å modernisere Lånekassen.

Komiteen vil understreke at utdanningsstøtte gjennom ulike låne- og stipendordninger for elever og studenter er avgjørende for å sikre at retten til utdanning er reell for alle. Komiteen merker seg at departementet øker bevilgningene til utdanningsfinansiering med 4,5 mrd. kroner. Denne økningen skyldes delvis at færre studenter stryker eller forsinkes i studiet, og flere studenter får dermed konvertert 40 pst. av studielånet til stipend.

Utdanningsstøtteleven er under revisjon, og komiteen imøteser den varslede fremleggelsen av ny lov våren 2005.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, der det er lagt inn midler til utdanningsstipend for å dekke videreføring av alle de 4 000 studieplassene som er fjernet, midler til justering av kostnadsnormen i takt med endring i folketrygdens grunnbeløp, videreføring av dagens ordning med reisestipend og stipendandel på 70 pst. også for studier av lavere grad i utlandet.

UTDANNINGSSTIPEND (POST 50)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Fol-

keparti, Venstre og representanten Simonsen, merker seg at kostnadsnormen for utdanningsstøtte videreføres på samme nominelle nivå.

Flertallet viser til at reduksjonen i antallet studieplasser også medfører at post 50 reduseres, og understreker at dette ikke får konsekvenser for studentene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at størrelsen på studiestøtten ikke er justert siden 2002, med den konsekvens at studentene er blitt hengende stadig lenger etter den økonomiske samfunnsutviklingen, fordi de ikke har fått kompensert for den generelle lønns- og prisveksten. Disse medlemmer mener manglende indeksregulering er usosialt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår å bevilge 55 mill. kroner til prisjustering av lån og stipend i 2005.

Disse medlemmer går sterkt imot Regjeringens forslag til kutt i studieplasser og foreslår som følge av dette en økning på 72 mill. kroner til avsetning til utdanningsstipend under post 50.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår en bevilgning på 185 mill. kroner til dette formålet i 2005 under post 50, forutsatt senere omfordeling på poster under kapitlet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen der stipendene ikke er foreslått justert i tråd med prisstigningen. Dette medlem mener slike støtteordninger bør indeksreguleres årlig for å hindre at økonomisk svake grupper som elever og studenter sakker ytterligere akterut i forhold til befolkningen for øvrig.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å prisjustere stipendene i videregående opplæring med 2 pst. for utbetalinger for skoleåret 2005-2006 ved å øke bevilgningen med 21 mill. kroner mer enn Regjeringens budsjettforslag.

Dette medlem viser til partiets merknader under kapitlene til de respektive universitetene og høyskolene vedrørende Regjeringens forslag om å redusere 4 000 studieplasser. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å videreføre antall studieplasser og at dette medførte en økning på 72 mill. kroner til avsetning til utdanningsstipend under post 50.

LÆREMIDDELORDNING FOR ELEVER I VIDEREGÅENDE OPPLÆRING (POST 70)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at omleggingen til læremiddelstipend for elever i ordinær videregående opplæring har en sosial profil. I skoleåret 2003-2004 fikk 53 767 elever utbetalt læremiddelstipend, og av disse fikk 48 385 elever utbetalt fullt stipend på 3 500 kroner. Til sammen er det i skoleåret 2003-2004 utbetalt 180 mill.

kroner i læremiddelstipend. Disse medlemmer er tilfreds med at den nye ordningen retter seg inn mot å hjelpe elever som er svakt stilt økonomisk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at grunnopplæringen skal være gratis. Retten til grunn- og videregående opplæring skal være uavhengig av elevenes økonomiske og sosiale bakgrunn og stille dem likt i forhold til studieønsker. Det innebærer at utgifter til skolebøker og studiemateriell ikke skal være styrende for de utdanningsvalgene elevene tar.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til medlemmenes merknad i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 21 (2002-2003), i Innst. S. nr. 242 (2002-2003), der de sa følgende:

"Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til utlånsordningen for lærebøker som ble initiert av regjeringen Stoltenberg, med sikte på å nå målet om gratis læremidler i videregående opplæring, med en utgiftsramme på 100 mill. kroner på årsbasis inkludert utgifter til utvikling av digitale læremidler. Denne ordningen ble avviklet av regjeringen Bondevik II i budsjettet for 2002. Disse medlemmer merker seg at departementet vil benytte et tilsvarende beløp til en sterkt behovsprøvd stipendøkning innbefattet et læremiddelstipend. Disse medlemmer mener at det er en kjensgjerning at alle elever har utgifter til læremidler, at utgiftene varierer avhengig av studieretning, og at departementets forslag ikke ivaretar dette. Disse medlemmer ønsker primært å bruke midlene som nå er avsatt for det behovsprøvde læremiddelstipendet, til en ordning med utstørsinnkjøp/læremiddelstøtte/utlån av læremidler som administreres av fylkeskommunen som har ansvaret for videregående opplæring. Disse medlemmer mener at fylkeskommunen kjenner behovene og studieretningene til sine elever best."

Disse medlemmer mener at all grunnutdanning skal være gratis. Disse medlemmer mener derfor at et behovsprøvd stipend som vi har i dag ikke er en fullverdig erstatning til utlånsordningen. Disse medlemmer foreslår en bevilgning på 100 mill. kroner til en ny utlånsordning for læremidler i den videregående skolen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets merknader i Innst. S. nr. 242 (2002-2003) om St.meld. nr. 21 (2002-2003) Støtteordninger gjennom Lånekassen for unge elever i ordinær videregående opplæring.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti er kjent med at inntektsgrensene i den nye støtteordningen for elever i videregående opplæring er satt slik at svært mange elever faller utenfor det nye behovsprøvde læremiddelstipendet, og at det i for liten grad bidrar til å dekke deres faktiske utgifter. Stipendordningen fanger heller ikke opp utgiftsvariasjonene mellom de ulike studieretningene. Disse medlemmer mener at alle elever skal få dekket

læremiddelutgiftene sine. Disse medlemmer viser til sine merknader under kap. 223 og foreslår å bevilge 220 mill. kroner ekstra til læremiddelstipend for elever i videregående opplæring i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at selv om videregående opplæring ikke er obligatorisk, så er det en del av grunnopplæringen som i dag i praksis omfatter alle unge mellom 16 og 19 år, i tillegg til voksne som omfattes av retten til opplæring. Dette medlem mener lik rett til utdanning er et bærende prinsipp som må gjøre reelt gjennom å arbeide for en gratis videregående skole for alle.

Dette medlem viser til at selv om selve undervisningen er gratis, så påløper det til dels store utgifter til bøker og annet læremateriell for elever i videregående opplæring. Utgiftene kan variere stort mellom studieretningene og mellom skoler, i størrelsesorden mellom 3 000 og 10 000 kroner. Dette medlem har også merket seg at fylkeskommunene har ulik praksis når det gjelder å kreve at elever selv dekker læremateriell. Dette medlem er bekymret for at en stadig vanskeligere fylkeskommunal økonomi tvinger skoleeierne til å overføre flere utgifter på elevene ved blant annet å pålegge elever å kjøpe egne kniver, kokkeklær, matvarer til bruk i undervisningen, verneutstyr, - klær og utstyr.

Dette medlem viser til at det eksisterende behovsprøvde læremiddelstipendet kun omfatter en liten gruppe elever, mens de fleste er avhengig av at foreldrene dekker utgiftene, eller at de selv må arbeide ved siden av skolen. Dette medlem mener det er uheldig dersom elever må arbeide utover det å tjene lønnpenger for å klare utgiftene til skolegang og er bekymret for at dette vil føre til et dårligere læringsutbytte.

Dette medlem mener det, i tillegg til det behovsprøvde læremiddelstipendet, bør innføres et generelt læremiddelstipend som dekker utgiftene til bøker og annet læremateriell. Størrelsen på stipendet bør differensieres mellom studieretningene.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å innføre et generelt læremiddelstipend der hver elev i videregående opplæring gis 2 000 kroner i skoleåret 2005-2006. Dette var ment som et første skritt på veien til gratis videregående opplæring for alle ved å øke bevilgningen på post 70 med 115 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

STØTTE TIL VIDERE GÅENDE OPPLÆRING (POST 70)

Komiteen er tilfreds med at forsøket med finansiering av opplæring i utlandet gjennom utveksling av klasser og enkeltelever i videregående opplæring nå gjøres til en permanent ordning.

ANDRE STIPEND (POST 71)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, mener at reisestipend for studenter i Norge og norske studenter i Norden er viktig for å sikre

mobilitet og ivareta muligheten til å studere andre steder enn den regionen man kommer fra.

Disse medlemmer viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet og bevilger 30 mill. kroner til reisestipend. Dette innebærer at ordningen legges om. Maksimal stipendgrense på 7 000 kroner beholdes, og det gis støtte til to tur-returreiser i løpet av studieåret. Egenandelen settes til ca. 2 000 kroner pr. studieår.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti går sterkt imot Regjeringens forslag om å fjerne reisestipendet for studenter i Norge og Norden. Reisestipendet er svært viktig for studentene, som lever på lave inntekter, samtidig som det er dyrt å reise. Disse medlemmer mener at det å kutte ut dette stipendet vil redusere studentenes mulighet til å velge studiested, og at det vil gjøre rekrutteringen til høyere utdanning mer avhengig av geografisk tilhørighet og økonomisk bakgrunn. Disse medlemmer kan ikke akseptere et slikt angrep på den allmenne utdanningsretten, og foreslår å opprettholde reisestipendet med en bevilgning på 70 mill. kroner i statsbudsjettet for 2005.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti går også inn for å fjerne aldersgrensen på reisestipendet. Disse medlemmer vil understreke at det ikke er noen aldersgrense for å være student og at kvalitetsreformen sannsynligvis vil føre til langt flere heltidsstudenter i alle aldersgrupper.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen der Regjeringen foreslår å utvikle reisestipendet for studenter i Norge og Norden og dermed påføre denne gruppen økte utgifter på 7 000 kroner i året. Dette medlem vil påpeke at reisekostnadene i Norge er høye, særlig for studenter i såkalte utkantkommuner. Dette medlem mener forslaget er både usosialt og vil begrense ungdommens frie valg av studiested. Dette medlem mener at muligheten til å studere ikke må begrenses ut fra geografisk tilhørighet og økonomisk bakgrunn og at det derfor er viktig å opprettholde reisestipendet som virkemiddel for å utjevne kostnadsvariasjonene mellom studenter fra ulike deler av landet.

Dette medlem vil peke på at en avvikling av reisestipendet vil hemme studentutvekslingen innen Norden, stikk i strid med vedtatt målsetning.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å opprettholde reisestipendet ved å bevilge 70 mill. kroner mer enn Regjeringens bevilgningsforslag.

UTDANNING I UTLANDET (POST 75)

Komiteen viser til vedtatt målsetting om at alle bør gis mulighet til å ta deler av utdanningen i utlandet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen ser at omleggingen

av skolepengestøtten vil føre til en høyere gjeldsbelastning for de studenter som velger å ta hele eller store deler av utdanningen i utlandet, men at dette ikke må føre til en urimelig gjeldsbelastning som fører til at kun et lite mindretall har økonomi til et slikt utdanningsløp.

Komiteen viser til at i forbindelse med omleggingen av finansieringssystemet, ba en samlet komité departementet om å følge utviklingen med hensyn til antallet norske utenlandsstudenter etter omleggingen, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en orientering om utviklingen i forbindelse med statsbudsjettet for 2006.

ANNET

Komiteen merker seg at avskrivingsattsene for låntakere bosatt innenfor tiltakssonen i Finnmark eller Nord-Troms øker med inntil 8 500 kroner pr. år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til Stortingets tidligere vedtak om å avvikle ordningen med avskrivning av deler av studielån ved høyere grads utdanning. Begrunnelsen for vedtaket var at innføringen av det nye gradsystemet og Kompetansereformen ville gi studentene lavere lånebelastning som følge av bedre gjennomstrømning og kortere studieløp. Det ble imidlertid vedtatt en overgangsordning som gjelder de som avslutter høyere grads utdanning senest våren 2007. Disse medlemmer er gjort kjent med at studenter med kombinasjonen cand.mag. og master vil få en studielengde på til sammen seks år på samme måte som studenter som avslutter etter den gamle hovedfagsordningen. Denne gruppen omfattes imidlertid ikke av overgangsordningen med rett til avskrivning av studielån. Disse medlemmer gjør oppmerksom på at denne gruppen allerede var i gang med sin cand.mag. grad på det tidspunktet ny gradsstruktur ble vedtatt og at de følgelig ikke hadde annet valg enn å fullføre påbegynt cand.mag. grad før de kunne gå videre på mastergraden.

Disse medlemmer finner det urimelig at en liten gruppe studenter på denne måten faller mellom to stoler og dermed mister de 50 000 kroner i avskrivning som de var forespeilet da de startet sitt studieløp.

Disse medlemmer mener studier med samme kompetansenivå og studielengde må behandles likt og foreslår derfor følgende:

"Stortinget ber Regjeringen innlemme alle som har en fullført cand.mag.-grad som grunnutdanning, i ordningen med ettergivelse av studielån, og legge fram en egen sak for Stortinget i løpet av våren 2005."

Komiteens medlem Senterpartiet viser til at i henhold til § 7-2 i opplæringsloven har elever i

videregående skole som bor mer enn 6 km fra skolen, rett til gratis skyss eller full skyssgodtgjørelse. Dette medlem viser til at lærlinger ikke har de samme rettigheter, selv om det ofte er slik at avstanden mellom hjem og lærebedrift overstiger avstanden hjem-skole og den fastsatte 6 km-grensa. Dette medlem finner det urimelig at lærlinger ikke gis samme utgiftskompensasjon til tross for at tida i lærebedrift er en obligatorisk del av den opplæringen lærlingen har fram til en sluttkompetanse. Likeledes har ikke lærlinger rett til samme studentrabatt på buss-, tog- og flyreiser slik elever nyter godt av. Begrunnelsen for denne forskjellsbehandlingen har blant annet vært at lærlinger mottar en viss godtgjørelse i løpet av læretida og dermed har en inntekt som elever ikke har. Riktignok mottar lærlinger enn viss kompensasjon for det arbeidet de utfører, men dette medlem vil påpeke at denne godtgjørelsen er direkte knyttet til den verdiskapningen som lærlingen utfører i lærebedriften. Lærlingen mottar derfor ingen lønn for den delen av læretida som regnes som opplæring, men kun for den faktiske verdiskapningen lærlingen bidrar til i bedriften. Dette medlem vil påpeke at siden lærlinger har et lengre utdanningsløp enn elever som følger hovedmodellen, bidrar forskjellsbehandlingen når det gjelder skyssutgifter samlet sett til svært ulik økonomisk belastning mellom de to gruppene som begge er under videregående opplæring.

Dette medlem vil peke på at siden bussystemet i et fylke relaterer seg til skolestedene og lærlinger er svært spredt på ulike bedrifter, vil det være vanskelig og svært kostbart å sette opp egne skyssruter. Hovedpoenget er derfor å tilkjenne lærlingene skyssstilskudd for den transporten de selv velger, samt at de gis rabatt på offentlige kommunikasjonsmidler på lik linje med elever. Fylkeskommunene må kompenseres for merutgiftene ved å tilkjenne lærlinger rett til dekking av skyssutgifter.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringens komme tilbake til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005 med tiltak for å gi lærlinger lik rett til dekning av skyssutgifter i læretida."

Dette medlem viser til at dagens bostipend for borteboende elever i videregående opplæring ikke er tilstrekkelig til å dekke de faktiske utgiftene som elevene reelt sett har. Dette medlem vil peke på at et økende antall elever må flytte på hybel, blant annet fordi videregående skoler og studieretninger legges ned eller slås sammen som følge av dårlig fylkeskommunal økonomi. Dette medlem finner det urimelig at disse elevene skal påføres en økonomisk merbelastning i tillegg til den belastningen det kan være å måtte flytte på hybel i så ung alder. Dette medlem mener det er uheldig dersom elever enten må arbeide ved siden av skolen for å klare sine bostgifter, eller avbryte skolegangen som følge av dårlig økonomi. Dette medlem viser til at bostipendet i dag er på 3 450 kroner/måned og at maksimal stipendandel for bortebo-

ende elever er 5 530 kroner/måned mens SIFOs beregninger for forbruksutgifter for ungdom i denne aldersgruppen er 6 055 kroner/måned.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bostipendet til 40 000 kroner per år fra skoleåret 2005-2006 ved å bevilge 90 mill. kroner mer enn Regjeringens forslag på post 71.

4. MERKNADER TIL KAPITLER PÅ KIRKENS OMRÅDE

4.1 Kultur- og kirke departementet - Administrasjon m.m.

Programkategori 08.10 Administrasjon m.m., omfatter hva angår rammeområde 17, tilskudd til tros- og livssynssamfunn og til private kirkebygg. Øvrige kapitler behandles av familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.

Under programkategori 08.10 Administrasjon m.m. behandles bare kap. 310 i denne innstillingen.

Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg

Departementet foreslår en bevilgning på kr 117 398 000 under dette kapitlet. Tilskuddet til trossamfunn og livssynssamfunn er en overslagsbevilgning, beregnet ut fra medlemstall.

Komiteen viser til det pågående arbeid med å etablere korrekte medlemslister som skal sikre økonomisk likebehandling mellom Den norske kirke og tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke.

4.2 Den norske kirke

Programkategori 08.40 Den norske kirke omfatter de statlige bevilgningene til Den norske kirke, særlig driftsbevilgninger til de regionale og sentralkirkelige organer i Den norske kirke, til prestetjenesten og Det praktisk-teologiske seminar. Kategorien omfatter også tilskudd til kirkens virksomhet, bl.a. til de kirkelige fellesrådene, Sjømannskirken og døvemenighetene, foruten utgifter til det bygningsmessige vedlikeholdet av Nidarosdomen og driften av Erkebisppegården. Departementets budsjettforslag for 2005 under denne kategorien utgjør i alt 1 127,9 mill. kroner. Stat/kirke-utvalget avslutter sitt arbeid i 2005.

Regjeringen foreslår å heve grensen for skattefritak for gaver til frivillige organisasjoner, fra 2004 også Den norske kirke, fra 6 000 kroner til 12 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at det er viktig at forholdene blir lagt til rette for at kvinner og menn skal ha samme muligheter til å delta og til å ha innflytelse på alle plan innen kirken. Disse medlemmer har merket seg at Kirkemøtet i år fikk tilbakemeldinger om at integreringen av likestillingsperspektivet i Den norske kirke er tilfeldig og personavhengig, og at man sjelden finner likestillingsperspektiver i kirkens arbeid med lederutvikling. Disse medlemmer mener kirken må bli bedre

på likestillingsspørsmål. Disse medlemmer mener videre at når det gjelder rekruttering, er hovedutfordringen knyttet til rekruttering til ledende stillinger, slik som sokneprest, prost og biskop. Disse medlemmer etterlyser mer engasjement fra departementets side når det gjelder å sette i verk tiltak for å oppnå reell likestilling mellom menn og kvinner når det gjelder rekruttering.

Låneordning for kirkebygg

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen i Budsjett-innst. S. I (2004-2005) om å innføre en låneordning for vedlikehold av kirker på 500 mill kroner. Flertallet viser til at mange kirker er preget av mangelfullt vedlikehold over lang tid. For disse er det behov for en ekstraordinær innsats for istandsetting. Formålet med en særskilt ordning med rentekompensasjon for kirkebygg, er å styrke innsatsen for istandsetting av kirkene og dens utsmykning. Ordningen bør innrettes slik at kirker som er fredet eller verneverdige bør ha høy prioritet. Flertallet går ut fra at ordningen gjennomføres i nært samarbeid med bl.a. antikvariske myndigheter og kirkelige organer.

Flertallet mener ellers at ordningen med rentekompensasjon bør tilsvare den ordning med rentekompensasjon som gjelder for skolebygg. Ordningen for skolebygg er budsjettert under Kommunal- og regionaldepartementets budsjett, jf. kap. 582, og forvaltes av Husbanken. Flertallet viser til dette og henviser til Budsjett-innst. S. nr. 5 (2004-2005) fra kommunalkomiteen, der låneordningen for kirkebygg budsjetteres under kap. 582 ny post 61.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Budsjett-innst. S. nr. 1 (2004-2005), og Arbeiderpartiets forslag om å innføre en tilsvarende ordning for kirkebygg som skolebygg, med en ramme på 500 mill. kroner. Disse medlemmer viser også til sine tidligere forslag for å bedre vedlikeholdet av kirkebygg. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ikke har kommet med forslag til tiltak for å bedre vedlikeholdet av kirker og kirkeinventar. Disse medlemmer mener at kirkeøkonomien må sees i sammenheng med kommuneøkonomien, og at årsaken til at kirkene har kommet i denne alvorlige situasjonen er at kommunene ikke har økonomi til å holde de åpne. Disse medlemmer vil påpeke at noen kommuner ikke har økonomisk evne til å ta vare på gamle kirkebygg. Vedlikehold av kirkebygg må konkurrere med bl.a. skolebygg og omsorgsboliger. Disse medlemmer mener at den negative utviklingen i kirkeøkonomien understreker behovet for å styrke kommunenes økonomi. Disse medlemmer har merket seg at budsjettavtalen med FrP innebærer en ordning lik skolebyggordningen, for kirkebygg.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet ved gjentatte budsjettbehand-

linger har foreslått å innføre en rentefri låneordning for restaurering og rehabilitering av kirkebygg med en ramme på 500 mill. kroner. I tråd med statens budsjettreglement skal statens utgifter til slik rentestøtte utgiftsføres eksplisitt i statsbudsjettet.

Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett hadde forslag om låneordning for kirkebygg som innebærer en rentekompensasjon på 7 750 000 kroner i 2005.

Kap. 340 Kirkelig administrasjon

Departementet foreslår en bevilgning på kr 423 653 000 under dette kapitlet, som omfatter driftsutgifter til Kirkerådet, bispedømmerådene og biskopene, foruten tilskudd til kirkelige formål, bl.a. tilskudd til Sjømannskirken, døvemenighetene og stillinger innen kirkelig undervisning og diakoni. Departementet foreslår å øke bevilgningen til trosopplæring med 25 mill. kroner slik at bl.a. antallet prosjektmenigheter kan økes betydelig.

Tilskuddet til de kirkelige fellesrådene forutsettes også brukt til fellestilltak som etablering og drift av en nasjonal kirkebyggbase.

Departementet varsler i proposisjonen at det tar sikte på å lege fram en lovproposisjon om konfirmasjonsopplæring senere i 2004 (kirkeloven § 36).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der det er lagt inn bevilgning på ytterligere 1 mill. kroner på hhv. post 73 Tilskudd til virksomheten ved Nidaros Domkirke og på post 74 Tilskudd til Oslo Domkirke.

Disse medlemmer har merket seg at det er behov for å styrke bevilgningen til Døvekirken og har i sitt alternative budsjett på post 71 økt tilskuddet til Døvekirken med 1 mill. kroner gjennom tilsvarende reduksjon av tilskuddet til stiftelsen Kirkeforskning.

Komiteen medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det for 2005 er avsatt 25,5 mill. kroner til felleskirkelige tiltak fra fondet. Dette er det samme som for 2004. Tilskuddet begrenses av tidligere års avkastning. Disse medlemmer mener det er gode grunner til å øke tilskuddet uten at dette vil svekke realverdien av fondet. Disse medlemmer øker derfor tilskuddet fra fondet fra 25,5 mill. kroner til 29,5 mill. kroner som disponeres til postene under kap. 340.

ULIKE TILSKUDD (POST 71)

Komiteen viser til at Sjømannskirken ivaretar kirkelige betjening av nordmenn i utlandet.

Komiteen viser til at Sjømannskirken har fått sine lønnskostnader økt med ca. 3,5 mill. kroner på årsbasis grunnet de ansattes skattemessige forhold i vertslandet. Komiteen har merket seg at departementet ikke har funnet å kunne kompensere for dette. Komiteen ser at den nye praksisen kan få konsekvenser for antall stillinger i utlandet. Komiteen mener at dette er lite ønskelig og ber departementet følge utviklingen nøye.

Komiteen understreker betydningen av den innsats som Stiftelsen Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep gjør. Komiteen ser behovet for at kirken har et aktivt engasjement på dette området.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004) og komiteens understreking av den innsats som Stiftelsen Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep gjør. Disse medlemmer mener at senteret gjør et viktig arbeid, og at det av sentral betydning at kirken har et aktivt engasjement på dette området.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti øker post 71 med 0,5 mill. kroner som øremerkes Kirkens ressurscenter mot vold og overgrep. Senteret gjør et viktig arbeid både for å motvirke vold og ikke minst å hjelpe kvinner om har vært utsatt for vold. Senteret har behov for å utvide tilbudet spesielt rette mot menn.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke tilskuddet til Kirkens ressurscenter mot vold og overgrep med 0,5 mill. kroner i 2005.

Komiteen viser til det viktige arbeidet som døvekirken gjør for å legge til rette for et kirkelig arbeid for døve. Døvekirken får ikke finansiert sitt arbeid over kommunebudsjettene men gjennom statsbudsjettet. Komiteen ber departementet vurdere nærmere døvekirkens økonomi sett i forhold til drift og i forhold til å nå målsettingen om et aktivt kirkelig arbeid blant døve.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at det nå er etablert en døvekirke i Tromsø med et eget kirkerom integrert i det nye kirkebygget. Dette fører til økte kapitalkostnader som gjør at den gjenstående delen av tilskuddet til døvekirker, som skal dekke utgifter til det døvekirkelige arbeidet, vil være på samme nominelle nivå som for 2004 dersom Regjeringens forslag vedtas.

Dette medlem er kjent med at Døvekirken gjennom flere år har nedprioritert nødvendig vedlikehold i sine lokaler, ikke oppfylt pålagte brannverntiltak og ikke fullført pålegg innen helse-, miljø- og sikkerhet som følge av stram økonomi. Døvekirkens medlemmer har heller ikke fullt ut fått den betjening de har rett på.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om en langt høyere ramme enn Regjeringens forslag i proposisjonen, noe som ville ha gitt rom for å styrke tilskudd til døvekirken med 1 mill. kroner mer enn Regjeringens forslag.

KIRKELIG VIRKSOMHET I KOMMUNENE (POST 72)

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til den prekære situasjonen i mange kommuner, der de kirkelige fellerådene opplever å måtte redusere kraftig på helt sentrale områder innen menighetsarbeid og kirkelige

handlinger. Disse medlemmer mener det er uverdigg når menighetsråd må vurdere å ta betalt for kirkelige handlinger eller stenge kirker helt eller delvis for å få budsjettene i balanse. Disse medlemmer mener at dersom de kirkelige fellerådene skal kunne oppfylle sin funksjon, både når det gjelder kirkelig virksomhet og som arbeidsgivere, må statstilskuddet bedre reflektere fellerådernes utgiftsforpliktelser.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å styrke tilskuddet til kirkelige formål med 25 mill. kroner mer enn Regjeringens forslag.

DOMKIRKER (POST 73)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen og foreslår å øke posten med 2 mill. kroner. Flertallet vil understreke Nidarosdomens karakter som nasjonalhelligdom. Økningen skal gå til å styrke den kirkelige og musikalske aktiviteten ned Nidaros domkirke.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet har merket seg at Regjeringen i sitt budsjettforslag har redusert bevilgningen til Nidaros Domkirke og Oslo Domkirke fra 3 mill. kroner til 1 mill. kroner på begge kirkene.

Disse medlemmer vil understreke den betydning disse to kulturbyggene har for Norge som nasjon. Disse medlemmer ønsker å videreføre den kirke-musikalske beredskap og det kulturelle aktivitetsnivået domkirkene har hatt de senere årene. På denne bakgrunn bevilger disse medlemmer 2 mill. kroner utover Regjeringens forslag både til Nidaros Domkirke og til Oslo Domkirke.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti øker post 73 Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke med 1,5 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at Regjeringen har foreslått å redusere det årlige tilskuddet med 2 mill. kroner. Nidarosdomen har en viktig funksjon ved nasjonale høytider. Det foreslåtte kuttet vil gå ut over Nidarosdomens muligheter til å påta seg slike oppgaver.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til proposisjonen der Regjeringen foreslår å redusere tilskuddet til den kirkelige virksomheten i Nidaros domkirke med 2 mill. kroner uten at dette medlem kan registrere noen begrunnelse for dette.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å videreføre tilskuddet til Nidaros domkirkes kirkelige virksomhet ved å øke bevilgningen med 2 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

TROSOPPLÆRING (POST 75)

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, har

merket seg at Regjeringen har foreslått å øke bevilgningen til kirkens dåpsopplæring med 25 mill. kroner. Flertallet mener reformen er en viktig reform for kirken. Bevilgningen under posten skal benyttes som tilskudd til de menigheter i 2005 som skal utvikle et systematisk opplæringstilbud i samsvar med reformens opplegg og forutsetninger, til informasjons- og opplæringsmateriell, til utvikling og drift av kompetansenettverk m.m. For å opprettholde en bred og engasjert folkekirke mener flertallet at dåpsopplæringen er en viktig forutsetning.

Flertallet viser videre til Innst. S. nr. 200 (2002-2003) hvor det heter:

"Flertallet viser i denne forbindelse til Lov av 13. juni 1969 om trudemssamfunn og ymist anna og Lov av 12. juni 1981 om tilskott til livssynssamfunn. Av reglene i disse lovene følger det at en økonomisk satsing på dåpsopplæring i Den norske kirke vil føre til samme økning i den offentlige støtte til andre tros- og livssynssamfunn, regnet pr. medlem. Denne økningen må ha som mål å styrke tros- og livssynsopplæringen i det enkelte samfunn. Flertallet vil likevel understreke at det må være det enkelte tros- og livssynssamfunn selv som tar stilling til hvordan opplæringen skal organiseres."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til den sterke økonomiske satsingen på trosopplæring som ble gjennomført i 2004. Disse medlemmer viser videre til sine merknader ved Stortingets behandling av reformen av trosopplæringen der disse medlemmer gikk inn for at et begrenset antall menigheter skulle drive prosjektvirksomheten, og at utvidelse av antall deltakende menigheter først skulle skje etter at evaluering var foretatt.

Disse medlemmer er uenig i at man allerede i 2005 foretar en betydelig utvidelse av antall prosjektmenigheter før evaluering av prosjektet er foretatt og vil stå på sitt opprinnelige forslag om prosjektgjennomføring, fulgt av en evaluering og deretter utvidelse av antall deltakende menigheter.

På denne bakgrunn reduserer disse medlemmer bevilgningen med 20 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag, og til sine merknader og forslag i Innst. S. nr. 200 (2002-2003) om St.meld. nr. 7 (2002-2003) Om dåpsopplæring i den norske kirke og endelig til alternativt budsjettforslag for 2004 med merknader, Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004).

Disse medlemmer understreker at Fremskrittspartiet ser positivt på kirkens dåpsopplæring, men at varslet ressursbruk og bevilgninger etter Fremskrittspartiets bedre må avveies mot et bedre avklart behov hos foreldre og i forhold til ressursbruk innenfor kirken for øvrig.

Kap. 341 Presteskapet

Departementet foreslår en bevilgning på kr 650 927 000 under dette kapitlet. For å styrke

prosteembetet foreslås en økning på 1 mill. kroner over post 1.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget. Komiteen er tilfreds med at departementet har foreslått en økning i bevilgningen rettet til tiltak mot prostetjenesten og innarbeiding av ny tjenesteordning for prostene.

Komiteen er kjent med at det i flere år har vært arbeidet med en beredskapsordning for prester.

Komiteen ser den viktige funksjonen presten har når ulykker inntreffer, når dødsbudskap må formidles og ved ulike katastrofer. Presten har en naturlig og viktig funksjon basert på høy kompetanse, som sammen med politi, helsepersonell og offentlige instanser lokalt kan møte mennesker som opplever akutte kriser med et tverrfaglig tilbud om hjelp og støtte.

Komiteen ser at prestatjenesten er i endring og at behovet for alltid å være tilgjengelig fører til slitasje som over tid medfører en for stor belastning for mange prester. Komiteen mener at en organisasjonsmessig endring fra 1 250 prester som alltid må være tilgjengelig til om lag 100 prester i beredskap vil gi prestene i denne del av tjenesten arbeidsvilkår som er i tråd med andre sammenlignbare grupper. Komiteen ber derfor Regjeringen ta de nødvendige initiativ til å slutføre behandlingen om en beredskapsavtale for prestene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at kirken skal prøve ut en ny tjenesteorganisering. Ordningen innebærer organisatoriske omlegginger som spesielt vil påføre prostene nye administrative oppgaver. Disse medlemmer legger inn 2 mill. kroner under post 1 som skal øremerkes den nye tjenesteordningen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til den vedtatte prostereformen. Dette medlem har merket seg innspill fra kirkens organer der de redegjør for behovet for midler utover Regjeringens budsjettforslag for å kunne realisere reformen slik at denne får de ønskede organisatoriske virkninger.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen med 5 mill. kroner til prostereformen utover Regjeringens forslag.

Kap. 342 Nidaros domkirke m.m.

Departementet foreslår en bevilgning på kr 53 276 000 under dette kapitlet. Økningen gjelder etterarbeidet for de arkeologiske utgravningene på Vestfrontplassen samt utstillingsplass for riksregaliene i Erkebispegården i forbindelse med kroningsjubileet i 2006.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at kapitlet, i tillegg til å omfatte bevilgninger til Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider og til forvaltningen av Erkebispegården i Trondheim, omfatter bevilgninger til vedlikehold av utenlandske krigsgraver i Norge samt lønn og driftsmidler til departementets rådgivende fagkonsulenter innen kirker og kirkegårder.

Flertallet har merket seg bevilgningsforslagene under post 40 som omfatter etterarbeidet for de arkeologiske utgravningene som i 2004 gjennomføres på Vestfrontplassen, og under post 41 som omfatter ombygging og forberedende arbeider for ny plassering og utstilling av riksregaliene i særskilte hvelvrom i Erkebispegården.

Flertallet merker seg for øvrig at arbeidet med nybygget på Vestfrontplassen vil pågå i 2005 og planlegges ferdig til kroningsjubileet i 2006.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen og foreslår å redusere post 1 Drift med 2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til det store akkumulerte behovet for rehabilitering av landets kirkebygg. Dette medlem viser til at et stort antall av kirkebyggene er middelalderkirker der det settes ekstra store krav til kompetanse ved rehabilitering og restaureringsoppgaver, noe som gjør disse prosjektene spesielt økonomisk krevende. Dette medlem mener slike økonomiske belastninger ikke kan bæres av de kirkelige fellerådene alene og mener derfor at staten må ta et spesielt ansvar for å finansiere slike kostbare tiltak. Dette medlem mener derfor det bør etableres en egen tilskuddsordning for restaurering og rehabilitering av middelalderkirker.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag om å bevilge 100 mill. kroner i 2005 til etablering av en ny tilskuddsordning for middelalderkirker (nytt kap. 343 post 70).

5. MERKNADER TIL KAPITLER PÅ FORSKNINGSOMRÅDET

5.1 Forskning og utvikling i statsbudsjettet

Regjeringen mener forskning og utvikling vil være avgjørende for framtidig velferd og verdiskapning og ser dette som et viktig satsingsområde. Internasjonalt forskningssamarbeid er en prioritert oppgave. Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til dette, særlig gjennom nasjonal samfinansiering av EU-prosjekter. Petroleumsforskning er særlig prioritert i budsjettforslaget for 2005 med en økning på 113 mill. kroner. Regjeringen vil legge fram en ny stortingsmelding om forskning våren 2005.

Regjeringen har fortsatt som mål å trappe opp norsk forskningsinnsats til minst gjennomsnittlig OECD-nivå innen 2005. Med budsjettforslaget for 2005 blir den samlede økningen av forskningsbevilgningene over statsbudsjettet på ca. 3,2 mrd. kroner siden Regjeringen tiltrådte i 2001. Likevel minsker ikke avstanden til OECD-gjennomsnittet i særlig grad. Regjeringen ser det som en hovedutfordring å øke forskningsinnsat-

sen i næringslivet. Ordningen med SkatteFUNN, som gir næringslivet skattefradrag for utgifter til FoU, er her et kraftig virkemiddel. En foreløpig oversikt viser at det samlede skattefradraget for prosjekter utført i perioden 2002-2004 blir opp mot 4 mrd. kroner. De samlede FoU-bevilgningene i forslaget til statsbudsjett for 2005 ligger på ca. 14,2 mrd. kroner, fordelt på 17 departementer.

Regjeringen følger i budsjettforslaget opp sin nye strategi for økt forsknings- og teknologisamarbeid med Nord-Amerika. Strategien gjelder flere departementer. Blant annet vil Landbruks- og matdepartementet følge opp strategien med midler til områdene mattrygghet, bioenergi, kommersialisering av forskningsresultater og utvikling av ny næringsvirksomhet. Bevilgningen til internasjonal landbruksforskning er økt med 25 mill. kroner, jf. budsjettproposisjonen for Utenriksdepartementet.

Regjeringen vil sikre at petroleumssektoren også i fremtiden blir en vesentlig bidragsyter til finansieringen av velferdssamfunnet og til industriell utvikling i hele landet. For å styrke petroleumsforskningen foreslås en kraftig økning av bevilgningen til Norges forskningsråds program PETROMAKS, der vekten i særlig grad ligger på forskning for økt oljeutvinning og mer effektiv leting. Over Olje- og energidepartementet er bevilgningene til petroleumsforskning foreslått økt med 85 mill. kroner. I tillegg skal 28 mill. kroner i økt avkastning fra Forskningsfondet brukes til langsiktig grunnforskning rettet mot petroleumssektoren.

I budsjettforslaget prioriterer Regjeringen ellers de tematiske satsingsområdene marin forskning, medisinsk og helsefaglig forskning, IKT og forskning i skjæringsfeltet mellom miljø og energi. Sistnevnte område er styrket med 10 mill. kroner til utvikling av rene energisystemer (RENERGI). Bevilgningsøkningene til fire nye tiltak innenfor medisinsk- og helsefaglig forskning utgjør til sammen 9 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å bevilge 500 mill. kroner i ansvarlige lån og 125 mill. kroner til tapsfond for å opprette tre nye, landsdekkende såkornfond. Fondene skal finansieres 50/50 mellom staten og private. 4 mill. kroner foreslås til Næringslivets Idéfond ved NTNU i 2005, forutsatt tilsvarende privat finansiering.

Regjeringen foreslår at bevilgningene til Forskningsrådet fra de største bidragsytende departementene skal holde omtrent samme nivå som i statsbudsjettet for 2004. Forslaget til nedsatt bevilgning over Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett skriver seg fra at 275,2 mill. kroner i tippemidler er trukket ut. Forslaget til økte bevilgninger over Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Samferdselsdepartementet gjelder i stor grad midler til samfinansiering av EU-prosjekter.

Regjeringen foreslår å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 3,2 mrd. kroner til 36 mrd. kroner. Med dagens rente vil dette øke avkastningen med 140-150 mill. kroner i 2006.

Komiteen vil fastholde målsettingen om å trappe opp norsk forskningsinnsats til minst gjennomsnittlig

OECD-nivå i løpet av 2005. Dette vil kreve økte offentlige bevilgninger, men en særlig utfordring vil være å øke forskningsinnsatsen i næringslivet.

Komiteen merker seg her den store interessen og positive resultatene av SkatteFUNN som et viktig virkemiddel for å stimulere til økt FoU i næringslivet.

Komiteen er enig i hovedprioriteringene om å styrke den langsiktige, grunnleggende forskningen og øke kvaliteten i forskningen. Oppdatert vitenskapelig utstyr er en viktig forutsetning for god kvalitet.

Komiteen slutter seg til de tematiske satsningsområdene og den økte innsatsen på forskning og utvikling i petroleumssektoren.

Komiteen mener det er nødvendig å øke tilgangen på gode forskerkandidater og sikre rekrutteringen til forskerstillinger.

Komiteen deler målsettingen om å øke internasjonaliseringen av norsk forskning, hvor deltakelse i EUs rammeprogram utgjør det mest omfattende samarbeidsprosjektet. Komiteen merker seg videre strategien for å styrke forsknings- og teknologisamarbeidet med Nord-Amerika.

Komiteen har merket seg at departementet understreker at det fortsatt er behov for satsing på vitenskapelig utstyr. Komiteen har videre merket seg henvisningen til kartleggingen foretatt av Norges forskningsråd om behovet for vitenskapelig utstyr, databaser, samling av vitenskapelig materiale og annen infrastruktur. Komiteen forutsetter at den kommende forskningsmeldingen også omhandler behovet for vitenskapelig utstyr.

Komiteen viser til etableringen av FabLab i Lyngen i Troms. Massachusetts Institute of Technology (MIT) har etablert et system med selvdrevne og lokalt eide feltlabber (FabLab) som en del av sin FoU- og formidlingsvirksomhet. Målet med FabLab'ene er å bringe avanserte versjoner av prototyper ut i felten og utforske deres betydning og anvendelse i krevende og utradisjonelle miljøer og områder. Komiteen mener en slik etablering vil bedre norsk og nordnorsk forskningsmiljøets deltakelse og samarbeid med andre forskningsaktører. Etableringen kan også bidra til at det forskes mer på områder som er viktige for Norge. Komiteen ber departementet vurdere sitt bidrag i videre drift av denne satsningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative forslag der det er foreslått en ytterligere økning i fondet for forskning og nyskaping på 4 mrd. kroner samt kjøp av forskningsutstyr via separat utenlandsbudsjett. Disse medlemmer konstaterer at budsjettet for 2005 neppe vil sikre at Norge faktisk når den uttalt målsetning om å trappe opp norsk forskningsinnsats til gjennomsnittlig OECD-nivå i 2005. Disse medlemmer peker på at reduksjon i antall studieplasser innenfor høytare utdanning, manglende bevilgninger til prosjekterte og prioriterte nybygg innenfor sektoren, mangel på moderne vitenskapelig utstyr og færre nye stipendiatstillinger enn planlagt antall heller ikke vil bidra til et fors-

kningsløft i Norge slik det tilsynelatende er bred politisk enighet om. Disse medlemmer viser til den store kapital og de store inntekter som oljevirkksomheten på norsk sokkel har gitt staten og som bør forvaltes på en fremtidsrettet måte. Forskningsinnsats skal gi nasjonen nye inntekstmuligheter etter at oljealder og oljeinntekter er redusert; det kreves derfor betydelig økning i innsats på en rekke områder knyttet til den samlede forskningsinnsats både i offentlig og i privat regi.

Disse medlemmer legger til grunn at den kommende forskningsmeldingen ikke bare gir nye og offensive målsetninger for Norges forskningsinnsats og forskningsresultater, men også inneholder en handlingsplan med forpliktelser når det gjelder offentlig ressursinnsats for å nå de nasjonale målsetningene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil understreke at økt satsing på forskning er en forutsetning for å møte framtidens utfordringer, og at det vil være avgjørende for vår evne til å skape velferd og verdier den dagen oljen tar slutt. Disse medlemmer viser til at Stortinget, etter forslag fra Sosialistisk Venstreparti, har vedtatt at Norge innen 2005 skal ha en forskningsinnsats som minst ligger på gjennomsnittet i OECD. Disse medlemmer er skuffet over at Regjeringen nå ser ut til å gi opp denne målsettingen. Regjeringen foreslår ingen styrking av den langsiktige og grunnleggende forskningen og kutter kraftig i forskningsbevilgningen til Norges forskningsråd. Samtidig foreslår de en halvering i tallet på nye stipendiatstillinger. Disse medlemmer mener disse forslagene er lite framtidsrettede, og viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår å bevilge 1,3 mrd. kroner ekstra for å styrke forskningsinnsatsen. Disse midlene skal brukes til å øke forskningsbevilgningene direkte til institusjonene og til mer brukerstyrt forskning og grunnforskning gjennom Norsk forskningsråd.

5.2 Utdannings- og forskningsdepartementet - forskning

Programkategori 07.70 Forskning omfatter departementets bevilgning til forskning gjennom Norges forskningsråd, Fondet for forskning og nyskaping, forskningsinstitutter og andre tiltak, internasjonalt forskningssamarbeid og meteorologiformål, jf. også punkt 5.1 foran.

Kap. 283 Meteorologiformål

Departementet foreslår en bevilgning på kr 244 658 000 under dette kapitlet. Nedgangen skyldes omlegging til nettobudsjettering.

Komiteen slutter seg til proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett.

Kap. 285 Norges forskningsråd

Departementet foreslår en bevilgning på kr 1 153 842 000 under dette kapitlet.

275,2 mill. kroner av inntektene fra Norsk Tipping er trukket ut av bevilgningen over kap. 285, jf. også reduksjon av bevilgningen til Forskningsrådet under kap. 920. Avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping utgjør 910 mill. kroner.

Komiteen merker seg at Forskningsrådet skal utvikle videre den nye organisasjonsstrukturen etter omorganiseringen høsten 2003 for å styrke Forskningsrådet som det overordnede utøvende forskningsstrategiske organet i Norge.

Komiteen er fornøyd med at Forskningsrådet er blitt en mer åpen arena.

Komiteen merker seg videre at Forskningsrådet har startet arbeidet med å følge opp anbefalingene fra Smith-utvalget om sikring av habilitet, faglig kvalitet og effektivitet i saksbehandlingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, vil understreke Forskningsrådets medansvar for å få fram tilstrekkelig mange gode forskere og at det her er et viktig mål å øke antallet kvinner, både blant rekrutter og i det faste forskerpersonalet. Flertallet merker seg at Komiteen for integrering av likestilling i forskning ble etablert i januar 2004 og skal styrke arbeidet med å kvalifisere kvinner til faste akademiske stillinger, særlig toppstillinger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der bevilgningen til Norges Forskningsråd er foreslått økt gjennom økning av Forskningsfondet (kap. 286) på 4 mrd. kroner.

Kap. 286 og 3286 Fondet for forskning og nyskaping

Departementet foreslår å øke kapitalen i Forskningsfondet med 3,2 mrd. kroner fra 1. januar 2005. Samlet kapital blir da 36 mrd. kroner. Økningen i avkastningen over kap. 286 på 28 mill. kroner i 2005 skal brukes til langsiktig, grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren.

Komiteen slutter seg til forslaget om å øke kapitalen i Forskningsfondet med 3,2 mrd. kroner, slik at samlet kapital i fondet blir 36 mrd. kroner fra 1. januar 2005.

Komiteen mener at Fondet er blitt et viktig instrument for å styrke bevilgningene til norsk forskning og viser spesielt til områdene langsiktig, grunnleggende forskning, forskning på tvers av sektorene og innenfor de fire tematiske satsningsområdene. Komiteen merker seg videre tiltakene for å heve kvaliteten og at ordningen med sentra for fremragende forskning og FUGE-satsningen fortsatt skal finansieres av fondsmidler. Komiteen merker seg ellers at midler fra

fondsavkastningen skal benyttes til langsiktig, grunnleggende forskning rettet mot petroleumssektoren.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der fondet er foreslått økt med 4 mrd. kroner.

Kap. 287 og kap. 3287 Forskningsinstitutter og andre tiltak

Departementet foreslår en bevilgning på kr 132 491 000 under dette kapitlet. Under inntektskapitlet er avkastningen fra Holberg-fondet økt til 9,1 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Departementet foreslår en bevilgning på kr 666 797 000 under dette kapitlet. Samlet norsk kontingent for deltakelse i EUs sjette rammeprogram er med dagens eurokurs beregnet til 3 mrd. kroner. Utbetalingene i 2005 gjelder femte og sjette rammeprogram og utgjør ca. 525 mill. kroner. Nedgangen skyldes bare at kostnadene er flyttet til senere i programmerperioden.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at Vannakademiet arbeider med undervisningsprogram om vannressurskonflikter i internasjonale vassdrag. Flertallet ber departementet vurdere om dette programmet kan gå inn i det norske bidraget til UNESCOs arbeid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, der kontingenter og andre utgifter til deltagelse i internasjonale forskningsprogrammer og lignende er overført til eget utenlandsbudsjett.

Komiteens medlem fra Senterpartiet ser at behovet for økt kompetanse er en hovedutfordring i visjonen om nyskaping og utvikling i innlandsfylkene Oppland og Hedmark. Fylkene har gode høyskoler med høyt faglig nivå og relevant spisskompetanse med henblikk på det regionale næringsliv. Dette medlem viser til at Oppland og Hedmark fylkeskommuner har hver bevilget 50 mill. kroner til etableringen av et kompetanse- og forskningsfond for Innlandet der målet er en fondskapital på 300 mill. kroner i et spleiselag mellom fylkeskommunene, kommunene og næringslivet. Fondet blir koblet til de ulike høgskolemiljøene, og skal bidra til å finansiere flere mastergradsstudier og doktorgradsstudier. Formålet er på sikt å etablere et innlandsuniversitet som et nettverksuniversitet som kan være en viktig motor i arbeidet for nyskaping og utvikling i Innlandet.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett der partiet vil bidra med målretta tiltak ovenfor innlandsfylkene, blant annet gjennom å ved å bevilge 100 mill. kroner til fondskapitalen over nytt kapittel i statsbudsjettet for 2005.

5.3 Nærings- og handelsdepartementet - forskning, nyskaping og internasjonalisering

Programkategorien 17.20 Forskning, nyskaping og internasjonalisering omfatter, hva rammeområde 17 angår, Nærings- og handelsdepartementets bevilgninger gjennom Norges forskningsråd. Bevilgningene gjelder brukerstyrt og strategisk næringsrettet forskning, innovasjon og infrastrukturtiltak, herunder grunnbevilgninger til tollinstitutter og flere andre formål, deriblant EU-programmer, jf. også punkt 5.1 foran.

Øvrige kapitler under denne programkategorien behandles av næringskomiteen.

Kap. 920 Norges forskningsråd

Departementet foreslår en bevilgning på kr 896 000 000 under dette kapitlet. 35,9 mill. kroner av bevilgningen er trukket ut, jf. endret fordeling av tippeoverskuddet, og erstattet med tilsvarende midler fra kap. 3286 Fondet for forskning og nyskaping.

Komiteen vil understreke målsettingen om å bidra til økt innovasjon og verdiskaping i næringslivet.

Komiteen mener at de direkte næringsrettede og brukerstyrte programmene er viktige for å supplere der næringslivet selv ikke satser og stimulere bedrifter med liten eller ingen erfaring med FoU til å bygge opp nødvendig kompetanse.

Komiteen merker seg at de næringsrettede forskningsbevilgningene sammen med SkatteFUNN-ordningen er de viktigste virkemidlene for å utløse økt innsats fra næringslivet selv.

Komiteen er tilfreds med at SkatteFUNN-ordningen nå også utvides til å omfatte gründerbedrifter.

Komiteen er samtidig opptatt av at forskningsinnsatsen kan øke bedriftenes muligheter og deres evne til internasjonalt forskningssamarbeid.

Komiteen vil legge vekt på en god koordinering og samspill mellom ulike virkemidler og aktører. Komiteen har her merket seg at det er innledet et tett samarbeid mellom Norges forskningsråd og Innovasjon Norge, og at det er etablert et positivt samspill med SkatteFUNN-ordningen.

Komiteen mener at etablering av nye landsdekkende såkornfond og opprettelse av teknologioverføringskontorer ved universitetene vil bidra positivt til økt innovasjon og ny verdiskaping.

Komiteen er opptatt av at forskning skal bidra til samfunnsutviklingen i hele landet og at det må være et samspill mellom forskningsmiljøer og samfunns/næringsliv i de ulike regionene.

Komiteen ber Regjeringen i forbindelse med den bebudede Forskningsmeldingen vurdere om etablering av regionale forskningsprogrammer kan bidra ytterli-

gere til en slik utvikling hvor det blant annet bør legges vekt på et samarbeid mellom forskningsintensive områder/nasjonale institusjoner og privat og offentlig sektor i næringssvake områder med liten FoU-innsats pr. innbygger.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener den maritime sektor har et betydelig næringspotensial. For å utløse dette og styrke innovasjonsevnen i næringen, foreslår flertallet at maritim- og offshoreforskning blir prioritert innenfor bevilgningen under post 50 til næringsrettet brukerstyrt forskning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener det er nødvendig med et kunnskapsmessig løft dersom det skal satses på turisme som en verdiskapende vekstnæring i vårt høykostland. Disse medlemmer vil peke på behov for strategisk forskning til støtte for målet om å etablere et kunnskapsintensivt kultur- og naturbasert reiseliv i hele landet. Midlene må også kunne nyttes innenfor dette området.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti foreslår å redusere bevilgningene til Halden-reaktoren med 58 mill. kroner i statsbudsjettet for 2005.

TEKNOLOGIRÅDET

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at Teknologirådet er et uavhengig, rådgivende organ for teknologivurdering. Rådet skal arbeide tverrfaglig, og resultatene forutsettes formidlet til både myndighetene og offentligheten med sikte på å stimulere den offentlige teknologidebatten.

Flertallet viser til budsjettavtalen og foreslår å øke kap. 920 underpost 50.4 Infrastruktur med 2 mill. kroner, og redusere bevilgningen til IKT under kap. 920 underpost 50.2 Næringsrettet strategisk forskning tilsvarende med 2 mill. kroner. Omfordelingen skal gå til å videreføre nivået på bevilgningen til Teknologirådet på 6 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Regjeringen foreslår å kutte 2 mill. kroner i budsjettet til Teknologirådet. Disse medlemmer går imot dette kuttet, og foreslår å opprettholde budsjetttramma i 2004 til Teknologirådet også i 2005.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der bevilgningen til Teknologirådet er foreslått økt med 2,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett med forslag

om å opprettholde bevilgningen til Teknologirådet ved å øke tilskuddet med 2 mill. kroner utover Regjeringens forslag i proposisjonen.

5.4 Fiskeri- og kystdepartementet - forskning og utvikling

Programkategori 16.20 Forskning og utvikling omfatter Fiskeri- og kystdepartementets bevilgninger til fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU, herunder tilskudd gjennom Norges forskningsråd, samt drift av Havforskningsinstituttet og forskningsfartøy, jf. også punkt 5.1. Samlet bevilgning under kategorien foreslås økt med 4 pst.

Kap. 1020 og 4020 Havforskningsinstituttet

Departementet foreslår en bevilgning på kr 359 430 000 under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen har merket seg den omtalte prioriteringen av forskningsstasjonen i Matre og torskeavlsstasjon i Tromsø. Disse medlemmer forutsetter likevel at også at den planlagte oppgraderingen og utbyggingen av havbruksstasjonene i Austevoll og forsøksstasjonen i Flødevigen skal gjennomføres, og viser til at det i statsbudsjettet for 2004 (St.prp. nr. 1 (2003-2004)) er opplyst at prosjekteringen av utvidelsen vil være fullført i løpet av 2004. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen gi tilbakemelding om videre fremdrift også for disse to prosjektene i Revidert budsjett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen forutsetter at oppgradering og utbygging blir gjennomført uavhengig av en mulig samling av forskning innenfor fiskerier og landbruk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 13 (2004-2005) der disse medlemmer går imot Regjeringens forslag om omdanning av Kystverkets produksjonsvirksomhet til statlig aksjeselskap. Disse medlemmer viser til forslag vedrørende inntektskapitlet.

Kap. 1021 Drift av forskningsfartøyene

Departementet foreslår en bevilgning på kr 181 200 000 under dette kapitlet.

Komiteen vil peke på hvor viktig en optimal drift av forskningsfartøyene er med hensyn til å legge grunnlaget for en langsiktig ressursforvaltning og en bærekraftig næringsutvikling.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til partiets alternative budsjett med forslag om å øke bevilgningen med 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 1023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU

Departementet foreslår en bevilgning på kr 396 300 000 under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til proposisjonen.

5.5 Landbruks- og matdepartementet - forskning og utvikling

Programkategori 15.20 Forskning og utvikling omfatter Landbruksdepartementets bevilgninger til forskningsprogrammer, vesentlig via Norges forskningsråd, og basisbevilgninger til forskningsinstitutter.

Departementet vil i samarbeid med Forskningsrådet sette i gang arbeid med en rullering av de strategiske plassene for landbruks- og matforskningen, og gjennomgå dokumentasjonen av resultatkrav og rapportering. Dette må sees i sammenheng med arbeidet med organisering av ny programaktivitet fra 2006 og Regjeringens arbeid med en ny forskningsmelding.

Departementet legger også vekt på Forskningsrådets rolle som pådriver for internasjonalt samarbeid. Innenfor den nye strategien for økt forsknings- og teknologisamarbeid med Nord-Amerika ligger fokus på mattrygghet, bioenergi og biobaserte produkter (3,5 mill. kroner). Departementet vil styrke nordisk samarbeid med fokus på næringsmiddelforskningen og videreutvikling av skogforskningen.

Kap. 1137 Forskning og utvikling

Departementet foreslår en bevilgning på i alt kr 304 377 000 til forskningsaktivitet og basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m. under dette kapitlet, en nedgang på 1,5 pst. i forhold til 2004.

Bevilgningen til forskningsaktivitet i 2005 er redusert med 10 mill. kroner. Men departementet legger samtidig til grunn at 17 mill. kroner kan disponeres fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og avgiften på skogvirke.

Grunnbevilgningene til de åtte landbruks- og matinstituttene og til strategiske instituttprogrammer er økt i 2005. Departementet vil i samarbeid med Forskningsrådet gjennomgå basisbevilgningene og kommer tilbake til dette i budsjettforslaget for 2006.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett der bevilgningen på dette kapitlet er foreslått økt med ca. 17 mill. kroner øremerket forskning knyttet til matsikkerhet.

6. SAMLET OVERSIKT OVER FORSLAG TIL BEVILGNINGSENDRINGER

Tabellen viser kapitler/poster der fraksjonene i komiteen har avvikende forslag til bevilgning innenfor vedtatt budsjetttramme. Endringer i forhold til Regjeringens forslag i parentes.

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ligger til grunn for innstillingens utkast til endelig vedtak i Stortinget.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	H, FrP, KrF og V	A	SV
Utgifter (i hele tusen kroner)						
204		Foreldreutvalg for grunnskolen		5 661	5 661	5 661
	1	Driftsutgifter	0	5 661 (+5 661)	5 661 (+5 661)	5 661 (+5 661)
220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)	182 593	176 932	182 682	177 332
	1	Driftsutgifter	137 111	131 450 (-5 661)	137 200 (+890)	131 850 (-5 261)
225		Tiltak i grunnpoplæringen (jf. kap. 3225)	1 752 916	1 773 916	1 907 766	1 793 266
	1	Driftsutgifter	118 686	118 686 (0)	123 686 (+5 000)	118 686 (0)
	60	Tilskudd til landslinjer	99 020	120 020 (+21 000)	140 520 (+41 500)	137 020 (+38 000)
	62	Tilskudd til skolebøker i videregående skole	0	0 (0)	100 000 (+100 000)	0 (0)
	68	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	107 274	107 274 (0)	114 274 (+7 000)	107 274 (0)
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler	7 820	7 820 (0)	8 820 (+1 000)	8 820 (+1 000)
	74	Tilskudd til organisasjoner	9 997	8 097 (-1 900)	8 447 (-1 550)	9 447 (-550)
	75	Stiftelsen Arkivet	0	1 900 (+1 900)	1 900 (+1 900)	1 900 (+1 900)
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.	2 054 166	2 068 466	1 528 666	1 287 166
	70	Tilskudd til frittstående skoler	2 053 644	2 042 444 (-11 200)	1 528 144 (-525 500)	1 286 644 (-767 000)
	72	Tilskudd til kapitalkostnader	0	25 500 (+25 500)	0 (0)	0 (0)
229		Andre tiltak	6 988	6 988	13 988	6 988
	70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	6 988	6 988 (0)	13 988 (+7 000)	6 988 (0)
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	114 943	99 543	114 943	114 943
	21	Spesielle driftsutgifter	111 833	96 433 (-15 400)	111 833 (0)	111 833 (0)
253		Folkehøgskoler	535 492	535 492	535 492	535 492
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	528 585	528 285 (-300)	528 585 (0)	528 585 (0)
	71	Tilskudd til folkehøgskolerådet	6 307	6 607 (+300)	6 307 (0)	6 307 (0)
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)	184 388	184 388	203 888	225 388
	70	Tilskudd til studieforbund	155 883	155 883 (0)	166 883 (+11 000)	180 883 (+25 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	H, FrP, KrF og V	A	SV
	71	Tilskudd til fjernundervisning	10 720	10 720 (0)	18 220 (+7 500)	25 720 (+15 000)
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	8 155	8 155 (0)	9 155 (+1 000)	9 155 (+1 000)
259		Kompetanseutviklingsprogrammet	35 700	19 700 (-16 000)	35 700 (0)	5 700 (-30 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	35 700	19 700 (-16 000)	35 700 (0)	5 700 (-30 000)
260		Universitetet i Oslo	3 178 787	3 178 787 (0)	3 188 787 (+10 000)	3 193 787 (+15 000)
	50	Statstilskudd	3 178 787	3 178 787 (0)	3 188 787 (+10 000)	3 193 787 (+15 000)
261		Universitetet i Bergen	1 882 391	1 882 391 (0)	1 892 391 (+10 000)	1 897 391 (+15 000)
	50	Statstilskudd	1 882 391	1 882 391 (0)	1 892 391 (+10 000)	1 897 391 (+15 000)
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	2 572 879	2 572 879 (0)	2 572 879 (0)	2 587 879 (+15 000)
	50	Statstilskudd	2 572 879	2 572 879 (0)	2 572 879 (0)	2 587 879 (+15 000)
263		Universitetet i Tromsø	1 105 136	1 105 136 (0)	1 108 636 (+3 500)	1 114 136 (+9 000)
	50	Statstilskudd	1 105 136	1 105 136 (0)	1 108 636 (+3 500)	1 114 136 (+9 000)
264		Norges handelshøgskole	250 383	250 383 (0)	250 383 (0)	251 383 (+1 000)
	50	Statstilskudd	250 383	250 383 (0)	250 383 (0)	251 383 (+1 000)
265		Arkitektthøgskolen i Oslo	87 033	87 033 (0)	87 033 (0)	87 533 (+500)
	50	Statstilskudd	87 033	87 033 (0)	87 033 (0)	87 533 (+500)
268		Norges idrettshøgskole	113 827	113 827 (0)	113 827 (0)	114 327 (+500)
	50	Statstilskudd	113 827	113 827 (0)	113 827 (0)	114 327 (+500)
269		Norges musikkhøgskole	149 304	149 304 (0)	149 304 (0)	152 304 (+3 000)
	50	Statstilskudd	149 304	149 304 (0)	149 304 (0)	152 304 (+3 000)
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	206 798	202 798 (-4 000)	232 798 (+26 000)	356 798 (+150 000)
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	124 243	120 243 (-4 000)	150 243 (+26 000)	274 243 (+150 000)
273		Statlige kunsthøgskoler	244 793	244 793 (0)	247 293 (+2 500)	247 293 (+2 500)
	50	Statstilskudd	244 793	244 793 (0)	247 293 (+2 500)	247 293 (+2 500)
274		Statlige høyskoler	7 420 304	7 400 304 (-20 000)	7 432 804 (+12 500)	7 460 304 (+40 000)
	50	Statstilskudd	7 420 304	7 400 304 (-20 000)	7 432 804 (+12 500)	7 460 304 (+40 000)
278		Norges landbrukshøgskole	472 888	472 888 (0)	472 888 (0)	474 888 (+2 000)
	50	Statstilskudd	472 888	472 888 (0)	472 888 (0)	474 888 (+2 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	H, FrP, KrF og V	A	SV
279		Norges veterinærhøgskole	200 798	200 798	200 798	201 798
				(0)	(0)	(+1 000)
	50	Statstilskudd	200 798	200 798	200 798	201 798
				(0)	(0)	(+1 000)
281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler (jf. kap. 3281)	777 117	778 517	863 517	942 367
				(+1 400)	(+86 400)	(+165 250)
	1	Driftsutgifter	323 931	321 331	406 331	483 931
				(-2 600)	(+82 400)	(+160 000)
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	0	4 000	4 000	5 250
				(+4 000)	(+4 000)	(+5 250)
282		Privat høgskoleutdanning	605 308	619 508	605 308	505 308
				(+14 200)	(0)	(-100 000)
	70	Tilskudd	605 308	619 508	605 308	505 308
				(+14 200)	(0)	(-100 000)
340		Kirkelig administrasjon	423 653	425 653	407 653	427 653
				(+2 000)	(-16 000)	(+4 000)
	1	Driftsutgifter	122 488	122 488	122 488	124 488
				(0)	(0)	(+2 000)
	71	Tilskudd til kirkelige formål	146 560	146 560	146 560	147 060
				(0)	(0)	(+500)
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	1 000	3 000	3 000	2 500
				(+2 000)	(+2 000)	(+1 500)
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000	1 000	3 000	1 000
				(0)	(+2 000)	(0)
	75	Trosopplæring	53 500	53 500	33 500	53 500
				(0)	(-20 000)	(0)
342		Nidaros domkirke m.m.	53 276	51 276	53 276	53 276
				(-2 000)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	35 476	33 476	35 476	35 476
				(-2 000)	(0)	(0)
920		Norges forskningsråd	896 000	896 000	898 000	838 000
				(0)	(+2 000)	(-58 000)
	50	Tilskudd	896 000	896 000	898 000	838 000
				(0)	(+2 000)	(-58 000)
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)	9 293 929	9 323 929	9 490 929	9 768 929
				(+30 000)	(+197 000)	(+475 000)
	50	Avsetning til utdanningsstipend	4 166 750	4 166 750	4 293 750	4 166 750
				(0)	(+127 000)	(0)
	70	Utdanningsstipend	2 447 760	2 447 760	2 447 760	2 667 760
				(0)	(0)	(+220 000)
	71	Andre stipend	585 000	615 000	655 000	655 000
				(+30 000)	(+70 000)	(+70 000)
	72	Rentestønad	953 200	953 200	953 200	1 138 200
				(0)	(0)	(+185 000)
		Sum utgifter	41 795 717	41 821 217	41 791 217	41 821 217
				(+25 500)	(-4 500)	(+25 500)
Inntekter (i hele tusen kroner)						
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)	164 930	164 930	134 930	164 930
				(0)	(-30 000)	(0)
	3	Oppdragsinntekter	164 930	164 930	134 930	164 930
				(0)	(-30 000)	(0)
		Sum inntekter	6 098 198	6 098 198	6 068 198	6 098 198
				(0)	(-30 000)	(0)
		Sum netto	35 697 519	35 723 019	35 723 019	35 723 019
				(+25 500)	(+25 500)	(+25 500)

7. FORSLAG FRA MINDRETALL

Rammeområde 17
(Kirke, utdanning og forskning)

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 1

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter:				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	169 347 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 297 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 381 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen		
	1	Driftsutgifter	5 661 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	28 569 000	
220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)		
	1	Driftsutgifter	137 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 848 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	37 634 000	
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	124 758 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 021 000	
225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225)		
	1	Driftsutgifter	123 686 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	140 520 000	
	62	Tilskudd for skolebøker i videregående skole	100 000 000	
	63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	40 301 000	
	64	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	902 066 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	27 975 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 500 000	
	67	Tilskudd til opplæring i finsk	10 164 000	
	68	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	114 274 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	332 621 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 457 000	
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler	8 820 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	48 195 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 840 000	
	74	Tilskudd til organisasjoner	8 447 000	
	75	Stiftelsen Arkivet	1 900 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	729 690 000	
227		Tilskudd til særskilte skoler		
	60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 108 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole.....	2 288 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole.....	4 214 000	
	70	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo.....	5 565 000	
	71	Tilskudd til internatdrift ved Krokeide yrkesskole.....	17 992 000	
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College.....	22 693 000	
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd til frittstående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 528 144 000	
	71	Tilskudd til friskoleorganisasjoner.....	522 000	
229		Andre tiltak		
	70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere.....	13 988 000	
230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3230)		
	1	Driftsutgifter.....	590 982 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	72 742 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 730 000	
	75	Til disposisjon for departementet.....	2 046 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	111 833 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 110 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter.....	2 705 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole.....	266 187 000	
253		Folkehøgskoler		
	70	Tilskudd til folkehøgskoler.....	528 585 000	
	71	Tilskudd til folkehøgskolerådet.....	6 307 000	
	72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler.....	600 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund.....	166 883 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning.....	18 220 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes.....	9 155 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner.....	9 630 000	
256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter.....	41 960 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	12 075 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter.....	38 397 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	35 700 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd.....	3 188 787 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd.....	1 892 391 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 572 879 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	1 108 636 000	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd	250 383 000	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo		
	50	Statstilskudd	87 033 000	
268		Norges idrettshøgskole		
	50	Statstilskudd	113 827 000	
269		Norges musikkhøgskole		
	50	Statstilskudd	149 304 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet.....	4 860 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid.....	77 695 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	150 243 000	
273		Statlige kunsthøgskoler		
	50	Statstilskudd	247 293 000	
274		Statlige høyskoler		
	50	Statstilskudd	7 432 804 000	
278		Norges landbrukshøgskole		
	50	Statstilskudd	472 888 000	
279		Norges veterinærhøgskole		
	50	Statstilskudd	200 798 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter.....	406 331 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker.....	4 000 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	72 150 000	
	74	Tilskudd til UNIS	77 668 000	
	75	Tilskudd til Uninett AS.....	20 900 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	15 774 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet.....	7 364 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	253 330 000	
282		Privat høyskoleutdanning		
	70	Tilskudd.....	605 308 000	
283		Meteorologiformål		
	50	Meteorologisk institutt	198 049 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	46 609 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål.....	943 000 000	
	55	Administrasjon	210 842 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	634 760 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 508 000	
	50	NOVA	23 215 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 643 000	
	54	Forskningsstiftelser	46 584 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	9 100 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	18 565 000	
	72	Til disposisjon for departementet	1 476 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 585 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	120 208 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	525 082 000	
	75	UNESCO	17 922 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	105 218 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	9 079 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	3 101 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	122 488 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 605 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	146 560 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	92 500 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	3 000 000	
	75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	33 500 000	
	76	Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken	2 500 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter	648 224 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 703 000	
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	35 476 000	
	40	Vestfrontplassen, arkeologiske utgravninger mv., <i>kan overføres</i>	3 300 000	
	41	Erkebispegården, riksregaliene, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 1</i>	14 500 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	898 000 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	224 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	134 930 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	98 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	82 500 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter.....	38 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	9 100 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	238 000 000	
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	31 300 000	
	70	Tilskudd Fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	48 200 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	31 100 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet	137 812 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	166 565 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter.....	270 644 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 293 750 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 447 760 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	655 000 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	953 200 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	417 000 000	
	74	Tap på utlån	433 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	5 575 000	
		Totale utgifter		<u>41 791 217 000</u>
Inntekter:				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.	2 784 000	
3220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 220)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	7 503 000	
	2	Salgsinntekter mv.	11 548 000	
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	4 309 000	
	61	Refusjon fra fylkeskommuner	822 000	
3225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	52 038 000	
3230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 230)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	72 564 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 173 000	
	11	Kursavgifter ved voksenopplæring og etterutdanning.....	2 035 000	
3256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	7 820 000	
	2	Salgsinntekter mv.	998 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	
3283		Meteorologiformål (jf. kap. 283)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning.....	1 982 339 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	9 100 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 916 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	4 230 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 605 000	
3341		Presteskapet		
	1	Ymse inntekter	3 863 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	2 703 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	8 142 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 965 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	134 930 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	82 500 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES	9 100 000	
	2	Laboratorieinntekter	660 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	382 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	137 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	3 495 200 000	
		Totale inntekter		<u>6 068 198 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 220 post 1	kap. 3220 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 postene 2 og 61
kap. 225 post 1	kap. 3225 post 4
kap. 230 post 1	kap. 3230 postene 2 og 11
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 286 post 50	kap. 3286 post 80
kap. 287 post 56	kap. 3287 post 81
kap. 287 post 73	kap. 3287 post 80
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under post 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. benytte inntekter fra salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukskøleskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
4. benytte inntekter fra salg av hybelhus Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	20,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter.....	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	120,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005-2006) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005-2006), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
 3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005-2006) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005-2006), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
 4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2005 med 3 575 kroner per måned i opptil to måneder for studenter som deltar i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
- ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 610 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale kr 610 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 210 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
 3. institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
 4. Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsoner.
 - b) benytte overskudd fra eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsoner.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enheter i institusjonens randsoner som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.
 5. Utdannings- og forskningsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet kan inngå avtale med Troms fylkeskommune om utbygging av Tannhelsesenteret i Nord-Norge.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale kr 300 dersom privatisten

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd	107,5 mill. kroner

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 2*

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	169 347 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 297 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 381 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen		
	1	Driftsutgifter	5 661 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	28 569 000	
220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)		
	1	Driftsutgifter	137 511 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 848 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	37 634 000	
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	124 758 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 021 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225)		
	1	Driftsutgifter.....	118 686 000	
	60	Tilskudd til landslinjer.....	137 020 000	
	63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	40 301 000	
	64	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	902 066 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	27 975 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring.....	33 500 000	
	67	Tilskudd til opplæring i finsk	10 164 000	
	68	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	107 274 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole-reformen	332 621 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 457 000	
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler	8 820 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	48 195 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet.....	7 840 000	
	74	Tilskudd til organisasjoner	9 447 000	
	75	Stiftelsen Arkivet.....	1 900 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	729 690 000	
227		Tilskudd til særskilte skoler		
	60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 108 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole.....	2 288 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole.....	4 214 000	
	70	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo.....	5 565 000	
	71	Tilskudd til internatdrift ved Krokeide yrkesskole.....	17 992 000	
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College.....	22 693 000	
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd til frittstående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 286 644 000	
	71	Tilskudd til friskoleorganisasjoner	522 000	
229		Andre tiltak		
	70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere.....	6 988 000	
230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3230)		
	1	Driftsutgifter.....	590 982 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	72 742 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 730 000	
	75	Til disposisjon for departementet.....	2 046 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	111 833 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 110 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter.....	2 705 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole.....	266 187 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
253		Folkehøgskoler		
	70	Tilskudd til folkehøgskoler.....	528 585 000	
	71	Tilskudd til folkehøgskolerådet.....	6 307 000	
	72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler.....	600 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund	180 883 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning.....	25 720 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	9 155 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 630 000	
256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter.....	41 960 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 075 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksen- opplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	38 397 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 700 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	3 193 787 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 897 391 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 587 879 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	1 114 136 000	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd	251 383 000	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo		
	50	Statstilskudd	87 533 000	
268		Norges idrettshøgskole		
	50	Statstilskudd	114 327 000	
269		Norges musikkhøgskole		
	50	Statstilskudd	152 304 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet.....	4 860 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid.....	77 695 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	274 243 000	
273		Statlige kunsthøgskoler		
	50	Statstilskudd	247 293 000	
274		Statlige høgskoler		
	50	Statstilskudd	7 460 304 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
278		Norges landbrukshøgskole		
	50	Statstilskudd	474 888 000	
279		Norges veterinærhøgskole		
	50	Statstilskudd	201 798 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høgschooler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	483 931 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	5 250 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	72 150 000	
	74	Tilskudd til UNIS	77 668 000	
	75	Tilskudd til Uninett AS	20 900 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	15 774 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høgschoolerådet	7 364 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	253 330 000	
282		Privat høgschoolsutdanning		
	70	Tilskudd	505 308 000	
283		Meteorologiformål		
	50	Meteorologisk institutt	198 049 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	46 609 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	943 000 000	
	55	Administrasjon	210 842 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	634 760 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 508 000	
	50	NOVA	23 215 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 643 000	
	54	Forskningsstiftelser	46 584 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	9 100 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	18 565 000	
	72	Til disposisjon for departementet	1 476 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 585 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	120 208 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	525 082 000	
	75	UNESCO	17 922 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	105 218 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	9 079 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	3 101 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	124 488 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 605 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	147 060 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	92 500 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	2 500 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke.....	1 000 000	
	75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	53 500 000	
	76	Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken	2 500 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter.....	648 224 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 703 000	
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter.....	35 476 000	
	40	Vestfrontplassen, arkeologiske utgravninger mv., <i>kan overføres</i>	3 300 000	
	41	Erkebispegården, riksregaliene, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 1</i>	14 500 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd.....	838 000 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter.....	224 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	134 930 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter.....	98 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	82 500 000	
1023		Fiskeri-, havbruks- og transporttrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter.....	38 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	9 100 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	238 000 000	
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	31 300 000	
	70	Tilskudd Fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	48 200 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	31 100 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet	137 812 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	166 565 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter.....	270 644 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 166 750 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 667 760 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	655 000 000	
	72	Rentestønning, <i>overslagsbevilgning</i>	1 138 200 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	417 000 000	
	74	Tap på utlån	433 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	5 575 000	
		Totale utgifter		41 821 217 000
Inntekter				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.	2 784 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 220)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	7 503 000	
	2	Salgsinntekter mv.	11 548 000	
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskole- internat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	4 309 000	
	61	Refusjon fra fylkeskommuner	822 000	
3225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	52 038 000	
3230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 230)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	72 564 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 173 000	
	11	Kursavgifter ved voksenopplæring og etterutdanning.....	2 035 000	
3256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	7 820 000	
	2	Salgsinntekter mv.	998 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	
3283		Meteorologiformål (jf. kap. 283)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	1 982 339 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	9 100 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 916 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	4 230 000	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	3 605 000	
3341		Presteskabet		
	1	Ymse inntekter	3 863 000	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	2 703 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	8 142 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 965 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	164 930 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	82 500 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES	9 100 000	
	2	Laboratorieinntekter	660 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	382 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	137 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	3 495 200 000	
		Totale inntekter		<u>6 098 198 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 220 post 1	kap. 3220 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 postene 2 og 61
kap. 225 post 1	kap. 3225 post 4
kap. 230 post 1	kap. 3230 postene 2 og 11
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 286 post 50	kap. 3286 post 80
kap. 287 post 56	kap. 3287 post 81
kap. 287 post 73	kap. 3287 post 80
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under post 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. benytte inntekter fra salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
4. benytte inntekter fra salg av hybelhus Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	20,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	120,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005–2006) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005–2006), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
 3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005–2006) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005–2006), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
 4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2005 med 3 575 kroner per måned i opptil to måneder for studenter som deltar i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
- eller elev, og kr 610 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale kr 610 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 210 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
 3. institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
 4. Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsoner.
 - b) benytte overskudd fra eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsoner.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enheter i institusjonens randsoner som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.
 9. Utdannings- og forskningsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet kan inngå avtale med Troms fylkeskommune om utbygging av Tannhelsesenteret i Nord-Norge.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale kr 300 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd.....	107,5 mill. kroner

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

Rammeuavhengige forslag**Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:***Forslag 3*

Stortinget ber Regjeringen innlemme alle som har en fullført cand.mag.-grad som grunnutdanning, i ordningen med ettergivelse av studielån, og legge fram en egen sak for Stortinget i løpet av våren 2005.

Forslag fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og representanten Simonsen:*Forslag 4*

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for å etablere et kiropraktorstudium i Norge.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 5*

Stortinget ber Regjeringen legge fram en egen sak om kompetanse i og utvikling av skolefritidsordningen.

Forslag fra Arbeiderpartiet:*Forslag 6*

Stortinget ber Regjeringen fremme en egen stortingsmelding om synsområdet på lik linje med St.meld. nr. 14 (2003-2004).

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:*Forslag 7*

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005 komme tilbake til Stortinget med en etterberegning av underkompensasjonen som følge av timetallsutvidelsen for inneværende skoleår, samt en nærmere gjennomgang av utgiftsbehovet for skoleåret 2005-2006 i Kommuneøkonomiproposisjonen for 2006.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 8*

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005 med tiltak for å gi lærlinger lik rett til dekning av skyssutgifter i læretida.

8. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

**Rammeområde 17
(Kirke, utdanning og forskning)**

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter.....	169 347 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 297 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 381 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen		
	1	Driftsutgifter.....	5 661 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	28 569 000	
220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)		
	1	Driftsutgifter.....	131 450 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 848 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	37 634 000	
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	124 758 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 021 000	
225		Tiltak i grunnpoplæringen (jf. kap. 3225)		
	1	Driftsutgifter	118 686 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	120 020 000	
	63	Tilskudd til samisk i grunnpoplæringen, <i>kan overføres</i>	40 301 000	
	64	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	902 066 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	27 975 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 500 000	
	67	Tilskudd til opplæring i finsk	10 164 000	
	68	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	107 274 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole-reformen	332 621 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 457 000	
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler	7 820 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	48 195 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 840 000	
	74	Tilskudd til organisasjoner	8 097 000	
	75	Stiftelsen Arkivet	1 900 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnpoplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	729 690 000	
227		Tilskudd til særskilte skoler		
	60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 108 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 288 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 214 000	
	70	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 565 000	
	71	Tilskudd til internatdrift ved Krokeide yrkesskole	17 992 000	
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	22 693 000	
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd til frittstående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	2 042 444 000	
	71	Tilskudd til friskoleorganisasjoner	522 000	
	72	Tilskudd til kapitalkostnader	25 500 000	
229		Andre tiltak		
	70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	6 988 000	
230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3230)		
	1	Driftsutgifter	590 982 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	72 742 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 730 000	
	75	Til disposisjon for departementet	2 046 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	96 433 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 110 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter.....	<u>2 705 000</u>	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole.....	<u>266 187 000</u>	
253		Folkehøgskoler		
	70	Tilskudd til folkehøgskoler.....	<u>528 285 000</u>	
	71	Tilskudd til folkehøgskolerådet.....	<u>6 607 000</u>	
	72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler.....	<u>600 000</u>	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund.....	<u>155 883 000</u>	
	71	Tilskudd til fjernundervisning.....	<u>10 720 000</u>	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes.....	<u>8 155 000</u>	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner.....	<u>9 630 000</u>	
256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter.....	<u>41 960 000</u>	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	<u>12 075 000</u>	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksen- opplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter.....	<u>38 397 000</u>	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>19 700 000</u>	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd.....	<u>3 178 787 000</u>	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd.....	<u>1 882 391 000</u>	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd.....	<u>2 572 879 000</u>	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd.....	<u>1 105 136 000</u>	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd.....	<u>250 383 000</u>	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo		
	50	Statstilskudd.....	<u>87 033 000</u>	
268		Norges idrettshøgskole		
	50	Statstilskudd.....	<u>113 827 000</u>	
269		Norges musikkhøgskole		
	50	Statstilskudd.....	<u>149 304 000</u>	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet.....	<u>4 860 000</u>	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid.....	<u>77 695 000</u>	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	<u>120 243 000</u>	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
273		Statlige kunsthøgskoler		
	50	Statstilskudd	244 793 000	
274		Statlige høgskoler		
	50	Statstilskudd	7 400 304 000	
278		Norges landbrukshøgskole		
	50	Statstilskudd	472 888 000	
279		Norges veterinærhøgskole		
	50	Statstilskudd	200 798 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	321 331 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	4 000 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	72 150 000	
	74	Tilskudd til UNIS	77 668 000	
	75	Tilskudd til Uninett AS	20 900 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	15 774 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høgskolerådet	7 364 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	253 330 000	
282		Privat høgskoleutdanning		
	70	Tilskudd	619 508 000	
283		Meteorologiformål		
	50	Meteorologisk institutt	198 049 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	46 609 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	943 000 000	
	55	Administrasjon	210 842 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	634 760 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 508 000	
	50	NOVA	23 215 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 643 000	
	54	Forskningsstiftelser	46 584 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	9 100 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	18 565 000	
	72	Til disposisjon for departementet	1 476 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 585 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	120 208 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	525 082 000	
	75	UNESCO	17 922 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	105 218 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	9 079 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	3 101 000	

Kap.	Post Formål:	Kroner	Kroner
340	Kirkelig administrasjon		
	1 Driftsutgifter.....	122 488 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	3 605 000	
	71 Tilskudd til kirkelige formål.....	146 560 000	
	72 Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	92 500 000	
	73 Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74 Tilskudd til Oslo domkirke.....	1 000 000	
	75 Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	53 500 000	
	76 Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken	2 500 000	
	79 Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341	Presteskapet		
	1 Driftsutgifter.....	648 224 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	2 703 000	
342	Nidaros domkirke m.m.		
	1 Driftsutgifter.....	33 476 000	
	40 Vestfrontplassen, arkeologiske utgravninger mv., <i>kan overføres</i>	3 300 000	
	41 Erkebispegården, riksregaliene, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 1</i>	14 500 000	
920	Norges forskningsråd		
	50 Tilskudd.....	896 000 000	
1020	Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1 Driftsutgifter.....	224 500 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	134 930 000	
1021	Drift av forskningsfartøylene (jf. kap. 4021)		
	1 Driftsutgifter.....	98 700 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	82 500 000	
1023	Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1 Driftsutgifter.....	38 600 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	9 100 000	
	50 Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	238 000 000	
	51 Tilskudd til Veterinærinstituttet	31 300 000	
	70 Tilskudd Fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	48 200 000	
	71 Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	31 100 000	
1137	Forskning og utvikling		
	50 Forskningsaktivitet	137 812 000	
	51 Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	166 565 000	
2410	Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1 Driftsutgifter.....	270 644 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	50 Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 166 750 000	
	70 Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 447 760 000	
	71 Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	615 000 000	
	72 Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	953 200 000	
	73 Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	417 000 000	
	74 Tap på utlån	433 000 000	
	75 Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	5 575 000	
	Totale utgifter		41 821 217 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Inntekter				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.	<u>2 784 000</u>	
3220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 220)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	<u>7 503 000</u>	
	2	Salgsinntekter mv.	<u>11 548 000</u>	
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskole- internat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	<u>4 309 000</u>	
	61	Refusjon fra fylkeskommuner	<u>822 000</u>	
3225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	<u>52 038 000</u>	
3230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 230)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	<u>72 564 000</u>	
	2	Salgsinntekter mv.	<u>3 173 000</u>	
	11	Kursavgifter ved voksenopplæring og etterutdanning.....	<u>2 035 000</u>	
3256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	<u>7 820 000</u>	
	2	Salgsinntekter mv.	<u>998 000</u>	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	<u>10 000</u>	
3283		Meteorologiformål (jf. kap. 283)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	<u>59 000</u>	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	<u>1 982 339 000</u>	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	<u>12 400 000</u>	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond.....	<u>9 100 000</u>	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	<u>4 916 000</u>	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	<u>4 230 000</u>	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	<u>3 605 000</u>	
3341		Presteskapet		
	1	Ymse inntekter	<u>3 863 000</u>	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	<u>2 703 000</u>	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	<u>8 142 000</u>	
	4	Leieinntekter m.m.	<u>1 965 000</u>	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	<u>164 930 000</u>	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	82 500 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES	9 100 000	
	2	Laboratorieinntekter	660 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	382 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	137 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	3 495 200 000	
		Totale inntekter		6 098 198 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 220 post 1	kap. 3220 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 postene 2 og 61
kap. 225 post 1	kap. 3225 post 4
kap. 230 post 1	kap. 3230 postene 2 og 11
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 286 post 50	kap. 3286 post 80
kap. 287 post 56	kap. 3287 post 81
kap. 287 post 73	kap. 3287 post 80
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under post 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. benytte inntekter fra salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
4. benytte inntekter fra salg av hybelhus Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	20,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	120,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005–2006) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005–2006), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
 3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005–2006) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005–2006), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
 4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2005 med 3 575 kroner per måned i opptil to måneder for studenter som deltar i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
- eller elev, og kr 610 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale kr 610 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 210 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
 3. Institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
 4. Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsoner.
 - b) benytte overskudd fra eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsoner.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enheter i institusjonens randsoner som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.
 5. Utdannings- og forskningsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet kan inngå avtale med Troms fylkeskommune om utbygging av Tannhelsesenteret i Nord-Norge.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale kr 300 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd	107,5 mill. kroner

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

VIII

Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2006 foreta en samlet gjennomgang av det statlige spesialpedagogiske støttesystemet. Gjennomgangen må omfatte organisering, arbeidsoppgaver og arbeidsdeling mellom sentra og den lokale og regionale PP-tjenesten samt ressursbruk.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 3. desember 2004

Rolf Reikvam

leder og ordf. for kap. 259, 261, 281 og 3281

Vidar Bjørnstad

ordf. for kap. 262, 285, 286, 920 og 3286

Ine Marie Eriksen

ordf. for kap. 260, 2410, 5310 og 5617

Ursula Evje

ordf. for kap. 230, 256, 279, 1020, 3230, 3256 og 4020

Trine Skei Grande

ordf. for kap. 229, 249 og 273

Lena Jensen

ordf. for kap. 220, 227, 263, 287 og 3220

Arne Lyngstad

ordf. for kap. 340, 341, 3340 og 3341

Eva M. Nielsen

ordf. for kap. 206, 254 og 310

Jan Olav Olsen

ordf. for kap. 222, 342, 3222 og 3342

Karita Bekkemellem Orheim

ordf. for kap. 200 og 3200

Raymond Robertsen

ordf. for kap. 225, 248 og 3225

Jan Simonsen

ordf. for kap. 265 og 269

Elsa Skarbøvik

ordf. for kap. 228, 253 og 270

Rune J. Skjælaaen

ordf. for kap. 251, 258, 274, 283, 1021, 1023, 3283, 4021 og 4023

Arne Sortevik

ordf. for kap. 226, 264, 268, 282 og 315

Søren Fredrik Voie

ordf. for kap. 278, 288, 1137 og 3288

